

ATHANASII KIRCHERI
FVL DENSIS 534
SOC. IESV PRESBYTERI. K 63d

M V S V R G I A
VNIVERSALIS

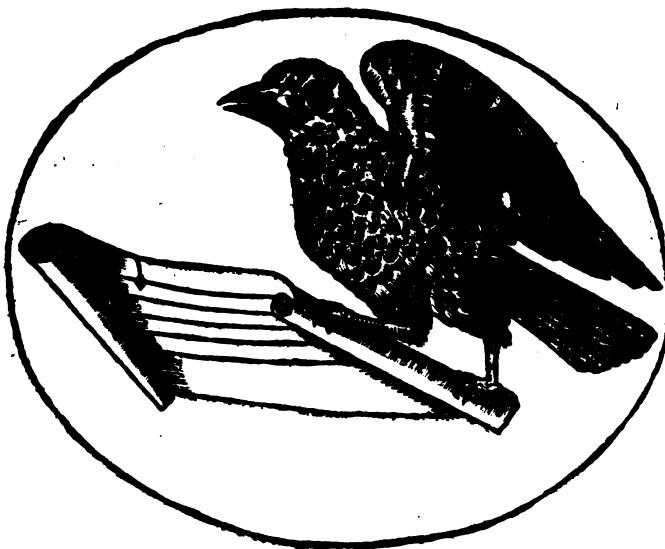
S I V E

A R S M A G N A
CONSONI ET DISSONI.

Tomus II.

Qui continet. { In Lib. VIII. Musicam Mirificam.
In Lib. IX. Magiam Consoni & Diffoni.
In Lib. X. Harmoniam Mundi.

*Mille velut Philomela sonos Epiglottide promit,
Sic Ars Magna suo hoc dat mille Volumine voces.*

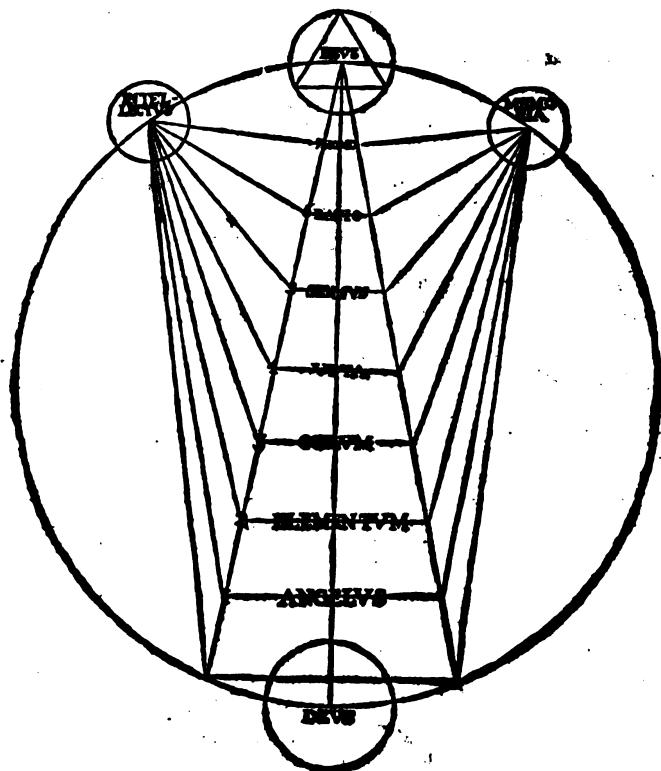
*Presaga Vasi Anis est Apollini,
Qui Musica almus fertur & metri parens. Terent.*

ROMÆ, Typis Ludouici Grignani. Anno Iubilai MDCL.

SUPERIORVM PERMISSV.

TRISTYCHON IN TOMVM II.

ORGANVM agit Mundus denis vocale Registris,
Rerum in eo quot sicut Entia, tot Metra sunt.
Est DEVS Harmones, in quo Sapientia Patris,
Quae benè disposuit, Spiritus vnit Amor.
Hic amor harmonia est, hoc Mundus amore ligatur;
O quæ hunc mundum Numinis esse negas?

TRISMEGISTVS IN ASCLEPIO.

Ipse Musica est deus, illa omnia regat, illa omnia regat, illa omnia regat.
Musica nihil aliud est, quam omnium ordinem scire.

**ARTIS
MAGNAE
CONSONI,
ET
DISSONI
LIBEROCTAVVS
DE
MVSVRGIA MIRIFICA**

hoc est

ARS NOVA MVSARITHMICA RECENTER INVENTA;
qua quiuis etiam quantumuis Musicae imperitus, ad perfectam
componendi notitiam breui tempore pertingere potest.

P R A E F A T I O .

T. A in omnibus artibus & scientijs Praxis & Theoria coniunctionem ambiunt, ut una si alteram desitueat, merito veraquæ cadat; nequæ enim praxis suam sine Theoria obtinet existimationem; nequæ sine praxi sola suam Theoria, quæ tunc in alijs, ita ponitissimum in Musica facultate locum habent; Et si enim Theoria Musice solo veritatis amore contenta finem aliquo modo consecuta dici possit, scilicet propriam delectationem: fuisseamen nulla ratione poteris, ut si omnimoda praxi destitueris sit Musica, quicquam circa dictam facultatem dignum praestet; Hinc ab incunabulo ega verique ex quo insumbendum dan-

A xi;

Artis Magnae Confoni, & Dissoni

et; ut cui ad intima Musice arcana profundius rimanda animus esset, in executione intentione nec Theoriam praxis, nec primum Theoria destitueret: Stimulata ad propositu exequendum addidit, Symphoniarum merito praedicorum arrogans oburgatio, ut dum patitur, fieri non posse, ut Theoricus Melodiam eo artificio elegancia & gratia componat, quā inter merito Musica moderna requiri; immo contrarium afferentes risu cunctisque excipiunt; ut hanc eorum oburgationem falsam iniustamque ostenderem. Serio iam à moleis annis huic negotio incubui, nihil non intentatum relinquendo, quo Artem aliquam reperiret, qua cuius etiam quantumvis Musiq imperitus, id exiguo temporis spacio & sine labore consequi posset, quod practici Compositores vix mulorum annorum spacio consequuntur.

Cum usque frēquenti Musiq experientiā doctus, magnam vim combinationum sub Musiq intervallis tonorumque diuersitate abditam notarem; principia totius Musurgiae combinationis artis analyticæ subsidio aggressus, præstantiores Musurgisq; magis necessarias harmoniarum relationum metathesēs in tabulas magno sane labore redigī eaē arcāi artificij dispositione; ut quocunque seu Melotætica columnā ordinantur, noua semper emerget harmonia. Quæ miranda sane Melotætica cōbinatio, cum in simplici tantum Contrapuncto, repose in primis adhuc incunabulis vagiens, suos sortiretur successus haud pœnitendas; continuo mentis & flu ubrepliū ijs non cōtentus animum ad univerſalem Musurgię Melotætica methodum eruendam adieci, quo quidem id præstissime videor, ut amnem harmonices venustatē, & gratiā cū artificijs verbis competentibus, exhibuerim; Quæ res cū Musicis primo ratiōne & sane prodigia ſiderentur; experimento tamen à diuersis illustribus Viris factō convicti, ei Arti fidem didicerunt habere, cuius principia nescirent. Consistit autem hac noua nostra Musurgia maximè in Tabellarum melotæticarum artificiosa combinatione; quā quomodo libet facta, noua semper necessariō emergat harmonia; ita ut cū huismodi compositiones prop̄e sint infinite, infinita quoque harmonici concentus diuersitas nascatur. Quicunque igitur Tabellas nostras Melotæticas, iuxta regulas à nobis paulò post præscribendas adaptare, numeroq; harmonicas in scalam melotæticam ritè transferre noverit; ita etiam quocunque tono & quibusvis r̄tberum sextib⁹ datis, quacunque artificiosas canicularias simplices, compoñas, floridas, diminutas, syncopatas, artificiosis ligaturis intextas, fugarumque in modum sese insectantes eadem facilitate fe nouerit compositurum. Nam quicmadmodum in Algebra Logista regule tenorem ſectando, paradoxarum questionū elucidationes perficit, eaē facilitate, ut operans ipse quod fecerit nesciat, adeoque inexpeditus effectus Logista vix cogitance prodeat; ita hūc regularum præscriptarum tenorem ſubstantibus Melotætis desiderata harmonia, siue à Musica peritiss, siue ab eiusdem ignorantia, pueris etiam, & Mulieribus peracta prodibit. Certe ad arcanum hoc publicandum maleum potuere, Patrum nostrorum in remotissimas terrarum Indias commigrantes om̄ea, & efficax deprecatione; Cū enim barbarorum hominum attractio in musici exercitij laudumque diminutarum frequentatione confitit, nequè semper libri impressi, aut compositoris adfons; maximè hanc Musurgiam ijs v̄sui futuram credebant, cum hac non defiderat etiam canicularias, in latina lingua, sed & quacunque proposita lingua, etiam Indicis, & quantumvis barbari idiomaticis, ut possit ea feso dicere, sine effectu;

Els

His igitur inductus Musurgiam hanc mirificam publici iuris facere volui, ne quicquā quod ad cultum honoremque diuinum propagandum in hoc negotio faceret, omisisse viderer. Verum ne diutius auidum Lectoris animam suspendamus, negotiū felicibus auspicijs aggrediamur. Ne verò in arte noua & inaudita apud eum progrederemur, ex ordine & methodo procedemus, quam Musurgia hac mirifica iure suo vendicat.

M V S V R G I A E M I R I F I C A E P A R S P R I M A.

M V S V R G I A C O M B I N A T O R I A L E M M A I . M V S V R G I C V M .

Quodcumque ratio v. g. A ad B. dicitur composita, veluti ex rationibus AEI. dicco eandem componi ex iisdem quocumque ordine positis; hoc est inter duos terminos AB licitum esse continuare dictas rationes toties, quoties possunt inter se mutare locum; V. g. sumantur tot numeri in serie naturali, quot res sunt propositiones: multiplicati enim inuicem producunt summam mutationum, ita ut pro duabus rebus duae, pro tribus rebus sex, pro quatuor 24. pro quinque 120. mutationes proueniāt.

Paradigma.

1. **S**int duæ v. g. res propositiones A & B, dico eas bis mutari posse non plures, nam quævis semel ratum primum occupabit locum, ut in margine patet, hi enim numeri inter se multiplicati producunt duo.

2. At tres res sex modis variari possunt. Nam hi numeri 1. 2. 3. in se ordine ducti producunt sex, si scil. dicam semel 2. facit 2. & bis 3. facit 6. &c. ratio huius est, quia unaquæque res primum tenebit locum semel, & reliquæ duæ bis possunt mutari inter se, ut in exemplo sequenti patet.

Exemplum.

1	OR A	3	ROA	5	AOR
2	OAR	4	RAO	6	ARO

3. Sint quatuor res inter se mutandæ, duc itaque quaternarium in eum, qui ex proxima multiplicatione productus est, videlicet in 6. & producentur 24 mutationes, quia hi numeri 1. 2. 3. 4. inter se ordiné multiplicati producunt 24. Nam unaquæque res semel tantum primum tenebit locum, & reliquæ tres sexies inter se variari possunt. Verū exemplum præfens inspice.

Exemplum.

A 1.	M 2.	E 3.	N 4.
1 AMEN	7 MAEN	13 EAMN	19 NAME
2 AMNE	8 MANE	14 EANM	20 NAEM
3 AEMN	9 MEMN	15 EMAN	21 NMAE
4 AENM	10 MENM	16 EMNA	22 NMEA
5 ANEM	11 MNAE	17 ENAM	23 NEMA
6 ANME	12 MNEA	18 ENMA	24 NEAM

VIII.

A 2

4 Si

¶ Siverò 5. res mutare velis, pone numeros ordine naturali, vt sequitur 1. 2. 3. 4. 5. deinde omnes ordine inter se multiplicat; & producentur 120, & toties res dico inter se commutari posse, vt in sequenti exemplo patet, vbi quinque vocales ceterum & viginti vicibus mutari posse ostendimus. Nam unaquaque litera ex 5. vigiesies quater ponipotest, & reliqua inter se mutari, vt in sequenti exemplo patet.

Exemplum commutationis quinque rerum.

	1	2	3	4	5				
	a	c	i	o	u				
1	aeiou	25	caiou	49	iaeou	73	oaeiu	97	uaeio
2	aeiuo	26	caino	50	iaeuo	74	oacui	98	uaeoi
3	aeiou	27	eoaiu	51	iaoeu	75	oaieu	99	uaieo
4	aeoui	28	eaoui	52	iaoue	76	oaine	100	uaioe
5	aeuio	29	eauio	53	iaueo	77	oauei	101	ua oei
6	aeuoi	30	eauoi	54	iauoe	78	oauie	102	ua oie
7	aieou	31	ciaou	55	ieaou	79	oeaiu	103	ueaio
8	aieuo	32	ciauo	56	ieauo	80	oeaui	104	ueaoi
9	aioeu	33	cioau	57	ieoau	81	ociau	105	ueiao
10	aioue	34	cioua	58	ieoua	82	ociua	106	ueioa
11	aiuoe	35	ciuao	59	ieuao	83	ceuai	107	ueoai
12	aiueo	36	ciuoa	60	ieuoa	84	ceuia	108	ueoia
13	aoeiu	37	eoaiu	61	ioacu	85	oiae	109	uiaco
14	aoeui	38	eoau	62	ioaue	86	oiaue	110	uiaoe
15	aoieu	39	eoiau	63	ioeau	87	oieau	111	uiaco
16	aoiue	40	eoia	64	ioeua	88	oieua	112	uiaco
17	aouci	41	couai	65	iouac	89	ouiae	113	uoiae
18	aouie	42	couia	66	iouea	90	ouiea	114	uoiae
19	au ei o	43	eu ai o	67	iu ae o	91	ouaci	115	uo ei i
20	au eo i	44	eu ao i	68	iu ao e	92	ouaie	116	uo ai e
21	au ie o	45	eu ia o	69	iu ea o	93	oueai	117	uo ei a
22	au io e	46	eu oi a	70	iu eo a	94	oueia	118	uo ia e
23	au oe i	47	eu oi a	71	iu oa e	95	ouiae	119	uo ae i
24	au oi e	48	eu ia o	72	iu oe a	96	ouiea	120	uo ie a

Haud secus numeri sub quacunque serie naturali dispositi, & in se multiplicati, dabunt mutationes quotcunque rerum propositarum; Verum ad hoc intelligendum nil aliud requiri videtur, nisi tabula sequens, ex qua quacunque hucusque dicta sunt, soleatius cingescunt.

TABV-

T A B V L A I. Combinatoria.

1	1
2	2
3	6
4	24
5	120
6	720
7	5040
8	40320
9	362880
10	3628800
11	39916800
12	479001600
13	6227020800
14	8778291200
15	130767436800
16	20922789888000
17	355687428096000
18	6402373705728000
19	121645100408832000
20	2432902908176640000
21	51090942171709440000
22	1124000727777607680000
23	25852016738884976640000
24	620448401733239439360000

Mutationes, & sic in infinitum.

Vides igitur quomodo numeris quibusvis ordine naturali positis, ex multiplicatione numeroru*m* ordine inter eos facta producatur numerus mutationu*m* rebus conueniens. ita res inter se combinari possunt, 3628800. vicibus 20 res 2432902908176640000. vicibus. Quæ vix credi possunt, nisi demonstratio nostrum conuinceret intellectum.

L E M M A I I .

Quodocunquè verò res similes occurrunt, vel quod idem est res eadem in rebus combinandis sèpiùs ponuntur; Combinatio totius per numerum combinatio*n*s rerum simili*m* in præcedenti tabula propositarum diuisa, dabit numerum combinationis quæsitum.

Sit propositum nomen MARIA; quod cùm duas literas similes habeat, siue quod id est, vnam literam A, videlicet, bis positam; quærerit quoties id combinari possit; Cùm itaque nomen sit pentagrammaton siue quinquè literarum; & proindè, si omnes literæ diuersæ forent, combinationē haberent 120 in præcedenti tabula propositam. diuidatur hic numerus per numerum combinationis binarij siue per 2. vt tabula monstrat, dabitquæ quotiens 60. & toties combinari poterit quodlibet nomen 5. literarum quod tamen duas literas habuerit similes siue easdem, vt in præsenti nomine duo AA.

Iterum detur nomen trigrammaton siue trium literarum, in quo duæ literæ bis ponuntur, vt in nomine ALA & quispiam scire desideret, quoties id combinari possit; fiet is voti compassi si combinationem totius, scilicet combinationem trium rerum quæ est 6, per numerum combinationis binarij, qui est 2. diuiserit, prodibit enim tercia combinatio propositi nominis quæsita.

Mutationes
nominis pen-
tagrammati,
in quo duæ
literæ similes

Nominis tri-
grammati,

Vides

Vides igitur in hoc exemplo, hoc nomen non admittere nisi tres mutationes propter A bis ponuntur, scilicet duo AA in principio semel posueris; deinde vnum in principio & in fine alterum. 3. duo in fine; exhausta erit tota combinatio. Iterum si tetragrammati duarum similium literarum combinationem scire velis, diuides 24 per 2, combinatio dicti nominis quæsita.

Exemplum Tetragrammati nominis in quo duæ literæ similiter bis ponuntur.

חַיָּה	7	וְחַיָּה	1
חַיָּה	8	וְחַיָּה	2
חַיָּה	9	וְחַיָּה	3
חַיָּה	10	וְחַיָּה	4
חַיָּה	11	וְחַיָּה	5
חַיָּה	12	וְחַיָּה	6

Vides in exemplo, hoc nomen non esse combinabile nisi duodecies, ut exemplum docet, vbi vides 6 sexies in principio positum & ter & ter quæ simul iuncta constituunt 12 quæsitum numerum combinationis huius nominis tetragrammati; idem dicendum de quo quis alio nomine tetragrammato. Si verò tres literas quodpiam tetragrammaton haberet similes, id est, easdem; 24 per 6 diuisa dabunt quæsitam combinationis mutationem, ut in secundo exemplo patet. Vbi vides impossibile esse, ut id admittat præterquam 4 mutationes.

Exempl. Tetragrammati in quo tres literæ similes sunt quater tantum mutari possunt, ut in AAAL.

Iterum sit pentagrammaton siue quinquè literarum vox, quæ tres literas similes habeat, ut AMARA eius habebis combinationem; Si combinationem quinquè rerum, scilicet 120, diuiseris per combinationem numeri ternarij, quem in tabula sexta iauenes. Quotus enim dabit 20 combinationem nominis quæsitam, ut in exemplo patet, in quo vides hoc nomen aliā combinationem admittere non posse.

1	AMARA	11	AAARM
2	AMAAR	12	AAAMR
3	AMRAA	13	MAARA
4	ARMAA	14	MAAAR
5	ARAAM	15	MARAA
6	ARAMA	16	MRAAA
7	AARAM	17	RAAAM
8	AAMRA	18	RAAMA
9	AAMAR	19	RAMAA
10	AARMA	20	RMAAA

Volui hæc paucula exēpla hic pōnere ut in paruis exemplis veritas innotesceret. Verū ut quācunq; aliarum rerū combinationem in promptu habeat curiosus Lector, hic tabulam adiungere voluimus, in qua dicto citius videbis omnia, quæ hucusq; dicta sunt.

TABV-

LIL VIII. Mufunga Mirifica.

T A B V L A II. Combinatoria ostendens numerum mutationum, rerum, in quibus non præcisâ diuersitas, sed quadam sunt similes.

	Series rerū diuersarū.	Combinatio rerū omnīs diuersarū.	3	Combinatio rerū in qua 3 familiæ.	4	5	6	7	8	9	10
I	0										
II	2	0									
III	6	3	0								
IV	24	12	4	0							
V	120	60	30	5	0						
VI	720	360	120	25	6	0					
VII	5040	2520	840	180	42	7	0				
VIII	40320	20160	6720	1663	336	56	8	0			
IX	362880	181440	60480	15953	3024	504	72	8	0		
X	3628800	1804400	604800	159530	30240	5040	720	90	10		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX		

Tabula C3.
Donatiana.

V S V S T A B V L A E.

Habet hæc tabula 10 columnas, ordine proportionaliter decrescentes in prima continentur 10 numeri significantes res combinabiles sive seriem rerum combinabilium. Secunda columnna continet combinationes rerum, quarum singulæ inter se differunt. ita res IV mutari possunt 120. vicibus; VII verò res 5040. Tertia colūna continet combinationes rerum, quarum duæ exēdem sunt. Quarta columnna continet combinationes rerum, quarum tres exēdem sunt, & sic de cœteris ordine columnis usquæ ad decimam columnam in qua combinationes rerum, quarum nouem exēdem sunt, continentur.

Usus igitur huius tabulæ hic est si quis scire cupiat, quoties nomen aliquot 8. v. g. literarum mutari possit, quod tamen 4 literas habeat easdem, ut hoc fictum nomen MARABANA ostendit, in quo cum 4 literæ sint exēdem, queritur quoties id combinari possit. Quære igitur in prima columnna VIII. (tot enim literarum nomen propositum est) deinde columnam combinationis rerum, quarum quatuor exēdem sunt, & angulus communis dabit 1663. & roties propositum nomen 8 literarum quarum 4 exēdem sunt, combinari poterit. Ita nomen sex literarum quarum tres exēdem sunt, 120 vicibus commutabile est, quem numerum habebis in angulo cōmuni, si à numero VI. in prima columnna transuersim, & in tertia columnna sursum ascenderis.

Usus Tabu-
lae.

Ita

Arte Musicae Combinatoriae Diffoni

Ita vides sex res omnes differentes 720 vicibus mutari posse; Si vero illarum duę fuerint, secus procedes de alijs rebus quotlibet intera denarium contentis. Compoluimus autem hanc tabulam ex regulis passim ante traditis. Ut profinde difficilem solvit eam ad quemcunque numerum exterius quicunque habuimus fusim declaramus in Arte nostra Combinatoria, vbi eam ad quarumcunque artium & scientiarum principia applicamus, ad quam suo tempore Lector curiosus recurrere poterit.

C A P V T . I

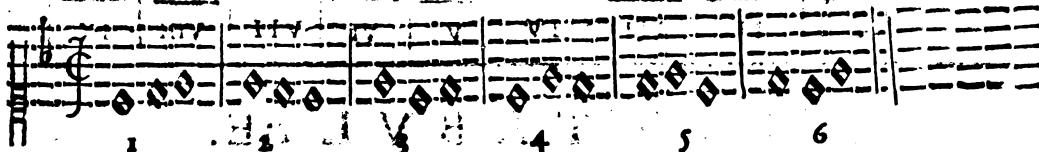
De Notarum Combinationibus

Per aliquot Problemata hic docebimus modum ac rationem quā determinare liceat quomodo & quoties Notę quotcunque variari ac inter se combinari valeant.

Problema I. Combinatorium.

Datā voce quoicunque notarum, quoties illa in tra ceterum intervallo mutari possit, innenire.

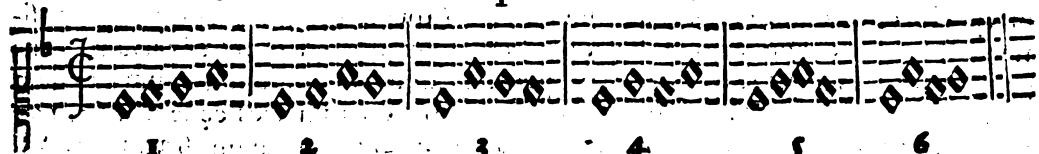
Sit primō vox tertiū notarum quē per tertiam ascēdat ex C per D in E. queritur quoties illa intra hoc intervallo ita mutari possit, ut nulla bis ponatur in eodem gradu, sed singulæ int̄ia idem intervallo differentes sint. Respondeo sexies id fieri posse non plures, cūm enim iuxta L. Lemmatres diuersæ res, sexies mutari possint, hic autem sint tres notæ in tribus diuersis gradibus positæ, sequitur necessariò illas sexies quoquā intra intervallo unius tertiae mutari posse. Verum ad huius vteriorem demonstrationē nihil aliud requiri videtur nisi ocularis demonstratio, quæ sequitur.

Vides igitur in exemplo, quomodo vox proposita sexies ita mutetur, ut nulla bis in aliquo gradu ponatur, sed singulæ differentes sint intra idem intervallo; fecimus igitur quod erat propositum.

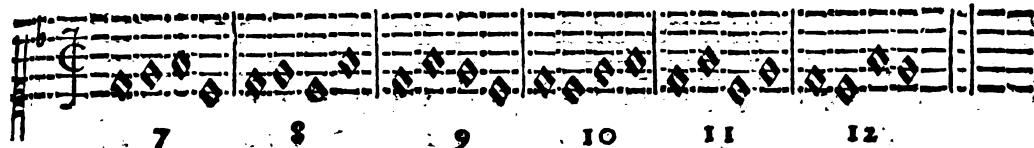
Haud secus vox quatuor notarum gradatim ex C in F per unam quartam ascendenter, 24 vicibus iuxta Lemma I. mutari poterit. Cūm enim 4 loca in intervallo quarte, omnia diuersa sint; Vox sexies mutari poterit, incipiendo à chorda C. & sexies à chorda D, & sexies incipiendo à chorda E. & sexies denique incipiendo voces mutationis à chorda F. quatuor autem in 6 ducta dant numerum totius combinationis propositum. Ut in sequenti exemplo patet.

6 incipiunt à G.

6 muta-

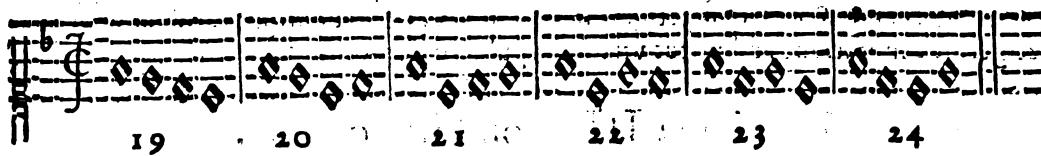
6 mutationes incipiunt à D.

6 incipiunt ab E.

6 incipiunt ab F.

Vides igitur nullam in hac combinatione nota bis in eodem gradu inueniri, sed 24 mutationes prorsus differentes esse.

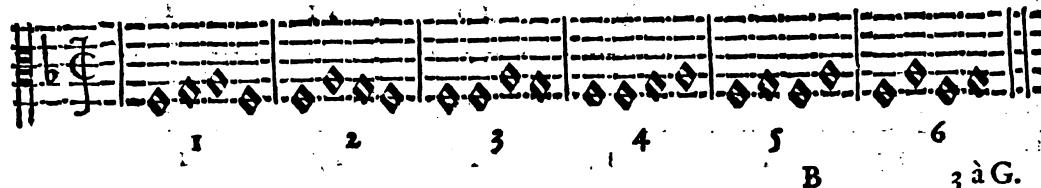
Problema II. Combinatorium.

Data voce quocunque notarum, quarum quotlibet nota super eandem chordam existant, combinationem propositae vocis inuenire.

Hoc problema soluitur sine vlla difficultate ex p̄cedentia tabula II. Combinatoria. Sit igitur primò vox quæpiam sex notarum, quarum duæ sint eadem siue super eandem chordam F existant, quæritur vocis combinatioꝝ diuide combinationem senarij, videlicet 720. per combinationem binarij numeri & quotiens 360 dabit quæstam combinationem; toties enim proposita vox mutari poterit. vel per tabulam p̄cedentē: Quære in prima Columna VI. & columnæ secundæ angulus cōmūnis dabit 360. quæstam combinationem vt prius.

Sit iterum vox quatuor notarum, quarum duæ eadem sunt; inquiritur combinatioꝝ diuide igitur combinationem quaternarij videlicet 24 per combinationem binarij 2. & quotiens dabit 12. combinationem quæstam vt in exemplo patet.

6 incipiunt ab F.

3 à G. sol, re, ut. 3 ab A. la, mi, re, incipiunt.

Vides in hoc exemplo omnes voces mutari, manentibus semper super eandem chordam, duabus notis; reliquis initium mutantibus, & in primis quidem 6 mutationibus manentibus duabus notis super chordam F vt, in qua & initium sit: in 6 alijs mutationibus tres notæ semper incipiunt in G; & 3 in A, reliquis binis notis semper manentibus in F.

Ita vox octo notarum per octauam gradatim dispositarum, mutationem vocum continet 40320. Si verò duæ ex octo notis quomodocunque dispositis eandem chordam tetigerint, admittat illa vox iuxta tabulam II. Combinatoriam 20160 mutationes. Si tres eandem chordam tetigerint, admittet 6720. Si 4 eandem chordam tetigerint, 1662. Si 5. eandem chordam tetigerint 336. Si 6. 36. Si 7 denique eandem chordam tetigerint 8 mutationes admetit uti tabula pulchre demonstrat.

Problema III. Combinatorium.

Data vox quocunque notarum, & inter eas quolibet binarīs, ternarīs, quaternarīs sive notarum super eandem, aut diuersas chordas existentibus, mutationes vocis inuenire.

Sit primò proposita vox 5 notarum quarum duæ notæ in A la, mi, re, sint & totidem in B fa, la, mi, vt in exemplo patet. Quæritur quoties illa mutari possit cùm hic sint duo binarīs eos primò in se duces sive quadrabis, habebisque diuisorem per quem combinatio quinque rerum videlicet 120 diuisa reliquit 30 combinationem sive mutationem vocis proposita quæstram. Verum ad huius problematis notitiam nihil aliud requiritur, nisi ocularis exempli sequentis inspectio, & examinatio.

Combinatio vocis 5 notarum in qua due notæ eadem bis in diuersis spacijs.

Vides

39 40 23 22 23 24

25 26 27 28 29 30

Vides igitur propositam vocem non nisi trigesies mutari posse, idquè ob duos binarios notarum in ijsdem vel diuersis chordis existentes.

Alterum exemplum. Si porrò vox quædam sit nouem notarum quæ in duabus diuersis chordis tres notas habeat existentes quomodo docunquè dispositas ut in sequenti exemplo: quæritur mutatio ita progredieris, cùm tres notæ sint in duabus diuersis chordis eadem combinatione 3, cui in prima tabula inuenies correspondere 6, in se ergo 6 duces, vt habeas 36 diuisorē; per hunc enim cōbinatio 9. id est 362880 diuisa, dabit 10080 mutationes vocis propositæ quæritas. Si verò 7 notarum vox foret, cum duobus ternarijs, mutabitur vox 140. Verum vt Lector curiosus in demonstratione oculari rem percipiat, demus exemplum in paruo numero. Sit igitur vox sex notarum, quarum tres in prima chorda & aliæ tres in secunda chorda, tono differentes, quæritur mutatio vocis propositæ. Diuide igitur combinationem 6. hoc est

Combinatio vocis 6 notarum tono distantium, in qua 3 note in A. tres in 8.

1 2 3 4 5

6 7 8 9 10

11 12 13 14 15

16 17 18 19 20

B 2 720

720 per 36 , quadratum combinationis ternarij, hoc est 6 , & prodibunt 20 numerus mutationum quæstus; toties enim mutari potest dicta vox, ut in dñx exemplo patet.

Problema IV. Combinatorium.

Data vox quoicunque notarum, quarum duæ eadem in una chorda sunt, tres verò eadem in alia chorda; combinationem, id est numerum mutationis vocum reperire.

Sit vox quæpiam nouem notarum, quarum duæ eodem in chorda A. tres verò eodem in chorda C. & duæ aliq iterum in chorda A, vt in præsenti exemplo patet; quæritur mutationis propositæ ex ita progredere. duc combinationem ternarij, hoc est 6 per quadratum combinationis duarum rerum, hoc est per 4 . habebis quæsumus diuisorem 24 . per hunc diuiside combinationem nouenarij ydilicet 362880 . & prodibut 15120 , quæ sunt in voce data mutationes quæstæ.

Quadratum
Combinationis 4 est 24 .
cuius quad.
576.

Si iterum occurrat vox 22 notarum, quarum duæ repetuntur bis; & i quæ repetatur ter, & duæ aliæ quæ repertantur quater, quæritur quoties vox mutari possit ex ita proceditur, quadrabis combinationem 2 . & habebis 4 . hunc duces in 6 combinationem ternarij, vt habeas 24 . hunc deinde iterum duces in quadratum combinationis 4 . hoc est in 576 . & productum 13824 dabit diuisorem, per hunc numerus combinationis 22 . id est 1114000727777607680000 , diuisus dabit 8130792301632000 . numerum mutationis cantus quæstæ.

Exempla varia.

In vox nouem notarum.

Quando cunque omnes notæ sunt differentes sibi, habebit vox 362880 mutationes vt.

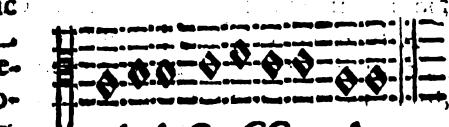
Quando cunque duæ notæ ex 9 eundem situm habuerint, habebit vox mutationes 181440 .

Quando cunque tres ex nouem supra eandem chordam fuerint, vox mutationes habebit 60480 .

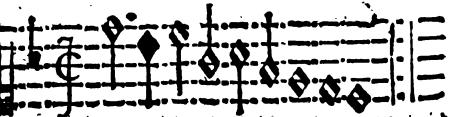
Quando septem ex nouem eandem chordam tenuerint vox habebit mutationes 72 .

Quando 4 & 2 ex nouem fuerint eodem: Vox mutationes habebit 90720 .

Quando verò $2, 2$, ex 2 , & 9 fuerint eisdem situs, mutabitur vox 45360 .

A A C CC A

Quan-

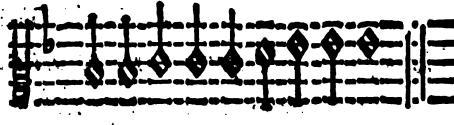
Quando cuncte verò 2, 2, 2, & 3 fuerint ex 9, sicut eodem, mutabitur 7560.

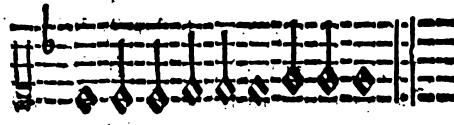
Quando cuncte verò 2 & 3 ex 9 fuerint eadem, mutabitur 10080.

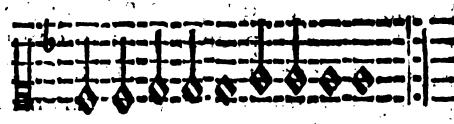
Quando cuncte 2, 3 & 3 ex 9 fuerint eadem, mutabitur vox 5040.

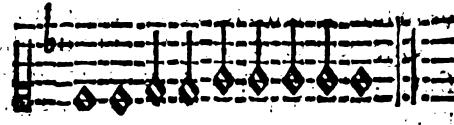
Quando 3, 3 & 3 ex 9 fuerint eadem, mutabitur vox 1680.

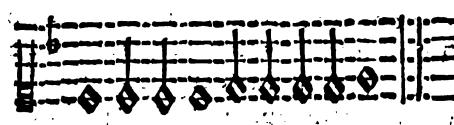
Quando 2, 3 & 4 ex 9 erunt eadem, mutabitur vox 1360.

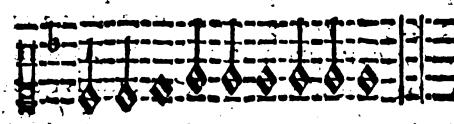
Quando 2, 2 & 5 ex 9 notis eadem, mutabitur 756.

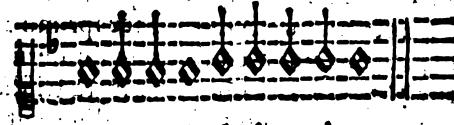
Quando 4 & 4 ex 9 sunt eadem, mutabitur 630.

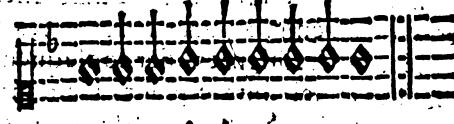
Quando 2 & 6 ex 9 sunt eadem, mutabitur 252.

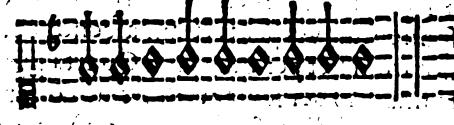
Quando 4 & 5 ex 9 sunt eadem, mutabitur 126.

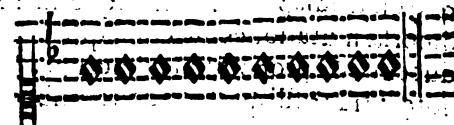
Quando 3 & 6 ex 9 sunt eadem, mutabitur 84.

Quando 2 & 7 ex 9 sunt eadem, mutabitur 36.

Quando omnes notæ sunt in eodem spatio nimirum, vt.

Ex precedente schemate patet clare, quoties unaquæcumque vox nouem notarum mutari possit; Et quamvis alicui impossibile videri posset penultimam v. g. vocem 36 mutari posse; verum tamen esse quod dicimus, tunc ianore scet, cum Lector curiosus eam experientur. Atque hac arte mutationes cuiuscunque vocis & quotibet notarum facile cognoscere poterit; quæ in 22 notarum voce excurrunt ad 81307923016320000 mutationes.

tationes, quæ summa tanta est, ut si quispiam singulis diebus mutationum earundem tantum mille scriberet, is in describendo laboratus sit 22266896143 annis. Res omnino ijs qui vim numerorum & combinationis naturam nesciunt incredibilis, quæ facile tamen ex precedentibus demonstrantur. Vnde etiam patet quām inconceptibilis mutationum multitudo ex Motecta quapiam subinde 50. 100. 200 notis constante emanare possit. Certè si tota mundana machina charta repleretur, illa non sufficeret ad omnes mutationes continentadas vel in 30 notarum combinatione.

Problema V. Vniuersale.

Datis in voce quapiam quolibet notis siue differentibus, siue non differentiibus, quoties quilibet aliis ex assumptione determinato hoc numero, notarum numerus mutari possit:

Haber hec propositio mirificum quiddam, vnde altius ordiri visum est; & vt me-
rem nostram facilius explicemus, ab ipso exēplo initium faciemus propositionis.
Proponat igitur quispiam è Musurgis hoc Aenigma,
combinatorum propositis ordine notis 22 primō om-
nibus differentibus per trisdiapason ascendentibus tot
nimirum, quot voces sunt in scala musicali Guidonis,
vt in hoc presenti schemate appareat.

Quæritur primò, quoties illæ simpliciter mutari possint, atquè huic questioni statim satisfaciemus per Lemma I. & Probl. I. cùm enim omnes differentes sint. admissent consuetam 22 numeri combinationem, vt I. Tabula ostendit videlicet 1124900042171709440000.

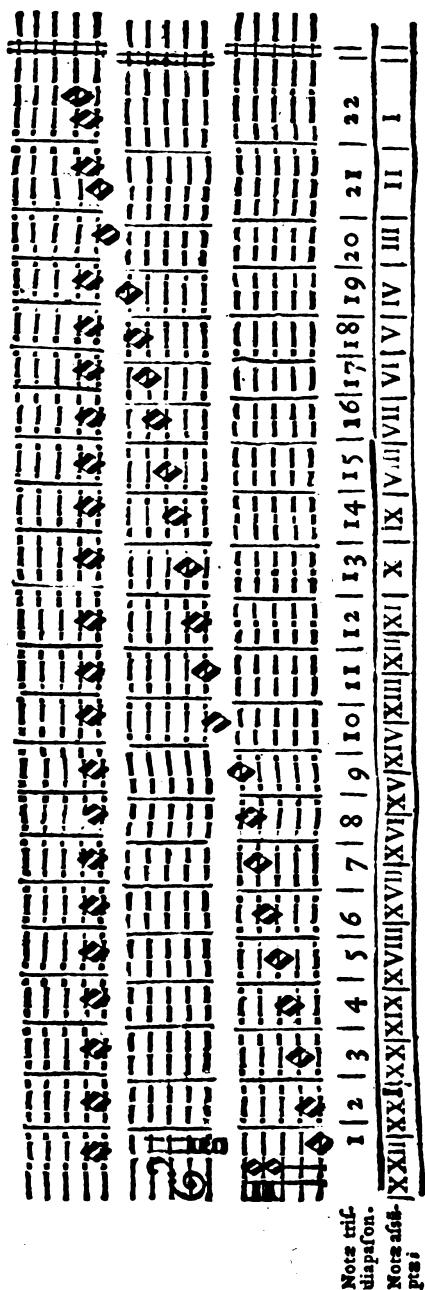
Quæritur igitur secundò, quoties duæ notæ intra spaciū trisdiapason mutari possint, quoties iterum 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. & sic usquè ad 22 exclusiū numerū, quoties inquam intra determinatum trisdiapason interuallum assumpta ex 22 notis quotlibet notarum vox mutabilis sit? Hoc itaq̄e ut sciatur, ita age. Cū 22 notæ assumptæ sint. Dicēs primò 22 in 21, scilicet in proxima vnitate minorem numerum, & producent 462. & toties duæ notæ intra trisdiapason interuallum disponi possunt, semper differentes. Ratio huius rei est, cū enim 22 duæ notæ omnes differentes sint & gradatim ascendentēs, fiet consequenter, ut ordinem vigesies semel mutare possit. Nam prima mutatio per 21 gradus fit, Secunda mutatio fiet cū notæ ita disponentur, vel per tertiam ascendant. Tertia mutatio notarum fiet per quartam. Quarta per quintam. Quinta mutatio per sextam, & sic de coeteris usquè ad 22. que est trisdiapason. cū itaq̄e in 22 notis fiant 21 diversæ mutationes hic consequenter ductæ in 22, producent 462 propositum numerum. Toties igitur duæ notæ intra trisdiapason mutari possunt, nō pluries, quod vult propositum.

Quæ omnia intelligenda sunt de differentiis mutationibus duarum notarum intra intervalum tridiapason varie dispositarum, ut in appositis exemplis patet. Hinc si seire cupias quoties tres notæ intra-

Lib. VIII. Musurgia Mirifica.

18

inter duas illas triadiapason mutari ita possint, ut nunquam sint eadem, sive quod idem, nunquam bis supra eundem gradum ponantur; Multiplica 20 in 462 paulo ante ex 20 in 22 ductorum summam, & producentur 9240. trium notarum intra triadiapason variè positarum mutationes. Si verò hunc numerum 9240 duxeris in 19, habebis 175560 numerum mutationum 4 notarum intra triadiapason variè positarum, & sic ordine progressieris usque ad 22 quæ erit combinatio ordinaria numeri 22. Verum hec in scheme sequenti omnia clare innotescunt, in quo vides tres ordines numerorum. Priores 22 notas ordine & gradatim in triadiapason currentes alterè, quas assumptas vocamus, denotant, quod ex 22 notis assumptæ intra triadiapason mutari possint.

22
462
9240
175560
3160080
53721360
85941760
12893126400
18053769000
2346549004800
28158588057600
309744468633600
3007444686336000
27877002177024000
223016017416192000
1561112121913344000
9366672731480064000
4683336365740320000
187333454629601280000
56200036363888803840000
1124000727777607680000
11240007277776076800000

Notæ trif.
diapason.
Notæ ass.
præ

Numeriveri vnicuiquè gradui notarum adscripti notant numerum mutationum, quas obtinet quilibet intra triadiapason assumptæ consonantiae numerus, ita disdiapason intra

Mira combi
nationis vis

intra tres octanas hoc est 22 notas cum interuallis mutari potest 1893126400. Pari parte vides interuallum 5. siue 5 numeros mutari posse 4683336365740320000 vici-
bus. Et sit de coeteris. Verum cum haec Arithmetices imperito incredibilia videantur,
Combinatio autem haec etiamsi 1000 annis laboraretur, a 10000 scriptoribus exau-
riri tamen non possit; ideo hic exempla in minoribus numeris, apponere visum est, ut
per combinationis mutationes expansas veritas rei cognoscatur, idem enim in paruis
ac magnis numeris procedendi modus est.

Exempla in minoribus numeris.

Cupiat itaque quispiam scire quoties ex quinque notis propositis duæ tantum no-
tae mutari possint ut semper differentes sint; Cantusque semper faciat interualla
differentia; ita procedito, ponantur numeri ordine naturali, ut in exemplo patet in
quo primus numerus monstrat notas quinque siue integrum. Secunda
columna numeris latinis significat partes integri, quoties videlicet par-
tes quinque notarum intra quinarium interuallum mutari possint. Tertia 5 I 5
columna significat mutationes ipsas, ita vides unicam notam quinques 4 II 20
tantum mutari posse, duas notas vigesies, tres sexagesies; quatuor cen- 3 III 60
ties vigesies; Quinque tandem notas toties quoties ordinaria primæ ta- 2 IV 120
bulæ combinatio præscribit. Fit autem haec tabula facilime hoc pacto 1 V 120
duc 4 in 5. & productum 20 dabit duarum notarum mutationem. iterū
3 in 20 & habebis 3 notarum mutationes videlicet 60. Iterum 2 in 60 & prodibūt 120
quatuor notarum mutationes, & 1 in 120 dabunt ordinariam combinationem rei ut di-
ctum est, sed rem exemplis ostendamus.

*Mutationes duarum notarum ex quinque, id est, intra interuallum
vnius quintæ, ita ut nunquam bis supra eandem chordam reperiatur.*

In hoc exemplo vides loca duarum notarum vigesies mutari posse, non pluries, si ita
accipiantur notæ, ut interualla semper sint diuersa; Si vero scire velimus quoties muta-
ri possint haec duæ notæ, si duæ in eodem gradu ponantur, nihil aliud faciendum, nisi ad-
denda 5. siue quod idem est, quinarius numerus in se ducendus est, ut fiant 25. vel
quod idem 5. addenda ad 20. Si enim ex 5. duas bis in eodem gradu statueris ut in 5.
ultimo mutationibus huius schematis patet, que prioribns 20 adnumeratæ dabunt ab-
solutè 25 mutationes 2 notarum ex 5. ratio ex positione notarum clare patet.

Quoniam vero hoc loco duo semper interualla sumuntur vnum α·ωβ·ων alterum
ρα·ωβ·ων, id est, quorum in uno notæ sursum, in altero deorsum vergant, quæ tamen
eadem sunt interualla cuiusmodi sunt 4 & 5. 3 & 6. 2 & 7. 1 & 8. & sic de coeteris.

Queritur iam quomodo scire possumus, quoties duæ notæ præcisè inter interuallum dia-
pente

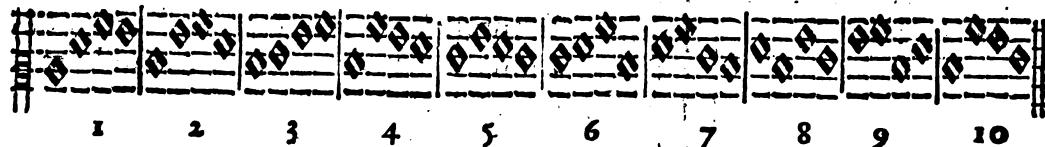
pente ita mutari possint, ut interualla omnia sint diversa . ita procede , numerū 20 quā
2 notis id est 1 & respondet in tabula , per combinationem ordinariam binarij numeri ,
id est per 2 diuide & prodibunt 10. atquē totidem præcisæ mutationes admittunt duæ
notæ intra diapente dispositæ ; totidem quoquā admittunt 3 notæ intra diapente dis-
positæ . totidem quoquā 4 notæ intra diapente dispositæ . si videlicet numerum combina-
tionis in hac tabula 20 scilicet per 2 , & 60 per combinationem ternarij hoc est per 6. &
120 per combinationem quaternarij diuileris . Verū exempla , in quibus clare patet
singulas mutationes ita diuersas esse , vt nulla 2 notas habeat in eodem gradu siue
spacio .

Alterum 2.
nigma .

I. Exemplum 3 notarum intra diapente .

II. Exemplum 4 notarum intra diapente .

Problema VI. Combinatorium vniuersalissimum .

*Datis quolibet notis , quot mutationes fieri possint de quolibet notarum
numero ex iis assumptis siue ea notæ differentes sint , siue cædem ,
aut similes , siue similes et differentes .*

IN p̄precedenti modum ostendimus , quomodo datis quolibet notis mutationes dif-
ferentes ex quolibet notarum numero assumpto elicere possumus . Nunc ostendé-
dum quoquā est , quomodo ex quolibet numero intra certum interuallum assumptum ,
mutationes notarum fieri possint , siue illæ fuerint differentes , siue similes , siue partim
similes & partim differentes .

Ita igitur age . Sit Systema maximum scalæ musicæ , & notis constans pro exemplo ;
desideret autem quispiam scire , quoties singula interualla musica intra id assumpta præ-
cisæ mutationes admittant . V. g. desidero videre quot 3 notæ intra scalam musicalem
variè dispositæ , mutationes suscipiant . Ita age , dicit 22 notas in fe ; & prouenient 484
atquē hæ sunt mutationes , quas 2 notæ intratotum systema variè dispositæ subire pos-
sunt . porrò hunc numerum 484 iterum duc in 22 . & habebis 10648 mutationes trium
notarum intra distanciam scalam quæstas .

Hoc pacto 22 in 10648 ducta prōducet 234256 , numerū mutationum quatuor
notarum intrascalam variè dispositarum . Sic 22 in 234256 proximè inuentum numerū
ducta dabunt mutationes notarum intra datum Systema variè positarum , & sic sem-
per velim prædictum multiplicando per notas totius scalæ siue per 22 , prouideatur
numerū omnium mutationum notarum eius numeri , qui in ordine naturali proximè
succedit ; Si verò velis scire numerum notarum partim similiū partim differentiū ;
Numeros p̄cedentis tabulæ à numeris huius tabulæ subtrahē , & reliquum dabit que-

C situm

28. *Arts Magno Confoni; & Dissoni*

Sicut. Exempli gratia. Si numerus 9240 mutationum omnino differentium in tribus notis elucescentium praecedentis tabulae subtrahatur a numero combinationis 3. hic correspondente, videlicet a 10648. relinquet 1408. mutationes trium notarum intra trisdiapason partim similium, partim dissimiliū quæsitas. Ita 4 notarum combinatio in priori tabula videlicet 175560. subtracta ab huius tabellæ quatuor notarum combinatione videlicet a 234256, relinquet 6. 696. mutationes 4 notarum partim similium partim dissimiliū; Verum, ut artificium singulorum melius capias, hic triplicem tabellam tibi ob oculos ponemus unam octauam tantum comprehendenter, quarum prima ostendit mutationes differentes; Secunda partim similes partim differentes, continentque differentias numerorum 1 & 3 tabellæ a se inuicem subtractorum, Tertia mutationes notarum partim differentium, partim earundem similiū, partim similiū & differentium: Ut sequitur.

	Multiplicator
1	22
2	484
3	10648
4	234256
5	5153632
6	113379904
7	2494357888
8	54875873536

Et sic in infinitum.

Tabella prima, continens notarum mutationes differentes.

1	22
2	464
3	9240
4	17556
5	319008
6	53721360
7	85941760
8	12893126400

Tabella secunda, mutationes num partim earundem, partim differentiū, estq; differentia inter utraq; I & III columnam.

1	2
2	22
3	1408
4	62696
5	837624
6	60669544
7	2408416128
8	42882746936

Tabella tertia, mutationum partim differentium partim earundem partim differentium & similiū.

1	22
2	484
3	10648
4	234256
5	5153632
6	113379904
7	2494357888
8	54875873536

Iungam hic aliquid combinationis genus, quod nimurum mutationes fieri possint, ex 22 notis quarum 21 supra chordam eandem & una supra diuersam ponitur. Secundo quod mutationes fieri possint ex 22 notis, quarum 20 supra eandem chordam semper manebit & 2 supra diuersam, at eandem, & sic de easteris usque ad $\frac{1}{2}$. hinc enim decrescentes quo mutationum numero creuerant, eo decrescent, sed ad explicationem nihil aliud requiri videtur, quam Paradigmata singulorum.

Hæc 22 note nullam mutationem admittunt.

Series

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
22	464	9240	17556	319008	53721360	85941760	12893126400	2	22	1408	62696	837624	60669544	2408416128	42882746936	22	484	10648	234256	5153632	113379904	2494357888	54875873536

Mutationes.

Note 22 & 1. mutantur 22.

Vides

Y
hoc situ mutantur 1540.
19
hoc situ mutantur 7315.
18
mutantur 26334.
17
mutantur 74613.
16
mutantur 170544.
15
mutantur 319770.
14
mutantur 497420.
13
mutantur 646646.
12
mutantur 703432.
11

Vides dispositionem notarum, iam unicum saltem exemplum denuo secundum ferunt,
et Lector curiosus videat, quomodo mutationes fieridebeant.

*Exemplum mutationum secundae series praecedentis schematis quod 25.
nota ponitur semper super 1 chordam, & 1 nota
super alteram chordam.*

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13.

Vides

Vides igitur in hoc unico exemplo secundæ serici quomodo mutationes semper sive diversæ quo ad unam notam usque ad 22. arguè hanc diuersitatem glare demonstrant notæ nigræ. In serie vero secunda, ubi ducæ notæ mutant filum, sunt mutationes 23 1. quibus duas notæ se supermanentes in eadem chorda in singulis 22. notis decies mutantur in singulis 22. notarum seriebus & paulò amplius que conficiunt 23 1. mutationes. Non secus ratio cinaberis de reliquis seriebus, quarum mutationes adscriptæ sunt.

C A P V T I I

De combinatione valoris notarum.

Diximus in precedentibus Problematis, de combinationibus mutationibusque notarum, siue quoties datae notæ mutare inter se suum possint, diuersasque voces constituere, nunc ostendemus quæcunque ratione scire possumus, quoties notæ diversi valoris etiam in una chorda dispositæ mutari possint. Sit itaque.

Problema I.

Data voce quicunque notarum, que omnes differentis valoris sint, quoties illæ notæ differentis valoris inter se mutari possint, invenire.

Non demonstramus hinc quoties notæ propositæ locum mutare possint, sed tantum quoties diversi valoris notæ etiam in una & eadem chorda dispositæ, inter se mutari & vario disponi possint. Ut igitur à pariis exemplis ordiamur. Sunt tres notæ differentes valoris propositæ, velisque scire quoties illæ inter se mutari possint.

Cubicubis ternarium ter positum ut è latere patet, ducendo 3 in 3 vt fuit 9 3 3 3 deinde, duces 3 in 9, & habebis 27. atque toties tres notæ differentis valoris mutari inter se possunt, ut in subiuncto exemplo patet. 9 27

Mutatio 3 notarum diversi valoris.

Atque ex hoc exemplo modus procedendi satis clare patet, ubi vides semibreuem, nouiesponi in prima serie, in secunda serie nouiceponi minorem, & nouies in tertia serie

Nic semiminiatura, reliquas cotsequenter diversas mutationes faciunt.

Si vero 4 ducatur nota omnes differences poterant numerus notarum ordinem naturalem, ut vides in hic, deinde 1 duc in 4, prouenient 4 est regione 1 potest adhuc iterum duc in 4 prouenient 16 est regione 2 potest, deinde 4 ducantur iterum in 16, & prodibunt 64 est regione 3 potest, & denique 4 iterum ducantur in 64 & prodibunt 256 numerus mutationum 4 notarum differentium. Non secus in quibuslibet alijs notis differentis valoris assumptis procedes. Verum ut mentem nostram melius capias hic pinacem sublungere visum est, quod dicto ceterius, quot mutationes, quotlibet notis diversi valoris propositis, fieri possint, quam consule.

Tabula uniuersalis qua mutationes notarum intra spaciū diapason partim situ, partim valore, partim utroque modo differentium ostenduntur.

Mutationes Diapason	COLVM. I.		COLVMNA II.		COLVMNA III.		COLVMNA IV.	
	Mutation. notarum situ tam different.	Cōbinatio notarum situ & valore diff.	Mutationis notarum tantum valore differentium.	Cōbinatio notarum tantum valore diff.	Mutationis notarum situ & valore differentium.	Combinatio notarum situ & valore differentium.	Paradigmatica.	
I	1	1	1	1	1	1		1
II	2	2	2	2	2	2		2
III	6	III	27	162				3
IV	24	IV	256	16144				4
V	120	V	3925	375000				5
VI	720	VI	46625	33570720				6
VII	5040	VII	38321963	41364434240				7
VIII	40320	VIII	16777216	676155359120				8
								VSVS

V S V S T A B V L A E.

SVNT in hac tabula 4 columnæ, prima ostendit vocum quotlibet mutationes usque ad 8, quoad situm tantum; secunda ostendit mutationes notarum quotlibet usq; ad 8 quoad valorem tantum; Tertia ostendit mutationes quotlibet notarum intra octauam tum situ, tum valore differentium. Quarta ostendit totum negotium in exēplis. Si quis igitur scire cupiat, quoties quinquè notæ, quæ semper intra scalam diuersū situm habent, mutationes admittat, is querat in columna I. ordinis, V. voces, & è regione in columna combinationis reperiet 120. mutationes quinquè notarum questas. Si verò velis scire, quoties quinquè notæ valore tantum differentes (cuiusmodi in col. IV. notæ 5 differentes è regione V. ostendunt) inuenies in col. II. è regione V. 3125. quinque notarum diuersi valoris, siue intra idem interuallum, siue secundum gradus dispositarum mutationes. Si verò scire velis quoties dictæ quinquè notæ tum situ tum valore differentes mutari possint, id tibi ostendit III. columnæ è regione V. videlicet numerus 375000. Notæ 5. igitur in quinto exemplo omnes differentes, primò sine omni mutatione situs 3125 mutari possunt, varia tantum notarum diuersi valoris transpositione intra eandem quintam vel etiam supra eandem chordam facta: si verò accedat mutatio situs, quem intra interuallum diapente iuxta I. col. 120 mutare potest, fient mutationes 375000, ut dictum est & III. Columna ostendit.

Problema II.

Data vox quotlibet notarum cum situ tum valore differentium quoties vox data sub hac duplii varietate mutari possit, inuenire.

IN præcedenti problemate ostendimus, quoties vox quotlibet notarum differentis valoris mutari possit nullo respectu habitu mutationis loci. Hoc problemate verò demonstrare intendimus, quoties vox quotlibet notarum, tum situ tum valore differentium mutari transponique posse.

Sit itaque regula vniuersalis. Quotiescumque notæ in voce aliqua tum situ tum valore differunt, primò ducenda est combinatio notarum situ differentium, in combinationem valore differentium & productum dabit quæsitum. Verum rem in minimis numeris ostendamus. Si itaque quispiam velit scire quoties vox duarum notarum situ & valore differentium mutari possit: ducet combinatio-

num notarum situ tantum differentium scilicet 2, ut

prima columnæ ostendit, in combinationem notarum

valore differentium scilicet in 2. numerū, ut secun-

da columnæ monstrat, & productum dabit quæsitum,

videlicet 4. ut patet. Si verò 3 notarū tū situ tū valore differentiū mutationes scire desideres, duces combinationem ternarij videlicet 6 in prima columnæ in combinationem

ternarij in secunda columnæ videlicet 27, & producentur 162 mutationes quæsitæ.

Hanc secus in reliquis omnibus ordine procedes; semper combinationem notarum situ differentium, quam prima columnæ tibi ostendit, ducendo in combinationem notarum valore differentium, quam 2. tabula ostendit: & habebis mutationes notarum, quotlibet assumptarum tum situ tum valore differentium, numerum quæsitum. Verum præcedens tabula omnia exactè docet. Si verò in tribus notis una diffierat duas reliquis similibus, cubus ex ternario bis in se ducatur, ut elaterc apparet pro-

ductus, videlicet 27, dabit in tribus notis in quibus una differt, reliquis simili-

bus, mutationis numerum quæsitum, ut subiunctum exemplum docet,

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

27.

3 3 3

9

2

Vides igitur in hoc exemplo voces trium notarum idem esse vnam notam differre, & 2 differre. Supponitur enim hic in hoc ternario semper duas notas similes & vnam dissimilem.

L E M M A.

Si numerus quilibet assumptus bis, ter, quater, quinquies &c. usque in infinitum, ordine repetitus fuerit, producent numeri ordine repetitorum in se ordine ducti, numerum cossicum eius ordinis, quem character numeri ordine naturali continuati, siue quem numeri exponentes demonstrant.

Sic ternarius numerus aliquoties repetitus; ut in hoc exemplo pergit. Deinde ducatur 33 in se, habebitque Q. si 3333 in se ordine ducatur; habebitus biquadratus, & sic de coeteris ut tabella ostendit in qua vides 3 bis posita atque in se ducta producunt quadratum, quem character cossicus Q. ante binarium positus indicat; dicuntur autem numeri naturalis serie continuati exponentes, eo quod exponant, quoties poni debeat numerus assumptus quotiesq; in se multiplicari, ut procreetur desiderata dignitas algebraica per characterem exponentibus prefimum, indicata. Ita exponens 4 ostendit tria quater poni debere, deinde in se multiplicari, ut producatur 81 biquadratus ternarij numeri per characterem QQ. indicatus. 6 verò exponens ostendit 3 sexies poni debere & ordine in se multiplicari ut generetur 729 quadrato-cubus ternarij numeri, quem character QC. indicat. Hoc itaque primum Lemma ad sequentia problemata applicabimus.

Mira Musica
ad algebraicā
affinitas.

R.	1	3	3	Radix.
Q.	2	33	9	Quadr.
C.	3	333	27	Cubus.
QQ.	4	3333	81	Biquadratus.
SS.	5	33333	243	Sursolidus.
QC.	6	333333	729	Quadrato-cubus.

Problema I I I.

In Polyphoniis, siue multarum vocum melodiis, quotuis notarum, que ramen sive valore aequales sint, mutationes vocum ex ordine crescunt, quo in numeris potestates algebraice.

Sicut v. g. propositum tetraphonium, siue 4 vocum clausula 3 notarum sive & valore aequalium, ut sequitur cupiatque quispiam scire, quot mutationes ex duabus, 3.4 vocibus

vocibus emergant; ita procede; ponatur pro radice progressionis Cossicę ipsa combinatio numeri notarum quęm quęlibet vox habet, qui cum in hoc exemplo sit 3. eiusq; combinatio iuxta 1. tabulam combinatoriam sit 6. erit hic senarius numerus radix totius progressionis Cossicę harmonicę. Hic itaque senarius bis positus, atque in se ductus procreabit 36 Quadratum, qui & ostendit mutationes 2 vocum: quarum unaquęque 3 notas habet, valore equaliter 36. mutari posse. Cum enim prima vox 6 mutationi possit cantante primo unam ex sex; poterit interim secundus 6 omnes cantare eodem tempore & cantante primo secundam vocem ex suis 6. secundus interim alias 6 cantabit; & sic usque dum primus cantans, sex mutationes absolvit, aliis 36 absolverit, atq; hec est ratio, cur duę voces 36. mutari possint. Hinc eandem ob causam tres voces mutari possunt 216. quia quemadmodum 6 ter posita & in se ducta producunt icubum, ita tres voces quarum unaquęque sexies mutabilis est, in se inuitem ductę producunt quasi cubum harmonicum videlicet 216. mutationes trium vocum quęsitus. Hac ratione 6 quater ordine posita & in se ducta producunt biquadratum harmonicum scilicet 1296 mutationes 4 vocum. & sic de ceteris: ut tabula sequens ostendit, ita si fuerent 8 voces, quarum unaquęque 3 notas haberet equivalentes, produceretur ex 8 senariis ordine positis & in se ductis quadrato-quadrati-quadratus harmonicus, scilicet 1679616 mutationes 8 vocum quęsitus.

Genesis mutationis polyphoniorum.

Exponentes Radix

Vox 1	6	Radix harmonica	6.
Voces 2	66	Quadr. harmon.	36.
Voces 3	666	Cubus harmon.	216.
Voces 4	6666	Biquadratus harmon.	1296.
Voces 5	66666	Surdeſolidus harmon.	7776.
Voces 6	666666	Quadraticubus	46656.
Voces 7	6666666	Bifurdeſolidus	279936.
Voces 8	66666666	Quadrato-quadrati-quadrad. harmonicus	1679616.

Vides in hoc unico exemplo, quomodo in reliquis procedendum sit; vt si v.g. voces complures essent quarum unaquęque 4 notis valore equivalentibus constaret, habebis mutationes vocum duarum 3. 4. & quotilibet; denique si combinationem quaternarij, id est 24 pro radice potestatis dignitatisque Cossico-harmonicę statuas, eo prorsus ordine eum replicando, vt in praecedenti exemplo factum est. Ita 24. 24. radix bis positæ & in se ducta dabit quadratum harmonicum id est 576 mutationes duarum vocum, quarum unaquęque quatuor notis equivalentibus constat. Si ter positara 24. 24. 24. in se duxeris prodibit cubus harmonicus, id est trium vocum mutationes, & sic de ceteris. Verum ad meliorem rerum intelligentiam hic radices harmonicæ octo numerorum ponemus.

Radices harmonicæ.

Quando vox prima habet notas.	2	7	3	2
	3		6	
	4			24
	5			120
	6			720
	7			5040
	8			40320

Harum radicum singulæ bis, ter, quater, quinque &c. positæ atque in se ductæ, producent potestates cossico-harmonicas mutationum, quæ fieri possunt in duabus, tribus, quatuor,

quatuor, quinque &c. vocibus. ita radix 40320, octies repetita & in se ducta dabit QQ. Quadratum harmonicum, mutationes 8 vocum, quarum unaquæque 8 notis equivalentibus constat, continentem.

Problema IV.

Datis quotlibet Vocum notis situ inæqualibus, valore equalibus, combinationes earundem reperire.

Sunt v. g. voces 4. sex notarum, quarum tamen in singulis duo binarij reperiuntur similares; ita procedes, diuides 720: combinationis 6 notarum numerum per quadratum. combinationis binarij, hoc est per 4, prouenient 180 numerus mutationis quæstus, eritque radix harmonica ad duarum, trium, quatuor &c. vocum potestates Cossicæ harmonicas, sine quod idem est, mutationes inuestigandas quæsita. Exemplum non addo, cum ex dictis omnia facile innotescere possint.

Problema V.

Datis 4 Vocibus quarum prima 4 notis constat, secunda tribus, terciæ 4, sed 2 similibus, quartæ 5 notis constet, valore differentibus, mutationes omnium vocum reperire.

Sit hoc præsens tetraphonium, & quispiam velit scire, quoties voces mutari possint, is ita procedet. Cum prima vox 4 voces habeat omnes equivalentes, & intra interuallum quartæ sint constitutæ erit iuxta prædicta I. Probl. eius combinatio 24. Cum verò secunda vox tres tantum notas habet equivalentes, intra diatessaron interuallum constitutas, eiusque combinatio sit 6. iuxta tabulam I. Combinatoriam, ducas 6 in 24, & habebis 144 mutationes primæ & secundæ vocis, quæstas; si porro triū vocum combinationes desideres, Tertia verò vox quatuor quidē notas habet quarū duæ supra idem spaciū; iuxta præcedens, combinacionē quaternarij per 2 diuides; prodibuntq; 12, quæ in 144 ducta dabunt 1728. trium vocum mutationes quæstas. Si denique 4 vocū mutationes desideres; quarta verò vox 5 notas habeat, dissimiles. eiusq; combinatio ordinaria sit 120, hæc in 3 vocum mutationes videlicet in 1728. ducta debent 4 vocum mutationes quæstas, videlicet 207360.

Problema V I.

Datis speciebus consonantiarum diatessaron, diapente & diapason, earum mutationes reperire.

Quid sint species diatessaron, diapente & diapason fusè dictum est in lib. III. Cum itaque sint 3 species, diatessaron. 5 diapente, & 7 diapason, uti citato loco probatum est, nihil aliud ad hoc problema solvendum requiritur, nisi ut ad mutationes

tationes trium specierum diatesaron inueniendas, tripletur combinatio quaternarij siue diatesaron videlicet 24. hic enim numerus triplatus producit 72 mutationes trium diatarum specierum quæsitas; ad mutationes quinque specierum vero diapente, quintuplana est combinatio diapente siue quinarij, quem in tabula I. inuenies 120. & prodibunt 600 mutationes quinque specierum diapente, ad mutationes vero septem specierum diapason inueniendas, septuplana est combinatio octonarij scilicet 40320. & prodibunt 322560. mutationes septem specierum quæsitez.

Corollaria.

De mutationibus ex 12 diversis modis siue Tonis resultantibus.

Cum septem diapason species constituant 12 diuersos modos, vnuſquisq; vero modus intra triadiapason mutari possit iuxta I. Probl. 40320 vicibus, hi multiplicati per 12 dabunt 483840 12 tonorum mutationes, si singulæ octauæ seorsim considerentur; si vero mixte sumantur, quadratus huius numeri 483480 dabit quæsumus, scilicet 234083727360 mutationes.

MUSVRGIAE MIRIFICA P A R S I I.

MUSVRGIA RHYTHMICA SIVE POETICA.

C A P V T I.

De Rhythmicæ artis vi & efficacia.

Escio sanè, quæ occulta & hucusque impenetrata vis naturæ motui insit, quo id in alio posse videmus, quod ipse facit; quod non in extrinseco tantum corporis motu, sed & potissimum eo in motu, qui lingue officio fit in verba & cantus prorumpentis. Videmus enim vel vnum cantantem, ad idem alias faciendum occulta quadam vi, (sive id metu, vt in panico timore percussis, sive instinctu lætitiae, vt in saltantibus contingit) excitare; quod cum in alijs motibus fiat, certè maximè locum habet in vocibus humanis. Vox enim humana cùm nihil aliud sit, quam artificiosus quidam motus linguae iuxta intentionem hominis ad aliquid significandum formatus, prorsus id in alijs facere videmus, quod ipse præstat; Experientia enim docuit, vnum cantillante vel plangentem, vel sibilantem aut etiam oscitantem ad idem faciendum alias excitare. quod cùm verum sit in sonis vocibusque etiam rudibus impolitisque; certè multò magis, in concinno verborum vocumque contextu verificabitur. Notarunt hanc abditam naturam à principio primæx sapientiæ Magistri; hinc laudes Deorum immortalium non quolibet fortuitouè verborum contextu; sed vinculis veluti iniectis orationes suas harmonicæ quadam mensuræ ita constringebant; vt ipsa verborum mensura internis animi affectibus præcisè congrueret, vt vel hinc prima quedam sacræ poeseos rudimenta agnoscas; quæ vt tunc, ita nullo tempore nescio quid diuinum apud posteros obtinuit in animis hominum. Nam hac non tantum Genios, Deosque sympathicæ quadam alteratione sibi vicinos fistere; Sed & hominum animos in quodcunque mutare se posse, credebant; Quæ omnia tam preclarè *πολυδισκων* ille docet Horatius; vt ad eius verba nihil aliud adiungi posse videatur.

Vox humana ad imitandum prouocat.

Aut predeesse volens aut delectare Poete
 Aut famul & iucunda & idonea dicere vita
 Silvestres homines sacer interpresque Deorum
 Cedibus & vixi sedecernit Orpheus
 Dicibus ab hoc lenire Tygros rapidosque Leones
 Dicibus & Amphion Thebanas conditor arcis
 Saxa mouere sono cestudinis, & prece blanda
 Ducere quo vellet, sicut hec sapientia quondam
 Publica priuatis secernere, sacra profanis
 Concubitu prohibere uago; dare iura Maritis
 Oppida moliri, leges incidere ligno
 Sic honor & nomen diuinis vatibus, atque
 Carminibus venit, post hos insignis Homerus
 Tyrtaeusque Mares animas in tristia bella
 Versibus exacuit, dicta per carmina forces
 Et uita monstrata via est, & gratia Regum
 Pioris sentata modis, ludusque repertus.

Quo sensu
 olim Poetæ
 feras & sa-
 xa traxerint.

Certè hanc diuinam & impenetrabilē vim, vt cū Platone loquar, originem suam non
 haberet nisi à motu harmonico, alibi fusiūs declarauiimus; præsertim si is internis ani-
 mi affectibus commensuratus respondeat, commensuratus autē corresponebit; si per
 breuitatem aut longitudinem syllabarum in aptas harmoniosasque periodos deducta
 stringatur oratio. siue quod idem est celeres animi motus, celer & velox sequatur men-
 sura; tardos tarda: & quamuis hec sicuti in Metrica seu Rhythmica arte vim mirificam
 possidet, certè multo maiorem in Musica poesi siue Rhythmica energiam habere, com-
 pertum est; illa enim huic coniuncta, veluti omnibus numeris completa, prodigiosos
 prorsus effectus in animis hominum obtinere, infinita prope Historicorum monumenta
 testantur; Est enim vt paulò antè quoq; dixi, nescio quid inter animum nostrum mo-
 tuisque harmonicos & Rhythmicos sympatheticum, vt simul ac auribus metrica harmonia
 sistitur mens varijs agitata affeſtibus, nunc gaudij modò amoris, nunc mœroris, com-
 passionis, iræ, gemitus aliaque pathematum indicia præbeat, que tantum subinde in-
 crementum habet, vt mens internis animi claustris contineri nescia, externa quoque
 membra ad actus pathemati respondentes excitet; Verum cùm haec fusè in Arte nostra
 Magnetica lib. III. de Magnetismo Musicæ & Tarantismo ostenderimus, eo Lectorem
 remittimus.

Ut igitur etiam imperiti Musicae Rhythmos harmonicis numeris aptè & sine ullo erro-
 re coniungere scirent hoc loco Rhythmicam musicam siue Poeticam harmoniam præ-
 mittente viuum est; vt iuxta illam directi intento affectu potirentur. Comprehendimus
 autem sub hac metrica nostra arte non poesin tantum, sed & Rhetoricam; id est solu-
 te orationis concinnas periodos efficere atque aptè syllabarum prolatione musicis mo-
 dulis applicare. Que cùm ita sint. à primis incunabulis rem ordiamur.

C A P V T I I.

De Accentibus.

A Ccentus nihil aliud est quam ratio eleuandæ aut deprimendæ, quoad tonum, syl-
 labæ; Estque apud Græcos triplex. Acutus, Grauis, & Circumflexus. Latini a-
 cutus tantum & circumflexo gaudent, neglecto graui vt dictum est. Est autem accentus
 quis acutus. quo syllaba attollitur, cuius effectus est æquus id esteleuatio; grauis, quo syl-
 laba deprimitur, ðicatur amat; Vocantur autem ab accinendo, eo quod cantum siue re-
 citata-

citationem numerosam moderentur; Vnde & passim toni quoque, tenores, vocaliations & fastigia vocum dicuntur. de quibus yide Cicer. lib. 3. de orat. deinde l. 2. Quintilianum l. 1. c. 5. Gellium l. 13. c. 6. Martianum Capellam, qui accentum vocat animam vocum & musicę seminarium; Sicut porrò accentus impositus syllabis, non ostendit eā syllabam supra quam ponitur esse breuena aut longam, ita tempora harmonica, siue note quoque non indicant longitudinem aut breuitatem illius syllabæ, sed quam applicantur, sed præcisè tantum eleuatio aut expressio vocis per tempus velox aut tardum, indicata attenditur. Vnde triplex quantitas in syllabæ pronunciatione considerari potest, prima est temporis, quo syllabæ conceptu immoramus antequam ab eius prolatione cessemus, & hæc est illa, que ab authoribus intelligitur, cum syllabam breuem esse aut longam dicunt. ad breuem enim proferendam uno tempore, ad longam duobus temporibus vrebantur, vt in notis musicis in hic positis patet. hinc antiqui, vt Quintilianus l. 1. c. 7. docet, syllabas longas gemina vocali pronunciabant, vt *Maaſter* pro *Mater*, *deemis* pro *demis*, *pipie* pro *pipit*, *poonis* pro *ponit*, *puanis* pro *punis*. Secunda quantitas est intensiva tenoris, quæ intensius eleuatur apt remissus deponitur tonus vocis, & hæc certatur in scalę musicę gradibus, quare eadem syllaba siue longa siue breuis, si acuta sit uno gradu, & saltem semitonio altiore notam requirit, quam si grauis sit; vt in A patet; si verò circumflexa sit, duas notas requirit, quarum una sit in gradu superiori, altera verò in inferiori; vt in B videtur. Tertia quantitas orta ex accentu, est mora, qua non tam syllaba eadema, quam eius imago per aerem propagata perdurat in aere, & spacio quod cum aere occursat. Nam syllaba acuta aut circumflexa longius interualum penetrat & plures sui similes syllabas propagat in aere, ideoque & diutius viuit eius imago audibilis, & à distâtibus melius percipitur, & maiori intervallo repetitur ab Echo, quam syllaba grauis, aut syllabico accentu remissè prolata. Non secus ac sit in chorda intensius ducta, quam in ea quæ remissius, & hinc nimirum est, vt syllaba acuta videatur semper longior, quam grauis; spectata scilicet mora, non quia dum est in ore profertis ipsi insistit, sed qua eius species in aere viuit.

Triplex quā-
ntitas in sylla-
ba pronun-
ciatione.

Natura pro-
lationis.

Vides igitur quomodo ex natura accentus paulatim Musica excreuerit. Nam hæc totum humanæ sermocinationis negotium dirigit; ita vt tanto sit eloquium elegantius quanto fuerit accentibus suis distinctius; Hinc omnes gentes, & nationes suos proprios accentus habent nationis proprios, & quo à coeteris gentibus distinguuntur. Verum cùm hæc omnia alijs tractatibus reseruauerimus, hæc longiores esse nolumus. Sicut igitur accentus parturit syllabica pronunciationem, ita musicus accentus, harmonicus; & sicut ex syllabica pronunciatione Rhythmus nunc veloci nunc tardo pedum motu incedens, nascitur, ita & Rhythmus harmonicus. Visà igitur natura accentus, iam quid Rhythmus sit inquirendum restat.

C A P V T . I I I .

De Rhythmo eiusque accentu.

Rhythmus igitur prout tempus & motum spectat, tam Poetis, & Oratoribus, quam Musicis communis est, cùm tam hæc quam illi voces vocumque periodos certis temporibus distinguant. Differunt tamen in hoc quod apud Poetas omnes syllabæ breues sint eiusdem breuitatis, & omnes longæ eiusdem longitudinis & productionis; contraria apud Musicos non tam præcisè iuxta naturam sumuntur syllabarum correptione & producio; Sed media tantum longa vel breuis in trisyllabis; in tetrasyllabis verò, penultima longa vel breuis attenditur, quam breuitatem & longitudinem vario notatum valorem mensurant, vt paulò post ostendetur. Variorum itaque temporum & mensurarum ordinis

do Rhythmus dicitur, quem Plato *de legibus* τὸν κύριον τὸν οὐδὲν id est motus; Aristoxenus verò τὸν Χείρων τὸν οὐδὲν id est temporum ordinem definit, aedè ut minimum aliquod tempus idem esse possit in Rhythmo, quod sonus in Musica, in Geometrica punctum, & vnitatis in Arithmetica; Rhythmus enim sit ex certo motuum vel temporum tardorum, vel velocium ordine, qui in tonis, choris, chordis pulsuque arteriarum deprehenditur. Ab hoc autem Rhythmo qui tarditatem & celeritatem temporis & motus in ipsa harmoniarum vocum longitudine breuitateque elucescentem constituit, Musica Rhythmica nuncupatur; Harmonia enim motu vocis ab acuto in grauem, veluti è loco ad locum tendens, id solum spectat, ut soni per debitas interallorum dimensiones, suis in locis & sedibus apte disponantur, quæ tamen nisi Rhythmus eius veluti anima accedit, manca merito & imperfecta consebitur.

Rhythmi. Quantum verò Rhythmus à sonorum grauitate & acumine differat, contat, ex versuum simplici pronunciatione; quæ neque erigitur, neque deprimitur; sed eundem tenorem à principio ad finem usque seruat; patet id etiam in tympani strepitu, cuius sonus duæ pulsando varia pro varijs belli circumstantijs indicant, Rhythnum quidem seruat, sed nullam possunt sonorum grauitatem, nullum acumen exhibent; Cum quacunque intensione coriū ferias, semper idem percipiatur sonus; & tamen insignem in concordia militum animis vim obtinet, præsertim si Rhythmus præcisè obseruetur, idque ob analogiam quædam; quam primus ictus habet cum sequentibus, aut quam omnes simul collecti efficiunt. Statim enim primus ictus duorum sequentium longitudinem exequat, statimque ultimus duobus antecedentibus respondet, & sic de coeteris quos vel in dupla, vel in hemiola vel epitriti ratione efficiunt. Ut proinde Rhythmus latè sumitus nihil aliud sit, quam sonus quidam proportionatus ex tardis & velocibus motibus, siue quod idem est ex varijs acuminis & grauitatis gradibus compositus. Strictius verò sumptus nihil aliud est, quam conformatio quædani & veluti character qualitatis vocis, quo vox hoc vel illo modo conformata Rhythnum perficit; Aristoteles quoque in Rhythmis motionem in sonorum grauium & acutorum ordine imitationem habet, omnesque Rhythmos cantico & symphonio gaudere afferit; aedè ut omnes motus ordinati & certa lege astricti Rhythmi dici possint.

Si itaque Musurgus Rhythmo poetico, harmonicos Rhythmos, id est numerosa adiunxit, is certè Auditores non poterit non in admirationem rapere. Quid enim non potest numerosa melodia? & quo Rhythmus elegantior aptiorque fuerit, eo facilius auditores mouebit, per quorum animos arti & thesi, veluti pedibus decurret, motibusque concinnis errabit: ita pedibus longis spondeis, molossis, epitritis affectus graues; brevibus verò vt pyrrichijs, choreis, trybra chis, paonibus, hilares exprimentur. Verum de his paulò fuisus tractandum est.

C A P V T I V .

De pedibus Rhythmorum siue Metrorum.

Pedis metri- ci & harmo- nici differē- tia. **P**Es Metricus itaque nihil aliud est, quam versus, Metri, seu Rhythmi pars certo syllabarum numero atque ordine definita & sicuti passus pedibus, ita metrum vocibus longis & brevibus veluti pedibus mensuratur.

Magna tamen inter pedes Musurgis & Poetis usitatos differentia est. Poetæ enim quantitatem syllabarum in pedibus metro alicui debitiss exactius seruant. Musurgi vero & paulò antè quoque dictum est, ad omnium syllabarum correptionem productionemque non respiciunt, sed mediarum tantum siue penultimarum syllabarum quantitatem cum primis seruant; reliquas verò syllabarum quantitates non curant, siue ex longas sint, siue breves. ita bisyllabarum pedes promiscue pro spondæo, choræo, Iambæ, pyrrichio accipiunt Musurgi, cum auditui in bisyllabis breuitas aut tarditas motus sit

si imperceptibilis & quis enim auditu duos hosce pedes (*Ponit & polit*) quodcum vnuis choreus alter pyrrhius; discernat & cum uerque in Musica & qualitate tempore proferatur.

In trisyllabis verò penultima syllaba siue media tantum attenditur à Musurgis, ita Molossus, Bachius, Antibachius, Amphibrachys pro eodem pede cuius penultima longasit, attenditur. Haud secus dactylus, Trybrachys, Anapestus, Amphimacer, pro uno pede sumuntur, cuius penultima siue media breuis sit. Cuiusmodi sunt *Pictoria, legere, parvunt, condunt*.

Pari ratione in tetrasyllabis non nisi penultime syllabæ quantitas attenditur à Musurgis, ita dispondens dichorëus, Antipestus, Ionicus à minore, pæon-tertius, & Epiritus I. II. III. IV. veluti *Oratores, comparare, celebrare, &c.* passim pro uno pede tetrasyllabo harmonico, cuius penultima longa sit, sumuntur. Pro celestematicus verò, pœo-primus, pæon secundus, choriambus & similes quorum penultima syllaba corripitur, ut in hisce patet *regerere, contipere, miseria, parsuriunt &c.* patiter pro uno & eodem pede sumuntur. Quis enim in hisce duobus pedibus *Oratores* & *honorati* primæ syllabæ differentem quantitatem auditu percipiat? Vnde miror eos, qui quantitatem pedū metricorum plus & quo superstitione in musicis ad animos concitandos adhibendam esse existimant. Certe qui hæc penitus expenderit, videbit in harmonicis pedibus nil nisi penultimam syllabarum obseruandam. Reliqua vero omnia superflua esse; siue enim vt me exemplo declarem, in sapphicis v. g. choræum siue jambum siue pyrrichiū, siue spondeum ponam; idem seaperia musicis sonabit. Ut & hoc sapphico patet:

Iste Confessor Domini sacratus

Pie Confessor deprecare Deum

Sanctus Confessor Oratores audit.

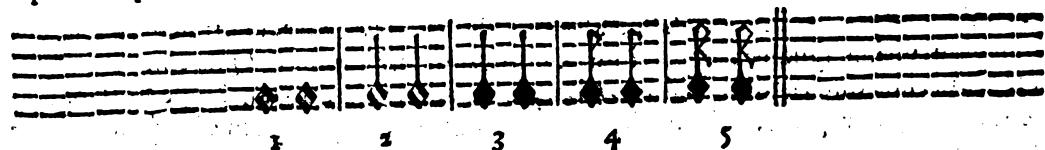
In hisce solus primus versus qui debitis suis pedibus constat, poeticus est; reliquæ rō duo Musici sunt non seruantes pedum quantitatem, sed Rhythmi tantum saltus seruant versibus accomodatos. Separata syllabarum quantitate præter penultimam, quæ semper in hoc metro accentum acutum postulat.

Hæc autem omnia dicta sint de verbis siue polysyllabis nullis metrorum legibus adstrictis; vt fit, dum supra aliquem ex Sacra Scriptura; vel supra quemcūque alium verborum textum soluta oratione modalis concinnatius; Nam vt paulò ante dixi soluta & nō metrica oratio non minus ad Rhythmicam pertinet, quam ligata, vt fit in metris poeticis.

Si quis verò harmoniam versibus & metris iuxta prosodiæ leges compositis applicet. quemadmodum nos in sequentibus ex professo docemus, tanto opus faciet absolutius quanto carmen siue metrum fuerit artificiosius; & in saltibus exactius.

Verum vt videoas, quomodo metricos pedes ad harmonicos redire posse, tibi singulos pedes poeticos, in notis harmonicis exhibebimus, vbi prius ad meliorem rerū declarationem quedam præmisserimus.

Notandum igitur, quod sicuti apud Poetas una tantum breuitatis & longitudinis syllabarum species consideratur, ita apud Musicos plures pro varietate valoris & diminutionis notarum: Exempli gratiâ (pænæ) spondeus est & apud Poetas specie unus est. apud Musicos verò multiplex esse potest, cum omnes hec notæ sequentes spondeum exprimere possint.

Vt proinde vel ex hoc unico exemplo pateat, Musicam multò Poeticā latius patere, mai-

maioresque habere varietatem, & consequenter maiores in concitandis hominum affectibus, energiam obtinere. Veram paradigmata singulorum demus.

Pedes poetici correspondentes pedibus harmonicis.

	1	2	3	4	5.	
Spondeus	--	-	-	-	-	mores
Choræus	- u	-	-	-	-	musæ
Pyrrichius	u -	-	-	-	-	bonæ
Iambus	u -	-	-	-	-	pares

Atq; hi sunt pedes harmonici qui correspondent pedibus metricis, in quibus hæc cum primis obseruanda sunt.

Primò, Non omnes huiusmodi pedes aptos esse pedibus metricis, neque omnes ex-hiberi posse omnibus. Nam si quis hunc pyrrichium (Cyclus) pedibus harmonicis in quarta vel quinta columnæ contentis adhiceret, difficilem prorsus & iniucundā non sine exasperatione aurium prolationem caufaret; quod ordinariè occurrit in bisyllabis in quibus frequentes sunt consonantes . vel in hisce bisyllabis , *constans* , *plenus* , *prorox* , *portans* ; & similia quæ vtitarditatem in pronunciando amant, ita pedibus quoque longioribus respondere debent ; cuiusmodi prima columnæ continet , contrà in bisyllabis quæ vocalibus abundant, vti illæ celeritatem amant, ita productioribus quoque pedibus harmonicis constare debent, vti in hisce, *lege* , *fuge* , *mala* , & huius generis infinita .

Secundò, Notandum hæc bisyllaba notis harmonicis expressa vti tardiora, magis spôdaicum gressum ; ita celeriora magis pyrrichium amare . Choræus verò melius facilius que duabus notis puncto collisis, exprimetur. veletiam syncope premissâ pausa, vt in sequenti exemplo patet.

Sursum corda Aue Maris Aue Maris
Licitus Illitus Licitus

Iambus autem, vix in anabasi siue ascensi tolerari potest ob accentum grauem, quæ in ascensi, ultimæ syllabæ affingit, quo nihil insultius audiri potest. Quis enim non ride-ret, si quis hos duos iambos *Aue maris* barytona faceret. in quo tamē sèpè nostros Mu-ficos impingere reperio, pessimus in musica accentus , & supra quam dici potest absur-dus. alis

De

§. I.

De pedibus harmonicis trisyllabis.

Primò, Triplex in trisyllabis pedibus harmonicis progressus considerari potest *debatu-*
pes lōbatu- & *katophat-* Progressus anobatus est, quando pes mouetur sursum
 siue id fiat per gradus, siue per saltus. Ifobatos progressus est quando pes æquo supra-
 eundem gradum passu incedit. Katophatos est, quando pes deorsum vel per gradus vel
 saltus mouetur, quæ triplex progressuum ratio tanti in metrica musica momenti est, vt
 sine ijs nihil rectè in Musurgia constituantur. vt in sequentibus videbitur.

Secundò, Arses & theses maxima in trisyllabis habenda ratio est, qui enim Molos-
 sum *gatām* *Siām* inciperet, ridiculam prolationē faceret; secus fieret si *gatām* *dēm* cum
 proferret.

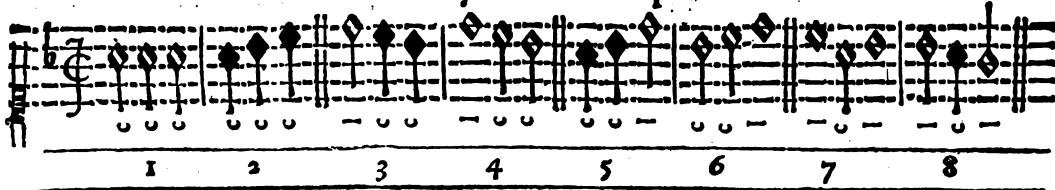
Tertio, Quosdam trisyllabos pedes aptiores esse tempori perfecto, alij tempori imper-
 fecto; quales verò hi sint paulò post videbitur.

Quartò, Notas puncto elisas nultum facere in correptione vocū; Verū rem pro-
 prius inspiciamus. Ut igitur solidius in nostra Musurgia progrediamur; pedes metricos
 pedibus harmonicis varijs modis accommodabimus, quibus visis examinatisque, dein-
 de quis melior musicisque modulis aptior sit decernemus.

Primò itaque consideranda est in trisyllabis cum primis media syllaba; quæ vel bre-
 uis est vellonga, inter eos verò pedes, quæ medium breuem habent est *Dactylus*, *Tribra-*
chys, *Anapæstus*, *Creticus* quos & ideo mesobrachos vocāt. Quæ verò mediā longā habēt,
 hi sunt; *Molossus*, *Bachius*, *Antibachius*, *Amphibrachys*; quos mesomacros ideo vocamus;
 hos primo modo quidam ita pedibus harmonicis accommodant, vt hisce signis quan-
 titatis & notæ perfectè respondeant; vt sequitur.

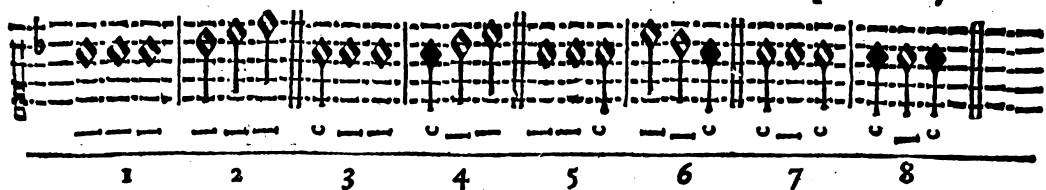
Trisyllabi pedes qui secundam corripiunt siue Mesobrachyes.

Tribrachis	Dactylus	Anapæstus	Creticus
------------	----------	-----------	----------

Trisyllabi pedes qui secundam producunt siue Mesomacri.

Molossus	Bachius	Antibachius	Amphibrachys
----------	---------	-------------	--------------

Ecce hic est modus quorundam, qui putant pedes metricos, ita modulis harmonicis
 adaptandos esse, vt syllabæ breues respondeant notis minoris temporis; longæ, maioris.
 Quod ego nulla ratione probo; ingentesque in syllabica harmonia errores & ridiculas
 omnino pronunciationes causare potest; præsertim si ascensus descensusque notarum.

E nulla

nulla ratio habeatur. Et hoc primum ostendo in pedibus, qui secundam corripiunt; Si enim quis hunc dactylum *currere* iuxta notas in 3 & 4 columnas cantandas cantando pronunciaret, is necessariò secundam syllabam naturà breuem longiusculam efficeret, ut in exemplo è latere apparet. quæ res dici vix potest, quantum asperitas auribus adferat. Idem dicendum est de tribracho & Anapæsto, qui in omnibus partium dactylo passu procedunt. Vnde vehementer terminatur, cur Mertonius pro dactylici Cantus paradigmate has notas proposuerit in hatationi. Vniver. fol. 405.

(Gaudia posteris gaudia posteris)

Quis enim non videt in hac dactylica pronunciatione medium semper ferè proferri longum cum maximo aurium cruciatu, quorum asperitas tanto plus crescit, quanto notæ fuerint temporis maioris, aut majoris saltus. Eadem inconuenientia accidit in Anapæstico cantus exemplo; In quo si quis anapæstos plures ordine iuxta notas ibidem positas conseruaret, is syllabicam cantus pronunciationem faceret prosus ridiculam; et si enim secundam breuiuscum pronunciaret, ultimam tam en plus æquo acueret, singulisque Anapæstis in fine grauem accentum affingeret, non sine risu auscultantium. ut in exemplo apparet, ubi primus & secundus progressus, graui accentu effertur, latinæ pronunciationi inutilis. in tertio vero exemplo, et si ultima non barytona sit, media tamen ob saltum producitur.

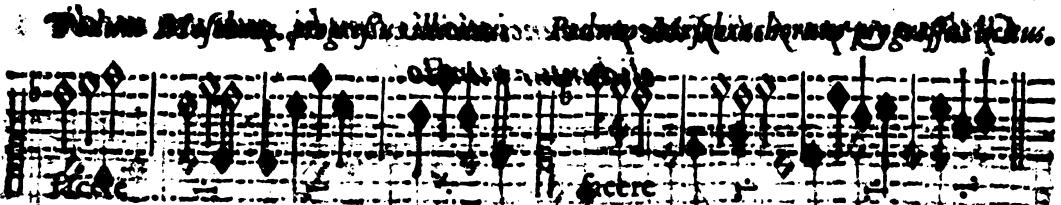
Ex quibus nifallor clarissime patet, musicos modulos hac ratione metricis pedibus correspondere nullà ratione posse, cum sic sumpti infinitos solœcismos in pronunciatione pariant. Qui verò feliciter in hoc negotio progredi volunt, sequenti methodo finem suum consequentur.

Modus certus & aptissimus, quo metrici pedes harmonici, exactè & naturaliter sine periculo & syllabice pronunciationis solace-cismo accommodari possunt.

Primò igitur notandum est, nullam nos in trisyllabis primæ & ultimæ syllabæ, sed medie tantum, siue ea corripiatur siue producatur, rationem habere, cum musicus progressus in trisyllabis medie tantum syllabæ quantitatem spectet. Pro uno igitur & eodem pede sumi possunt quatuor illi primi pedes, mesobrachi, siue quod idem est, medium breuem habentes; Tres enim haec notæ indiferentes sunt, ad quatuor dictos pedes; siue enim illis accomodè hæc verba facere, parcere, siue hæc parire, competunt. seper pronunciatione quadrabit. Idem dicendum est de quatuor pedibus Mesomacris, siue mediâ longâ habentibus. Siue enim hisce tribus notis accomodè hæc verba mesomacra cōmendans, laborans siue hæc parata, *Regina* semper idem accentus harmonicus percipietur.

Notan-

Notandum secundo. Ut naturalis singulorum pedum accentus seruetur, magnam habendam esse rationem atque minus & deficere non nota sit. Si enim in trisyllabis pedum mesobrachiorum fuerit anobatus sive ascensus quacumque ratione sive per gradus sive per scilicet progressus vel mynatio, non carabit se hoc enim in media cum benevis hoc progressu velato, quam uidenter propositam causam, que tanto dulcibluerit, quanto salutis fuerit dolor, ut in precedenti exemplo patuit? Contra progressus catobatos sive descensus quacunque ratione eorumdem pedum accentuum naturalem pariet. *opusculum de rebus musicalibus*.

Vbi vides Isobaton & qualiter incidente progressum tenere medium quasi equaliter, quanto remotius recedes, tanto pronunciationem facias imperfectiorem. ita ut omnium optimus progressus sit isobatus; deinde ille qui per gradus procedit, inde quanto interialis constiterit maioribus, tanto maiorem vim atribus inferet.

In trisyllabis verò pedibus Mesomacris sive medianam longam habentibus. progressus contrario modo habet: Non probaque progressus vel oblongum quo modo quaque positus seruat; Catobatus verò tam destruit, nescio quid coacte productionis in media syllaba affectando. que clare in sequenti exemplo patent.

4 Pedum Metamacrorum progressus illicitus. *Eorundem litteras.*

Defunctum plangebat Ardebat ardor Orat

Notandum Terzo. Quod sicuti Mesobrachiorum pedum quantitas brevibus & semibreibus notis non congruit, ita Mesomacrorum pedum quaevis non bene semiminimis, pessime fusis & semifusis propter naturalem quandam auctoriar conuenit. Verum his ita prænotatis iam regulas nonnullas trademus, quibus perfectior accentuum harmonici modulis dare possumus.

Regula I. Mesobrachi pedes sunt catobati vel isobati; Mesomacri verò pedes sunt contra anobati vel isobati. Mesobrachi pedes commodè omnibus post muneras minoris valoris notis applicantur, ob similitudinem celeritatis insitam. Mesomacri verò omnibus semiminimis precedebitis majoris valoris notis applicari possunt tam anobato, quam catobato progressu; ob naturalem tarditatem, que tam notis quam syllabis inest.

Regula II. Pedes mesobrachi perfectum & naturalem accentum acquirunt, si media elidatur puncto, quod punctum tantum potest, ut in anobato progressu correctionem mediae syllabæ salvet. Idem eveniet & prima, ne & a Mesobrachiorum præmissa pausa syncopetur. Efectum taliter meliorem habebit in catobate, quam in anobate. Mesomacri verò pedes perfectum accentum aequent; Si primam notam præcesserit pausa semiminima. Verum exempla singulorum demus.

Progressus pedum Melobrachorum permisus.

Parere facere condire parire. non possit membrum maius nisi est apponens.

*Optimum ex perfectis fuisse pronunciationis sunt, quae cum media
discuntur puncto.*

*Quicunque ille et tripli labis Melobrachys usus fuerit, is nullum unquam se sollicitissime
commisurum sibi persuadet.*

Pedum Mesomoderorum progressus permisus.

Orator coponis &c. Progessus bonus

Optimus progressus ex pronunciationis perfectissima.

Sequitur Venetus Capellam Salamini.

Ex hoc exemplo patet, quam media concinnam pronunciationem acquirant per pau-
pas & per syncopas.

Si vero notas predictas redegeris in tempus perfectum, prodibunt hi pedes alio mo-
do numeris suis constantes.

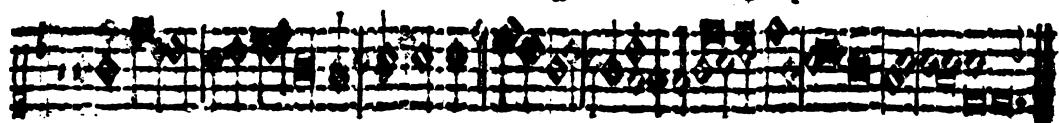
Pedes Melobrachi secundum tempus perfectum.

Boni Meliores Optimi

facere parium

Trifyl

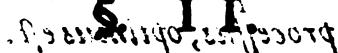
Si quis pedes Mētrā suā gaudet ut p̄grediamur ad hanc

Sequuntur Venator Capellam ducant̄ in cōtrōnō

In hoc exemplo vides huius gēometricā temp̄us om̄ne fere minime in syllabā hanc progr̄atione tēgere. Vides igit̄ quinā p̄ḡissimum p̄dēt̄ harmonici ad p̄fōrmā sūmā p̄ḡationem assumi debeant. quibus ita ostensis, iam ad tetrasyllabos progrediāmur.

Et nō rēmōdūt̄ mētrā solēt̄ mētrā illā p̄ḡari si H

De pedib⁹ et corā syllab⁹ sūmā quācūr syllab⁹ cōparib⁹

Pedes tetrasyllabi

Pedes tetrasyllabi

Penultima longa

Penultima brevis

Dispensatus	dimicare	Procedens	refulserat
Dichoræsus	amauere	Coriambus	gobilitas
Antipentus	liquefacti	Ionicus major	miracul⁹
Ionicus à minore	celebrote	Paeon primus	fucit⁹
Paeon tertius	reluctantes	Paeon secundus	dœbitur
Epitritus primus	contulerunt	Paeon quartus	calamitas
Epieritus secundus	fortunata	Epitritus tertius	clamaueras
Epiticus quartus			

Ecce hī sunt pedes quibus in metris componendis omnes Poetæ utuntur, quos quidam plus æquo superstitione valori notarum applicant; Nam notis minimis pedes longos, semiminimis breues pedes applicant quidam, sed qui in harmonica pronūciatione risum verius, quā in affectum concitare possint. Vnde retulit hī tot, cur Mercennius ceterum perspicax, in sua *carmen harmonia universalis* hanc notarum cum metricis pedibus comparationem eximium quid putat esse. Qui si enim non rideat, huiusmodi harmonicā pronunciationem, dum Iōnico maiorī has notas applicari debere putat.

Miracula patrabitis

Patet igit̄ in harmonica pronunciatione nullam lōgitudinis aut breuitatis syllabarum, pr̄ter solius penultimæ syllabæ Mētrōn habēdam esse, Ita vt omnes octo paullò antē recensiti pedes penultimam producentes, pro vno & eodem harmonico pede sumi possint. Iterum octo pedes penultimam corripientes, pro alio pede harmonico accipi possunt, adeoque duo tantum sint tetrasyllabi pedes harmonici; Unus qui penultimam corripiat, alter qui producat eandem. Q̄omodo verò hi pedes notis applicandi sint, restat inquirendum.

Pedes penultima longa tam anabato, quam catabato aut ilobato progressu, harmonicā pronunciationem sustinent; vt in sequenti exemplo patet.

Pedes

Pedes bimaculati, paucimam longam habent, ut bene possint processi.

Oratores

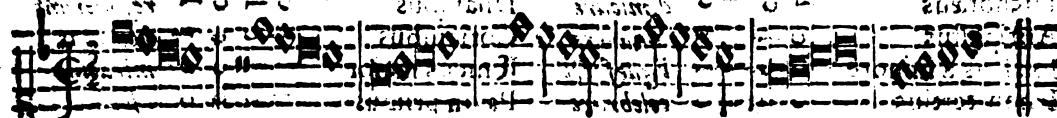
*Quatuor oratores plures paucimam longam habent, ut possint processi, acquirant perfectum
propositum, ut in sequentibus exemplis patet.*

*Hic terasyllaborum penultimam longam habentium
processus, optimus est.*

Oratores & fiduciare Religantes

Tetrasyllaborum penultima longa secundum tempus perfectum.

*Vides igitur in his paucis exemplis, quā ratione pedes metrīci penultima longa non
mis harmonicos adaptari debeant, vt perfectam enunciationem obtineant, nunc ad pe-
destri harmonicos penultimam correspondentes progradiamur.*

*Pedes terasyllabi penultima breves non permittuntur, si procedant,
ut sequitur. Processus illiciti.*

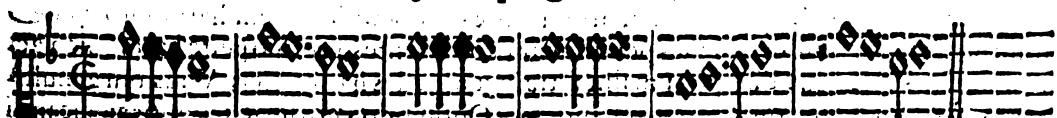

Parturiant

Licitus

*Siverō puncto elidantur, vel præfixa pausa syncopentur; optimam perfectamque
enunciationēm acquirunt, ut in sequentibus exemplis patet.*

Optimi progressus.

Parturiant

Exem-

Exemplum secundum tempus perfectum:

Parturiunt

Vides igitur ex hisce exemplis, qua ratione harmonia pedibus metricis adaptari debet; ut verba harmoniae accommodata venustè pronuncientur.

C A P V T V.

De varietate Metrorum.

Metrū siue **V**ersus est oratio certo genere, numero & ordine pedū nō sine concētu alligata. Nā versus sine cōcētu nō distinguerētur à solutā oratione, cū ea esse nō possit sine aliquo tandem numero, & ordine pedū. Et quemadmodū linea ex pūcti fluxu, & superficies ē linea motu, & corpus ex superficie productione exurgit, ita & pes ex syllaba & metrum ex pedibus constituitur. Qui pedes cūm infinitam latitudinem habeāt, infinitam quoque metrorum varietatem constituere possunt. Quorum alij sumunt denominationem à numero pedum. Quidam ab excessu & defectu syllabarum; nonnulli à pedibus, alij à numero stropharum, & membrorum, de quibus singulis ordine. Versus à numero pedum instituti sunt plerumque Iambici & Trochaici, quorum primum est dipodium siue duorum pedum; Nullum enim metri minus habere potest duobus pedibus, alijs enim non metrum sed pes foret. Vnum igitur metrum dipodium est; Duo verò metra 4 pedibus constant, cuiusmodi sunt versus quos dimetros vocant, cōstantq; quatuor pedibus. Si verò sex pedibus constet versus aliquis trimeter, si octo tetrameter à Poetis dicitur. Quoniam nonnulli versus per syllabas quoque denominant, vt ab 11 syllabis, hendecasyllabos versus. Verū cūm metra certo numero pedum non ita præcisè mensurentur, vt in fine subinde ijs non desit syllaba, aut eadem abundet, hinc Poetæ versus quibus in fine deest syllaba, vocant catalectos. quibus nihil deest Acatalectos vocant; quibus verò in fine abundat syllaba, versus hypercatalectos appellant; Si verò defuerit ijs in fine pes integer bibrachi catalecti dicuntur. atque hæc est prima versuum atque simplex dimensio. Secunda considerat multitudinem metrorum, quas odas vocant. quæ si careat strophis, dicetur Monostropha, id est cuius stropha vnico versu absoluatur; Siverò stropha duobus versibus absoluatur, distrophos; cuius tribus, tristrophos; cuius quatuor, tetraphos appellatur. Vel ratione diuersitatis metrorū diuisio metrorum considerari potest, si enim stropha duobus versuum generibus absoluatur, δικαλον id est, duobus metris heterogeneis, si tribus, tricolon, si 4 tetracolon dicitur. Potest igitur esse vt tetraphon sit dicolon, vt sit in sapphicis, quæ tribus versibus constant similibus, & uno videlicet Adonio dissimili.

Qui pedes
catalecti &
a catalecti.

Quid distro-
phos dico.
los.

Atque ex hisce luculenter palet, inaumera versuum genera esse, quæ omnia hoc loco ostenderem, nisi banc Poeticam Arsi nostrę combinatorię reseruassem, ibi enim fūse de hisce agetur. Quare ad instituti nostri propria reuertamur.

De Metris immutabili pedum quantitate constantibus.

SVnt præterea aliqua metra, quæ varios pedes admittūt, id est, qui non habent certam & fixam pedum stationem, vt sunt Hexametra, Pentametra, Anapæstica, Hēdecasyllaba, Alcaica, Choriambica, & alia huius farinæ, de quibus prosodiographoscōfule; Alio verò è contra sunt quæ certam & immutabilem pedum stationem seruant. Suntque sequentia.

I Ad-

- 1 Adonium, quod semper in principio dactylo & spondæo constat.
 - 2 Glyconicum, primo loca semper spondæo & choræo, deinde duobus dactylis constat, vt Sidera cali.
 - 3 Alcaicum dactylicum quod constat spondæo, lambo & cæsura longa, deinde duobus dactylis. [Vides ut alter situe sive candidum.]
 - 4 Asclepiadeum choriambicum constans spondæo, dactylo, cæsura longa & duobus dactylis. [Mecenæs Asavis editæ regibus.]
 - 5 Iambicum Euripedeum est tribus iambis constans, potest tamen tertio loco etiam admittere spondæum & pyrrichium vt [Aue maris Stella.]
 - 6 Anacreonticum est tribus iambis & syllaba constans, vt [Roris ut fas bibisti dulci ci- cada cantu campo repleas amanos.]
 - 7 Denique Iambicum Archilochicum, tam catalecticum quam hypercatalecticum [Deus potenter astra ut præsca gens mortuum.]
- Hicce accedunt Phaleucium, hendecasyllabum; & sapphicum.
Atque hæc metra omniū aptissima sunt modulis harmonicis, cùm numeri in ijs mūarismis contenti, illi perpetuò & sine errore applicari possint. Ut postea videbimus.

C A P V T V I.

De Applicatione poetica metricæ, seu Rhytmica ad poesin harmonicam.

IN præcedentibus fusè declaratum est in poetica harmonia, non præcisè spectari syllabarum quantitatem, sed accentuantum rationem haberi, qui potissimum in media aut penultima vocum syllaba elucecit. Verum vt Musicæ etiam quantumuis imperitus pariter tamen omnis generis metra in harmonicos concentus animare possit; hic primò declaranda sunt metra huic negotio potissimum apta & idonea. Nam vt suprà quoque dictum est, non omnia carmina apta sunt harmonicis modulis, sed ea tantum quæ certam & immutabilem pedum stationem obtinent; Quemadmodum sunt Adonia, Glyconica, quadam Iambica, Phaleucium, Sapphicum, & alia huius generis; Hexametra enim & pentametra, Anapæstica cùm variam pedum mistionem sortiantur, & si dactylum cum spondæo in fine hexametri eximas, in reliquis locis nullibi fixuā pedem habeant; hinc sit, vt modulis quoque harmonicis, non ita facilè accommodari possint, nisi quispiam eundem perpetuò pedum tenorem seruaret, quod tamen difficile negotium foret. Hexametra itaque & pentametra similiaque instabilium pedum metra non prosodiæ harmonicæ sed Rheticæ sive solutæ orationis numeris adscribenda censemus, quæ quomodo musicis modulis accommodanda sint, paulò post apparebit.

§. I.

De Carmine Adonio pentasyllabo.

Quamvis in rigore loquendo, ex duobus Iambis, Chorēis, Pyrrichijs, & Spondēis composita vox metrum dici possit, vtpote pluribus quam uno, pedibus constans, quia tamen numerus tetrasyllabus ob temporis breuitatem aures eludens facile euaneat, neque usque adeò motus proportionem exhibet. ideò à Poetis tanquam metricæ ineptæ rejicitur. Nullum igitur tetrasyllabum propriè metrum dici debet. Metrorum igitur primum meritò pentasyllabum est; hoc enim pentasyllabum, primæ & nescio quam gratam motus proportionem auribus exhibet. cuiusmodi sunt pentasyllabi, Adonia nuncupata, cōstantq; duobus pedibus dactylo & spondæo, vt sequitur.

Nubi-

<i>Nubibus arris</i>	<i>Mentis acumen</i>	<i>Metrometri Adonij Carminis</i>
<i>Vt Condita nullum</i>	<i>Ita Ingeniique</i>	<i>Tempus imperfectum.</i>
<i>Fundere possunt</i>	<i>Impedit atrox</i>	<i>○ 9 9 0 0</i>
<i>Sydera lumen</i>	<i>Sollicitude</i>	<i>9 1 1 9 9</i>

Ostendimus iam metri Adonij qualitatem conditio-
nemque, modò Adonij metrometri rationem explicata
re nobis incumbit; sic enim imposterum non pedes tā-
tum metricos, sed & omnis generis metra, queis Mu-
surgica metra à poeticis distinguamus, appellabimus.
Dum igitur dicimus Adonium Musurgicum [Metro-
metrum] Glyconicum Musurgicum, Iambicum Musur-
gium, & sic de cœteris, notas intelligimus metrome-
tras, accentibus metrorum poeticorum respondentes
sive quæ carmen ipsum metiantur, Hæ enim notæ ap-
plicatæ verbis alienius metri illud perfectè cum quo ad
tempus, cum quoad accentum mensurabunt: cuiusmodi hīc posuimus. 12 Adonia Mu-
surgica notis metrometris expressa, quæ omnibus & singulis Adonijs pro materia ver-
borumque conditione pulchrè applicari poterunt; vt vel hinc Curiose Lector admirandam in harmonicis varietatem discas. Si enim vnum ex his 5. notarum Adonijs secū-
dum diuersum valorem variè combines prodibunt 256. mutationes, quæ præcisè fieri
possunt, etiam si statum & situm notarum non mutes, vt fūsē suprà in Musurgia combi-
natoria demonstratum fuit, adeò vt vnum adonium metricum 256 diuersis adonijs Mu-
surgicis exprimi possit. Nos tamen hīc ex 256. duodecim tantum magis idonea selegi-
mus; quæ abundè symphoniurgo sufficient, ad adonia metrica qualiacunque exprimē-
da. Posuimus autem 8. adonia Musurgica temporis imperfecti, & 4. temporis perfecti,
vt ad beneplacitum ijs vti possit Musurgus. Verū de explicatione horum fūsē in se-
quentibus.

Ad Adonia Primò reuocari possunt Iambica Anstophanica, quæ etsi duobus iambis
constent, & vna in fine adiecta syllaba, quia tamen primæ tres syllabæ dactylum har-
monicum exprimunt, pro adonijs Musurgicis usurpari possunt. vt sequentes versus.

<i>Fluit silenti</i>	<i>Parata nobis</i>
<i>Valles per imas</i>	<i>Sacrata mensa</i>
<i>Grata Metaurus</i>	<i>Qua mens supernis</i>
<i>Nec non susurra</i>	<i>Affusa ferclis.</i>
<i>Grato Silurus</i>	<i>Caduca temnit.</i>

§. I. I.

De Metro Hectasyllabo, id est, de metro Adonio dactylico, & Iambico Euripedae.

Metrometri Adonij

dactylici.

I AM quod ordine Adonium sequitur est Adonium dactyli-
cum sex syllabarum metrum, dicitur dactylicum quia con-
stat duobus dactylis. Et que adeò vicinum Adonio ut vel inde
nomen primo innenerit. Si enim in Adonio spōdæum mutes in
dactylum, habebis dactylicum. in Musurgicis verò si penultimā
notam duplices, habebis Musurgica dactylica, vt hic appetit in
sequenti exemplo.

<i>Tallite lumina</i>	<i>○ 9 1 1 9 1 9</i>
<i>Advaga sidera</i>	<i>9 1 1 9 1 9</i>
<i>Cernite Numinis</i>	<i>9 1 1 9 1 9</i>
<i>Lucida munera.</i>	<i>9 0 9 0 9 0</i>

F

Secun-

9 1 1 9 1 9

Secundo loco sequitur Iambicum Euripedum. Metrometrae Iambici Euripidzi Lambica Musurgica.

pari ratione hectasyllabon, sed à præcedenti differt, quod dactylicum duobus constet dactylis, hoc tribus iambis, cuiusmodi est vulgatissimus ille Ecclesiasticus hymnus.

*Aue maris Stella
Dei mater alma
Asque semper virgo
Felix cœli porta.*

Estque hoc metri genus ut plurimum tetraphō monocolon ut in exemplo patet.

Hisce correspondentia Musurgica Iambica apposuimus, quæ metris dictis applicata, ea perfectè mensurāt: tum quoad tempus tum quoad accentum. Sunt autem ut in præcedentibus 12. quorum vnumquodque singulis strophis accommodari potest. V. g. ut harmonia æqualior sit singulis 4 strophis vnu ex hisce 12 hectasyllabis musurgicis lambicis applicabis, ut in sequentibus fusius ostenderetur.

S. III.

De Iambico Anacreontico, metro heptasyllabo.

Iambicum anacreonticum metrum heptasyllabon est, constatque tribus iambis & vna syllabā. Estque duplex prius in principio semper Iambo, posterius semper anapesto gaudet utriusque exemplum in apposita figura contemplare.

O ter quaterque felix	Habeb omnis hoc volupcas	Notæ Metrometrae Anacreontici versus.
Cicada, qua supernis	Stimulis agit furentes	○○○○○○○○
In arborum viretis	Apriusque par volantum	○○○○○○○○
Roris parūm ut bibisti	Vbi grata mella fudit	○○○○○○○○
Cantare dulce gaudes.	Fugit & nimis tenaci	○○○○○○○○
Sequuntur anapestica	Ferit ita corda morsu, &c.	○○○○○○○○

Ex hisce duodecim Anacreonticis harmonicis quodlibet, singulis strophis accommodari potest. Cū verò posterius anapestum in principio stropharum habeat; habebis Musurgia Anacreontica anapestica, si priores notas in singulis pentasyllabis in duas prioriæquales diuidas, ut in exemplo apposito patet, vbi vides notas singulas priores in duas equivalentes diuisas; ut anacreonticum anapesticum habeas & quamvis anapesticum heptasyllabum sit, idem tamen cum Anacreontico heptasyllabo est sive accentum sp̄ctes, sive temporis prolationem.

S. IV.

§. I V.

De Iambico Archilochio metro octosyllabo.

POst heptasyllabum metrum sequitur octosyllabon, cantatissimumque carminis genus est, ita ut vix hymnus in Breuiario Romano occurrat, qui non hoc genere carminis constet, est enim si quod aliud Musicis modulis cum primis congruum. Huius generis sunt hymni.

Vexilla regis prodeunt.

Veni Creator Spiritas. Et illud

Sat funeri sat lachrymis

Sat eß datum doloribns.

Musicę notę bis accommodandę hic apponuntur; & cum huiusmodi metrum ut plurimum tetraphon sit unum exhibet 12 metrometris. Musicis singulis applicari poterit.

Nota Metrometra
Iambici Archilochij

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

° 9 9 9 9 9 9 °

De metra Hendecasyllabo. Phaleucio, Sapphico, Alcaico
dactylico. Guido & Horatiano.

Notæ Metrometrae
Phaleucij.

§. VII. VI. 3

De metra Hendecasyllabo. Phaleucio, Sapphico, Alcaico

dactylico. Guido & Horatiano.

Hendecasyllabum metrum varium est, nos ex multis tria selec-

timus harmonia magis apta, quorum prius Phaleucium est.

Est autem hoc ob frequentes choreos, harmonia maxime aptum.

Imò Italixia ab magis frequenti in poesi sua carminis genere vnu-

tur; ut cui nullum magis harmonicis modulis aptum sit. cui ad per-

fectam harmoniam constituendam adiungere, ut plurimum solent

Anacreonticum heptasyllabum. ut in sequentibus videbitur.

Quicunque igitur hoc genere metri musicam poesin adaptare de-

siderat, is primo quantum fieri potest, tunc sive phaleucia sive posas;

& frequentibus choreis constet, rectis dactylis, anapestis & trinachis; habebitque

facile intentum. Notæ Metrometrae è regione appositæ videntur, quarum una quæ

que ex iis unica que ex phaleucijs applicare poteris.

Sapphicum metrum

Actum Hendecasyllabum Sapphicum est, vulgatissimum carmen, ut plurimum

tristrophon dicolon, id est tribus constans strophis, quibus in fine ad necatur

donium. atque adeò à duabus diuersis speciebus metri id constituentibus dicolon de-

ctum. hoc præcedenti minimè cedit aptitudine ad præstantissimas harmonias efforman-

das. Habet enim abitam quandam in se hoc metri genus harmoniam ita efficacem,

ut vix aliter id ac per cantum scandere soleant Tyrones poesios; manifestum signum

maxime evident cum Musica cognitionis affinitati que; differt à

priori hendecasyllabo phaleucio, quod illud choreis puris preter

Metrometra Sapphicis Carminis

choros Iambosque, hoc dactylis & anapestis quoque constet.

Huiusmodi sunt in Breuuario Romano Hymni:

Iste Confessor Domini colentes, &c.

Hymnus quoque in festo S. Ioannis Baptiste recitari solitus.

Vt queant laxis resonare fibris

Miragestorum famuli tuorum

Salve polluti labij reatum

Sancte Iohannes.

Famosissimum sane metrum, cuius occasione Guido Aretinus

Musicam figuratam inuenit, vifus in præcedentibus libris ostendit.

Notæ metrometrae hic apponuntur.

Nota hæc, loeo notas metrometras præcedentis Phaleucij Sapphi-

cis; ut & Sapphica phaleucij accommodari sine scrupulo posse.

Adonij vero tristropho annexèdi notas metrometras desumes ex

S. Iohannes.

Ad explicata heptasyllabature accedate potest Iambicum Hyponaerum, cuius

modi est illud.

Ternos vetusti Congios salerni

Hausit potentum Romuli nepotum

Regnator audax arbiterque Regum, &c.

Tertium Hendecasyllabum Alcaicum dactylicum est vulgo Horatianum, sed quod Horatus nullo carmine generare frequentius utatur. Exemplum sequitur.

Vides ut alia sit non candidum

Soror, nec iam sustineamus.

Verum cum hoc metri genus penultimam habeat bremum, note metrometra precedentium hendecasyllaborum applicari non possunt, sed nota metrometra utrumque Adonij & dactylici simul juncta dabunt Horatiani carminis notas metrometras. Ut hic e regione apparet.

Quod si me Lyras castulas inferis
Sublimi sericas vertice fidere:

De metro dodecasyllabo

Dodecasyllabum metrum Asclepiadum Choriambicum, frequentibus incidit. Elboriam bisculcium modi est sequens illo Horatij: Quod si me Lyras castulas inferis Sublimi sericas vertice fidere: Huius nota metrometra eadem sunt cum precedentibus hendecasyllabi metrometris, ut tamen dodecasyllabon fiat, quarta nota in omnibus precedentibus metrometris diuidenda est in duas diuisae et qualibet ex habebit notis metrometras pro Asclepiadum chorambico quiescas, ut in exemplo patet.

Porro quicquid ultra syllabas excurrit metrorum, id totum ex precedentibus vel compositum est, vel tantum pedum varietatem obtinet ut Musicae poesi difficulter servire possit ut Hexametra, pentametra, & multa alia Lyrici generis, que consulto omittimus; Si quis tamen ea compondere desideraret, eum ut dicimus est, unum semper pedum tenorem seruare oportet; Verum visà naturā versuum musicæ idoneorum, nihil restat nisi, ut aliquam hic quoque compositionis eorundem combinationem instituamus.

Si itaque Spondæum præfixeris Adonio, habebis carmen pherecratum.

Si spondeum ierūm præfixeris Adonio dactylico, habebis Glyconicum metrum.

Si huic eidem spondeo præfixeris, nascetur Iambicum Anacronticum.

Si duo Adonia simul iuxteris nascetur Anapæsticum.

Si duo Adonia dactylica simul iuxteris, habebis Asclepiadum choriambicum.

Si Adonio adiunxeris adonium dactylicum, habebis Alcmanicum dactylicum, siue

Horatianum. Siverò Anacrontico præfigas spondæum, habebis tertium metrum id est Horatianum, siue Iambicum Archilochium.

Spondæus præfixus Anacrontico generat Iambicum Alcmanicum.

Idem præfixus Iambico Archilochio generat phaleucium hendecasyllabum.

Vides itaque quod ut pes pedi, ita carmen carmini additum, aliud semper generet, quod negotium cum infinitæ propè combinationis sit, ulterius non producendum, sed curiosi Lectoris considerationi relinquendum duxi. Quæcumque autem hic diximus de notis tantum metrometris intelligenda sunt. Verum de hisce fusiis in ipsa practica compositione.

MVS VR-

MVSVRGIAE MIRIFICAE

PARS III.

MVSARITHMORVM MELOTHETICORVM PRAXIN EXHIBENS.

CAPUT I.

De scopo & instituto Authoris.

Vm in præcedentibus methodum nos tradituros promiserimus, qua vnuſ-
quisque etiam Musicæ imperitus, ad perfectam componendi notitiam
peruenire possit, hoc loco promissa soluere volumus vbi prius, in quo in-
uentum nostrum consistat, explicauerimus.

Cum frequenti experimento doctior, vnum in omnibus & omnia in-
vnuſpm admirabiliter quædam ratione contineri obſeruarem; id est in ognib-
us scientijs & facultatibus vnum aliquod principium, ad quod secundum analogiam
quædam reliqua omnia reuocarentur, sagacius perspexisse; illa verò sine perfecta cō-
binationum scientia pertractari non posseat; Ar̄tem cōbinationariam condidi in qua
mentis meꝝ sensa exhibens, omnium scientiarum principia, ita per varia orche māta,
oculis repræsentauit, vt nihil facilius videri posset, quam eorum ope breui tempore ad
exactam rerum omnium notitiam peruenire. Cū verò tam mirabilem combinationis
rerum vim vti in alijs omnibus, ita pioſſimum in Musica repererim; Nihil aliud deside-
rari videbatur, niſi vt principia Musicæ in præcedentibus fusiſ explicata, hic in metho-
dicas tabulas, quas Musarithmos, ſive harmonicos numeros intitulamus, redigeremus,
quod vt animo cōceptum, ita protinus executioni mandatum fuit.

Ne verò quicquam in Musica eſſet, quod etiam dūm id est Musicæ imperitum lateret;
Triā tabularum syntagmata condidimus in quibus per complures Pinaces melotheticos
quicquid in vniuersa Musica melothetica, ſive compoſitoria rārum & egregium eſſet,
cōdīne, & methodo, quæ sequitur, digefsimus.

Primum Synthema, continet decēmpinaces ſive tabulas quibꝫ vniuersam Musurgiā
poeticam ſive metricam exhibemus, ita vt dato quouis versu genere ſuper eo quacū-
que petita ratione melodiam componere poſſis.

Pinax I. exhibet nobis Musarithmos pedum polyſyllaborum, à byſyllabis uſque ad
heptasyllabos pedes; comprehendimus autem in hoc Pinace tantum polyſyllabos, quo-
rum penultima longior est, vt ipsa tabula frōs demonstrat; in calce verò columnarum
poſtē ſunt notæ metrometrę pedes datos mensurantes.

Pinax II. exhibet nobis Musarithmos pedum polyſyllaborum vna cum notis me-
trometris vnicuique correspondentibus, quorum penultima breuis eſt.

Pinax III. exhibet nobis Musarithmos pro metris Adonijs, dactylicis, & quorum
forteſ ſunt: *Gaudia mundi, Tollite lumina*.

Pinax IV. Musarithmos pro Iambicis Euripedēis & dactylicis exhibet, cuius forma eſt
decantatissimus ille hymnus *Aue marie stella*; pro tali ergo versu nullo negotio. ope
huius tabulæ deſiderata mēlodiam perficies: reliqua minutiora tabulæ ſuis locis ex-
pliabuntur.

Pinax V. exhibet Musarithmos pro metris Anacreonticis quorum forma eſt, *O ter
quaterque felix*, vna cum notis metrometris vnicuique correspondentibus, in calce co-
lumnarum adiectis.

Pinax VI. exhibet Musarithmos pro Iambicis Archilochicis octosyllabis; quorum
quorum

In omnibus
scientijs da-
tur vna prin-
cipale fun-
damentum.

Ordo Tabu-
larum con-
ſtructarum
pro Can. o-
num cōpoſi-
tione.

quorum forma est, *Veni Creator Spiritus*, posuimus autem eos in quatuor columnis vna cum tetrastrophiis id est per totidem strophas vna cum notis metrometris correspondētibus vnicuique.

Pinax VII. continet Musarithmos pro Iambicis Archilochicis enneasyllabis, quorum forma est, *Amant venenaparricide*, ordinauimus autem eos in quatuor columnis tetrastrophiis iuxta quatuor strophas, vna cum notis metrometris correspondentibus vnicuique ut tabulę monstrant.

Pinax VIII. continet Musarithmos pro metris decasyllabis, quorum forma est versus ille Prudentij: *Magne Creator verum omnium*; iuxta columnas tetrastrophiis, & notas metrometras in calce adiectas, dispositos.

Pinax IX. continet Musarithmos pro metris Hendecasyllabis siue Phaleucijs, quorum forma est, *O Virgo gloria Mater Dei*: iuxta columnas tetrastrophias vna cum notis metrometris in calce adiectis dispositos.

Pinax X. continet Musarithmos pro metris sapphicis, iuxta columnas tetrastrophias vna cum notis metrometris ordine dispositos.

Pinax XI. continet Musarithmos pro metris Asclepiadēs Choriambicis dodecasyllabis, quorum forma est. *Mecenas aenam edite regibus*; iuxta columnas tetrastrophias ordinēvna cum notis metrometris, dispositos.

Syntagma secundum, continet VI. Pinaces, quibus Musurgiam poeticam siue metricā *Syntag. II.* Musarithmis floridis & artificiosis exhibemus.

Pinax I. continet Musarithmos pro metris Adonijs & dactylicis, florido & artificioso vocum progressu, vna cum notis metrometris vnicuique Musarithmo annexis, dispositos.

Pinax II. continet Musarithmos pro metris Iambicis Euripedēs, Hectasyllabis, florido & artificioso vocum progressu, vna cum notis metrometris singulis Musarithmis annexis, dispositos.

Pinax III. continet Musarithmos pro metris Anacreonticis Heptasyllabis, florido & artificioso vocum progressu per notas metrometras vnicuique annexas, dispositos.

Pinax IV. continet Musarithmos pro metris Iambicis Archilochicis octosyllabis, florido & artificioso vocum inēquali progressu per notas vnicuique annexas, dispositos.

Pinax V. continet Musarithmos pro metris Enneasyllabis & decasyllabis florido & artificioso vocum progressu dispositos.

Pinax VI. continet Musarithmos pro metris Sapphicis & Phaleucijs hendecasyllabis, florido & artificioso stylo per notas metrometras vnicuique annexas dispositos.

Syntagma tertium, continet sex Pinaces, quod tamen hoc in opere omittendum duximus ob rationes postea suo loco aperiendas; non tantum Musurgiæ poeticæ sed & Rheticæ accommodatos, quibus per syncopationem siue ligaturarum, artificiosumque figurarum progressum, omnem Musicæ gratiam exprimimus. *Syntag. III.*

Pinax I. continet Musarithmos pedum polysyllaborum, quibus singulis ferè notas metrometras annexuimus.

Pinax II. continet prædictorum pedum Musarithmos,

Pinax III. continet Musarithmos syncopationum, & ligaturarū variarum magisque principalium, atque ad affectus concitandos aptiorum.

Pinax IV. continet Musarithmos fugarum artificiosarum quibus initium alicuius cātilenæ ita sticti artificiosè potest.

Pinax V. continet Musarithmos Polyphonorum, id est pro Melothesia pluribus, quam quatuor vocibus insituerenda.

Pinax VI. continet Musarithmos melotheticostam stylo recitatiuo quam comico, theatralique accommodatos, præterea chromatico, enarmonicoque stylo musicæ compositione rationem continentis.

Atque hīsc tribus syntagmatiis quicquid in vniuersa Musica rarum, elegans, pulchrū & affectuosum meritò comprehendimus, vt in progressu operis Lector cum admiratione videbit.

Consi-

In quo consistat noua hæc compositione, ex qua quomodo libet facta necessariò semper noua resultabit harmonia, ita vt cum compositiones huiusmodi sint infinitæ, infinita quoque harmonicarum variationum diuersitas nascatur v.g. primi pinacis combinationes tantè sūt, vt totus mundus à terra usque ad firmamentum facilius arena repleri possit, quam diuersitas harmoniarum inde resultantium exhaustiri. imò si omnes Scriptores totius mundi ab orbe cōdito semper huiusmodi harmonicarū combinationum descriptioni incubuerint, nequid eas tamen exhaustissent; Verum hæc solus numerorum mysterijs imbutiscum nota sint, amplius illa prosequi nolo, præsertim cum hæc in prima huius libri parte fusè demonstrauerimus; que etiam hic addere volui, vt quorundam Musicorum practicorum maledicentiam compescam, qui statim hisce visis obijciunt Musicam semper eandem prodire. Verum horum ignorantiam non moramur, veritatem ipsa docebit experientia. Quicumque igitur columnas hasce in mobiles tessellas artificiosè iuxta regulas in quarta parte huius prescribendas adaptare, & numeros harmonicos in scalam melotacticam ritè transferre nouerit, is quoque tono quocumque dato & quibuscumque verbis datis quoscumque artificiosos modulos se nouerit compositurum, ita vt quemadmodum in Algebra logista regulæ tenorem sectando paradoxarum questionum elucidationes perficit, ea facilitate, vt operans ipse, quid fecerit, neciat, adeoque inexpectatus effectus logista vix cogitante producatur, ita hic regularū tenorem sectantibus Melothetis etiam *ἀπόστολος*, desiderata tamen harmonia prodibit. Verum ne diutiùs audiū Lectorem suspendamus, iam ad artificij nostri Musurgicar- cana propius accedamus.

C A P V T I I .

De Requisitis ad Melothesiam nostram Musarithmicam.

Musarithmum, vt in definitionibus dictum est, nihil aliud dicimus quam certum quoddam numerorum harmonicorum aggregatum, quo per notas metrōmetras musarithmo applicatas perfecta harmonia educitur; ad quod quidem cum excellētia præstandum hæc requiruntur.

Requisitum I.

Palimpsestus Phonotacticus.

Cum omnis scientia mathematica potius in demonstratione ad veritatem inueniēdam, quam in vago multisque opinionum obscuritatibus obnoxio disputādi genere consistat; ad demonstrationes melius percipiendas sensibilibus eas signis represtare necessarium fuit; Hinc puncta, superficies, corpora, numeros aliosque characteres infinitos repererunt primęq; sapientię Magistri, quibus in charta dipictis, sensa mentis rerumq; conceptarum significationem proderent. Haud absimili ratione Musurgi, ad reducendas in actum speculationes demonstrationesque sensibus oggerendas, signa quedam inuenierunt, quibus soni ceteroquin imperceptibiles visibilium signorum positione innotescerent. Hos nos secutus ad speculationes nostras in praxin deducendas primò ordinamus Palimpsestum phonotacticum. Est autem Palimpsestus nihil aliud quam coriacea illa ex asinina pelle confecta membrana, qua pugillares sive scriptorij libelli passim cōficiuntur, & qua moderni Musici vt plurimum præ ceteris omnibus huic negotio aptissima uti solent. In hac enim vt facile scribitur, ita scripta facile delentur.

Phono-

Quid Palim-
pēstus.

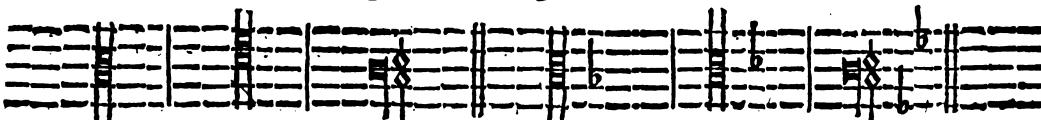
Phonotacticum verò appellamus quod voces singulæ in ea per sua pentagramma (ita enim vocamus pentades illas lineares, quibus notæ musicæ ad interualia harmonica indicanda inseruntur) per scalas, clavesque vnicuique voci conuenientes adaptantur .

Cantus durus siue naturalis ,

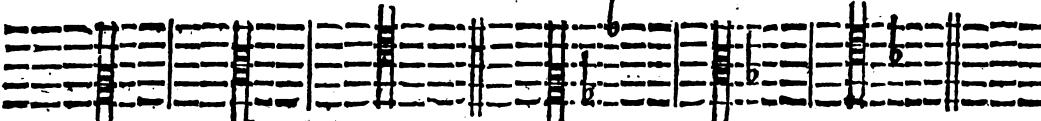
Cantus mollis siue fictus :

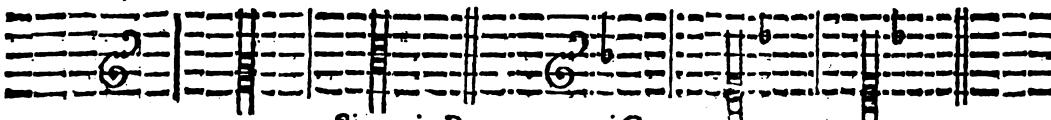
Signatio Pentagrammi Basis.

Signatio Pentagrammi Tenoris.

Signatio Pentagrammi Altii.

Signatio Pentagrammi Cantus .

Notantur autem Pentagramma potissimum tribus signis , quæ principia scalæ musicalis appellant, suntque F. C. & G. Signum F siue principium scalæ in Pentagrammo Basis ponitur vel in media linea vel in quarta vel in quinta . In transponendis cantionibus vt plurimum ponitur in media , & tunc basis altius intonat . Si ponatur in quarta linea tunc mediocrem vocibusque maximè naturalem semiditono inferiorem intonationem indicat ; in quinta denique linea posita, quod rarò fit, profundissimam & semiditono à præcedente inferiorem denotat intonationem . Sequuntur huius cōstitutionem reliquarum vocum signationes , vt paulò ante patet . Atque hæc est prima signatio, quam duram seu naturalem vocant . Altera est mollis quam & fictam vocant & in nullo à præcedente differt, nisi quod singulis vocibus in spacio conuenienti apponatur b. vt in secundo ordine pater .

Nota hoc loco quod vbiunque hoc signum in basis pentagrammo positum repieres, ibi F clavem esse noueris ; Ab hac enim sursum vel deorsum , numerando notitiam sedis clavium siue characterum 7. principalium ABCDEFG . quibus veluti clavis porta ad omnem modulationem aperitur, deuenimus .

In Tenore vbiunque reperitur hoc signum ibi C. clavem esse noueris ; à qua-

deinde sursum vel deorsum numerando deuenies in notitiam alterius cuiuscumque clavis quæsitę; Quæ in Alto siue Contra-Tenore & Cantu quoque obseruanda sunt . In Cantu verò siue voce superiori à linea cui clavem G impositam videris, reliquarum clavium sedes auspicaberis, sed hęc Musicę practicę ignaris dicta sint, in quorum gratiā totum systema palimpsesti phonotactici hic adlungendum censuimus .

Characterismus siue varij modi signandi systematis phonotacticæ.

	1	2	3	4	5	6	7	8
	Pro cantu							
Durus na-	Mollis na-	Durus non	Mollis non	Durus non	Mollis non	Durus trā-	Mollis trā-	
turalis.	turalis.	naturalis.	naturalis.	naturalis.	naturalis.	spositus.	spositus.	
Cantus Pē-	d-e b-c g-a c-d	d-e b-c g-f c-d	f-g d-c b-a g-f	f-g d-c b-c g-f	b-b g-a f-g c-d	f-g d-c b-c g-f	f-g d-c b-c g-f	
tagrammū.								
Alti Penta-	g-f e-d c-b a-g	g-f c-d b-a f-g	b-a g-f c-d a-b	b-a g-f c-d a-b	g-f c-d b-a f-g	b-a g-f c-d a-b	b-a g-f c-d a-b	b-a g-f c-d a-b
grammum.								
Tenoris Pē-	c-d a-b g-f d-c	c-d a-b g-f d-c	g-a c-d b-a f-g	g-a c-d b-a f-g	c-d b-a f-g d-c	b-c a-g f-c d-c	g-f c-d b-a f-g	g-a c-d b-a f-g
tagrammū.								
Basis Penta-	f-g d-c b-a g-f	f-g d-c b-a g-f	b-d a-b f-g d-c	b-d a-b f-g d-c	f-g d-c b-a f-g	c-d b-a f-g d-c	c-d b-a f-g d-c	c-d b-a f-g d-c
grammum.								

Atque hi sunt modi signandi 4 voces passim à Musicis usurpati supra quos & nos tā-
quam supra basin & fundamentum Musurgiam nostram fundabimus, & quamuis alia
signationes adhuc poni possint, quia tamen altiorem aut profundiorem intonationem,
quā ut humana vox ad eam pertingere possit, denotant, ideo passim reiciuntur. Ex-
plicatio igitur sistente phonotacticō iam ad alterum Requisitum accedamus.

Requisitum I I.*Mensa Tonographica.*

Sicut præcedens sistema phonotacticum materiale quoddam est modulationum or-
dinatarum principium, ita hoc non immerito formale earundem principium ap-
pellare possumus. & nihil aliud est, quā 12 Tonorum iuxta 7. diapason species in
columnis vñicuique tono proprijs, secundū numeros suos harmonicos repræsentatio.
Verū loco fusiorum verborum hīc totum sistema tibi ob oculos ponimus: ne quā in
præcedentibus libris de tonis eorumque natura & conditione fusè tractauimus, hīc re-
petere cogamur.

Lib. VIII. Musurgia Mathematica.

Mensa Tonographica:

Quali- tas To- berum	Belli- castu	Latus vagus.	Lechy- mosus.	Hilaris	Amp- liss.	Pins re- ligios. Cannis.	Trifis queru- lo.	Vlpp- ructu-	recun- gu.	fiducia plebea.	Mollis vener.	Magni- tudo.	Sens- sus va- norum.
Wom- ma anti- qua.	Hypo- lydius.	Hypo- derius.	Phry- gius.	Lydius	Darius	Dorius	Hypo- lydius.	Myco- lydius.	Hypo- myco- lydius.	Ionius	Hypo- tonius.	Istius.	Hypo- taurus.
Signa- rio.	Mollis	Mollis	Durus.	Mollis	Durus.	Durus.	Durus.	Durus.	Mollis	Mollis	Durus.	Durus.	Mollis
Toni.	VI.	II.	III.	V.	VIII.	I.	IV.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
F	8	X7	6	5	4	3	2	X7	4	3	6	4	8
E	7	b6	5	4	3	2	3	6	3	2	5	3	7
D	6	3	4	3	2	8	7	3	2	8	4	2	6
C	5	4	3	2	8	X7	6	4	8	X7	3	8	5
B	4	3	2	8	7	b6	b5	3	7	b6	2	7	4
A	3	2	8	7	6	5	4	2	6	5	8	6	3
G	2	1.8	X7	6	5	4	X3	8	5	4	7	5	8
F	1.8.	7	6	5	4	3	2	7	4	3	6	4	8

Hanc tabulam Tonographicam arcano quodam artificio ita co-
detinimus ut infinitas prorsus harmonicarum modulationum combinationes paucissimis columnis com-
prehenderimus, adeo ut hec mensa Tonographica non immerito basis & fundamentum
totius nostrae Musurgiae mirificè dici possit; Atque Tonos quidem passim in Ecclesia-
visitatos quos & ideo Ecclesiasticos dicitur quod ut de cunctis possumus, ne quicquam curio-
so melothetæ ad immensam modulationum varietatem deesset. Etsi in rigore non ni-
si sex sint Toni perfectas mutationes subeentes; Coeterenim Tonivelin eadem inter-
nulla incidunt, vel alia ratione mutationis duri in mollem, quam transpositionem vo-
cant Musici, differentiam suam sumunt, ut postea dicetur; ordinem tonorum naturalem
in mensuram servant, ut et ratio numerorum sicut & differentia intervalorum melius
pertinet; & ut conuenienter nomine suumque in quædenominare possit; Veterum de-
pellatlones vnicuique apposuitis, viri cuius natura vniuersitasque, ut pro ratione the-
matis quod harmonia ultimare desiderat, in plenioris reperi sefectus corresponden-
tes; apposuitis tono vnicuique (durus vel mollis) ut si quispiam tonus fuerit durus;
Characteris sonoribus suis atque operibus se mobilisat, atque suumque
nomen ex liberto etudando nisi nata possit, priusque vniuersum appellari possit ad ipsius
tonus operas: nam os ratiōnis, rationis, proportionis, schematis, quod harmonia mon-
dali animare desiderat, affectus operibus hoc respondentes, scilicet gaudij amoris, q̄e
passiones, doctolis, iustus dissolucionis, negligētis, mānūtēs, ferocies, indignationis, si-
militum que ad antiquos hominum locū citando aportuāt. Nā vis modulationi ex prima
tonuī in ista tabula, nec tō quid efficiat sedēntia et homines, ad pugnam, religionem, et
moremque diuinum incitandum, ita ē contra militaris affectionis & ferocies magistris
nimicatisque scintillas excitare proprium sextitoni est. In prima vero columnā ordine
claves per septendecim. A B C D E F G. intitulatis, veluti quandam totius opere, no-
strī Musurgici animam ducendque posuimus; hactenq̄ columnā tonorum columnas
transuerim percurrens, singulorum in quois tono internullorum clavis corre-
spondentiam manifestat, ut postea in specie videbitur.

Notandum circa Tabulam Tonographiam

Requisitum I I I.

De valore nostrorum, & mensura temporis.

NE Musica impetrata in hoc Musurgico nostro negotio remoram aliquam reperi-
ret, notularum quoque musicalium (quas nos in Musaritmorum tabulis potes-
metrometras appellamus) valorem hic apponendum duximus.

Cum itaque maxima sit motuum harmonicorum (qui omnes in una modulatione plurium vocum conueniunt) varietas; ita ut quidam veloci, nonnulli tardo, aliqui moderato passu procedant, visum fuit Musurgis ad confusionem vitandam certum signum, iuxta quod Cantores vocem suam dirigerent, ordinare, quod quidem signum cum veluti regula quedam sit, harmonicorumque motuum amissis, illud immobile esse non conueniebat, ad motum igitur manus aut alterius cuiuscumque rei manu detenti elevatione aut depressione quam & vocant, mobile posuerunt; Itali vocant la barca, Boetius plausum, alij tactum & mensuram, nos Chronometrum intitulamus. Constitat autem hec mensura duabus partibus una positione, quam *tempus*, altera elevatione manus, quam *tempus* Vereres dixerunt, respondenteque motui sanguinis in corpore, quem Galenus *tempus* & *ratio* appellat. Sicuti igitur ex diastro & systole unus pulsus venarum, ita ex arti & thesi unum tempus sive mensura integra completur; Chronometri vero characteres sunt notae ille musicè vulgo visitare, quarum valorem hic unico iacuitu tibi exhibitos ponimus.

**Aduentenda
circa Ta&nd;**

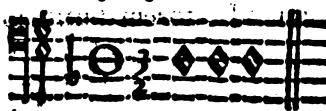
Tabula I.

Paloris Nostrorum.

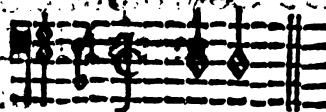
Brevis **Semibrevis** **Minima** **Seminima** **Fusa** **Semifusa**
 Prior novata dies denotat mensuras; secunda vnam; tercia medium mensuram,
 quarta vnam quartam mensuram partem, quinta vnam octauam & ultima vnam decimam
 sextam partem mensuram denotat, signis ab intermediae precedente notis dupla pro-
 portione decretae septibus. ita semibrevis bis sumpta, constituit breuem; Minima bis su-
 pta constituit semibreuem; Semiminima bis sumpta minimam; Fusa bis sumpta se-
 minimam; Semifusa demique bis sumpta fusam; Iterum semifusas sedecim, fuses 8,
 semiminimas 4, minimas 4, vnde cum per semibrevis sequentia equivalente. Verum hec in typo se-
 quenti patet.
 Semibrevis Minima Semiminima Fusa Semifusa
 -on Semibrevis Minima Semiminima Fusa
 -on Semibrevis Minima Semiminima Fusa

Verum ut hac melius percipientur de tempore hoc modo aliquid indicandum. Est igitur tempus Musicum huius aliud quam certa & determinata quantitas seu notarum sive figurarum minorum in una brevi vel semibreui contentarum ut in præcedentib[us] patet. Estque duplex perfectum & imperfectum: Tempus perfectum invenitur in modulationis principio signato hoc charactere. O quo indicatur breuem modulationem in omnibus esse perfectam, id est eequalere tribus semibreuiis ut hic est latere; at cum in principio cantilenæ ponitur medius cir-

Tempus perfectum

Imperfectum

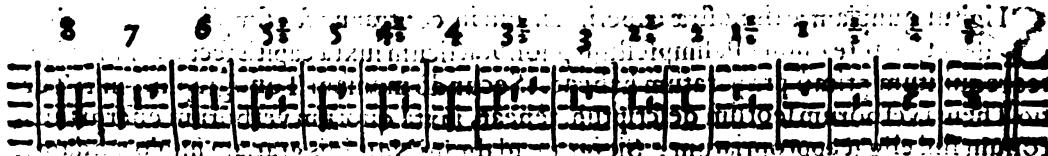
culus sic

vt è latere apparet; indicatur hoc charactere breuem esse imperfectam, id est eequalere duabus semibreuiis. Verum cum de hisce in præcedentibus fuisse dictum sit, hisce tantum dicta in memoriam reuocare voluius.

De Pausis.

Denique cum nō semper omnes voces in motu sine contingit ut subinde quiscent, Hinc excogitatæ sunt notæ, quibus phonascis indicatur, quanquæ temporis omnes scere debeant, vocantque has notas græci μόνοι, latini mutato nomine pausas. Verū ad harum intelligentiam nihil aliud requiri videtur nisi synopsis pausarum, quam tibi hic exhibeo.

Tabula I.
 Typus Pausarum.

Linæ pentagrammo inserte significant in hoc schismate pausæ summisuppositiæ de notant valorem pausarum, id est quæ cada illæ significere debant phonationis. prima pausa non significatio ostendit, sed etiam quæ se secundæ sequuntur, certe sequitur, quæque cum diuino, & sic tæque ad ultimum, dum ultima ostendit quietem temporis, penultima temporis; antepenultima temporis semitam durare debet. Sed hec vti facillima sunt & primis Tyronibus nota; ita quoque vterius explicanda non duxi, solum ea posui, vt Musicæ prorsus ignaris aliquam præberem introductionem.

Requisitum I. V.

Musarithmorum notitia.

Musarithmum hoc loco nihil aliud dicimus, quam harmonicorum numerorum certis pedibus metricis correspondentium atque in pinaces seu tabulas methodicas redactorum aggregatum; Quo quidem nouo titulo maximè apposito, artem novam cohonestare visum est. Est enim Musarithmus idem ac *μουσικὴ διεύθυνσις* id est numerorum sonorū congeriæ harmonicis periodis exprimendis aptissima ut postea videbitur.

debitur, quorum diuisionem cāq̄ s̄ in priori capite fatis descripsimus, hic ijs re ex mē
dis longiores effigieatus, sed ad corundēm proximū sūmque demonstrandum, ne
auidum Lectorem diutius suspedet emus, protinus nos accingere volumus.

CAPUT III.

De Contrapuncto simplici & quomodo is primi Syntagmatis Musarithmis à quovis etiam Musice imperito confici possit.

Syntagma I. præter 10 continet duos pinaces polysyllaborū Musarithmorū, primus
pinax continet poly syllaba penultima longa; Secundus polysyllaba penultima
breui, quorum ope om̄nem contrapunctum simplicem facile expedit quinis etiam
āmōes praxi paulò pōst explicanda, prēmisimus autem hoc syntagma Musarithmorū
tanquam reliquis simplicius, ut sic à facilitib⁹ simplicioribusque initium facientes mi-
norem in reliquis secuturis difficultatē sentiremus; & ne in negotio didactico ēmōeōs
procederemus, mathematicorum stylum secuti, totius Musurgiæ nostræ artificium per
propositiones practicas seu problemata quædam demōnstrare vīsum est. Rem igitur
cum bono Deo auspiciemur.

Problema I.

Dato quolibet verborum the^mnac, & quocum tono, cantilenam petitam simplici contrapuncto componere ex primo pinace.

**Nous com-
ponédi mo-
dus.**

Sigitur quispiam artis nostræ experimentum in congreuncto simplici sumere desideret, is ante omnia Palimpsestum phonotacticum iuxta capitis secundi huius partecognitum primo preparatum habeat. Secundò mensam Tonographicam. Tertio Thēma verborum scilicet descriptum teneat, iuxta quorum verborum energiam et tonum sibi eligat appropriatum. Sit igitur ad diuini Numinis gratiam impetrandum primò thema verborum: *Veni Creator Spiritus.* Quæ verba cum spem & fiduciam in deum qui seruanda est teorant, hisce maxime sonitus quadrabit tonus fine hypolydius. cuiuscum molissir quemadmodum dicti toni in tonographica mensa titulus demonstrat. Penitramma vocem in palimpsesto phonotacticō molis cantus signabis characteris- me, dīcāde ē regiō ad columnam clauis in mensa Tonographica seorsim excep- tam. Seruatori columnam applicabis stabitque schema re sequitur.

VII multiplicati

• Editions recommandées

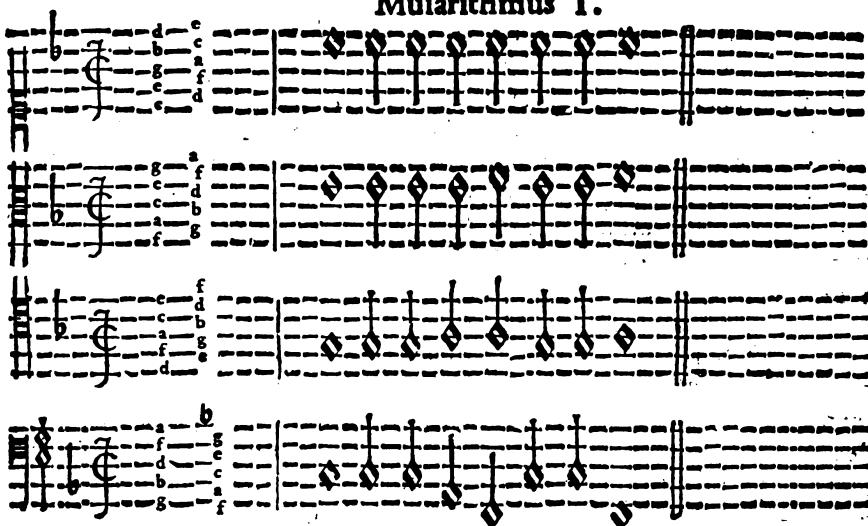
Meterpreter es molto più comune e più utile di un debugger. È possibile eseguire il codice Python inserito nel debugger, ma non è possibile eseguire il codice inserito nel meterpreter.

Para-

Paradigma I.

Musarithmus I.

Column Clavium	Tonus Mollis
F	8
E	7
D	6
C	5
B	4
A	3
G	2
F	1.8

Ve ni crea tor Spi ri tus

Præparato itaque palimpsesto phonotacticō & scala clavium tono 6. selecto correspōdente, pentagramma quatuor vocum in tot spacia distribuimus, quot in assumpto themate syllabæ sunt, vt schema docet. deinde melothesiam ordiri poteris duplici modo; Vel per diuīsa thematis verba, vel per coniuncta seu quod idem est per plures columnas diuersis thematis vocibus correspondentes, vel per vnam columnam integræ alicui periodi assumpti thematis correspondenti. Exempli gratia cùm thema assumptum sit te, trastrophon sequens, veluti quatuor constans periodis.

*Veni Creator Spiritus**Mentes tuorum visita**Imple superna gratia**Quæ tu creasti pectora.*

Et vnaquæque stropha seu periodus sit octo syllabarum; ex columna octosyllaba pīnacis octofy llabi excerptes quatuor musarithmos quatuor strophis correspondentes, siue ij in colūna recto siue interrupto ordine se sequantur, perinde est, nos hic accepimus Musarithmos 1. 2. 3. 4. vt hic sequitur.

Musarithmus I.

II.

III.

IV.

Stropha I.

Stropha II.

Stropha III.

Stropha IV.

C. 55555555

33334334

33287667

54328878

A. 77778778

88888888

88235545

86543523

T. 22233223

55566556

33482222

34568555

B. 55538558

88864884

88765225

82346558

Nota primò quatuor in unoquoque Musarithmo numerorum series esse, quæ quatuor vocibus, *Cantu*, *Alto*, *Tenor*, & *Bassu* semper correspondent & *Bassu* quidem ultima series semper & immutabiliter tanquam fundatum reliquorum representat, reliquæ tres voces prohibitu compositoris mutari posunt. Siue enim primam seriem pro *Cantu*, pro *Tenore*, aut *Alto*, siue secundam aut tertiam numerorum seriem deputes, perin-

Praxis com.
ponendi quā
libet cantile
naturali iuxta literas ē regione appositas descripsimus: per C enim suprema vox siue
nam in Con-
trapūcto fin
plici. per Cantus, per A Altus, per T. Tenor, per B. denique Bassus indicatur.

His obseruatibus ponas ante te palimpsestum dictū paulò ante ratione præparatum, vñā cum scalā clauium sexti toni columnā applicata, vt in præcedenti paradigmate patet. Quo facto melothesiam ita auspicaberis à Cantu initiu faciendo. Cum igitur in primā primi Musarithmi serie 5. o-
cties replicetur, Vide cui in columnā clauium literæ respō-
dēat 5. siue quinarius numerus; & reperies eidem respon-
dere C. in pentagrammo itaque Cantus in spacio cui C lite-
ram inscriptam vides, iuxta 8. syllabas octo puncta imprimes,
habebisque cantum effigiatum.

Melothesia primæ vocis
siue Cantus.

55555555
cc c cc c cc

Secundò pro voce Altī vide cui in columnā clauium literæ respondeant hi numeri 77778778. & reperies 7 respondere literæ E. In parallelogrammo itaque Altī in spa-
cio seu linea litera E signata, 4 puncta imprimes. præterea cùm 4 sep-
tenarios 8. sequatur; Vide cui literæ in columnā clauium respon-
deat 8. & inuenies F. in spacio itaque seu linea pentagrammi Altī li-
tera F. signata imprimes punctum; cùm verò post octonarium nu-
merum in serie numerorum duo postea 77 occurrant, autem respo-
deat literæ E. duo alia puncta in spacio E imprimes, & cùm ultimus
numerus musarithmi Altī sit octonarius, huic autem in columnā clauium F respondeat,
imprimes in spacio nō F. deputato ultimum punctum, habebisque Altī vocem perfectā.

77778778
EEE EEEF

Tertiò cùm Tenoris Musarithmus sit 22233223, vide cui literæ in columnā clauium binarius numerus respondeat & inuenies illum respondere nō G.
In spacio itaque Pentagrammi Tenoris spacio literæ G deputa-
to tria puncta iuxta triplicem binariū in Musarithmo Tenoris oc-
currentem imprimes; deinde vide cui literæ in columnā clauium respondeat 3. & inuenies A; Ternarius autē cū bis ponatur, impi-
mes in pentagrammi Tenoris spacio litera A signati in cellulis or-
dine sequentibus duo puncta, & iterum duo alia puncta in G. ob duos binarios se-
quentes, & literam G. significantes; cùm denique ultimus numerus ternarius sit, & A. literæ
in columnā clauium respondeat, imprimes ultimum punctum in spacio litera A signatū,
habebisque confessam Tenoris vocem.

22233223
GGGAAGGA

Quarto eadē prorsus ratione cùm Musarithmus Bassus hos numeros contineat 35538558. autem in columnā clauium literæ C. respondeat; imprimes in penta-
grammi Bassus spacio huius literæ deputato tria puncta; deinde cū 3.
occurrat in serie Musarithmi; tria autem in columnā clauium respo-
deat A. imprimes in pentagrammi Bassus spacio literæ A. deputato v-
num punctum; deinde ob octonarium immediatè in Musarithmo se-
quentem aliud punctum in spacio pentagrammi F. literæ designato
(8 enim literæ nō F. in columnā clauium respondet.) posteā alia duo
puncta ob duplicitem quinariū immediatè sequentem duo alia puncta in spacio penta-
grammi literæ C. deputato (5 enim C. literæ responderet) & demum ob 8. literæ F. re-
spondentem in pentagrammo in spacio F. ultimum punctum imprimes; habebisque
Bassus vocem confessam, atque adeò omnium quatuor vocum interna harmonica
suis punctis determinata sunt. Nihil igitur restat nisi, vt puncta singula notis suis metro-
metris vestias. Quod hæc praxi perficies.

55538558
CCCAFCCF

Cum contrapunctus simplex sit, & consequenter ἴσχει; id est æqualis temporis, si-
ue quod idem est in quo syllaba syllabæ & nota notæ exactè respondeat, atque adeò
singulæ notæ in quatuor vocibus ad eandem syllabam pertinentes eiusdem valoris sint;
accipies in calce columnæ octosyllabarum, quamcumque notarum seriem, quæ nisi er-
ratum

ritum sit; necessariò sit habebit notas quòd puncta spacijs pentagrammorū impressæ sunt; hasque notas supra puncta *Bassi* ordine impones; deinde hasce easdem notas pùctis *Tenoris*, & easdem punctis *Altis*, & easdem deniq; punctis *Cantus* inscribes; habebisq; primam thematis tui periodum sive stropham, omnibus numeris absolutam. Diligenter tamen obserabis, vt notæ suis spacijs per puncta indicatis præcisè imponantur. Verùm inspice paradigma in præcedente exhibitum, quod te membratim omnia exactè docebit. Eadem prorsus ratione & methodo reliquas strophas sive periodos per Musarithmos suos in harmoniam animabis. In omnibus enim reliquis eadem prorsus praxis seruabitur, dato igitur verborum themate; & certo tono, contrapunctum simplificem expediimus, quod erat faciendum. Melodias sequitur.

Verùm obijcent hoc loco Musici practici, hæc ratione semper eandem harmoniam prodituram, & consequenter non eam harmoniarum, quam Author prætendit, varietatem resultaturam. Hisce facile os claudemus ubi admirandam diuersitatem vel in hoc vñico exemplo demonstrauerimus. Fassa igitur est obiectio. Nam hoc thema infinitæ variationis capax esse tunè patet, ubi quedam primo præmiserimus.

Dico itaque quadrupliciter variari posse hoc predictum thema. Primo quidem ratione transpositionis Musarithmorū; Secundò ratione tonorum. Tertiò ratione notarū apponendarum. Quartò denique ratione columnarum, quæ per diuersos pedes, quos vel vna stropha habet, infinitas cōbinationes adundat, at singula seorsim examinemus.

Primo cùm tetrastraphon hoc thema quatuor Musarithmis polyphonis conficiatur; certum est ratione quaternarij numeri ut in prima parte huius Musurgiæ Probl. I. fusè demonstratum est, esse vigesies quatuor variabile id est adhibere 24 combinationes ita ut semper noua harmonia & à priori diuersa emanet. Nam quilibet ex dictis quatuor Musarithmis primum locum sexies occupare potest, reliquis semper variabilibus, quæ omnia cùm citato loco demonstrata sunt, eo Lectorem remittimus. Potest igitur hoc thema tetrastraphon primum vigesies quater ita mutari ut nunquam eadē sit harmonia;

Secondo ratione Tonorum duodecim iterum mutabile est. Nam clavium scale, mobilis ad singulas Tonorum columnas admota, semper diuersas essentialiter harmonias pro varia tonorum ratione producit. Si itaq; 24 ducas in 12. habebimus iam 288 mutationes, quibus hoc memoratum thema tetrastraphon variabile est.

Tertiò mutari poterit ratione diuersarum notarum & iuxta 12 series notarum in cakcs columnaræ positionem primum quidem iuxta simplicem positionem, 3456, iuxta combinationes vero horum in inter se quomodo libet factas (nascentur 16554298160800 mutationes) atque tot modis possibilibus hoc vnicum tetrastraphon in nigris variabile est.

Nona hæc
componendi
methodus est
capax infinitæ
variationis.

Variatio ra-
tione trāspo-
sitionis muſa-
rithmi.

Quæ omnia cùm in primo libro demonstrata sint, hic amplius deducere superusacneum esse ratus sum, dantia hec omnia in circulo loco demonstraverimus, ut quispiam ignorans de his dubitate impotens minime possit, ac debeat.

Quæ mutatione scrip̄ potest in infinitum quasi variabilis, si videlicet per distinctos periodi metrice pedes columnas ordinatur. Nec exempla declarandata duxi, sit igitur

Problema I. I.

A L I V S M O D V S.

Per distincta membra, syllabasue assumptum thema in modulos animandi.

Ater modus est per distincta periodi mēbra, siue iuxta colūnarū pedibus metricis adaptatarum collectionem; Præparato itaque palimpsesto phonotacticō, spacijsque iuxta thematis assumpti syllabas diremptis, columnas ordinare incipies hoc pacto; Cùm assumptū thema sit: *Veni Creator Spiritus*, & prima thematis vox *Veni* sit bissyllaba, columnam bissyllaborum pones; secunda verò vox *Creator* cùm sit trifylla penultima longa, accipies columnam trifyllaborum penultima longorum in pinace primo. apponensque ad columnam bissyllaborum. Cùm verò ultima vox *Spiritus* sit trifyllaba penultima brevis, accipies in pinace secundo columnam trifyllaborum penultima breuium, & eam ordinabis ad columnam præcedētem, habebisque tres colūnas iuxta tres strophæ pedes ordinatos.

Notatamen hoc loco nō esse necesse semper accipere integras voces pro singulis pedibus, sed posse voci vni accedere syllabam vnā vel duas aut quotquot volueris ex voce immediate sequente, vel etiam voces duas in unum coniunctas, unum aliquod polysyllabum vocabulum referre posse. Quæ, res iterum in infinitum quasi variabilis est. Verum ut hæc melius intelligantur, hic unum exemplum apponere visum est, vt ex contentem nostram in reliquis intelligeres.

Veni Creator Spiritus

2 Veni Creator | Spiritus

3 Veni Creator | Spiritus

4 Veni Creator | Spiritus

5 Veni Cre| ator | Spiritus

6 Veni Crea| tor Spiritus |

7 Veni Cre| ator Spi| ritus.

Eæ schemar variationis thematis quo ad pedes; Primum enim habet se per modum bissyllabi, vñi in præcedente exemplo ostensum fuit; Secundum per modum trium pedum. Tertiay per modum duorum pedum, quorum primus est bissyllabus, scilicet *Veni* sive hectasyllabus, videlicet *Creator Spiritus*, per modum vnius vocabuli. Quartū habet in principio pedem pentasyllabum, & in fine trifyllabum penultima breui. Quintū rupit scilicet vocabulū, in principio habet pedem metriam trifyllabum, videlicet *Veni Cre| ator*; deinde bissyllabum *as|x*, tertio trifyllabum *Spiritus*. Sextum ex abstractis de sequenti vocabulo duabus syllabis, quas cum primo adiungit conficit pedem tetra-syllabum, remanente altero tetrasyllabo *tor Spiritus*. Septimum verò medium sit te-trasyllabum ab ultimo vocabulo syllabam mutuat.

Vides igitur quomodo ratione diuersitatis pedum, quæ in assumpto themate consenserunt, mutationes contingent. Visis itaque mutationibus, iam ad propositum paradigma revertamur.

Sic

Sit igitur thema propositum ut supra *Veni Creator Spiritus*, coniungas angulorum pedum columnas, ut dictum est. Hoc peracto, quomodo cumque, hasce columnas disponueris, dummodo Musarithmi Musarithmis semper respondeant, semper nouam harmoniam prodire necesse est. V. g. in paulo ante positi tribus columnis, pro melothesia proposita tres pinaces primos in columnis Musarithmorū accipiamus, quibus sequens schema correspondet.

Hoc peracto pone ante te palimpsestum phonotacticum. vñ cum columna clavium columnæ toni sexti, ut prius applicata, & vide numeros 23678223 ad *Cantum* pertinentes quibus literis in columna clavium respondent, nō 2, G; 3, A, 6, D; 7, E; 5, C; 4, B; & 2, G; 3, A. respondere inuenies, impressis itaque punctis in pentagrammo *Cantus*; Vide numerus hosce 78876778, quibus in columna clavi literis respondeat, & inuenies 7 respondere nō E, 8 nō F, 7 nō E, 6 nō D. & denique 7 nō E, impressis itaque in pentagrammo *Altis* in spacij dictis literis deputatis punctis, habebis loca notarum. Non secus in *Tenoris* & *Bassus* Musarithmis in Pentagramma propria transferendis procedes, quibus peractis, singulis pedibus notas in calce columnarum correspondentes, ex 12 quamlibet singulis vocibus appones, habebisque harmoniam perfectam. Verum exemplū te melius docebit, quam Ego vel multis verbis declarare valcam.

Col. VI. Toni

Clavis	Tonus	
F	8	3
E	7	
D	6	8
C	5	7
B	4	6
A	3	5
G	2	4
F	1	3

Exemplum operationis.

Atque hæc eadem ratione reliquias ordine strophas expediens. Quicunq; igitur exēpli hucusq; data benè intellexerit is nullā prorsus in reliquis securis difficultate reperiet.

Vides igitur quanta facilitate quævis melothesia hac praxi expediantur. Et ne ignarus artis nostræ Musicus nobis obijcere posset, semper eandem cantilenam prodire, facile illū conuincere ex, quæ de præcedentis paradigmatis infinitis ferè mutationibus demonstrauimus. Nam certum est, in harum trium columnarum transpositione variaq; applicatione multo maiorem combinationum varietatem, quam in præcedente occurrere: Mutationes harum tantæ sunt ut humano ingenio comprehendendi minimè valeant. Si igitur è trium columnarum varia applicatione tam inconceptibilis mutationum varietas nascatur, quantam ex 10. 20. aut 30. etiam columnarum transpositione varietatem emanaturam crēdimus? Verum cùm ea vulgò paradoxa sint ideo silentio potius inuoluenda, qđam fusiū declaranda duximus. Solum hoc loco specimen quoddam datum, qua ratione hæc eadem stropha ratione diuersorū Tonorum mutationē subeat essentiale & primò quidem in omnibus i 2 tonis excepto IV, qui ob intercurrentem falsam quintam, hanc clausulam non sustinet; nisi per X corrigitur.

SYNTAGMA I.

Mularithmorum Melotheticorum.

PINAX I.

Melothetas sine Contrapunctis Simplicis.

PINAX

Voces Polysyllabe, quæ penultimam Longam habent.

Hæ tabula
omnibus to-
nis applicari
possunt ex-
ceptis IV. &
V. quibus nō
omnes Mu-
farithmi co-
veniunt.

	II	III	IV	V	VI
	Bisyll.	Trisyll.	Tetrasyll.	Pentasyll.	Hexasyll.
	5 5	3 2 3	5 5 5 5	3 3 3 2 3	5 5 5 3 5 5
	7 8	8 7 8	7 8 7 8	7 8 8 7 8	8 8 7 8 7 8
	2 3	5 5 5	3 3 2 3	5 5 5 5 5	3 3 2 2 3
	5 2	1 9 2 1	5 8 5 1	5 3 1 5 1	8 9 6 5 1
	5 5	4 2 8	3 3 2 3	5 6 6 5 9	4 4 3 2 2
	7 7	8 7 6	8 8 7 8	7 8 8 8 8	2 2 8 7 6 7
	2 2	6 5 3	6 5 5 5	3 3 4 3 4	6 6 5 5 4 5
	2 5	4 5 6	8 8 5 1	3 6 4 8 4	2 2 3 5 2 3
	5 5	4 3 4	3 2 7 8	3 4 3 2 3	3 2 3 5 4 5
	8 8	8 8 8	8 6 5 1	8 8 8 8 8	8 7 8 2 8 2
	3 3	6 7 5	5 4 2 3	5 6 5 5 5	5 5 5 2 6 7
	8 8	4 1 4	3 4 5 1	8 4 8 5 1	8 5 8 7 6 5
VI. Toni	F 8	4 4	2 6 5	5 6 5 5	2 8 2 7 8
	E 7	6 6	7 6 7	8 8 7 8	6 3 6 5 5
	D 6	4 4	5 4 5	3 4 2 3	4 3 2 2 3
	C 5	4 3	5 2 5	8 4 5 1	2 3 4 5 1
	B 4	4 3	6 5 5	6 5 6 5	5 6 5 4 3
	A 3	8 8	8 7 7	8 8 8 8	8 8 8 8 8
	G 2	6 5	4 2 2	4 3 4 3	3 4 5 6 5
	F 1	4 8	4 5 1	4 8 4 8	4 8 4 3 4 1
		3 2	5 4 3	3 3 2 3	2 3 3 2 3
		8 7	8 8 8	7 8 7 8	7 8 8 7 8
		9 9	3 6 9	5 5 5 5	5 5 5 5 5
		8 5	8 4 8	5 1 5 1	3 3 2 8 3
		5 5	5 5 5	3 3 2 3	8 8 5 6 5 1
		8 9	8 7 8	8 8 7 8	4 4 3 2 2
		3 2	3 2 3	5 5 5 5	2 2 8 7 6 7
		8 5	1 5 1	8 8 5 8	6 6 5 5 4 5
		5 5	6 9 5	3 2 7 8	3 2 3 5 4 5
		7 8	8 8 8	8 6 5 5	8 7 8 2 8 2
		4 3	4 3 4	5 4 2 3	5 5 5 2 6 7
		5 1	4 8 4	3 4 5 1	8 5 8 7 6 5
		2 3	3 2 3	2 3 2 3	6 4 3 2 2 3
		7 8	8 7 8	7 8 7 8	8 2 8 8 7 8
		9 9	5 5 5	5 5 5 5	4 6 5 6 5 8
		5 1	1 5 1	5 8 5 1	4 2 3 4 5 1
		6 5	6 5 5	4 5 6 5	6 5 6 5 4 3
		8 8	8 7 8	8 8 8 8	8 8 8 8 8 8
		4 3	4 2 3	6 5 4 3	4 3 4 5 6 5
		4 1	4 5 1	4 3 4 1	4 8 4 3 4 1

Notæ correspondentes numeris Pinacis.

00	000	0000	09900	9999900
99	909	0900	90900	11111111
11	45900	9900	11111	00999900
11	45900	1109	19100	50999999
09	099	40900	91919	40999900
91	61111	59111	111119	11111111
11	111	99111	091111	91111110
Tripl. major	3 80	3 000	3 00 00	3 00 00 00
	3 4.8.	3 4.000	3 4.00 00	3 4.00 00 00
Tripl. min.	2	2	2	2
	3 09	3 999	3 90 9	3 90 90 0
	3 90 9	3 90 9	3 90 90	3 90 90 00

PINAX II. MELO TETHICVS.

Contrapuncti simplicis.

Voces Polyphylabes, que penultimam. Bicuem habet.

VI. Toni

F	8
E	7
D	6
C	5
B	4
A	3
G	2
F	1

II	III	IV	V	VI
Bityll.	Trifyll.	Tetrayll.	Pentayll.	Hectayll.
3 2	3 5 2	3 2 8 7	7 7 8 2 3	2 3 3 2 2 3
8 7	7 7 8	8 7 5 5	5 5 5 7 8	7 8 8 7 7 8
5 5	2 2 3	5 5 3 2	2 2 5 4 7	5 5 5 5 5 5
8 5	5 5 X	8 5 8 5	5 5 3 8 1	5 3 1 5 5 1
2 3	4 4 3	3 2 7 8	3 3 4 3 4	5 6 5 5 5 5
7 8	6 6 7	8 6 5 5	8 8 8 7 8	8 8 8 7 7 8
5 5	3 2 2	5 4 2 3	5 5 6 7 6	3 4 3 2 2 3
9 1	2 2 9	8 4 9 1	8 8 6 5 4	8 4 8 5 5 1
3 3	3 3 4	2 3 2 2	4 4 3 2 3	2 3 2 2 2 3
8 8	8 8 8	7 2 6 7	8 2 8 7 8	7 8 7 6 6 7
5 5	5 5 6	5 8 4 9	6 6 5 5 5	5 5 5 4 4 5
8 1	1 1 4	5 8 2 5	4 2 3 5 1	5 1 5 2 2 5
6 3	2 2 3	3 4 4 3	7 8 2 2 3	5 4 3 2 2 3
1 1	7 7 8	8 8 8 8	5 5 6 6 7	3 2 1 2 2 1
4 3	5 5 5	5 6 6 5	2 3 4 4 9	8 6 5 6 5 5
4 8	5 5 1	3 4 4 1	5 3 2 2 8	1 2 3 4 5 1
2 3	4 4 3	4 3 5 5	8 2 7 9 8	6 6 9 6 6 5
5 5	8 8 8	6 6 7 8	6 6 5 5 5	8 8 8 8 8 8
7 8	6 6 5	3 8 2 3	3 4 2 2 3	4 4 3 4 4 3
5 1	4 4 8	3 6 5 1	6 4 5 5 1	4 4 8 4 4 8
3 2	5 5 5	3 4 4 3	7 8 7 9 8	2 3 3 2 2 3
8 7	7 7 8	8 8 8 8	5 5 5 5 5	7 8 8 7 7 8
1 5	2 2 3	5 6 6 5	2 3 2 2 3	5 5 5 5 5 5
8 5	5 5 1	3 4 4 1	5 1 5 5 1	5 1 5 5 1
5 5	3 3 4	4 3 5 5	3 2 7 7 8	5 4 3 2 2 3
8 7	8 8 8	6 6 7 8	7 6 5 5 5	8 8 8 7 7 8
3 2	5 5 6	2 8 2 3	5 4 2 2 3	3 6 5 6 5 5
8 5	8 8 4	2 6 5 1	3 4 5 5 1	1 4 1 5 5 1
2 3	4 4 2	4 3 5 5	5 6 5 5 5	2 2 2 2 2 2
7 8	6 6 7	6 6 7 8	8 8 8 8 8	7 6 7 6 6 7
5 5	3 2 3	3 8 2 3	3 4 2 2 3	5 4 5 4 5
5 1	2 2 5	2 6 5 1	1 4 5 5 1	5 7 5 2 2 5
5 5	2 2 3	3 2 7 8	8 2 7 9 8	8 4 5 6 6 5
7 8	7 7 8	8 6 5 5	6 6 5 5 5	6 8 8 8 8 8
2 3	5 5 5	5 4 2 3	3 4 2 2 3	4 6 3 4 4 3
5 1	5 5 1	3 4 5 1	6 4 5 5 1	4 4 1 4 4 1
6 5	6 6 5	3 4 4 3	6 5 4 4 3	5 4 3 2 2 3
8 8	8 8 8	8 8 8 8	8 8 8 8 8	7 8 8 7 8
4 3	4 4 3	5 6 6 5	4 5 6 6 5	2 2 5 6 5 5
4 8	4 4 1 1	1 4 4 1	4 1 4 4 1	5 2 3 4 5 1

Note correspondentes numeris Pinacis.

Triple. Tripla
min. maior

00	0.0°0	000.0°0	0.000.0°0	0.0.000.0°0
2.1	2.1°0	0.2.1°0	0.02.1°0	0.0.2.1°0
2.1	2.1.2	0.2.1.2	0.02.1.2	0.0.2.1.2
1.1	2.9 1°	0.2.1.2°	0.02.1.2°	0.0.2.1.2°
1.1	4.0 0°	0.0.2.1°	0.0.02.1°	0.0.0.2.1°
	5.2.1.1	0.1.2.1°	0.1.0.2.1°	0.1.0.0.2.1°
3.2	3.0.2°	3.0.0.2°	3.0.0.0.2°	3.0.0.0.0.2°
2.2	2.2.0°	2.0.2.0°	2.0.0.2.0°	2.0.0.0.2.0°
	2.0.0.0.2.0	2.0.0.0.0.2.0	2.0.0.0.0.0.2.0	2.0.0.0.0.0.0.2.0
3.2	3.2.1°	3.2.0.1°	3.2.0.0.1°	3.2.0.0.0.1°
2.2	2.1.2°	2.1.0.2°	2.1.0.0.2°	2.1.0.0.0.2°
	2.0.1.0.2.0	2.0.0.1.0.2.0	2.0.0.0.1.0.2.0	2.0.0.0.0.1.0.2.0
3.2	3.1.2°	3.1.0.2°	3.1.0.0.2°	3.1.0.0.0.2°
2.2	2.0.2°	2.0.0.2°	2.0.0.0.2°	2.0.0.0.0.2°
	2.0.0.0.2.0	2.0.0.0.0.2.0	2.0.0.0.0.0.2.0	2.0.0.0.0.0.0.2.0
3.2	3.0.1°	3.0.0.1°	3.0.0.0.1°	3.0.0.0.0.1°
2.2	2.0.0°	2.0.0.0°	2.0.0.0.0°	2.0.0.0.0.0°
	2.0.0.0.0.0.0	2.0.0.0.0.0.0	2.0.0.0.0.0.0	2.0.0.0.0.0.0

EVOLU¹ PRIMUM SCHEM¹

MUTATIO COMPOSITI THEMATIS EX SEXTO IN PRIMUM TONUM CLAVIUM.

Ratio mutatio
di cantilenā
ex uno Tono
in aliū Tonum.

Sigitur quispiam desideraret h̄c subiectum mutare in primum tonum, is columnā applicet ad columnam primi Toni, atque in palimpsesto phonoctatico primō mutet characterismū mollis cantus in durum, quod ablatione b fiet, deinde diligenter obseruet quibus literis in columnā clavium respondeat ijdem numeri quatuor Musarithmorū ex tribus columnis excerptorum. Nam eosdem semper Musarithmos manere volumus; vt horū maior varietas patefiat. Si enim in pentagrammis vocū spacijs literarū per numeros indicatarū puncta impresseris, notasque iuxta precedingens paradigma metrometras, vt dictum est, singulis apposueris; habebis harmoniam in tono primo compositam, à sexto tono essentialiter differentem, vt in primo exemplo sequentis schematis vniuersalis appareat.

Vbi nota primō in columnā toni primi $\text{m}^{\#} 6$ id est senario numero semper appositum esse b. qui numerus cū $\text{m}^{\#}$ B. in columnā clavium respondeat, semper loco clavis b. vbi cumque & in cuiuscumque vocis pentagrammo id repertum fuerit, scias notę illo in loco occurrenti præponēndum b mōle, vt in 5 nota basis schematis sequentis in columnā prima primi toni appetat & in quinta nota Altī. & in tertia nota Tenoris. quæ omnia diligentissimè notanda sunt. Nam quæcumque hoc loco dicimus, imposterum irreuocabiliter seruanda sunt.

Nota secundō in columnā prædicta primi toni, numerum 7 esse signatum x signo semitonij, ac denotare, quod vbi cumque & in cuiuscumque vocis pentagrammo C litera invenia fuit, quam 7 numerus columnæ Toni primi in columnā clavium indicat, illo in loco notæ occurrenti semper præfigendum esse signum x . Si tamen nota immediate sequens ascenderit aut finalis fuerit; aut pausa immediate secuta fuerit; omittendū verò si descenderit nisi raris in casibus, de quibus alibi. Quod etiam de aliorum tonorum columnis, in quibus 7 aut alijs quivis numerus hoc signo notatus repertus fuerit, intelligendum esse scias; exemplū habes in voce Altī, vbi primam & sextam notam hoc signo x notatam reperies, sequente nota immediate ascidente. In voce Cantus verò ultimam notam quod finalis sit, hoc signo notatam reperies.

Schema secundum.

MUTATIONIS COMPOSITI THEMATIS EX SEXTO TONO IN SECUNDUM MOLLEM.

Si quis verò hoc compositum thema, iucundo & subblando adulatorioque stylo cōponere desideret, is sibi eligat secundum tonam, quod fiet, si columnam claviū applicuerit ad columnā toni 11 hypodorij; Si enim in pentagrammis quatuor vocū literas per quatuor Musarithmos in columnā clavium indicatas, punctis notisque vt dictum est metrometris, signauerit, prodibit nouum harmoniæ genus iucundo quodam, subblando, & adulatorio stylo, quale secundus tonus continet, compositum, vt secunda columnā sequentis systematis vniuersalis ostendit: diligenter interim obseruando, vt vbi cumque in pentagrammis quatuor vocut in E clavi nota occurrerit, b molle, per numerum 6 in columnā secundi toni, cui b adiunctum reperies, indicatum iuxta monitum primum præcedentis, ei præfigas; Et vbi cumq; litera per x 7 indicata occurrerit, huic notæ similitudine semper x præfigas; Si tamen vt dixi nota sequens ascenderit aut finalis fuerit: Exemplum B. mollis habes in quinta nota Bassi, & in tertia nota Tenoris; x semitonij verò exemplum habes in prima & sexta nota Altī. exem. II. toni.

Sche-

Schema tertium.

Mutationis compositi thematis ex sexto tono in tertium tonum durum.

Si porrò quis compositum primò thema in sexto tono in tertium transmutare vellet tonum luctuosum, & rebus tristibus aptum; Intentum is obtinebit, si columnam clavium applicauerit ad columnam toni tertij siue phrygij. Si enim in pentagrammis literarum per numeros Musarithmorum in columna clavium denotatarum loca, punctis primò, deinde vti dictum est, notis metrometricis signauerit, prodibit aliud nouum cantionis genus iuxta toni naturam quæsitum, vti tertia columna systematis sequentis pulchre docet; obseruando tamen cum omni diligentia lyca & semitoniorum, aut etiā & b. iuxta præcepta in præcedentibus indicata.

Schema quartum.

Mutationis thematis ex sexto in quartum tonum.

Mutabis thema assumptum in quartum tonum, si columnam clavium applicaveris ad columnam toni quarti. Si enim loca literarum in pentagrammis per numeros Musarithmorum indicatarum punctis, deinde verò notis appropriatis signaueris prodibit tonus fletui & planetui aptus, quæsus. Vide Schema toni IV. sequētis Systēmati. Quare quicumque dictam cantilenam ex tono in tonum quemuis alium mutandi in hisce quatuor tonis methodum rectè intellexerit; is nullam quoque in reliquis formandis difficultatem habebit. Quare nihil restat nisi vt sistema generale mutationis assumpti thematis secundām duodecim tonos, vnicā synopsi ob oculos curioso Lectori ponamus; Ex hac enim quomodo in reliquis procedendum, clarè patebit.

*Sistema universale quo assumptum thema per XII. tonos
mutatur essentialiter.*

I. Tonij siue dorij

II. Toni hypodorij

III. Toni phrygij

IV. To-

IV. Toni hypophrygij

V. Toni lydij

VI. Toni hypolydij.

In hoc tono non valit clausula

VII. Toni myssolydij

VIII. Toni hypomyss.

IX. Toai Ionij.

X. Toni hypoionij

XI. Toni Iastij

XII. Toni hypolaftij.

Ha-

Habes hīc Lector vnius thematis in omnes tonos transformationem in uno systemate demonstratam ut vel hīc videoas, ipmēnsam vel vnius Musarithmī varietatem; quibus si accedat diuersus notarum valor, eiusdem mutationum varietas emēget prorsus inconceptibilis, quæ omnia ideò hīc fūsū ostendere volui, ut artificij nostri apertius pateret. Sed iam de valore notarum siue de mutatione temporis aliquid dicamus.

Schema V.

Mutationis notarum metrometrarum.

Qui primę partis huius libri caput 8. rite expenderit, facile videbit mutationum aliquiū thematis iuxta diuersum tempus, vix esse finem. Est autem duplex tempus perfectum & imperfectum, de quo cū in Requisito tertio sat dictum sit, hic longior esse nolo, sed tandem explicabo quomodo illud themati nostro varie applicari possit. Notas temporis perfecti singulis columnis Musarithmorum subiuaximus, quas & notas metrometras appellamus, eō quod numeris Musarithmorum, quoad numerum & tempus perfectè respondeant, & priores quidem sine numero proportionis notaræ significant tempus imperfectum; Ea verò quæ numerum proportionis temporis præfixum habent, vocantur notæ temporis perfecti, & vulgo tripla dicitur. Et quamuis ut suprà dixi, ex octo notarū in Requisito tertio explicatarum mutua inter se combinatione infinita prorsus varietas emanet, nos tamen ad facilitandam, ut ita dicam, Musurgiam nostram ex omnibus duodecim tantum elegimus, quæ abundè ad dictam constituentiarum modulationum varietatem sufficient. Thematique nostrum primò assumptum in præcedenti systemate duodecies replicatum, toties enim replicari poterit applicando singulis quatuor vocibus vnam notarum ex duodecim quartulibet seriem. Quod ut intelligas notandum est, quod cū hoc loco contrapunctum simplicem tradamus id est æquali tempore procedentem, in quo eadem notæ singulis quatuor vocibus applicentur; sufficere vnam notarum quatuor vocibus applicandarum quamcumque seriem, si enim quispiam diuersas series diuersis vocibus applicaret, iam tota harmonia destrueretur, cum ea tempus Musarithmis minimè congruum haberet. Hoc itaque prænotato, ut videoas modum applicationis, hicque perfectius patefiat; nos basim assumpti thematis tantum diuerso valore notarum insignitum adducere voluimus. Nam reliquias voces correspondentes eadē notarum serie & ordine insignire facilius poterit. Unica igitur synopsi artificium tibi ob oculos ponimus; Seruier enim hæc temporis diuersi varietas, ad varios in modulatione affectus excitandos; Nam ut affectus tristitiae, languoris, planctusque tarda; ita affectus gaudij, hilaritatis & dissolutiōnis, indignationisque, velocia, requirunt tempora.

Systema mutationis assumpti thematis supra sextum tonum compositi,
quo ad mutationem notarum metrometrarum iuxta
tempus imperfectum:

Veni Creator Spiritus

I Men.

Ecce vides hic 12 mutationes notarum, omnes differentes magisque principales, alijs innumeris relicts, quas Musicę peritis adiungendas relinquo. quamcumque igitur ex his duodecim seriem basi sine voci inferiori applicaueris, eadem lege reliquis vocibus eam ad ~~longiorias~~ tenorem, applicandam noueris. Sed iam temporis perfecti quoque paradigma monstramus.

Schema temporis perfecti sive Triple maioris.

Schema temporis perfecti sine triple minoris, sive hemiole.

Sa quis igitur modulationem temporis imperfecti in perfectum mutare velit, is voces morisque methodo hic posita signabit, habebitque etiam mutationem ab omnibus reliquis differentiæ: huiusmodi autem tempus in calce tabularum reperies, sub hoc titulo: tripla maior, tripla minor. Utramuis igitur tibi seligere poteris, vbi tamen notari velim, in metris triplam per singulas strophas continuandam, neque permiscendam temporis imperfecto, in verbis verò non metricis triplam arbitrio compositoris relinquimus.

Ex hisce paucis nifallor sati patet, artificij nostri mira vis, quo ex iisdem numeris triū Musarumnotarum non mutatis, tam ingens & admirabilis varietas enascitur. Quęcumq; igitur hucusque de assumpti theoratis melthesia dicta sunt, omnibus reliquis secuturis operationibus communia sunt: Nam modus operationis in omnibus idem est, vnde hic artificij methodum plenè pertractare visum est, ne in secuturis eandem rem toties repetere cogeremur, Lectorem igitur huc semper remitteremus.

His igitur ita præstis, nihil restat, nisi vt antequam ulterius progrediamur, hic cautes quædam apponamus, quas non merito Canones totius artis appellamus; vt iuxta eos, omnes difficultates occurrentes superare possimus, & ad perfectam componendi notitiam peruenire.

C A P V T I V .**D e Canonibus Musarithmicis, siue Cautelis in Melotheticis operationibus adhibendis.**

NE Musici nobis obijcere possent, aliquid in vniuerso Musicæ practicæ ambitu latere, quod aut non præuiderimus, aut alijs difficultatibus occurrentibus mederi non potuerimus, hic Canones totius artis directores apponendos duximus, quibus singulari studio obseruatim, nulla vñquam difficultas tanta occurret, quam non facile Tyro etiam & μ us sit superaturus.

C A N O N I .**D e Characterismis pentagrammorum siue de modo signationis vocum in palimpsesto phonostatico.**

Claues harmonicæ, quas alij scalam appellant, varias sedes in pentagrammis obtinent, ideò cautè signatione illa vñendum. Ne igitur Tyro huius artis in incertū erret, ita operabitur compositurus melothesiam quāpiam, primo seliget sibi certum ex duodecim suprà præscriptis tonum, verborum significationi aptum, vt supra dictū est. Quo peracto videat in systemate mutationis duodecim tonorum characterismos pentagrammorum, siue quæ clauium seu scalæ constitutio sit in columna toni quem elegit; & hoc eodem characterismo pentagramma sua in palimpsesto delineata signabit, si durus fuerit characterismus, duro; si mollis, molli ſuaderem tamen Tyronibus, vt semper acciperent eam signaturam scalæ, quam obtinent in systemate vniuersali sex ordine toni immeiatè sequentes; Hic enim reddit cantum magis naturalem, singulisque vocibus magis congruum; Si quis enim eo scalæ genere vtatur, quam habent primus & tres ultimi toni, hic voces reddet, plus & quo altas & vocibus Cantorum incongruas. in ijtamen tonis in quibus huiusmodi signatura offenditur, relinquenda est, scias quoque nos hic tonos duodecim posuisse passim in Ecclesia yſicatos, & quos iudicauit nostri proposito optimos, non ignarus maximam de tonorum qualitate controversiam, quam & in præcedentibus libris satis discussimus.

C A N O N I I .**D e Musarithmis eorumque ordinatione.**

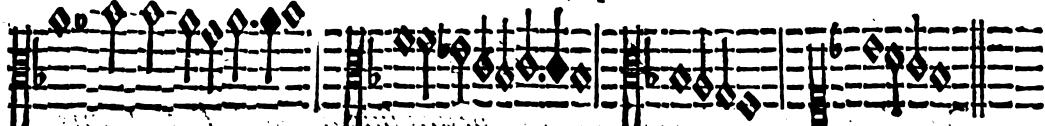
Quid Musarithmus sit in præcedentibus declarauimus, est enim certum harmoniorum numerorum aggregatum, quale continent singulæ cellulæ siue ares columnarum, in quatuor numerorum series distributæ, quarum prima refert cantum siue primam vocem, secunda secundam id est Altum, tertia tertiam id est Tenorem, & quarta quartam id est Basin; Atque Basis series immutabilis est, neque vñquam locum alterius vocis subire, sicuti neque alterius cuiusvis vocis series in locum basis subire potest. Tres tamen series ultra basin, pro libitu, si necessitas compulerit, in uicem permutari poterunt. Dixi si necessitas compulerit; Cottingit enim in certis subinde tonis, vt vox quæpiam ex musarithmis nunc altior, nunc profundior euadat; cui ut mederi possis, voces permutandæ sunt; V. g. si Cantus vel Tenor nimis Altæ forent, alterutra vox in Altum mutanda foret, & Altæ vox in Cantum vel Tenorem scilicet al-

terutram vocem. Verum rem exemplo ostendamus. In systematis vniuersalis coluna quinto tono notata omnes ypces altius quo assurgunt; ut eas igitur ad mediocritatem quandam transferas Cantus in Altum; & hic in Cantum mutari debet, Tenor vero oculis inservies, & habebis voces as naturalem statim reductas, ut sequitur.

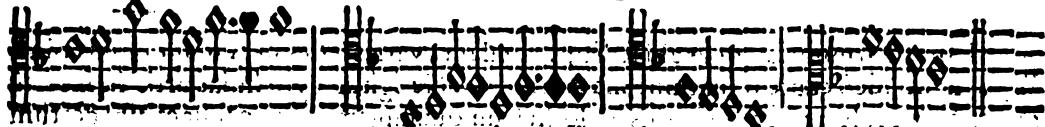
I. Preternaturalis. II. Reducta ad naturalem statim. III. IV.

Sigmatio vocum naturales terminos excedens. Vox Altis in Cantu hæ mutandæ in Altum mediocritatem adeptæ.

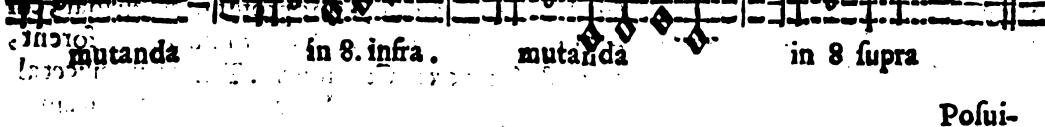
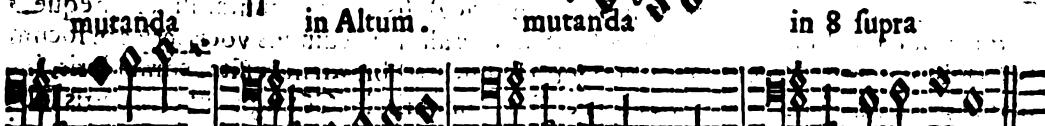
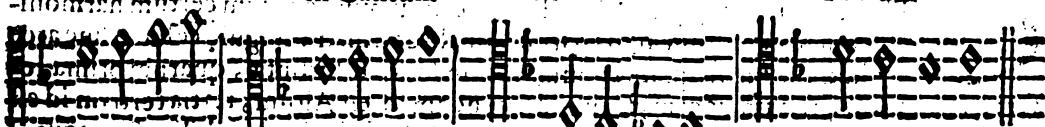
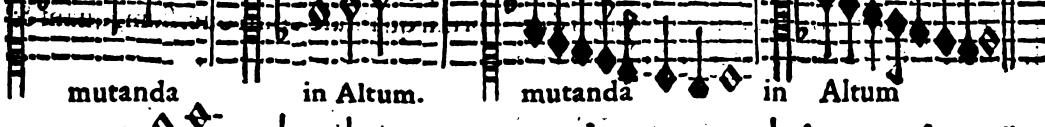
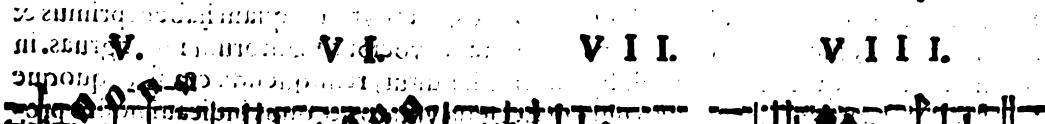
Vox Cantus in Alto hæ mutandæ in Cantum mediocritatem adeptæ.

Vox Tenoris medio- ciritatem adeptæ. hæ mutandæ in Altum

hæ verò mutandæ in 8. supra.

Posui-

Posuitus à d. 8. columnas, prima columnas monstrat excessum vocum ultra naturalem constitutionem ascendentes; Secunda columnas vocum ad mediocritatem reducitarum mutationem ostendit, ita vides Altis vocem ut ad mediocritatem redigatur subire debere locum Cantus, & Catus ut mediocritatem habeat debere cedere in loco Altis; Tenorem vero si mediocritatem non habeat, octaua infra incedere debet. Quam regulam si strictè seruaueris, nullam amplius in proportionandis vocibus difficultatem reperies; Est enim ita comparatum vocibus à natura, vt una excedente mediocritatem, mutatio illius in aliam necessariò excessu reducat ad mediocritatem, quæ mutua transformatio maximè locum habet in Alto; sive enim Tenor, siue Cantus excesserit, alterutra vox in Altum migrans ad mediocritatem reducta censemitur; transmigratio tamen in octauā Tenori melius conuenit, quam Cantui; si tamen ita descenderet profundè ut infra notas Basis incederet, vt in Tenore accidit, tunc Cantus cum Tenore sedes suas mutare poterit.

Porrò hęc fusiū declaranda sunt; si itaque quatuor voces hanc constitutionem haberent, quam tertia columna ostendit id est plus è quo singulę descendenter; tunc mutande forent in voces in quarta columnā primis correspondentes, ita videlicet Cantus in Altum; Altus in Cantum, Tenor & Basis 8 supra incedere deberent, vt quarta colūna monstrat. Pari pacto; si voces altius è quo incederent vt quinta columnā demonstrat, tunc motrande forent, in voces, quales sexta columnā monstrat. scilicet Cantus in Altum; Altus in Cantum, Tenor vel in Altum vel vii, & Basis in octauam infra mutari posset. Sed cum hęc clara ex exemplis pateant, iis non immorabitur. solum dic, ab hiū Tyroni occurtere possit, quā ratione statim ille voces mutari possint.

Quomodo
transmutatio
vocum per
agenda.

Respondeo, nihil factu facilius esse. Si enim loca clavium siue literarum in pentagrammo Cantus, eadem in pentagrammo Altis vel alterius cuiusvis vocis, punctis notisque signes, habebis quæsitus. Sunt enim loca clavium singulis quatuor vocibus communia, & idem prorsus est, siue loca clavium Altis ponas in Cantu, siue Cantus vel Tenoris ponas in Alto. Vnde & sequitur quod in quolibet Musarithmo trium numerorum series ad tres reliquias post Basim voces pertinentes sunt indifferentes, ita ut prima series tam Alto, quam Tenori competit, secunda & tertia tam Cantui quam Alto & Tenori; Indifferentia tantum in hoc consistit, quod in una voce subinde altius aut profundius è quo incedant, & hoc casu voces dicto modo permutandę sunt. Verum ut Tyroni hic aliquam satisfactionem demus; Sit vox Cantus in precedenti exemplo ab excessu suo ad mediocritatem redigenda, hoc est in Altum mutanda sit; ita operaberis, cum duæ primæ notæ Cantus consistant in F, tertia in E, quarta in C, quinta in B, sexta & septima in C, & octava in D. Videbis ubique in Altis pentagrammo sicut distare clavium loca, in hisq; enim notis posiq; dabuntur in voce Altis Cantu ad mediocritatem reducendum; ita in omnibus alijs operaberis; Vbi ergo ne quis Tenore & Cantus sit similes esse, ut nullo prorsus scrupulo rāq; pro altiora sumi possit; eum in pentagrammis non nisi unico interalloc distinet; Solus agitur transformatio ex altiora in Altum fieri debet, qui à dictis vocibus, ut plurimum dicto aut diatessaron distat;

C A N O N I I I.

De signis b, d, g, et intra columnas Tonorum occurrentibus.

In columnis Tōbarum sibi de rebus rebus omnis hoc signa b, d, g. Quo ostendimus litteris; quæ per numerum cuius hęc litera p̄cipiat est, indicari quibuscumque in pentagrammis reperiantur, semper b. præfigi debere, idem dicendū est de b quadrato, & de signo g semitonij maioris; hoc enim semper ferē 7. numero affixum est; litera igitur quæ per hunc septenarium numerum in scala claviū signatur, notam hoc signo affectam requirit, non semper quidem sed tunc cum nota sequens ascenderit,

derit, vel finalis fuerit, vel pausam habuerit sequentem; sed vide quæ de hisce signis fuisse tradicimus in scheme primo Mutationis VI. toni, in primum. Vbi & exempla dedimus; Sed in gratiam Tyronis repetemus exemplum suppositi in secunda columnâ systematis vniuersalis.

Cantus Altus
Tenor Bassus

Vides in hoc exemplo ultimam cantus notam quod finalis sit hoc **X** notari; In Alto verò primam & sextam hoc eodem signo. cum enim hoc exemplum secundi toni sit; si columnam clavium columnæ secundi toni applies, inuenies **7** hoc signo **X** affectum. Pliteram denotare; ubicumque igitur in pentagrammis F cocurrerit, ibi nota hoc signo affecta ponenda est, ut in prima & sexta. Altera nota appetet. Præterea in hoc tono, vti & primo, numero 6. semper appositum b molle esse inuenies, quod cum E respiciat, denotat in omnibus pentagrammis, vbi hæc litera occurrit, ibi notam affectam esse debere litera b. In primo verò tono ostendit notam in chôrda b quantumuis dura, b molli tamen signandam, ut in primi toni scheme superioris systematis clare patet, vbi quinta nota basis b molli vti & 3. tenoris hoc signo affecta spectatur. Sed hæc clariora sunt, quam ut suis tractari mereantur. quare ad alia.

C A N O N I V.

De Tonorum electione.

OMNES Musarithmi singulis duodecim tonis pro libitu & promiscuè adaptari nec debent nec possunt, cùm Musarithmi multi sint, qui certis tonis propter illicitorum interuallorum (de quorum nqtia postea pluribus agemus) occursum, applicari non possint. Hinc ut tonorum commoditatè facilitatè in operando consuleremus, singulis columnis ascripsimus tonos appropriatos musarithmis dictarum columnarum; quibus seruatis omnes procul dubio errores facile vitabuntur. Quartus & quintus raro in usu sunt, & paucis tantum Musarithmis accommodantur, ob sequentem vti dixi illicitorum interuallorum occursum. Reliqui omnes in usum facile venire possunt. Hinc suadeo ut Tyro primò se in sex tonis potissimum exerceat, videlicet 1. 2. 3. 6. 7. 8. hi enim cùm principales sint, & ferè cùm sex reliquis conueniant, ad omnem harmonicam modulationem abhèdè sufficient, imò vix illa assignari potest cantilena, quæ non iuxta unum ex his sex tonis composita sit. Si quis tamen reliquis sex quoque tonis ad maiorem varietatem vti velit, illi non repugnamus, dummodo ea quæ dictum est, cautele procedat. melius quoque fecerit Tyro, ut prius in II. & VI. tono se exerceat.

CA-

CANON V.

De illicitis interuallis evitandis:

Contingit subinde ut mutando tonum, literę in illicita interualla incident, quę vt omni studio caueas, velim. Sunt enim maximum in Musica absurdum, & aures mirum in modum flagellant. Sunt autem sequentia...

Illicita interualla.
Reductio illicitorum interuallorum ad licita.

Prima series interuallorum ostendit interualla illicita: secunda, interualla reducta. In prima & secunda columnā vides *mi* contra *fa*, & *fa* contra *mi* absurdissimum interuallum, reduci per mutationem duri *Cantus* in mollem. In tertia & quarta columnā vides *mi* contra *fa* in primo tono reduci per mutationem *cantus* duri in *b.* mollem. In quinta & sexta columnā vides illicita interualla in cātu molli, reduci per mutationē cātus mollis in durū omisso utroq; *b.* vel ex duro in molle utroq; admisso, & sic de cōteris.

Vides igitur quā ratione prohibita interualla reduci debeant. Quandocunque igitur in vnum ex hisce incideris, vel clausula mutanda est ex duro in mollem, vel ex molli in durum; vel quod consultiū iudicauerim, Musarithmus mutandus erit: quod fiet; si alium quæsueris Musarithmum cuius ultimi duo numeri in basi, diuersi à priori sint, & habebis negotium totum, sine tanta mutarione confectum. Vnde canonem sic formamus.

Quandocunque numeri Musarithmorum in prohibita interualla inciderint; tunc *s. i.* Musarithmus mutandus est, quod fiet, si aliū acceperis, cuius duo ultimi numeri *FB* in basi diuersi sint. exemplum hoc sit.

Sine Musarithmo basis duo ultimi numeri *s. i.* qui in columnā V. toni incident *4* in *FB*, & *cantus* sit durus, habebuntq; notæ eadentiam, quam secunda columnā monstrar, scilicet prohibitam. Quare igitur alium Musarithmum basis cuius numeri non habeant *s. i.* sed *v. g. 6. 2.* hos si applies eidem columnæ clavij prodibunt duæ lite-

rz G & C. positz igitur in dictis locis prodibit interuallum licitum vt è latere patet. Vel si laborem fugias in alio Musarithmo querendo, omnium facillimo negotio rem expedes, si columnam clauis vno gradu altius promoueas, vt hic è latere factum vides; Nam prima columnna toni virtiosum interuallum præstat; altera columnna vno gradu altius promota ita vt 5. literæ G respondeat, iam interuallum prohibitum translatur, licitum interuallum præstabit; Sed hęc postea fusiūs prosequemur. Vides igitur quād diuersis modis illicita interualla emendare possimus.

CANON VI.

De mutatione Tonorum in una & eadem cantilena sive de mistura Tonorum.

NE Musicus quispiam nobis obijcere possit, nos in Musarithmis nostris nullam habere varietatem, circa misturam Tonorum hic eam tradere voluimus; vt autem hanc misturam tonorum intelligent Tyrones, sciendum est Musicam ita varietatis amantem esse, vt si in vna & eadem cantilena qualiscumque illa fuerit, perpetuus assumpti toni tenor, & eadem semper interualla seruentur, nec placere, nec auribus ullam iucunditatem præstare possit, quin potius molestia & tedium adferant. Hinc peritiores Musurgi, diuersorum tonorum clausulis, veluti totidē coloribus diuersis suas modulationes cum magna audientium iucunditate, exhibere solent. Ne igitur dicti Musurgi putent nostrum Musurgicum artificium hoc modo ingeniosè intertexendi tonos priuatum esse; hoc canone monstrabo, qua ratione similibus texturis nostras Melothesias adornare possimus, ne quicquam in hac nostra Musurgia omisissē videremur.

Nota itaque interualla principij & finis alicuius cantilenæ semper ordiri, & terminari debere in tono, qui pro themate assumptus est. Medium autem diuersorum tonorum clausulis luxuriari posse, dummodò semper ex hisce diuersis tonis assumptis, reflectat in tonum proprium assumptum: fiet autem hęc mutatio artificioſa hac methodo. Describatur duplex columna Tonorum, ea qui hic è latere videtur modo, deinde sit paradigmatis loco sequens hymnus, idem qui supra, supra sextum tonum compositus.

Columna Epitomica
Tonorum.

X F	8	X 7	3	6
b E	X 7	6	2	5
D	b 6	5	8	
X C	5	4	7	
b B	4	3	6	
A	3	2	5	
X G	2	8	4	
X F	8	X 7	3	
b E	X 7	b 6	2	
D	b 6	5	1	
X C	5	4		
B	4	3		
A	3	2		
X G	2	1		
X F	1			

Periodus I.

II.

III.

IV.

Veni creator spiritus mentes tuorum visita

Et prima stropha sive periodus sit sexti toni, velis autem alium quemuis tonum cui cantus mollis competit, secundę strophę accommodare, ita age: promoue columnam toni vno gradu sursum ita vt non iam F sed m' G. respondeat, & hoc peracto Musarithmi quamvis ijdem, qui primi; alium tamen tonum sortientur videlicet secundum;

pro-

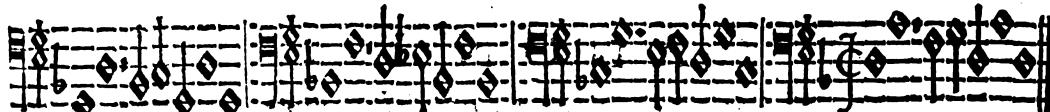
prouenietque clausula vt in secunda stropha patet, nos hoc loco tantum experimenta in vna voce basis ponimus, reliquæ enim voces componuntur eadem prorsus ratione, qua basis. Si iterum promoueas columnam numerorum per 5. gradus, ita vt 1 vel 8. respódeat D. vt in columnarū secundā applicationē patet, deinde iuxta hāc metathesin pentagrammis puncta impresseris, prodibit II. toni mistura; & ad tertiam metathesin IX. toni mistura prodibit, vt tertia periodus ostendit; Quarta verò periodus, erit vt prior sexti toni. Nam vt diximus principium & finis semper debent respondere tono supra quem cantilena quæpiam principaliter composita est.

Vides igitur quām facili negotio tonorum fiat mixtura. In cantilenis igitur supradictorum mollis cantus compositi summo studio canendum est, ne applicatio siue promotione columnæ numerorum contingat in gradu, qui propriè cantui duro competit, & si cantilena facta fuerit in cantu molli, toni qui duro cantui competit, miscere nullam ratione possunt aut debent, nisi certis iisque rarissimis casibus, dum nimis ingentem mutationem ex gaudio in tristitiam artificiose innuere volumus. Ad agnoscendos vero tonos ritè permixtibiles hosce Canones 2 seruato, sed demus aliud exemplum.

Quando cunctis eligis pro quapiam compositione perficiendā tonum II. scias eosdem secūdi toni musarithmos ter aut quater mutari posse per bacilos transpositarios. si enim primā alicuius Musarithmi notam vñā tertia altius acceperis; habebis nouam clausulā & perfectam mutationem toni; item si vñā quartā altiorem posueris; deinde vñā quintā; & denique in priorem tonum reuersus facies; sed in exemplo res clavis secesserit. Sit huiusmodi Musarithmus propositus in notis secundi toni, hunc si mutari velis, applica columnam numerorum musarithmorum ad columnam clavium siue literarum musicarum; ita vt 1. respondeat primæ notæ musarithmi, videlicet in G. hoc pacto prodibit pro primo versu alicuius metri prima clausula secundi toni. si vero promoueas columnæ numerum ad B, ita vt 1. respondeat B, & deinde numeros musarithmorum in notas resolueris, habebis primā mutationem prioris clausule vt hic appareat. si vero columnam dictam numerorum numero suo à litera C in columnam clavium applicaueris; deinde iuxta hanc applicationem numeros musarithmorum in notas resolueris, prodibit secunda mutatione clausule vt hic appareat; si vero columnam numerorum numero suo radicali applicaberis ad D & iuxta hāc applicationē numeros in notas resolueris prodibit tertia mutatione, vt hic appareat. Quarta vero clausula erit eadem cum primā.

				8
		8	7	7
	8	7	6	6
	7	6	5	5
G	8	6	5	4
F	7	5	4	3
E	6	4	3	2
D	5	3	2	1
C	4	2	1	
B	3	1		
A	2			
G	1			

I. Musarithm. II. Toni Prima Mutatio Secunda Mutatio Tertia Mutatio

Vnde hanc formamus regulā: In omni musarithmo II. toni, quatuor mutationes fieri possunt. prima contingit, si 1 numerum columnæ numerorum applies vna tertia, vna quarta, & vna quinta altiorem prima nota primi Musarithmi; proueniet enim perfecta tonorum mistio.

Aliud Exemplum mutationis tonorum.

CANON VII.

De vicandas probibitis interuallis.

I. **V**andumcunque cantilena aliqua est signata characterismo cantus mollis, numerus 1. vel 8. columnæ memorat, ne quaquam applicari debet supra literas A & E. cum enim hæc interualla propriè cantos duri sint, præter quæ quod diuersæ naturæ tonis insereretur, etiam in interualla illicita incidenterent. ad reliquas vero omnes literas dictus numerus 1. vel 8. applicari potest.

II. Si cantilena fuerit signata characterismo cantus duri, tunc numerus 1 vel 8. nequaquam statui debet supra B. & supra E, & hoc adhibitis signis X b nisi, non nisi raro: has duas regulas si recte seruaris, sine periculo villo in mistione tonorum progredieris.

CANON VIII.

De positione signorum chromaticorum b b X .

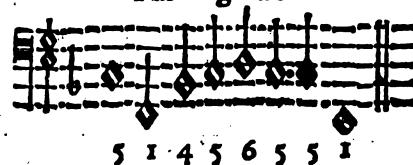
VExim in utraque columna dimera applicatoria inuenies signa chromatica tam literis quam numeris affixa; quibus significauimus, quod, quandocunque tam numerus quam litera ijsdem signis norata occurunt, tunc notæ in modi signum præfigendum; Si vero alterutra cellula columnarū ijs fuerit vacua, omittendum erit. Ita in primâ columnâ C literam signo X affectam reperies. 5. autem numerum correspondētem eodem priuatum, quo indicare voluimus C non esse afficiendum hoc signo, sed prorsus omittendum. Iterum in eadem columnâ septimum numerum pariter hoc signo X affectum reperies, cui E respondeat cum præfixo b. quia vero litera priuatur signo X & numerus 7 priuatur litera b. signum tibi erit, utrumque in hoc tono, tam literam b, quam X , omittendum. quæ omnia diligenter notanda sunt. Promota vero columna numerorum in gradu v. g. ex F in G. reperies 6. numerum b signatum; 7 vero signo X affectum. quibus numeris, tam E & F respondeant ijsdem signis notatæ indicabit tibi vti m E præfigendum b. ita F. præfigendum esse X : adeò ut hæc unius regula esse possit. Quandocumque tam literæ, quam numeri correspondentes ijsdem signis affecti occurrerint, tum literas postulare affectionem signorum; si vero alterutra tantum vel litera vel numerus hisce signis affectus fuerit, literam nulla ratione eo signo notandum. Nota quoqæ signum X non semper, vti in Canone tertio monuimus ponî debe: re, sed tunc, cum nota sequens ascenderit, aut pausa immediate sequatur, aut etiam finalis fuerit. Sed hæc omnia fusi in sequente parte tractabuntur. quare cō Lectorem remittimus.

CANON IX.

De Multiplicatione Musarithmorum.

Ver maiorē varietatem in Musurgia nostra monstraremus, hunc Canonem ordinamus. Consistit autem multiplicatio in hoc, cum ex uno numero alicuius Musarithmi integrum Musarithmum formemus. Sit pro exemplo logarithmus Bassus pro primo themate assumptus sequens 5 1 4 5 6 5 5 1. cui respondent litteræ in colum. cl. CFBCDCCF. nota vero in Basso respondent ut è latere appetet. Hunc Musarithmu s possit modis variare poteris hac arte. Et primum quidem

Paradigma.

quidem si 5. octies pro multitudine syllabarum in assumpto themate. *Veni Creator Spiritus, po[n]as*, id est primam notam in C positam 8. replices; & deinde alteram periodum similiter octies in F. & 3. similiter octies in B; & ultima vox ordinariam cadentiam servet. Verum ex sequenti exemplo mentem nostram melius percipies.

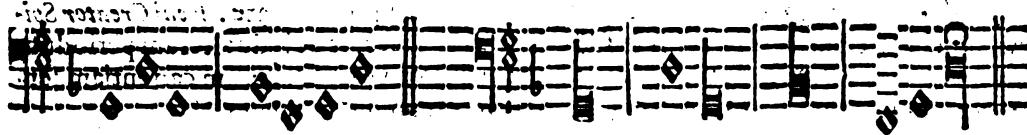

Veni creator spiritus menses tuorū visita ample superna gratia, Qua tu creasti pectora, &c.

Vides in hoc exemplo superioris paradigmatis primā notam in C esse hic octies replicatā iuxta octo syllabas, secundam verò notam hīc in F pariter octies multiplicatam tertiam, in B. similiter, quartā in C. ita tamen ut 3 primas notas in C, duas sequentes in D; & 2 in C, & ultimā tandem in F ponas, ut in paradigmate. Ne verò in notis metrometris excesses, accipere poteris, pro qualibet nota unam ex duodecim notarum in calce columnæ octosyllaborū contentarū scriem, Secundò si integras periodos nolis, poteris Musarithmū diuidere quoquis modo. Vel enim primam notam paradigmatis in C duplare vel triplare vel quadruplare vel quintuplare &c. & secundam notam in F. sextuplare, vel quintuplare, vel quadruplare, vel triplare vel duplare, ut in sequenti exemplo patet.

Becū in hoc paradigmate ex infinitis ferè combinationibus pauculas tantum selegimus; primæ tres clavis respondent duabus notis superioris paradigmatis, ut in precedēti pentagrammo basis pater, quarta & quinta tribus notis superioris paradigmatis, sexta quinque reliquis, atque hec omnia infinitis ut dixi modis mutabiles & replicabiles sunt; Sic ut enim primæ, sic & ultime multiplicabiles sunt, id quod in tempore quovis dato. Verum cùm de hisce in sequentibus fusius tractatur simus, hic superutacaneum effatur sum ijs longius immorari. Ex his sequitur quād facilis negotio hac methodo concentus illi quos vulgo [falso bordone] vocant fieri possunt. Sint enim dati v.g. Musarithmi 13. 2. & 37. 2. in notas translati, ut hic pater conficies, ut barbarè loquaris, falsi bordenem; si primæ & tertie in primo membro, deinde prima & sā secundo membro, & quartę notæ valorem per longam exprimes, ut sequitur.

K. 2 Qui-

Quibus quidem notis quo suis verborum hymnos, quo suis denique psalmos accommodare poteris. Atque hoc harmonie genere in psalmis hymnisque cantandis Musici passim utuntur, ut proinde cum vulgaria sint amplius pertractanda non censeam; Quare huiusmodi falsi bordones componendi methodum tantum tibi insinuasse sufficiat; ne quicquam in musica sit, in quod Musurgia nostra imperium suum extendere dici non possit.

C A N O N X.

De Verborum ad notas accommodatione.

IN Pinace I. posuimus polysyllaba quorum penultima longa; In secundo Pinace contra polysyllaba posuimus penultima breui; Quotiescumque igitur vox aliqua, quocunque syllabarum, occurrerit, cuius ultima syllaba longa fuerit, primi pinacis polysyllabis vteris; Si vero penultima breuis fuerit, secundi pinacis prout titulus demonstrat, Musarithmis vteris; In calce vero utriusque tabule, hoc est in calce uniuscuiusque columnæ notæ positæ sunt Metrometrum dictæ, eo quod datum qualemcumque polysyllabū perfectè & multis modis metiantur. V.g. si sit super haec verba componendum, *Magnificat anima mea Dominum* accipe in secundo pinace in columna tetrasyllabo, uero penultima breui pro *Magnificat*, quemuis Musarithmum; cui in calce respondent notæ metrometrum; pro *Animæ mea*, accipies in primo pinace in columna pentasyllaborum, quemuis Musarithmum, cui quilibet in calce notarum metrometrarum series respondet. haec enim pentasyllaba etiā penultima natura breuem habet, habet tamē quoad sonum longam. Vel pro libitu pro *Animæ trisyllabum*; & pro *mea* bisyllabo uti poteris. quæ omnia iam supra declarata sunt.

G A P T V.

De Musurgia Poetica metrica Rhythmica, quæ Contrapuncto simplici visitato sive pari vocum progressu construenda.

Syntagma II. tabularum Melotheticarum continet, Musarithmos omnis generis metris applicatos, neque adeo hoc loco uniuersam Musicam poetam, quantum fieri potest, ut tractabimus, ut nulla natio in mundo sit, quæ non possit supra quoslibet versus in nationa lingua constructos Symphonias omnis generis (etiam si Musica sive in imperio) constringere. Quod tento facio libenter, quia non ita pridem hoc à Syria & Arabibus ac Patribus nostris iugisque diversarum Provinciarum instantius a me fuit, quia in eis, accessit quod à nemino id huc usque praestitum sciatur. Nam cum non semper thibet locorum qui recte melotheticam norint Magistri reperiuntur, Castileñi ratiem sive ad diuotionem hominum excitandam, sive in viis theatrales aut etiam propriam decursum seruientes, subinde necessariæ sunt operæ precium metraturum extinguiti & subtiliori modum tradicerem, quo omnes populi se ipsis supra datis quilibet in nationa lingua constructos versus, quilibet harmonias & quavis artificio adorantes componere possint; Quod quidem nulla ratione melius sit effectum. deduci potuit, quam per Musurgiam poetam, quæ cum orationem sive censem verborum contextum

textum non vago ac soluto stylo, sed eundem metrica quadam amissi sub certo syllaborum pedumque numero liget & constringat; Metra autem omnibus linguis applicari possunt; Certè id nobis magnum sanè ad propositum nostrum pertingendum præbet compendium, sed omissis verborum ambagibus ad rem ipsam progrediamur à latinis versibus initium facturi.

Sicuti igitur corpus ex varijs membris, tabella ex varijs picturis, & harmonia ex diversis vocibus oriuntur; ita ex varijs pedibus varijs nascuntur versus, metra seu Rhythmi, vt proinde versus nihil aliud sit quam oratio certo genere atque ordine pedum alligata, quorum quidem nouem species; nonnulli vigintiquatuor; alij plura, pauciora alij posuerunt; de quibus singulis fuisse parte secunda huius libri: nos relictis hisce poetastrorum altercationibus, ea metrorum genera assumemus, quæ & ad animi affectiones excitandas plus energiz, & ad Musicos numeros plus aptitudinis habere videbuntur. Ordine igitur naturali progredientes, à minimis versibus ad maximos usque singulis Musaritmos appropriatos per tabulas applicabimus, vt sic dato quolibet versu, statim pinax cù Musaritmis versus dati inueniri possit. Cùm verò plerumque non unus versus aut stropha, sed plures simul à coaceruentur, omnia versuum genera in tetraphaid est quatuor strophas partiemur, vt sic faciliori negotio in arte Musurgica procedat Tyro.

Propositio I.

Datis metris Adonijs ego certo tono Melothesiam quamvis infinitam quadam varietate componere.

Quamvis Adonius versus non nisi raro polystrophus sit; sed ut plurimum sapphicis triestrophis in fine adiungi soleat, nos tamēthic pro themate tetraphonum assumpsimus, vt artem nostram illi melius applicare possemus. Sic metrum tetraphonum Adonium datum, vt sequitur.

Adonium Tetrastr. Dactylicum Tetrastr.

Nubibus atrius

Tollite lumina

Condita, nullum

Ad raga sidera

Fundere possumus

Cerpice Numinis

Sidera lumen

Lucida Reuera

Petitur super hos versus componi musica; ita operare.

Primò, feligatur Tonus verbis aptus, ex syntehate vniuersali, vel ex mensa Tonographica.

Secundò, signetur sistema phonotacticum characterismo cantus, quem tonus refert, dico si durus, si molles, molli; id est singula quatuor voces pentagramma suis scalis & clavibus ut in mensa Tonographica prescriptissimis, & infra parat, signanda sunt.

Tertiò, Hoc peracto accipe Pinacem III. ante se, in qua prima columna Adonia, secunda Dactylica continet, excepitque quatuor Musaritmis quatuor strophis datis competentes, vt sequitur.

Hos

72 *Aria Magne Consenti. & Diffoni*

I.	II.	III.	IV.
5 5 3 5 5	5 5 5 4 5	6 6 5 5 5	6 5 5 6 5
3 2 8 7 8	7 7 8 6 7	8 8 8 7 8	8 3 3 8 8
5 5 1 2 3	2 3 3 2 2	4 4 3 2 3	1 3 5 4 3
8 7 6 5 1	5 1 1 2 5	4 4 1 5 1	4 3 3 4 1

Hos Musarithmos non ordine quo in columna sequuntur excerptimus, sed promiscue, ut videret Tyro quoslibet Musarithmos accipio posse sine discretoe, & perinde esse siue ordine recto, siue ordine interrupto, siue transuerso, siue etiam obliquo eos accipias. quā uis consultius fecerit Tyro, si ordinem naturalem columnarum seruet. Excerptis Musarithmis, hac praxi eos in notas animabis.

Quarto, sit Tonus VI. supra quem melothesia construenda est; quare igitur columnam huiustoni, & iuxta eam applies columnam clavium, vt in margine patet.

Quinto, accipe primam Musarithmi primi numerorum, videlicet 5 5 3 5 5. & vide cui literæ in columna clavium respondeant, & inuenies respondere CCACC; imprimè igitur in pentagrammo cantus duo puncta in spacio C, & unū in A. in discretis pro tribus syllabis [Nu, bi, bus] spacijs ut vides; deinde duo alia puncta in spacio C. eiusdem pentagrammij in discretis pro duabus syllabis [a, ris] spacijs, habebisque pro prima stropha consonantiarum loca determinata.

Colum Clavij	V. Toni
F	8
E	7
D	6
C	5
B	4
A	3
G	2
F	1

Nubibus atris condita nullum fundere possunt sidera lumen.

Sexto, pro Alto accipe secundam Musarithmi primi numerorum seriem 3 2 8 7 8. & vide quibus in columna clavium literis hi numeri respondeant, & teperies AGFEB. in secundo igitur pentagrammo Alto in tribus spacijs discretis spacio AGF, correspondētibus tria puncta. In primis, deinde unū spacio E. & denique unum iterum illi spacio F. habebisque loca harmonica in pentagrammo Altī determinata.

Septimò, pro tenore accipe tertiam Musarithmi primi numerorum seriem 5 5 1 2 3. & vide quibus nam literis in columna clavium illa respondeant, & inuenies CCFGA. imprimè igitur in totidem spacijs discretis puncta in locis quibus literæ affixæ sunt, videlicet

cet prima duo puncta in spacio C; tertium in F. quartum in G. & quintum in A. habebis que loca harmonica Tenoris determinata.

Ostauò, accipe pro Bassi quartam Musarithmi primi numerorum scriem 8765 1. & vide quibusnam in columna clavium literis respondeat, reperiesque FEDCF. imprimis itaque puncta totidem in spacijs discretis, atque in locis, quæ clavibus correspondent in pentagrammo Bassi. & habebis loca basis determinata, vt in præcedenti schemate patet:

Nonò, positis punctis notas ijs supraponens, ea quæ sequitur methodo, accipe in calce columnæ quamcumque notarum seriem, notasque singulas singulis punctis applicabis, ita ut omnes notæ in singulis quatuor pentagrammis vni syllabæ respondentes sint eiusdem valoris; apparebitque prima stropha harmonica, vt in superiori scheme patet.

Decimò, reliquas strophas eadem proflus ratione & methodo, quæ primam expediimus, expedies. Neque enim vila diuersa operandi ratio in illis occurtere potest. Dat igitur metro Adonio tetrastrophi, & dato tono cantilenam assignauimus, quod erat faciendum.

Notæ in pragmariam peractam.

Nota primò, in huiusmodi metricis compositionibus, easdem proflus cautelas regulasque obseruandas esse, quas in præcedentibus 10 canonibus tradidimus. Quosvt felicius in negotio progre diatis, perfectè callere debes, vt si difficultas aliqua occurrerit; quid faciendū sit deliberare possis; Soluimus enim in illis 10 canonibus quicquid in vniuersa Musurgia occurtere potest difficultatis. Verum in sequenti propositione aliquas particulares regulas assignabimus; quibus quicquid hic omissum est, vberum recompensabitur.

Nota secundò, huiusmodi musarithmos quibuslibet tonis accommodari posse, exceptis ijs, qui ob tritomum aut semidiapente eos non admittunt.

Nota tertio, sedes signorum accidentalium obseruandas. sine his enim facile error contingere posset.

Nota quartò, vel per vnius musarithmi ad diuersis tonis applicationem, eundem effectum prodire, qui per 4 diuersos musarithmos diuersis strophis accommodatos.

Nota quinto, ad mixturas tonorum artificiosius in 2 & 3 stropha inserendas, ordinem columnarum naturalem seruandum; ita vt prima columna strophæ primæ; secunda secundæ; tertia tertiaræ; quarta quartæ correspondat; hoc enim pacto omnis in mixtura tonorum error vitabitur; & cantilena naturali processu constituta, dulcius aures feriet. Quæ omnia summo studio obseruanda sunt.

Sequitur Pinax Musarithmorum.

MUSICÆ RHYTMICÆ.

P I N A X I I I.

Musarithmos continens pro Adonijs & Dactyllicis aptos.

Propositio I I.

*Dato metro Lambico Euripedeo, & dato tono quolibet supra illud
quilibet harmoniam componere.*

IAmbicum Euripedorum metrum hec syllabum est, cuius Musarithmos in quatuor columnis Pinacis IV. Syntagmatis secundi ordine, velut in totidem tetraphona ordinauimus, ut titulus columnarum demonstrat. Assumamus pro thème metri vulgarissimum, faciliatissimumque illum hymnum, qui sequitur.

*Aue maris stella
Dei Mater alma
Atque semper Virgo
Felix cœli porta.*

Super hunc itaque tetraphonum quispiam desiderabit componere modulationem, quatuor vocibus decantandam; is ita procedet. Primò columnas rescribas eo ordine, quo voluerit ordinabit vel etiam 4 Musarithmos quatuor strophis correspondentes excerpte seorsim; Sint autem quatuor Musarithmi ordine iuxta stropharum ordinem excerpti, ut sequitur.

II. Toni

G	8
F	7
E	6
D	5
C	4
B	3
A	2
G	1

	I. Stropha	II.	III.	IV.
Musarithmi	{ 123423 245545 328323 534123 578878 765867 578777 556455 } 328855 713322 123345 331171 876458 543825 876373 334658 } tetrastrop.			

Excerptis Musarithmis, scilicet tonum, qui sit v. g. secundus, hic enim excitandæ deuotioni magis congruus est. deinde applicetur columnæ toni secundi columnæ clavium ut è latere apparet. Cum vero tonus molles sit, systematis phonotacticæ singula pentagramma appropriatis clavis & characterismis debitissimis (quas è primis pectes) signabis, ut hic expressum vides.

I. II. III. IV.

Aue maris stella Dei Mater alma atque semper Virgo felix cœli porta

Præparato phonotactico systemate discretisque pro singulis syllabis totidem spacijs, compositionem ordieris, vt se quætitur.

Primo, expedes strophæ primæ Musarithmum, deinde ordine reliquos. Vide igitur quibus literis in columna clavium respondeat primi Musarithmi prima numerorum series 123423. & inuenies GABCAB. harum literarum loca quære in pentagrammo Cantus, ibique puncta imprimæ. vt vides, deinde vide quibus literis in columna clavium respondeat secunda numerorum in primo Musarithmo series 578878. & reperies DFG GFG. harum literarum loca quære in pentagrammo Altus, ibique puncta imprimæ: tertio vide quibus literis respondeat tertia numerorum series 321155 in eodem Musarithmo, & reperies eam respondere BAGGDD. harum literarum loca quære in pentagrammo Tenoris, ibique puncta imprimæ. Quartò vide quibus literis in columnâ clavium Basis Musarithmus 876458 respondeat; reperiesqne GFECDG. harum literarum loca in pentagrammo Basis diligenter nota, ibique puncta imprimæ. Quibus impressis accipe quamcunque notarum metrometrarum (quas in calce columnarum inuenies) seriem; eamque unam & eandem singulis quatuor vocibus accommoda, videlicet, supra puncta singulis pentagrammis impressa; Nam hæc puncta ostendunt spacia in quibus notæ numero punctisque correspondentes ponâ debent, habebisque primam stropham compositam; Reliquas ordine strophas eadem prorsus ratione expedes. Dato igitur lambico Euripedæo tetrastrophi & dato tono quæsito, datam melodiam compsuimus, quod erat faciendum.

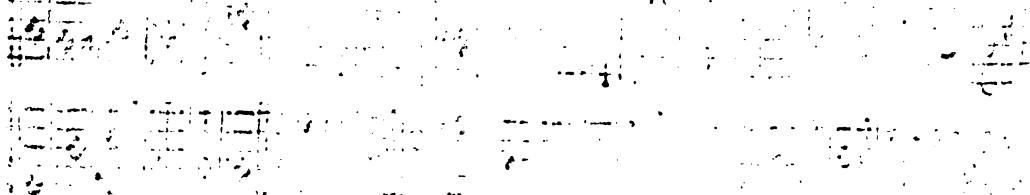
Notæ in Pinacem IV.

I. Vt stropharum melodia sincerior habeatur, musarithmi ex stropharum columnis naturali ordine dispositis excerptantur. Quod ideo monemus ne musarithmi hinc inde, sine ullo selectu excerpti, quosdam iuppeditent, qui minus suavi melodia influant. hinc prouidimus, vt musarithmi naturali ordine deprompti semper perfectam harmoniam, que in exacta tonorum mistura consistit, exhiberent. quod & supra montimus, & in omnibus secuturis pinacibus obseruandum est. Hoc non ideo dictum velim, quod in promiscue depromptis musarithmis nulla harmonia prodeat; etiam enim semper, quo cunque ordine eos deproprietatis emerget; sed quod ijs, non effectum parem ijs, qui ex columnis ordine naturali depromptuntur, exhibeant. Si quis tamen in hoc negotio exercitatiō fuerit; is ex dispositione numerorum facile quoque intentum, hinc inde eos depromptendo, effectum consequetur.

II. Loca x & b. summo studio, iuxta præcepta in præcedentibus tradita, obseruanda sunt.

III. Velvnicus musarithmus sufficiet ad 4 stropharum perfectam harmoniam; si vñ in præcedentibus dictum est, per bacilos transpositorios diuersis tonis; vel quod idem est diuersis literis in columna clavium applicetur. hoc interim obseruando, vt ultima strophe semper primæ quoad tonum respondeat.

IV. Hocce prædictos 4 stropharum musarithmos omnibus tonis in capite columnarum descriptis applicare poteris; hoc tamen obseruando, vt si in voce quapiam vox aliorum depressior, fuerit; tam cum altera voce, vt in canonibus dictum est, commutes.

P I N A X . I . V .
Iambica Euripedæa penultima longa.

Formæ metrificæ. Aus maris stellæ.

Stropha I. T.I.II.III.IV.IX.X.	Stropha II. T.I.II.III.IV.IX.X.	Stropha III. T.I.II.III.IV.IX.X.	Stropha IV. T.I.III.IV.IX.X.
5 5 3 2 3 3	5 4 3 2 4 2	5 5 4 3 2 3	5 4 3 4 2 3
8 7 5 7 7 7	7 7 5 7 8 7	7 7 7 5 7 7	7 7 5 6 5 5
3 2 3 4 5 5	3 2 3 5 8 5	3 3 2 3 4 5	3 2 3 1 7 1
8 5 8 7 3 3	3 7 8 5 6 5	3 3 7 8 7 3	3 7 8 4 5 1
5 5 5 5 5 9	3 3 3 3 2 2	2 2 2 2 8 7	5 5 4 3 2 3
8 8 8 9 8 8	7 7 7 7 7 7	7 7 7 7 8 5	7 7 6 5 5 5
3 3 3 2 3 3	5 5 5 5 4 4	4 4 4 4 3 2	3 3 1 1 7 1
1 1 1 5 1 1	3 3 3 3 7 7	7 7 7 7 8 5	3 3 4 1 9 1
8 2 3 6 5 5	7 6 7 3 2 2	7 2 3 5 4 5	7 7 6 8 7 8
5 7 8 8 7 8	2 4 5 5 4 5	5 7 8 7 7 7	5 5 4 3 5 5
3 4 8 4 2 3	7 8 5 8 6 7	3 4 8 3 2 3	3 3 8 8 2 3
8 7 6 4 9 1	5 4 3 2 3 5	8 7 6 3 7 3	3 3 4 6 5 3
3 2 3 2 1 7	3 2 3 5 4 5	5 4 5 4 3 2	8 7 6 8 7 8
8 7 7 7 5 5	9 7 8 7 7 7	7 7 7 7 8 7	6 5 4 5 5 5
5 5 5 4 3 2	3 4 8 3 2 3	3 2 3 4 5 5	3 3 1 3 2 3
1 5 3 4 8 5	8 7 6 3 7 3	3 7 3 2 1 7	6 3 4 1 5 1
3 2 3 4 5 5	3 2 3 3 8 3	5 4 6 5 4 5	8 8 2 3 2 3
8 7 8 2 9 7	5 7 8 7 6 5	7 2 3 2 8 7	6 5 7 8 7 8
5 5 5 2 3 3	3 4 8 3 4 7	5 7 9 5 8 2	3 3 4 5 5 5
8 5 1 7 3 3	8 7 6 5 4 3	3 2 1 7 6 5	4 3 2 1 9 1
5 5 5 4 5 3	3 2 3 5 4 9	5 4 5 4 3 2	3 3 4 3 2 3
8 8 7 8 7 8	5 7 8 7 7 7	7 7 7 7 8 7	8 7 6 5 5 5
3 3 2 1 2 3	3 4 8 3 2 3	3 2 3 4 5 5	3 3 1 1 7 1
1 1 5 6 5 1	8 7 6 3 7 3	3 7 3 2 8 7	6 3 4 1 5 1
5 5 5 5 5 8	5 5 5 5 4 4	2 2 2 2 3 2	5 5 4 3 2 3
8 8 8 7 8 8	7 7 7 7 7 7	7 7 7 7 5 7	7 7 6 5 5 5
3 3 2 3 3 3	3 3 3 3 2 2	4 4 4 4 3 5	3 3 1 1 7 1
8 8 8 5 8 8	3 3 3 3 7 7	7 7 7 7 8 5	3 3 4 1 5 1
5 5 5 5 4 4	5 5 5 4 3 2	3 2 3 5 4 5	6 5 6 4 5 5
7 7 7 7 7 7	7 7 7 7 5 5	5 7 8 7 7 7	8 8 8 7 8
3 3 3 3 8 2	2 2 3 2 8 7	3 4 8 3 2 3	8 3 4 8 2 3
3 3 8 3 7 7	5 5 3 7 8 5	8 7 6 3 7 3	4 8 4 5 5 1
5 5 4 4 5 5	5 4 3 2 4 2	5 5 4 3 2 3	5 4 3 6 5 5
7 7 6 8 7 8	7 7 5 7 8 7	7 7 7 8 7 7	7 7 5 8 7 8
3 8 1 1 2 3	3 3 3 5 8 2	3 3 2 3 4 5	3 2 3 4 3 3
3 3 4 6 5 1	3 9 8 5 6 5	3 3 2 8 7 3	3 7 8 4 5 1
3 4 5 4 2 3	3 2 3 5 2 3	5 4 6 5 4 5	8 8 2 3 2 3
8 7 7 6 5 5	5 7 8 7 6 5	7 2 3 2 8 7	6 5 7 8 7 8
3 4 3 8 7 8	3 4 8 3 4 7	5 7 3 5 8 2	8 8 4 5 5 5
1 2 3 4 5 1	8 7 6 3 4 3	3 2 1 7 6 5	4 3 2 1 5 1

Note Temporis.

0 0 1 2 1 0 0	0 0 1 1 0 0 0	0 0 1 1 1 0 0	0 0 1 1 0 0 0
1 1 1 2 1 0 0	1 1 1 1 0 0 0	1 1 1 1 1 0 0	1 1 1 1 0 0 0
1 1 1 1 1 0 0	1 1 1 1 0 0 0	1 1 1 1 1 0 0	1 1 1 1 0 0 0
1 1 1 1 1 1 0	1 1 1 1 1 0 0	1 1 1 1 1 1 0	1 1 1 1 1 0 0
1 0 1 2 1 0 0	1 0 1 2 1 0 0	1 0 1 2 1 0 0	1 0 1 2 1 0 0
1 1 1 1 1 1 0	1 1 1 1 1 1 0	1 1 1 1 1 1 0	1 1 1 1 1 1 0
0 0 1 0 1 0 0	0 0 1 0 1 0 0	0 0 1 0 1 0 0	0 0 1 0 1 0 0
1 0 1 1 1 1 0	1 0 1 1 1 1 0	1 0 1 1 1 1 0	1 0 1 1 1 1 0
1 1 1 1 1 1 0	1 1 1 1 1 1 0	1 1 1 1 1 1 0	1 1 1 1 1 1 0
3 1 0 0 1 0 0	1 0 0 1 0 0 0	4 0 0 1 0 0 0	4 0 0 1 0 0 0
3 2 0 0 0 0 0	0 0 0 0 0 0 0	0 0 0 0 0 0 0	0 0 0 0 0 0 0
3 2 1 1 1 1 1	1 1 1 1 1 1 1	2 2 2 2 2 2 2	2 2 2 2 2 2 2
3 2 1 1 1 1 1	1 1 1 1 1 1 1	2 2 2 2 2 2 2	2 2 2 2 2 2 2
3 2 1 1 1 1 1	1 1 1 1 1 1 1	2 2 2 2 2 2 2	2 2 2 2 2 2 2

L 2 Pro-

Propositio I I I.

Dato tetrastrophiō monocolo Anacreontici metri, super id quamvis harmoniam petitam componere.

SIt datum tetrastrophon ut sequitur duplex Anacreonticum propriè dictum, & Boetianum.

Oter quaterque felix

Cicada, que supremis

In arborum viretis

Cantare dulce gaudes

Quicunque igitur super hoc metrum harmoniam desiderat componere, is ita procedat. sit tonus VIII. datus pro forma cantus.

I. Accipe quoslibet Musarithmos iuxta 4. strophas dispositos in sequenti pinace, ut inferius patet.

II. Signentur pentagramma palimpsesti phondraci characterismo cantus duri prout octauus tonus refert.

III. Applicata 8. toni columna ad columnam clavium, punctato in singulis pentagrammis sedes clavium per Musarithmos appropriatos indicatas, et prorius methodo & industria, qua in precedentibus docuimus. & omnibus peractis prodibit tetraphonium siue quadrieinium, ut sequitur. Note metrometri ijs applicate sint ex scribus temporis partim perfecti partim imperfecti.

Ton. VIII.

F	X7
E	6
D	5
C	4
B	3
A	2
G	1
F	7

	I.	II.	III.	IV.	
Musarithmi	5556555	3426656	3566234	5445655	
	8776878	8876888	8228282	8825878	Tetrastrophi
	3231123	5653434	6223266	3465423	
	1534155	8456414	6526762	8423341	

Vides in hoc paradigmate utrumque tempus imperfectum in primis duabus strophis; perfectum siue triplam in duabus sequentibus strophis; Melius autem facies si totum tetrastrophon sub eodem tempore vel perfecto vel imperfecto exhibeas.

P I N A X V.

Anacreontica penultima longa.

P o v . 3

Merri forma est. Oer quaqueque felix.

Stropha I.	Stroph. II.	Stroph. III.	Stroph. IV.	Stroph. V.	Stroph. VI.	Stroph. VII.	Stroph. VIII.
Ton.I.II.III. IV.IX.X.	Ton.I.II.III. IV.IX.X.	Ton.I.III.III. IV.IX.X.	Ton.I.III.III. IV.IX.X.	Ton.I.III.III. IV.IX.X.	Ton.I.III.III. IV.IX.X.	Ton.I.III.III. IV.IX.X.	Ton.I.III.III. IV.IX.X.
55543 23	3328772	5543242	8882323	3328323	3422694	5544565	3443323
7786555	8876549	778287	6657886	8878788	8678878		
2338878	5543323	3345585	4454555	8788878	3651434	3324513	3825555
5384858	8856373	3321765	4432151	1934152	3456414	8876541	1423151
3328878	5543222	3353545	5554323	3454229	9288767	8823343	4345423
3876655	7775769	8878777	7776555	5657878	5895545	5578788	8877655
5553423	3323545	3328323	3338878	8882555	2543223	3341569	6943878
8556455	3328525	8856373	3334551	1432151	5123525	8876541	4123452
5555555	3333344	2222287	7796878	5654323	3222822	3433288	3286878
8888788	7777777	7777758	5554555	8876554	8876567	8878756	8764355
3333333	5555523	4444432	3338823	3338878	5554548	5654434	8453883
8888511	3339377	7997789	3334651	8634151	1152325	8456784	1934651
5565323	3328765	5543287	8882323	3287655	3438888	6823343	3454878
7788878	8876545	7775535	6657878	8765423	8876557	5578788	8776388
2245555	5553383	3328782	8834555	5533878	5653434	3341565	9438823
2543151	8856343	3378765	4432151	1963451	8456414	8876541	1234651
3345423	5544323	5543323	5544323	8245655	2328767	3286878	3286878
8877655	7782867	7272877	7766555	7878787	7875545	8754555	8754555
3343878	2285545	5565445	2228878	3482423	5543222	5431123	5438823
8883451	5567825	5345673	5524151	8765451	5123452	5234651	1934651
5554323	2328767	3653654	3282655	8876555	8348545	3228767	5554555
8786555	7875545	8878886	8763423	5654323	7879767	7875545	7875545
3238878	5543322	5428434	5933878	3338878	5543222	5543222	3282323
1934151	5123525	8456484	8563451	8634151	5123525	5123525	5123525
3454323	2328767	3438888	3286878	5654323	3322822	8828878	3454878
5657878	7875545	8876556	8754555	8876555	5554545	5675555	8726355
8882555	5563322	5653634	1430823	3338878	8876567	3443322	8488823
1432151	5123525	8456484	1834651	1634151	1152325	1423151	1234651
3328655	3328762	5514322	8348423	3454323	3445543	9-54323	3454343
5553423	7775545	7777577	6677655	5657878	8887785	8870555	8888888
8878878	5543222	3338349	5453878	6882555	5123311	3338878	8656563
1116451	3378521	3337873	4133451	1932151	8646434	8554151	1423151
5554323	5543242	5553323	6662323	3454323	8245655	8245878	4345423
7786555	7272877	8878777	5557878	5657878	3787878	8775555	8775555
3338878	3345585	3322545	8834555	8882555	3412423	3443323	6593878
5314151	3328751	8856373	4432151	1432151	8763451	8431151	4123451
3345423	5543323	3328765	3454343	5554323	1038767	3286878	3445423
8877655	7875545	8876545	8683688	8776555	7875545	8754355	8876555
5543878	5565445	5553583	5056585	3238878	5553222	5438823	3338878
1123451	3345673	8856343	1434141	1434151	5123525	1234651	8634352

Notæ temporis.

Notæ Temporis.

1	00011111 00011111 00011111 00011111	00011111 00011111 00011111 00011111	00011111 00011111 00011111 00011111	00011111 00011111 00011111 00011111	00011111 00011111 00011111 00011111	00011111 00011111 00011111 00011111	00011111 00011111 00011111 00011111
2	11111111 11111111 11111111 11111111	11111111 11111111 11111111 11111111	11111111 11111111 11111111 11111111	11111111 11111111 11111111 11111111	11111111 11111111 11111111 11111111	11111111 11111111 11111111 11111111	11111111 11111111 11111111 11111111
3	22222222 22222222 22222222 22222222	22222222 22222222 22222222 22222222	22222222 22222222 22222222 22222222	22222222 22222222 22222222 22222222	22222222 22222222 22222222 22222222	22222222 22222222 22222222 22222222	22222222 22222222 22222222 22222222
4	33333333 33333333 33333333 33333333	33333333 33333333 33333333 33333333	33333333 33333333 33333333 33333333	33333333 33333333 33333333 33333333	33333333 33333333 33333333 33333333	33333333 33333333 33333333 33333333	33333333 33333333 33333333 33333333
5	44444444 44444444 44444444 44444444	44444444 44444444 44444444 44444444	44444444 44444444 44444444 44444444	44444444 44444444 44444444 44444444	44444444 44444444 44444444 44444444	44444444 44444444 44444444 44444444	44444444 44444444 44444444 44444444

Propositio IV.

Dato Tetrastrophi monocolo metri Iambici Archilochici, datoque tono harmoniam petitam componere.

Datum sit Tetrastrophon sequens, hymnus scilicet in Ecclesia cantatissimus.

Vexilla Regis prodeunt

Fulget crucis mysterium

Qua via mortem pertulit

Et morte vitam protulit.

Sitque tonus primus datus, super quem quispiam desiderabit compo-
nere harmoniam, ita procedet.

I. Applica columnam clavium columnę toni primi. Deinde signabis
quatuor vocum pentagrammijs in palimpsesto phonotactico iuxta tonum
primum, qui characterissimi duri est.

II. Accipe 4 Musarithmos quoquis ex Pinace sequenti ex quo nos 4 x-
quales musarithmos 4 strophis correspondentes accepimus.

I. Toni

F	3
E	2
D	8
C	X.7
B	b.6
A	5
G	4
F	3

I. I. I. III. IV.

85766555	57755445	58765443	77766555
33334323	33283222	33287777	33388778
55588778	55487667	55533445	55543223
88564558	33785225	88563773	33348551

Vexilla regis prodeunt Fulget &c.

Deinde apparet punctanda pentagramma; vt in precedentibus dictum est, deinde applica punctis quatuorque unque notarum in calce columnarum seriem, nos hic triplam elegimus, & prohibet harmonicum tetrastrophi grammum; vt hic apparet; diligenter obseruando positionem signorum chromatricorum X & b. locis oporeunis faciendam. Quomodo vero huiusmodi cantilenarum compositiones infinitis modis variari possint, diximus in canonibus, quos consulte, & in propositione prima pinacis primi. Interim te summo studio notare velim, quod & supera in Canone II. monstramus: Si voces in aliquo tono plus & quo alius aut profundius descendenter, eas permutandas inter se, vt citato loco fuscē docuimus.

PINAX

P I N A X V I.

Iambica Archilochica octosyllaba penultima breuia.

<i>Stropha I.</i> To. V.VI.VIII.XII.	<i>Stropha II.</i> To. V.VI.VIII.XII.	<i>Stropha III.</i> To. V.VI.VIII.XII.	<i>Stropha IV.</i> To. V.VI.VIII.XII.
5 5 5 4 3 2 2 1	3 4 3 2 4 3 3 4	3 2 3 4 3 2 2 3	5 4 4 3 2 2 2 3
8 7 8 8 8 7 7 8	8 8 7 6 8 8 8 8	8 7 8 2 8 7 7 8	8 8 2 8 8 7 7 8
3 2 3 6 5 5 5 5	5 6 5 3 6 5 5 6	5 5 5 6 5 5 5 5	3 6 6 5 6 5 5 5
8 5 3 4 1 5 5 1	8 4 5 6 4 1 1 4	1 5 3 3 3 5 5 1	1 4 2 3 4 5 5 1
3 2 4 3 3 2 2 3	3 3 2 3 5 5 4 5	3 2 2 2 3 2 2 2	8 8 4 3 3 2 2 3
8 7 2 8 8 7 7 8	8 8 7 8 2 8 8 2	8 7 7 6 5 6 6 7	5 6 2 8 8 7 7 8
9 5 6 5 5 5 5 5	5 5 5 5 5 6 6 7	5 5 5 4 5 4 4 5	3 4 6 5 5 5 5 5
1 5 2 3 1 5 5 1	8 8 5 8 7 6 6 5	5 5 3 2 3 2 2 5	1 4 2 3 1 5 5 1
3 3 2 8 8 7 7 8	5 5 5 8 7 6 6 7	5 5 4 4 3 2 2 2	3 2 8 8 4 5 5 5
8 8 6 5 6 5 5 5	8 8 5 6 2 2 2 3	8 7 8 3 8 6 6 7	8 6 5 6 6 7 7 8
9 5 4 3 2 2 3	3 3 2 3 5 4 4 5	3 2 6 5 5 4 4 5	5 4 3 8 8 2 2 3
1 1 2 3 4 5 5 1	8 8 7 6 5 2 2 5	2 5 6 7 8 2 2 5	1 2 3 4 6 5 5 1
3 8 8 2 3 2 2 3	5 5 4 3 2 2 2 2	3 2 8 5 4 3 3 3	4 3 2 8 8 7 7 8
8 3 1 6 8 7 7 8	2 3 2 8 7 6 6 7	8 7 6 7 8 7 7 8	8 8 6 5 6 5 5 5
1 1 1 4 5 5 5 5	7 8 6 5 5 4 4 5	5 5 3 3 6 9 5 6	6 5 4 3 2 2 2 3
1 4 3 2 1 5 5 1	1 1 2 3 5 2 2 5	8 9 6 3 2 3 3 6	4 1 2 3 4 5 5 1
8 8 9 8 3 2 2 3	3 3 2 2 8 2 2 2	1 1 2 4 3 4 4 3	3 2 8 8 8 7 7 8
5 6 5 6 5 5 5 5	8 8 7 6 5 6 6 7	5 5 5 6 7 8 8 8	8 6 5 6 3 5 5 5
3 2 3 2 8 7 7 8	5 5 7 4 5 4 4 5	3 3 2 8 5 6 6 5	5 4 3 8 8 2 2 3
8 6 3 4 1 5 5 1	1 1 2 3 3 3 3 5	8 8 7 6 5 4 4 1	1 2 3 4 6 5 5 1
3 2 5 4 3 2 2 3	3 6 5 4 6 5 5 6	2 4 3 2 2 2 2 2	3 2 8 8 8 7 7 8
8 7 8 8 8 7 9 8	8 8 7 8 8 8 8 8	7 2 8 6 7 6 6 7	8 7 6 5 6 5 5 5
9 5 5 6 5 5 5 5	3 4 2 8 4 3 3 4	5 6 3 6 5 4 4 3	5 9 8 3 2 2 2 3
1 5 3 4 1 5 5 1	8 4 5 6 4 1 1 4	5 2 3 4 5 2 2 3	1 5 6 3 4 5 5 1
3 8 8 2 3 2 2 3	8 7 8 7 3 2 2 3	5 6 5 4 6 5 5 6	3 2 8 8 4 5 5 5
5 6 5 6 8 7 7 8	5 5 3 5 5 5 5 5	8 8 7 8 8 8 8 8	8 6 5 6 6 7 7 8
8 8 2 4 5 5 5 7	5 2 1 2 1 7 7 8	3 4 2 8 4 3 3 4	5 4 3 2 8 2 2 3
1 4 3 2 1 5 5 1	8 5 6 9 1 5 5 1	8 4 3 6 4 1 1 4	1 2 3 4 6 5 5 1
3 4 3 8 4 3 3 4	3 2 4 3 3 2 2 3	3 8 8 2 3 2 2 3	5 5 4 3 2 2 2 3
8 8 7 6 8 8 8 8	8 7 2 8 7 7 7 8	5 6 5 6 8 7 7 8	3 3 2 8 8 7 7 8
7 6 3 2 8 5 5 6	5 5 6 5 5 3 5 5	8 8 8 4 5 5 5 5	8 8 6 5 6 5 5 5
1 6 5 8 6 1 8 6	1 5 2 8 8 5 5 5 1	2 4 3 2 1 5 5 1	1 1 2 3 4 5 5 1
3 2 4 3 3 2 2 3	3 3 2 3 5 5 4 5	3 8 4 4 3 2 2 2	3 2 8 8 8 7 7 8
8 7 2 8 7 7 7 8	8 8 7 8 2 8 8 2	7 2 8 2 8 6 6 7	8 6 5 6 3 5 5 5
9 9 6 5 5 5 5 5	5 5 5 5 5 6 6 7	5 7 6 5 5 4 4 5	5 4 3 8 8 2 2 3
7 5 2 3 1 5 5 1	8 8 9 8 2 8 6 5	8 5 6 1 8 2 2 5	1 2 3 4 6 5 5 1
3 2 5 1 4 3 2 2 3	3 2 4 3 3 2 2 3	3 3 2 8 4 2 2 2	5 6 5 4 3 2 2 3
8 8 8 8 8 7 7 8	8 7 2 8 8 7 7 8	8 9 7 6 1 5 6 6 7	8 8 8 8 8 7 7 8
5 6 5 6 5 5 5 5	5 5 6 5 5 5 5 5	5 3 3 4 5 4 4 5	3 4 5 6 5 5 5 5
8 6 3 4 1 5 5 1	1 5 2 3 1 5 5 1	1 1 5 2 3 2 2 5	1 4 3 4 1 5 5 1

Note temporis.

000000000000	000000000000	000000000000	000000000000
000000000000	000000000000	000000000000	000000000000
000000000000	000000000000	000000000000	000000000000
000000000000	000000000000	000000000000	000000000000
000000000000	000000000000	000000000000	000000000000
000000000000	000000000000	000000000000	000000000000
000000000000	000000000000	000000000000	000000000000
000000000000	000000000000	000000000000	000000000000
000000000000	000000000000	000000000000	000000000000
000000000000	000000000000	000000000000	000000000000
000000000000	000000000000	000000000000	000000000000

Forma metri. Veni Creator Spiritus

Triplum Triplex

Propositio V.

Dato Tetrastropho metri Enneasyllabi datum super eam
Melodiam perficere.

Sit datum Tetrastrophon monocolum enneasyllabum, ut sequitur.

Aue Regina Angelorum
Aue medela popolorum
Salve fons vita salve porta
Ex qua lux mundi nobis orta.

Sit autem supra hoc metri genus componenda harmonia, tonusque VII. datus sit;
Præpositis itaque signatisque pentagrammis palimpsesti, iuxta tonum datum. excerpte
ex Pinace VII. quoslibet Musaritmorum tetrastrophon.

G	8
F	7
E	6
D	5
C	4
B	3
A	2
G	1

I. I I. I I I. IV.

354365355 552354322 321234345 554315355
886887678 882876867 876486567 886887678
534542123 334622545 331432522 334562123
112345651 887652125 856782325 112345651

Excerptis Musaritmis applicabis columnam clavium ad columnam
toni VII. & deinde operare ut in præcedentibus docuimus signando sin-
gula pentagramma suis punctis, que deinde notis ut prius vesties. cuius-
modi nos hic notas triple minoris accepimus, prodibit petita harmonia.
Tetraphona ut petitum erat, & sequitur.

Aue Regina Angeloru Aue medela popoloru Salve &c.

Atque hoc parigma iterum alijs infinitis modis variare poteris iuxta dicta in præ-
cedentibus, sed ne cadem semper repetere cogamur, Lectorem ad canones & schema-
ta remittimus. Dato igitur tetrastopho et uno, harmoniam petiam confecimus.

PINAX

P I N A X V I I .

Lambica Encafsyllaba penultima longa.

Forma Meri. *Admirantur partitio.*

Stropha I. To. V.VI.VII.VIII.X.XII.	Stropha II. To. V.VI.VIII.X.XII.	Stropha III. To. V.VI.VIII.X.XII.	Stropha IV. To. V.VI.VIII.X.XII.
33 28 8 7 8 7 8 4	35 58 7 6 9 5	23 22 2 3 3 4 5	34 36 5 5 4 5 5
88 65 6 5 3 5 5	88 56 2 2 7 2 2	78 96 7 8 2 2 2	88 61 8 8 2 7 8
55 43 2 2 8 2 3	53 2 3 5 4 5 6 7	57 94 5 5 2 2 7	36 54 3 3 2 2 3
11 23 4 5 6 5 1	88 96 5 2 3 2 5	53 2 3 5 3 2 5	34 54 1 8 6 5 1
42 54 3 2 8 7 8	36 54 6 5 6 3 6	66 5 6 6 6 6 6 6	24 11 3 2 4 6 6
87 88 8 7 5 5 5	88 7 8 8 8 8 8	88 7 8 8 8 8 8	88 2 8 8 7 8 7 8
79 96 4 5 3 2 3	94 21 4 3 6 7 6	34 21 4 3 4 3 4	36 64 5 5 2 1 3
19 34 1 5 8 5 8	84 56 9 8 4 5 6	84 36 4 1 4 3 1	34 23 1 5 6 9 1
35 45 6 9 4 5 5	23 27 7 6 7 8	37 44 2 2 4 2 2	23 39 8 9 8 7 8
81 82 4 2 8 2 3	78 65 3 4 5 4 5	82 82 6 5 6 7	88 69 6 5 3 5 5
55 67 8 7 8 7 8	55 43 2 2 3 2 3	77 65 5 4 3 4 9	55 43 2 2 1 2 3
87 65 4 5 6 5 1	51 23 5 2 2 2 1	89 62 8 9 3 2 3	21 23 4 3 6 5 1
28 32 9 2 8 7 8	88 82 3 2 4 5 9	31 44 3 2 2 2 2	66 42 2 2 9 2 8
29 89 8 7 5 5 5	56 56 8 7 8 7 2	82 82 8 6 6 7	88 28 6 5 3 5 5
79 55 3 5 3 2 3	38 84 5 3 1 2 3	27 65 5 4 5 4 5	24 65 42 1 2 3
73 85 1 5 8 5 1	24 82 2 1 3 6 8 1	45 47 8 3 3 2 6	84 3 4 5 6 5 1
34 42 6 5 3 2 3	34 43 6 9 1 4 3 4	38 82 3 2 4 5 9	88 82 3 4 5 9
88 88 8 8 7 8	88 88 8 8 1 8 2	76 56 8 7 8 7 8	56 56 8 7 8 7 8
56 65 4 3 6 5 5	56 65 4 4 6 6 6	22 34 5 5 1 2 3	31 14 5 5 1 2 3
26 48 4 4 2 6 2	27 48 4 4 2 6 2	84 22 1 5 6 5 1	14 32 1 5 6 5 1
88 28 8 7 8 7 8	36 54 6 5 4 3 4	22 82 3 3 4 5 5	34 36 5 5 4 5 5
76 61 9 5 5 5 5	89 78 8 9 2 9 8	76 96 8 7 8 2 8	88 28 8 8 7 8
34 43 3 2 8 2 3	34 22 4 3 6 3 6	22 34 5 5 1 2 3	56 34 3 3 1 2 3
14 23 1 5 6 5 1	84 16 4 1 4 3 4	14 32 1 5 6 5 1	14 84 1 8 6 5 1
34 43 4 3 3 2 3	32 54 3 4 4 9 5	24 4 3 6 6 4 3 4	34 43 3 2 4 9 5
88 88 8 8 7 8	87 88 8 8 2 8 2	88 88 8 8 2 8 2	88 28 8 7 8 7 8
56 65 4 3 6 5 5	55 50 5 6 6 6 7 8	56 65 4 4 6 6 6	36 61 1 5 1 2 3
86 48 4 4 2 6 2	85 34 8 6 6 5 1	86 48 4 4 2 6 2	84 32 1 5 6 5 1
55 32 3 3 2 2 3	55 43 2 2 3 2 2	56 34 6 5 4 3 4	33 28 8 2 8 2 8
78 87 8 8 7 8	23 28 7 6 8 6 7	82 78 8 8 6 2 8	88 62 6 5 3 5 5
25 53 5 5 6 5 5	78 65 5 4 5 4 5	34 21 4 3 4 3 6	55 43 2 2 1 2 3
53 15 1 8 4 5 1	51 23 5 2 1 2 5	84 56 4 8 2 8 4	11 32 4 5 6 5 1
88 28 8 7 8 7 8	36 54 6 5 4 3 4	79 44 3 2 4 5 5	80 82 3 2 4 5 5
56 61 9 5 3 5 5	88 78 8 8 8 8 8	82 82 3 6 5 5 7	56 56 8 7 8 7 8
34 43 3 2 8 2 3	54 21 4 3 6 5 6	57 65 5 4 3 4 5	31 14 5 5 1 2 3
14 23 1 5 6 5 1	84 56 4 1 4 3 4	85 67 8 3 3 2 5	14 32 1 5 6 5 1
88 28 8 7 8 7 8	55 54 2 2 7 6 7	18 2 8 2 7 8 7 8	34 43 3 2 7 8 7 8
56 65 4 3 6 5 5	78 76 7 5 5 4 5	56 67 3 3 4 5 5	88 28 8 6 3 3 5 5
34 43 2 2 8 2 3	23 22 1 3 2 2 2	34 43 3 2 1 2 3	56 65 4 2 8 2 3
84 23 4 2 6 5 1	51 23 5 1 9 2 5	14 23 5 1 9 2 5	84 23 4 5 6 5 1

Note Metronome.

9999999 00	0999999 00	0999999 00	0999999 00
0999999 00	0999999 00	0999999 00	0999999 00
9999999 100	1111999 100	9999999 100	9999999 100
9 1111111 9°	9 1111111 9°	9 1111111 9°	9 1111111 9°
1111111 9°	1111111 9°	9 1111111 9°	9 1111111 9°
1111111 9°	1111111 9°	1111111 9°	1111111 9°
1111111 9°	1111111 9°	1111111 9°	1111111 9°
000000000000	000000000000	000000000000	000000000000
3 000000000000	3 000000000000	3 000000000000	3 000000000000
2 000000000000	2 000000000000	2 000000000000	2 000000000000
3 9999999 0000	3 9999999 0000	3 9999999 0000	3 9999999 0000
4 9999999 0000	4 9999999 0000	4 9999999 0000	4 9999999 0000

M

Prop.

Propositio A VI I. I

Dato versu decasyntodo, sive Iambico dactylico, harmoniam petitam confere.

Sequens Pinax VIII. ex ordinatus prometris Iambicis Alemanis trimotris brachycatalecticis cuiusmodi est sequens versus.

Si quis igitur super hancmodi polytropham harmoniam contextus vellet, is sibi primo pro ratione thematis eligat Musarithmos, deinde operetur ut in precedentibus dictum sit. & consequetur internum suum. Nos hoc loco tantum vniuersalitropham exhibedimus paradigmatis loco. compositurus igitur supra hoc v.g. thema.

Accipe quosvis ex toto Pinace Musarithmos, videlicet sequentes, deinde felice topum velut nos VI. deinde applicata columna clavium columnam toni sexu operare iuxta præcepta traditas, & prodibit harmonia sequens.

Toni VI.	
F	8
E	7
D	6
C	5
B	4
A	3
G	2
F	1

Tempus imperfectum Tempus perfectum.

Magne creator rerum omnium Magne creator rerum omnium.

Hoc paragma deinde consequenter per suas strophas continuare poteris. Seruando interim præcepta & regulas in precedentibus suis traditas. Dato igitur, &c. quod erat faciendum.

PINAX

PINAX VIII.
Metra Decasyllaba penultima breui.

Merri formi: Magne Creator rerum omnium.

Stropha I.	Stropha II.	Stropha III.	Stropha IV.
V. VI. VII. VIII. XI. XII.			
2 3 3 2 3 3 5 5 5	3 4 4 3 6 6 4 3 3 8	2 3 2 2 2 3 5 4 4 5	3 4 3 6 5 9 4 3 3 5
7 8 8 7 8 8 8 7 7 8	8 8 8 8 8 8 2 8 8 2	7 8 7 6 7 8 2 2 2 2	8 8 8 8 8 8 7 7 8
5 5 5 5 5 3 2 2 3	5 6 6 5 4 4 6 6 6 8	5 5 7 4 5 5 7 6 6 7	5 6 5 4 3 3 1 2 2 3
5 3 5 1 8 8 5 5 1	8 6 4 8 4 4 3 6 6 2	5 1 5 2 8 5 2 2 5	1 4 8 4 1 8 6 5 5 1
3 3 4 3 4 6 6 5 5 5	3 3 5 4 3 4 7 6 6 7	5 6 5 4 6 5 4 3 3 4	8 8 8 2 3 2 4 5 5 5
8 8 8 8 8 8 7 7 8	8 8 2 8 2 4 2 2 2 2	8 8 7 8 8 8 6 8 8 8	5 6 5 6 8 7 8 7 7 8
9 6 6 5 6 4 4 3 2 3	9 9 2 6 7 6 5 4 4 2	3 4 2 1 4 3 4 5 5 6	3 8 8 4 5 5 2 2 3
8 6 4 1 4 4 4 5 5 4	8 8 7 6 3 2 5 2 2 5	8 4 9 6 4 8 2 8 8 4	1 4 3 2 1 5 6 5 5 1
3 4 3 2 3 2 7 7 8	5 6 5 4 6 8 6 5 5 6	8 7 2 8 2 8 4 3 3 4	3 3 2 8 8 7 8 7 7 8
8 8 8 7 8 8 6 5 5 5	8 8 7 8 8 8 8 8 8 8	3 5 6 6 5 6 6 6 6 6	8 8 6 5 6 5 3 5 5 5
5 6 5 5 5 5 4 2 2 3	3 4 2 8 4 3 4 3 3 4	8 2 4 3 2 3 2 8 8 2	5 5 4 3 2 2 1 2 2 3
8 4 1 5 1 1 4 5 5 1	8 4 5 6 4 1 4 8 8 4	6 5 2 6 7 6 2 6 6 2	1 1 2 3 4 5 6 5 5 1
8 8 8 7 8 3 5 5 4 5	2 3 5 4 5 3 2 2 2 2	3 5 4 4 3 2 8 2 2 2	3 4 3 6 5 5 4 5 5 5
5 5 6 5 5 8 2 8 8 2	7 8 2 2 2 8 7 6 6 7	8 2 8 2 8 6 5 6 6 7	8 8 8 8 8 8 7 7 8
3 3 2 2 3 9 2 3 6 7	5 5 7 6 9 9 5 4 4 5	5 7 6 5 5 4 4 4 4 1	5 6 5 4 3 3 1 2 2 3
4 3 4 5 8 8 7 6 6 5	5 8 9 2 5 8 5 2 3 5	8 5 6 7 8 2 3 2 2 5	1 4 8 4 1 8 6 5 5 1
5 9 9 5 5 5 6 5 6 5	2 3 2 8 7 6 8 6 6 7	8 8 8 2 3 2 4 5 5 5	2 3 3 2 3 5 6 5 5 5
7 7 7 7 2 8 8 8 8 8	7 8 6 5 8 4 5 4 4 5	5 6 5 6 8 7 8 7 7 8	7 8 8 9 8 8 8 7 7 8
2 2 2 2 3 3 8 8 8 8	5 5 4 3 2 2 3 2 2 2	3 4 4 5 5 5 1 2 2 3	5 5 5 5 5 3 4 2 2 3
5 5 5 5 5 1 4 3 4 1	5 1 2 3 5 2 1 2 2 5	1 4 3 2 1 5 6 5 5 1	5 1 9 1 8 4 5 5 1
3 3 3 3 2 8 8 7 8 1	5 6 5 4 6 5 4 3 5 4	3 4 4 3 6 6 4 3 3 4	7 2 8 2 3 3 4 5 5 5
8 8 8 8 8 6 5 6 5 5	8 8 7 8 8 8 8 8 8 8	8 8 8 8 8 8 2 8 8 2	5 6 6 8 8 8 7 7 8
5 5 5 5 5 4 3 2 2 3	3 4 2 1 4 3 6 5 5 6	9 6 6 5 4 6 6 6 6 6	2 2 3 4 5 5 1 2 2 3
1 1 1 1 1 3 3 4 5 1	8 4 5 6 4 1 4 8 8 4	8 6 4 8 4 4 2 6 6 2	5 4 3 2 1 8 6 5 5 1
2 3 3 3 3 5 6 5 5 5	2 3 2 8 7 6 8 6 6 7	5 6 8 4 6 9 4 3 3 4	3 4 3 8 1 4 3 2 2 3
7 8 8 7 8 8 8 7 7 8	7 8 6 5 8 4 5 4 4 5	9 8 7 9 8 8 6 8 8 8	8 8 7 6 7 6 9 5 5 5
5 5 5 5 5 5 3 4 2 2 3	5 5 4 2 2 2 3 2 2 2	3 4 2 1 4 3 4 5 5 6	5 6 5 3 3 8 7 7 8
5 3 1 5 1 8 9 9 8	5 1 2 3 9 2 2 2 2 5	8 4 9 6 4 8 2 8 8 4	8 4 6 3 4 1 8 5 1
3 2 8 8 3 2 8 7 7 8	2 3 2 2 3 2 2 2 2 2	3 5 4 4 3 2 8 2 2 2	8 8 8 2 3 1 4 5 5 1
8 6 5 6 5 5 3 9 5 5	7 8 7 6 2 8 7 6 6 7	8 3 8 2 8 9 5 6 6 7	5 6 5 6 8 7 8 7 7 8
4 4 3 8 8 7 8 2 2 2	5 9 5 4 9 5 5 4 4 5	5 9 6 9 9 4 9 4 4 5	3 8 8 4 5 5 8 2 2 3
1 2 3 4 1 5 6 5 9 1	5 1 9 2 5 1 5 2 2 5	8 5 6 7 8 2 3 2 2 5	1 4 3 2 1 5 6 5 5 1
3 4 4 3 3 6 9 9 5 5	8 7 8 8 7 8 7 7 7 8	8 6 8 2 3 2 7 7 7 8	3 3 2 2 2 7 8 7 7 8
8 8 8 2 8 8 7 7 8	5 5 5 6 5 5 3 8 8 5	5 6 6 8 7 8 7 7 7 8	8 6 5 6 5 3 8 8 8
5 6 6 5 5 3 4 2 2 3	3 2 3 8 9 2 2 2 2 3	8 1 1 4 5 1 1 2 2 3	5 9 4 3 2 2 1 2 2 3
1 4 2 3 1 8 4 5 5 1	8 5 3 4 1 4 6 5 5 1	1 4 3 2 1 8 6 5 5 1	1 1 2 3 4 5 6 5 5 1
3 2 8 8 7 8 8 7 7 8	5 6 5 4 6 5 6 5 5 6	8 7 2 8 2 8 4 3 3 4	5 6 5 3 2 9 8 7 7 8
8 6 5 6 5 3 6 5 5 5	8 8 4 2 8 8 8 8 8 8	9 1 6 6 5 6 6 6 6 6	8 8 8 6 6 9 3 9 8 8
5 4 3 2 3 2 4 2 2 3	3 4 2 1 4 9 4 3 3 4	8 2 4 3 2 3 2 8 8 2	3 4 6 5 4 2 1 2 2 3
1 2 3 4 5 6 5 9 1 5	8 4 9 6 4 1 4 8 8 4	6 5 2 6 7 6 2 6 6 2	8 7 3 4 9 6 5 8 1

Note Metronome.

○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○
○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○
○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○
○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○
○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○
○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○
○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○	○○○○○○○○○○○○
3 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	3 0 0 0 0 0 0 0 0 0	3 0 0 0 0 0 0 0 0 0	3 0 0 0 0 0 0 0 0 0
2 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	2 0 0 0 0 0 0 0 0 0	2 0 0 0 0 0 0 0 0 0	2 0 0 0 0 0 0 0 0 0
3 9 9 9 0 0 9 0 9 0 0	3 9 9 9 0 0 9 0 9 0 0	3 9 9 9 0 0 9 0 9 0 0	3 9 9 9 0 0 9 0 9 0 0
9 9 9 9 0 0 9 0 9 0 0	9 9 9 9 0 0 9 0 9 0 0	9 9 9 9 0 0 9 0 9 0 0	9 9 9 9 0 0 9 0 9 0 0

Propositio V I I.

Dato Hendecasyllabo tristropho petitam supra id
harmoniam conficere.

Sit datum Hendecasyllabum tristrophon ex Horatio, ut sequitur.

Tornos verusfi congios salerni

Hausit potentum Romuli nepotum

Regnator audax, arbitrare Regum.

Præpara Phonotacticum palimpsestum & pentagramma suis clavis &
scale iuxta tonum datum (qui verbi gratia secundus tonus sit) adapta.
Columnam columnæ toni dati applica, & deinde excerpte quosvis ordine
ex Pinace Musarithmos sequenti 3, deinde operate juxta regulas datas.
prodibique harmonia quæ sit.

II. Toni

G	8
F	X 7
E	b 6
D	5
C	4
B	3
A	2
G	1

I.

I I.

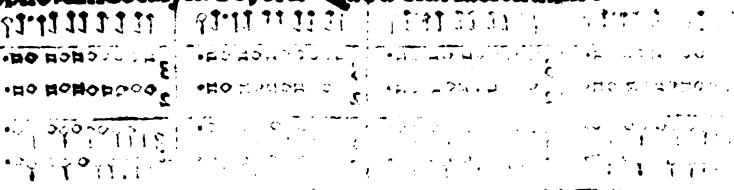
I I I.

55323343545	53323543222	55565117171
77174118517	77777775545	77717655455
23555565212	35545321767	33335432123
53131858765	33373378525	33563415651

Tornos verusfi congios salerni &c.

Hoc paradigmata qua ratione in infinitum variari possit percipies ex traditis in præcedentibus regulis; ratione quoque dato uno Musarithmo illum per mixturam tonorum variare possis; quando & ubi loca ponenda, ibidem percipies. Vides igitur, quomodo dato littera Hendecasyllabo, harmonia inde desiderata resultet. Dato igitur tetristrophicis Hendecasyllabis, &c. Quod erat faciendum.

P I N A X I X.
Musarithmos Melotheticos Poeticos continens
pro Phaleucij Hendecasyllabis.

Forma Metri. Q Virgo gloriafa Mater DEI.

Stropha I.	Stropha II.	Stropha III.	Stropha IV.
58 32 33 4 3 3 1 7	33 34 55 4 3 2 2 2	55 53 3 1 1 7 1 7 1	33 33 54 3 2 1 2 3
7 7 8 7 1 4 3 5 6 7	77 77 79 7 5 5 6 7	77 71 76 5 3 4 5 5	77 71 76 5 3 4 5 5
2 3 5 5 5 4 1 2 3 5	58 34 53 2 1 7 6 5	33 32 54 3 2 1 2 3	55 53 3 1 1 7 1 7 1
5 3 1 9 1 8 5 8 7 6 5	33 3 7 3 3 7 8 5 2 5	33 36 3 4 1 5 6 5 1	33 36 3 4 1 5 6 5 1
55 5 3 2 2 5 4 3 2 1	32 5 3 3 1 5 3 3 2 3	55 5 4 4 4 3 2 2 2	41 24 5 3 4 3 1 2 2
87 76 55 7 6 5 5 5	57 76 56 5 8 7 7 7	77 79 76 4 5 7 6 7	78 74 5 3 4 5 6 7 8
32 38 87 7 8 8 7 8	82 25 94 2 8 5 4 5	33 32 28 77 7 8 7	73 58 33 27 4 2 3
15 34 1 5 3 4 1 5 1	87 56 34 5 9 3 7 8	33 37 74 2 3 7 4 7	76 54 3 1 3 4 5 1
55 55 4 5 5 3 4 2 3	33 21 31 1 4 4 3 4	55 55 55 5 3 1 2 4	55 55 43 3 2 1 7 1
88 8 6 5 5 6 6 5 5	55 56 76 5 7 7 5 4	77 77 77 7 8 7 6 5	77 77 77 7 8 7 8 8
33 3 3 2 3 3 1 7 1 7	1 1 2 3 3 6 5 2 2 2 1	33 33 3 3 3 3 7 4 7	33 33 2 3 3 5 3 5 5
1 1 2 1 4 3 3 6 4 5 1	88 76 3 4 1 7 7 1 4	66 66 3 6 3 6 9 4 3	33 33 73 1 5 6 5 1
55 55 55 4 3 2 2 2	33 33 23 32 2 1 7	77 12 45 9 4 4 2 1	33 21 76 9 4 5 5 5
41 1 8 7 1 2 1 6 7	77 77 77 1 6 6 6 7	22 17 65 5 6 6 7 1	95 51 2 6 7 4 1 7 8
33 3 2 3 4 2 6 4 5	55 55 49 9 4 4 4 4	44 22 67 1 1 4 2 3	55 23 71 3 4 3 2 1
88 88 1 8 4 7 8 2 5	33 32 7 3 1 2 3 4 7	77 65 43 3 4 4 5 1	88 76 54 3 2 5 5 2 8
55 5 3 5 5 4 2 1 2 3	55 43 23 3 4 3 2 8	33 32 2 1 7 1 2 2 3	33 32 2 1 7 1 2 2 3
27 1 1 7 7 6 5 3 4 5	55 61 21 2 6 1 6 7	33 34 2 3 5 6 9 9 9	95 57 78 5 6 8 8 8
32 3 1 2 5 6 7 1 7 7	33 45 25 3 4 5 4 5	55 82 2 3 5 4 3 2 1	11 12 2 3 5 4 3 2 1
15 86 83 4 5 6 7 3	33 21 7 8 5 3 1 9 5	88 87 76 3 4 3 9 1	88 87 76 3 4 3 5 1
55 9 2 3 1 5 5 4 3 2	55 54 3 2 3 1 3 2 3	55 5 4 3 2 5 4 2 2 1	55 54 3 2 5 4 1 2 1
87 8 2 2 0 5 5 7 5 5	77 77 57 7 8 7 6 5	88 32 57 76 5 7 8	88 87 57 76 5 7 8
32 3 2 2 4 3 3 2 1 7	33 32 3 4 5 3 7 4 7	33 32 2 1 7 7 4 4 5 5	33 32 2 1 7 7 4 4 5 5
15 87 8 4 5 3 7 1 5	33 3 7 4 7 3 6 5 4 3	11 15 87 3 7 4 6 5 8	11 15 87 3 7 4 6 5 8
55 3 3 2 3 2 3 2 1 7	33 3 4 5 5 4 3 2 2 2	55 83 3 5 1 7 3 7 1	33 33 2 4 3 2 1 2 3
77 17 1 1 7 3 9 6 7	22 27 25 2 5 6 6 7	77 21 76 5 5 4 5 5	77 72 76 5 5 4 5 5
23 5 5 9 5 5 1 2 3 5	55 54 3 3 3 2 1 7 6 5	33 33 3 4 3 2 1 2 3	55 53 3 1 1 7 1 7 1
55 1 5 1 8 5 8 7 6 5	33 37 3 3 7 8 5 2 5	33 3 6 3 4 1 8 6 8 8	33 36 3 4 1 8 6 5 1
55 5 4 3 2 5 4 3 2 1	32 9 3 31 5 3 2 3	33 5 4 4 4 3 2 1 2	41 24 5 3 4 3 1 2 1
87 96 1 5 7 6 5 5 5	37 26 5 6 5 8 7 7 7	32 28 76 6 4 7 6 7	78 74 5 3 4 5 6 7 8
32 3 8 87 8 8 8 7 8	82 3 5 5 4 3 2 5 4 5	33 32 2 4 7 1 2 2 3	73 78 3 3 2 7 4 2 3
15 34 1 5 3 4 2 5 1	87 3 6 3 4 5 6 3 7 3	33 39 2 4 2 2 3 2 7	76 54 3 8 2 3 4 2 1
55 5 2 3 2 5 5 4 3 2	95 54 3 2 3 2 3 2 3	55 5 0 2 3 5 4 1 2 1	33 32 17 7 4 4 5 5
87 8 2 2 6 5 3 7 5 5	27 77 3 7 7 8 2 4 5	88 87 57 3 6 4 5 8	88 87 37 7 6 5 7 8
32 3 2 2 4 3 2 3 2 1	33 3 3 3 4 3 5 3 7 4 7	33 2 8 1 7 7 4 4 5 2	55 84 3 2 5 4 1 2 1
15 87 9 4 5 3 7 1 5	33 37 8 7 3 6 9 4 3	11 15 87 2 4 6 5 8	33 45 8 7 3 6 9 5 8

Tronis I. II. III. IV. VII. accommodari possunt.

Notre Métrométropole

Pre-

Propositio AV I I I.

Dato carmine Sapphico tristropho dicolo illud in
Harmoniam animare.

In sequenti Pinace Sapphicō ordinatur in Musarithmos, prius et tres columnæ tristrophon continent. 4 vero columnæ Adonij Musarithmos continentur, quia Adonia post tria sapphica semper adiungi solent.

Si igitur quispiam hoc metri genere Musicis omnium aptissimo componere vellit, is non aliter operabitur ac bucusq; factum est. Sed rem unico paradigmate declaremus.

Sicut igitur thema Melothesie sapphicum tristrophon dicolon celeberrimus ille hymnus decantatissimus S. Ioannis Baptist. festo cantari solitus,

Vt queant laxis resonare fibris
Mira gestorum famuli tuorum
Solute polluti labii reatum
Sancte Iohannes,

Præparatio igitur palimpsesto signatisque pentagrammis vacum excep-
pe ex pinace sequente quo suis tres Musarithmos cum Adonio, quois de-
inde applicata columnæ clavium columnæ toni assumpti (qui hic secundus dūs
tonus est) in harmoniam animabis; operando iuxta præcepta & regulas
traditas, prodibitque sequens harmonia vocum.

Toni II.

G	8
F	7
E	6
D	5
C	4
B	3
A	2
G	1

I. II. III. Adonium.

55122222171	313171125445	84323117123	34123
88877777555	887655577877	77555665355	55455
33355444323	56542394323	32177442171	32171
88655777851	863458875573	37853445651	86651

Par industria infinitis modis hoc unicum variare poteris, sed de hisce lege Canones & regulas superius tradicias. Notare tamen hoc loco te velim præcedentem pinacem & hunc pro sapphicus promiscue sumi posse; Musarithmos enim utriusque vel sapphico metro, & phalegio accommodari possunt. Dato igitur &c. quod erat faciendum.

PINAX

P I X N A X . X .

Pra Metris Sapphicis.

Adonis:

S tropha I.	S tropha II.	S tropha III.	Toni L. II.
Toni L.II.III.IV.IX.X.	Toni L.II.III.IV.IX.X.	Toni L.II.III.IV.IX.X.	Toni L.IV.IX.X.
33 28 76 8 8 8 7 8	88 78 82 8 8 6 7	21 32 3 3 2 4 6 5 5	3 2 4 5 5
88 76 84 5 6 4 5 5	51 55 77 77 7 7 4 5	14 47 86 2 8 8 7 8	8 2 9 7 8
55 53 3 8 3 4 8 2 3	18 38 76 82 8 8 7 3	19 33 55 12 8 4 2 3	5 5 1 2 3
55 56 3 8 4 7 8 5	15 55 12 1 3 2 1 2	22 35 18 7 6 4 5 1	8 7 6 5 1
28 37 3 8 3 9 3 5	39 53 14 13 8 5 4 6	23 34 61 2 8 8 7 8	8 8 8 7 8
28 37 3 8 3 9 3 5	77 78 72 7 8 7 7 7	28 38 70 7 7 5 5 5	5 7 6 5 3
24 39 3 8 3 9 3 5	13 38 76 82 8 8 7 3	15 35 54 61 3 2 8 1	8 9 4 2 3
24 39 3 8 3 9 3 5	13 38 76 82 8 8 7 3	21 36 18 13 11 5 1	8 9 4 5 1
78 87 88 8 3 6 5 5	55 54 55 4 3 2 2 2	33 38 76 87 8 7 8	8 8 3 2 3
55 55 55 5 8 8 2 8	77 77 77 7 8 7 6 7	77 76 54 55 4 5 5	6 6 8 7 8
22 32 33 1 2 4 4 9	93 34 61 8 8 7 3 4	28 39 83 82 8 8 2 3	9 10 3 3 3
15 25 18 76 4 5 3	18 38 83 9 9 8 2 5	22 36 21 11 6 5 1	1 9 1 5 1
23 23 2 2 4 6 5 3	23 36 21 13 3 3 2 2	23 33 23 2 8 8 2 2	3 3 3 2 3
23 78 2 2 8 8 7 8	88 78 82 2 8 8 6 7	29 77 71 7 6 5 5 5	8 8 7 7 8
55 55 45 1 2 4 2 3	14 46 61 5 7 5 4 5	29 49 24 28 8 7 8	5 6 8 6 1
22 22 2 2 6 5 1 2	38 51 17 9 8 8 7 1	22 18 28 3 4 1 5 1	8 8 8 9 1
20 34 78 2 2 5 2 5	17 38 82 9 9 7 6 6 7	28 38 82 8 8 7 3 3	2 8 8 9 8
22 38 72 8 7 8 2 7	21 36 18 5 8 5 4 5	55 67 78 7 6 5 5 5	5 5 1 3 5
22 31 2 2 8 3 4 4 3	33 45 43 2 2 3 2 2	19 39 42 3 8 3 1 8	3 8 3 6 1
23 86 53 4 5 6 7 3	33 21 7 2 5 2 1 2 5	88 87 76 3 4 1 5 1	5 6 1 5 1
87 82 38 7 7 2 8 7	55 54 32 3 8 3 2 3	33 32 34 5 4 4 5 5	5 3 6 5 5
55 62 76 8 5 7 5 5	77 77 71 7 6 7 6 7	88 87 82 7 6 8 7 8	7 8 8 7 8
22 22 2 2 3 4 3 4 4	33 32 3 2 5 7 4 5	55 55 5 8 3 1 2 2 3	3 3 4 3 3
22 27 3 4 5 9 1 5	18 37 2 2 3 6 5 4 3	21 25 87 3 4 6 5 1	7 6 8 5 8
23 38 31 2 4 6 5 5	55 54 57 2 3 2 2 3	33 38 76 89 8 7 8	2 3 3 2 3
78 87 88 8 8 8 7 8	77 77 77 7 8 7 6 7	77 70 34 5 5 4 5 5	7 9 7 8
58 35 75 3 8 4 2 3	33 82 83 45 8 4 5	55 53 3 8 3 2 2 2 2	3 4 8 5 5
53 15 18 7 6 4 3 1	23 37 3 2 1 9 3 5	33 36 3 4 8 5 6 5 1	5 2 4 5 1
22 49 2 2 2 8 7 8	34 36 2 4 5 4 4 5	32 87 3 2 8 7 8 7 8	6 8 8 7 8
22 82 77 7 7 5 5 5	19 38 78 7 8 7 6 7	17 35 70 6 5 4 5 5	4 6 5 5 5
22 12 4 6 4 4 3 2 3	32 36 4 2 2 3 2 3	54 38 3 4 2 2 2 3	8 2 3 3 2
22 65 57 7 7 8 4 1	86 34 4 8 7 5 6 7 3	37 85 3 4 9 5 6 4 1	4 3 2 5 1
87 80 87 7 8 3 2 3	32 38 53 3 3 8 4 5	24 34 53 3 8 8 7 8	3 2 4 5 5
55 54 53 5 6 5 5 5	82 78 78 7 8 7 7 7	78 78 88 7 5 6 3 5	8 3 8 7 8
32 38 3 0 8 8 8 2 8	55 51 36 5 1 2 3 3	44 56 55 4 3 2 2 3	5 5 1 3 3
19 54 1 3 5 4 1 5 1	44 46 3 4 5 6 1 7 3	26 94 3 1 2 3 4 5 1	7 8 7 6 5 2
33 28 7 6 8 8 8 7 8	28 78 82 2 8 8 6 7	33 32 33 2 4 6 5 5	6 9 9 6 5
80 76 54 1 6 4 3 5	55 55 62 7 5 5 4 5	28 78 82 8 8 7 8	8 8 8 8 8
55 53 3 1 3 4 2 2 3	33 23 34 4 3 3 2 3	55 55 55 5 1 4 2 3	4 3 3 4 3
89 56 34 1 4 6 5 1	21 28 17 0 1 2 9	58 25 18 7 6 4 5 5	4 8 2 4 2

Note Metrometra.

Propositio XI.

*Dato quolibet stropharum Asclepiatice super id harmoniam
peritam confidere,*

*S*it thema metri dictum illud Asclepiadum Horatii,
Mecenatis atque edito Regiae &c.

Lubeat illud harmonicis exornare modulis, & operare: Excepte quolibet ex sequenti pinace stropharum Musaribnes. Deinde applicata ratione clausum ad columnam toni quem pro theme assumpti, operare iuxta precepsas & regulas traditas; habebisque intentum. Exemplum hic apponimus, regna industrie & exercitio Tyronis Melothetæ relinquimus.

Atque hec sunt, que de praxi pinacum sive tabularum Musurgicarum subreenter declaranda duxi. In quibus vobis se industria Tyro aliquantum exercuerit, non dubito quin maxima facilitate, qualsvis sibi impositas compositiones nullo pene negotio sit confectionus; Nihil enim hic aliud, nisi exercititia contrarium requiritur; quod adeo tamen vt diligentissime perpendare, que de requisitis ad hanc artem fusc in principio tradidimus. Canones quoq; primo, & regulas Musicae poeticae sibi familiares faciat. Quibus instructus nibil in Contrapuncto simplici tam abditum erit, quod ut dixi non facilis negotio sit penetraturus.

P I N A X X I.
Dodecasyllaba penultima breuia.

Stropha I. T.V.VLVLVIII.XI.XII.	Stropha II. V.VI.VII.VIII.XI.XII.	Stropha III. V.VI.VII.VIII.XI.XII.	Stropha IV. V.VL.VIL.VIII.XL.XL.
33 32 23 32 45 55	32 32 23 23 32 22	22 22 22 44 32 23	33 35 32 33 27 78
88 87 78 82 82 23	88 87 78 78 76 67	77 77 77 88 87 78	88 82 87 88 65 55
35 55 55 55 67 78	56 55 55 55 54 45	55 55 55 66 55 55	55 55 55 55 42 23
88 85 51 87 65 51	84 85 58 51 52 25	55 55 55 44 15 51	88 87 85 33 45 51
34 45 56 55 32 23	33 23 33 44 44 34	33 44 34 23 22 23	33 65 55 66 65 55
88 88 88 78 87 78	88 78 82 22 22 88	88 28 78 78 87 78	88 87 78 88 87 78
55 63 34 23 55 55	55 55 55 22 22 56	55 56 76 55 65 55	55 42 23 44 42 23
86 48 84 53 15 51	88 58 88 77 77 84	88 76 54 53 45 51	88 49 51 44 45 51
34 32 23 32 88 78	32 88 33 43 27 78	66 66 56 55 55 48	33 54 34 23 32 23
88 87 78 86 56 55	87 66 87 28 65 59	88 88 88 77 77 67	88 28 78 78 87 78
96 55 55 54 32 23	55 34 55 65 42 23	44 44 34 22 22 22	55 56 76 55 55 55
84 85 51 12 34 51	44 64 15 23 45 51	44 44 84 55 55 25	88 76 54 53 35 51
32 48 32 43 27 78	43 22 23 32 22 22	66 66 56 55 55 45	65 44 32 83 22 23
87 66 87 28 65 55	28 87 78 76 76 67	88 88 88 77 77 67	87 82 87 68 87 78
55 34 55 65 42 23	65 65 59 54 49 45	44 44 34 22 22 22	42 15 55 35 65 55
85 64 15 23 45 51	23 42 51 52 52 25	44 44 84 55 55 25	45 67 85 63 45 51
82 28 82 83 32 23	33 23 34 44 33 23	66 56 64 44 43 34	22 32 23 88 87 78
66 66 66 66 87 78	88 78 88 88 86 67	88 88 88 82 28 88	77 87 78 56 65 55
34 43 34 44 55 55	55 55 56 66 54 49	44 34 46 65 55 36	55 55 55 51 32 22 23
64 26 63 44 15 51	88 58 88 77 77 84	44 14 44 67 78 84	55 25 51 34 45 51
56 54 43 34 22 23	33 23 33 44 44 34	33 54 34 23 22 23	33 54 34 33 22 23
88 88 88 88 87 78	88 78 88 22 22 88	88 28 78 77 87 78	88 28 78 78 87 78
34 56 65 36 55 55	55 55 55 22 22 56	55 56 76 55 65 55	55 56 76 55 65 55
84 34 41 14 15 51	88 58 88 77 77 84	88 76 54 53 45 51	88 76 54 53 45 51
35 43 34 44 33 23	33 23 34 53 32 22	33 35 32 33 22 23	77 67 78 88 87 78
83 28 82 88 87 78	88 78 88 78 86 67	88 82 87 88 87 78	55 45 55 56 65 55
67 66 66 66 55 55	55 55 56 55 54 45	66 56 66 65 55 36	22 22 23 32 22 23
69 36 62 44 15 51	88 58 86 38 82 25	55 55 55 55 65 55	55 25 51 34 45 51
33 88 32 43 22 23	43 27 78 76 76 67	44 34 44 44 43 34	22 22 23 32 22 23
87 66 87 28 87 78	28 65 55 54 54 45	88 88 88 82 28 88	77 67 78 88 87 78
55 34 55 65 65 55	65 42 23 22 22 22	66 56 66 65 55 36	55 45 55 56 65 55
85 64 15 23 45 51	23 45 51 52 52 25	44 14 44 67 78 84	55 25 51 34 45 51
35 43 34 44 33 23	33 23 34 53 32 22	66 56 66 65 55 56	55 45 52 88 87 78
82 28 82 88 87 78	88 78 88 78 86 67	88 88 88 82 28 88	77 67 77 56 55 55
67 66 66 66 55 55	55 55 56 55 54 45	44 34 44 44 43 34	22 22 22 32 22 23
65 26 62 44 15 51	88 58 86 38 82 25	44 14 44 67 78 84	55 25 55 34 45 51
35 45 53 33 32 23	44 32 23 33 55 45	44 32 23 82 27 78	34 43 34 66 54 43
82 82 28 88 87 78	88 87 78 82 28 82	88 87 78 66 65 55	88 88 88 88 88 88
55 67 75 55 55 55	66 55 55 55 23 67	66 55 55 34 42 23	56 65 56 44 36 65
97 65 58 11 15 51	44 15 51 87 76 65	44 15 51 64 45 51	86 48 84 44 14 48

Notæ Metrometraæ.

°○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○
○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○
○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○
○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○
○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○
3	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○
○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○
3	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○
○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○	○○○○○·○○○·○○○○○○

Regulae in Musurgiam Poëticam.

NE semper eadēm repetere cogamur, hic regulas quasdam ponemus, quibus in Melotheticis operationibus dirigamur, scopolosque difficultatum occurrentium facilius vitemus.

Regula prima. Cum Musurgia poëtica per periodos polystrophas incedat; Notandum primò est hos numeros harmonicos basis 5. 1. vel 5. 8. vbi cunq; occurrerint eidem tono applicatos idem semper producere v. g. in sexto tono, semper cadentiā ex C in F. significat in secundo tono cadentiam ex D in G. & sic de ceteris, ne itaq; idem semper sonus tonusque percipiatur; Melotheta Tyro inter Musarithmos basis alios præter dictos queret harmonicos numeros, quales sunt hi 2. 5. vel 7. 3. vel 6. 5. vel quicunque alij occurrerint, atque his semper pro secundā vel tertia stropha vti poterit; Prima enim & ultima stropha semper tonum initio assumptum tenere debent, vt tanto maior in harmonicis modulationibus varietas percipiatur; Exemplum dedimus in præcedenti compositione, vbi vides in Musarithmis 2. & 3. basis ultimas notas differentes esse à notis Musarithmi primi & ultimi. ex quo consequenter nascitur harmonia alterius toni, vti dictum est. Nam prima stropha secundi toni formam habet, secunda stropha verò formam nomi toni habet, tertia stropha formam quinti toni, quarta denique iterum reflectitur in initio assumptū secundum tonum. Hæc itaque regula diligentissimè seruanda est. Si enim quis semper acciperet pro secundo tono eosdem numeros harmonicos, is semper eundem tonum faceret, quod quamvis licitum sit, auribus tamen non ita gratum accidit quām si mixtura variorum tonorum interueniat; vtisuprā quoque canone sexto docuimus. Si quis verò diuersos numeros non inueniret, is vtetur p:axi omnium facillimè in canone sexto indicata, promouendo videlicet assumpti toni Columnam iuxta columnam clavium applicatam uno gradu vel duobus vel quatuor vel quinque gradibus altius; & Musarithmi continuò in aliam Tonorum formam abibunt, atque hæc omnium expeditissima ratio est mixturæ tonorum. adeoque apta & oportuna est cuiuscunq; varietatis constituendæ; vt vel unus Musarithmus immobilis per quaternari columnæ numerorum ad alios & alios gradus columnæ clavium promotæ applicationem in quatq; strophas harmonicas semper diuersas emerget. Sit e. g. Musarithmus basis paulo ante adductus 87645 1, unus eisdem per variam tonorum misturam in quatuor strophis exhibendus; Ita procede, ultimum Musarithmi numerum 1. vel 8. applica supra tonum assumptum scilicet secundum tonum, vel quod idem est supra G. & prodibit compositione harmonica stropha prima secundi toni. Iterum applica primum vel octauum numerum ultimum Musarithmi primi basis supra D. in columna clavium, & prodibit stropha secunda supra nonum tonum composita. Applicetur deinde idem numerus supra B. ex compositione numerorum facta; prodibit tertia stropha supra quintum tonum composita; applicetur denique in columna numerorum numerus primus vel octauus supra G vt in principio, & prodibit iterum secundi toni stropha ultima; seruando interim diligentissimè hascè duas regulas.

Regula secunda. Quandocunque cantus fuerit durus, numerus primus vel octauus nunquam statu debent supra B. vel supra F. & non nisi raro supra E & quidem cum artificio. supra reliquias verò omnes literas illos promovere poteris.

Regula tercua. Quandocunque cantus est mollis, numerus primus vel octauus in columna numerorum, nunquam applicari debent literis A vel E; reliqui omnibus impune applicati poterant.

Regula quarta. de positione signorum Chromaticorum b b quad: ~~b~~ vide quæ fusæ diximus in Canone nono regula præcedentis capituli, & supra S. IV. de positione earumdem figurarum. Verum ne semper cogaris accedere dictas regulas, hic alias ponemus multò breuiores.

Quandocunque numeri 5. 1. vel quod idem est 5. 8. correspondent in columna clavium

uium literis C F vel G C. vel F B. siue cantus durus fuerit siue mollis, tunc nunquam clavis seu litera quæ septimo numero in columna numerorum respondet affici debet signo X.

Quandoconque vero numeri 51. vel 58. Musarithmi basis, in columna clavium literis DG. EA. AD. responderint, tunc litera, quæ septimo numero respondet, iure suo postulat signum X. si tamen nota post notâ hoc signo affectâ immediate ascenderit, vel finalis fuerit; descendente vero nota immediate sequente, omittenda est. Rationem omnium horum in praecedentibus fusè demonstrauimus.

Porrò quandoconque in cantu molli 5. 1. inciderint in DG. tunc litera quæ 6. respondet, ipsa ferè semper erit b. molle, siue notæ in chorda B. semper b. præfigendum est, si vero fuerit cantus durus & numeri 5. 1. inciderint in literas AD. tunc pariter litera quæ 6. respondet ordinariè b. erit, siue notæ in chorda B. ponendæ, b. molli si gnandæ sunt, videlicet in tono 2. & 1. Quas regulas si seruaueris, harmoniam produces nullo prolsus defeetu obnoxiam.

Ex hisce sequitur primò singulos Musarithmos tetraphonos, iuxta productas regulas per tonorum misturam quater variatos, producere quatuor stropharum harmoniam omnibus numeris absolutam, et si enim in singulis strophis interualla notarum sint eadem, propter tonorum tamen diuersitatem essentialiter mutantur, gratissimamque aribus harmoniam fiant, quod tamen non fit, si Musarithmos diuersorum interuallorum unius tono tantum applicarentur. Tanta vis est in tonorum diuersitate.

Coroll. I.

Regula quinta, de mutatione metri in metrum aliud. Sequitur quoque quæ ratione ex lamico Euripedeo Catalecto, Hypercatalectum fiat.

Est autem lamicum Euripedum hypercatalectum illud cui una in fine syllaba abusat, ut in hoc sequenti tetrastrophi appareat.

Aue Virgo Virginum

Aue vita calicum

Aue lux celestium

Vnaspes terrestrium.

Quicunque igitur Musarithmos huius metri in tabulam particularem transferre cupit, Is nihil aliud præstabat, nisi ut penultimum numerum in omnibus Musarithmis Pinacis IV. lamicis Euripedis accommodatis, duplicet, id est, numerum datum bis ponat, habebitque pinacem Musarithmorum particularem lamico hypercatalecto accommodatorum, sit v. g. Musarithmus strophe primæ Pinacis IV. ut sequitur.

Catalectus ° 1 1 1 1 1 Ex catalecto fit hyper-

Aue maris stella. Musarithmus 888778 catalectus duplicatione 888778

Hypercatal. ° 1 1 1 1 1 catalectus 333223 penultiimi numeri in fin 333223

Aue Virgo Virginum 888778 gulis Musar. vt sequitur. 888551

Paripacto notarum metrometrarum penultimam in singulis series vel duplicabis, vel penultimam in duas æquivalentes ei bisecabis. habebitque notas quoque metrometras lamico hypercatalecto accommodatas, ut in praecedenti notarum exemplo patet e potest.

Hinc patet quoque paulò ante compositionem lamicam catalectam, facillimo negotio totam in hypercatalectam mutari posse; si singularum stropharum penultima nota in duas simul sumpras diuidatur dictæ penultime æquivalentes.

Coroll. II.

Hinc patet denique quomodo unus & idem Musarithmus diuersis metris facillimo negotio accommodari possit, sola nota initialis aut finalis divisione in duas similes dimisæ æquipollentes. Atque haec cum primis, antequam vterius progrederer, annotanda duxi, ut Melotheta Tyro instruetus in omnibus ad praxim sece expeditius accingeret. Multa hoc laconde multiplicatione Musarithmorū atq; varietate cōbinationum prope infinita dicēda erat; Veram quia haec omnia fusè in decē canonibus praecedentis capitil tradidimus, ideo Lectorem ad eos remittimus; Nam quæcumque ibi diximus, huic Musurgiæ quoque poeticæ accommodari poterunt. Quare ad alia.

Coroll. III.

APPENDIX.

In Musurgiam Poeticam sive Rhythmicam.

Traetauimus hucusque de Musurgia poetica monocola id est, qua industria quodvis metri genus homogeneum Musicis modulis animare possumus, iam vero ostendendum est qua ratione & industria heterogena diuersi generis metra simul iuncta (quæ Prosodiographi nunc dycola à mistura duorum versuum diuersi generis; iam tricola à trium metrorum; tetracolon à quatuor versuum diuersi generis mistura appellare solent) ad maiorem Musurgicarum operationum varietatem, constituendam, convertenda sint. Totum negotium paucis synthesibus absoluemus.

Synthesis I. Si itaque Musarithmos ex columna I. Pinacis I. apposueris musarithmis columnæ I. Pinacis III. habebis Musarithmos pro metro Pherecratio, cuiusmodi est illud sequens:

*Grato Pyrrha sub antro
Nigris equora ventis
Sperat nefitus aurea.*

Synthesis II. Si I. Columnā Adoniā Pinacis III. bis posueris, habebis Musarithmos pro metris Anapæsticis, vt sequitur.

Cingite vates tempora lauro.

Synthesis III. Si II. Columnā Dactylicā Pinacis III. duplicaueris, id est bis posueris, habebis Musarithmos pro metro Asclepiadæ Choriambico, vt sequitur.

*Quod si me Lyricis vatibus inseris
Sublimi feriam sydera vertice.*

Synthesis IV. Si columnam primam Pinacis primi adiunxeris columnæ secundæ Dactylicę Pinacis tertij, habebis Mularithmos pro metro Glyconico, vt sequitur.

*Spirans Aethera vocibus
Alas pegasus induit.*

Synthesis V. Si columnam primam & secundam Pinacis tertij simul iunxeris, habebis Alcmanicum dactylicum sive Horatiatum, vt sequitur.

*Videris ales fatae nise candidum
Soror, nec iam sustineat onus.*

Synthesis VI. Si vni ex columnis Pinacis V. præfixeris primam columnam Pinacis I. habebis Musarithmos pro Iambico. illo metro videlicet pro tertio versu Odes Horatianæ:

Sylva laborantes goluque.

Synthesis VII. Si primam columnam Pinacis primi præfixeris vni ex columnis Pinacis VI. nascentur Musarithmi pro metro Iambico Alcmanico, vt sequitur.

Spernis decores Virginis thorus.

Synthesis VIII. Si vni ex columna trisyllaba Pinacis I. postposueris columnam Pinacis V. habebis Musarithmos pro Sapphicis & Phalecucis hendecasyllabis, vt sequitur.

Veterno resinaque pigriores.

Synthesis IX. Si columnam quartam pentasyllaborum Pinacis I. præfigas columnæ Dactylicarum Pinacis tertij, habebis Musarithmos pro metris Horatianis cuiusmodi sunt quæ sequuntur,

Odi profanum vulgus & ardeo.

Synthesis X. Si binas columnas Pinacis V. vel duas columnas heptasyllaborum Pinacis II. simul ponas, habebis Musarithmos pro pentametro dactylico.

Hopridus ore scatens ferues Amaraus aquis.

Atque

Atque hac praxi coniungendo columnas columnis, semper diversa & diversa metrorum nascentur genera. Exempli gratia ex pinacis primi & secundi, in quibus Musarithmos polysyllabos descripsimus, varia combinatione omnis generis metra nascetur, quæ sicuti in infinitum propè excurrit dicta combinatio, ita infinitam quoque varietatem metrorum spectat. Columnæ verò pinacis primi & secundi, cum columnis poetica metricæ combinatae, iterum innumerabilem variationis harmonicae subolem pariet. Ut vel hinc immensam artificij nostri vastitatem intelligat Lector.

Polycola verò siue diuersorum membrorum metra siue Odas heterogeneas habebis, si diuersas diuersorum pinacum columnas coniunxeris. V. g. si quis super illam Horatianam Odam datam vellet harmoniam componere.

Vides ut aka fles niue candidam

Sorabte : nec iam sustineant onus

Sylva laborantes ; geluque

Flumina confliterint acuto.

Ita operabitur, coniuges primam & secundam columnam Pinacis III. bis; hisce appone vnam ex columnis Pinacis VI. deinde vnam columnam secundam Pinacis II. denique vnam ex columnis Pinacis V. habebisque Musarithmos pro Ode data dispositos.

Non secus alias Syntheses perficies. Possunt autem assignari odæ polycolæ puræ vel non puræ. Odæ polycolæ puræ dicuntur, quæ singulos versus habent heterogenos, Ut si quis Iambico-Euripedæo Anacreontica, affigeret Iambicum Archilochicum & huic denique Adonium, is haberet tetraphonon tetracolon. Odæ non puræ dicuntur, quando unius generis metra, bis, ter, quater ponuntur; & deinde aliud diuersi generis metrum adiungitur, ut sit in Horatianis Odis, vbi duo prima metra sunt eiusdem generis, duo verò sequentia sunt diuersi generis, vnde tetraphonon tricolon dicitur ut patet in Ode paulo antè citata. ita in Sapphicis tribus versibus eiusdem generis adnectitur Adonium diuersi generis, vnde tetraphonon dycolon dicitur.

Eadem in omnibus nostræ Poetice Musicæ respondent, si quis enim vni ex columnis tetraphonis Pinacis IV. qui musarithmos Euripedeos continet, & huic iterum aliam ex Pinace V. & huic aliam ex Pinace VI. deniq; huic subneget primam columnam Pinacis III. is haberet Musarithmos pro tetraphono tetracolo, quorum videlicet singula metra diuersi generis sunt, ordine dispositos. quorum primum esset Iambicum Euripedæum, alterum Anacreonticum, tertium Archilochicum, quartum denique Adonium.

Ex quibus omnibus nifallor clarissime patet, infinita quædam vis ac potestas in diuersarum columnarum combinacione eluescens. Verum hæc omnia fusius cum in sequentibus, tum in Arte nostra combinatoria si DEVS vitam annuerit, demonstrabuntur.

De Versibus Hexametro & Pentametro.

Hexametrum siue Heroicum metrum sex pedibus constat. quorum quintus semper dactylus est, reliqui omnes vel Dactyli vel Spondæi; Pentametru verò quinque pedibus constat, quorum omnes vel dactyli sunt vel Spondæi aut Choræi, Pyrrichij; Verum cum hoc metri genus ob maximam varietatem, quam adjuvit, inconstans sis neque pedes certi posse & fixi stenteat; ideo illud tanquam Musicæ minus idoneum cejcinus; Si quis tamen supra similia metrorum genera symphoniam construere vellet, is intentum subiuste obtemperet, si primi & secundi Pinacis Musarithmos iuxta metrum pedes ordinauerit; V. g. Si quis supra hoc dystichon quippiam moliretur.

Omnia sunt hominum tenui pendenti fibe

Et subito casu qua valueruunt.

Si inquam supra hosce versus tetraphonon componere vellet, is iuxta pedes veriusq; versus ex columnis Pinacis I. & II. Musarithmos excerpt. pro pede [omnia] accipe columnam II. Pinacis II. hic enim habet polysyllaba penultima brenia, pro altero pede

[*funt boninum*] accipe columnam III. Pinacis eiusdem, pro [*tenui*] accipe iterum columnam II. Pinacis II. pro [*pendentia*] columnam III. Pinacis II. pro [*silo*] denique primam columnam Pinacis I. vel II. Coordinatis hac industria columnis quamlibet transuersa Musarithmorum seriem pro Melothesia petita scilicet poteris; & deinde operare quemadmodum in praecedentibus prescripsimus, prodibitque hexametrum musicis modulis ornatum, ut petieras. Eadem prorsus ratione, Pentametrum expediens, est enim in omnibus eadem operandi ratio.

Consectarium.

EX his patet, primi & secundi Pinacis columnas, tam solute, quam ligata orationi seruire posse. Dato si quidem quocumque themate verborum, sive ligatorum sive solutorum, semper intra columnas polysyllabas pedes dati thematicis assignabuntur.

C A P V T V I.

Syntagmatis II. explicatio sive Musurgia metrica florida & artificiosa.

Quid sit Contrapunctus floridus in praecedentis sexti libri principio affatim demonstratum fuit, cum itaque hucque rationem contrapuncti simplicis in Musurgia nostra metrica tradiderimus, hoc Capite modum ostendemus, quo quiuis etiam Musicę imperitus non simplici tantum Contrapuncto quamvis impositam sibi Melothesiam perficere, sed etiam qua ratione artificioso quoque & florido stylo suas cantilenas adornare possit; ne Musici infima nos tantum artis Melothesicę principia tradidisse, nobis obijcere possent; Vocamus autem Musurgiam floridam & artificiosam, eo quod in ea non puncto contra punctum & nota contra notam isobato gradu, uti hucusque praestitum, vocum procedat fluxus; sed qui idem varijs diuersarum vocum diminutionibus, notarumque consonarum dissonarumque certa concordia, veluti coloribus quibusdam depictus concentus, singulari gratia & voluptate aures auscultantium, multcere proficit. Possumus autem ad hunc effectum VI. Pinaces Musarithmicos.

Primus Pinax continet Musarithmos floridos & artificiosos pro metris Adonais & Daedalicis heptasyllabis.

Secundus Pinax continet Musarithmos pro Iambicis Euripedaeis.

Tertius Pinax continet Musarithmos floridos & artificiosos pro metris Anacreonticis heptasyllabis.

Quartus Pinax continet Musarithmos floridos & artificiosos pro metris Iambicis Archilochicis.

Quintus Pinax continet Musarithmos floridos & artificiosos pro metris Enneasyllabis & decasyllabis.

Sextus Pinax continet Musarithmos floridos & artificiosos pro sapphicis & quibuslibet hendecasyllabis.

Ecce hisce sex Pinacibus exhibemus tibi Musarithmos peculiares, harmoniosas succulentas, & Ecclesię aptissimas symphonias continentates.

Norę Metrometrum vniuersum; vocis Musarithmo sunt peculiares, in quo differunt à notis Metrometris in LSyntag. traditis, ibi enim ex 12 seriebus notarū metrometrarū vel uno sufficit singulis 4 vocibus communis; Hic verò vniuersusq; Musarithmi vox peculiarē sibi veditat notarū serię, quę mutari nō debet. Sunt enim ita cōnexę cū numeris, ut ab inuicē separari nec possint, nec debeant. Hinc quot sunt in uno aliquo Musarithmo numeri, tot in correspōdente notarū serie notas reperiiri necesse est. Ceterū modus operandi, numerosque Musarithmicos harmonicis modulis exprimēdi, in nullo prorsus differt, à modo in praecedente Syntagmate tradito. Imò multo facilitiore in hisce quā in prioribus operationē Tyrones Melothesas reperturos cōfido. Ceterum hisce obiter sic declaratiā tandem totum negotium aliquot exemplis declaremus.

M V S V R-

M V S V R G I Æ R H Y T H M I C Æ

S Y N T A G M A I I .

Musarithmos Melothesias Floridæ & Artificiosæ continens

P I N A X I . M E L O T H E T I C V S

In quo numeri harmonici pro metris Adonijis & Daetyleticis in æquali quidem, sed Florida & Artificio vocum progressu disponuntur.

Stropha I.		Stropha II.	
Toni V. VI. VII. VIII. XI. XII.			
54323	70.1100	7828767	910.1100
3217171	0.111200	567654545	911111200
55555	0.9900	22222	0.9950
87651	0.11150	54325	0.11150
54323	0.000800	22322	0.00080
33827878	9.11111100	7788767	9.11111100
55623455	9.110111100	5554545	9.11011100
88451	9.11050	55125	9.11050
8886287878	9.1111111110	3334545	9.1111111110
66655	9.11000	11117122	9.11011100
4444323	9.1111111110	5556567	9.1111111110
44451	9.11000	88825	9.11000
34534321171	1111011111110	82345323	9.1111111110
823888655	1111011111110	55587878	9.1101111110
5654323	0.00111100	32823455	9.1101111110
845678451	0.11111111100	87651	9.1101111110
322878243323	0.991.11111111100	55655	9.11050
8666628878	0.9910111111100	888878	9.11050
5443465555	0.1110111111100	33423	9.11050
1226233451	0.99001111100	88451	9.11050
84321171	9.1111111110	44323	9.1111111110
66655	9.11000	88887678	9.1111111110
8284332123	9.11111111110	66555	9.11100
44451	9.11000	44151	9.11100
6656543	0.9905110	8882787678	9.1111111110
88888	0.9910110	66655	9.11000
443484323	0.99101111110	4444332823	9.1111111110
44141	0.9910110	44451	9.11050
8884323	0.991011000	444321171	9.1111111110
666717671	0.99101111110	888655	0.991011000
44423455	0.99101111100	66654323	0.991011000
44451	0.9910110	44451	0.991011000
4444323	0.9910111110	324324323	0.9910111110
88827878	0.9910111110	866646555	0.9910111110
66655	0.991000	5428782878	0.9910111110
44451	0.991000	1226233451	0.9910111110
55455	0.11100	22322	0.11100
7787678	0.11111110	7711767	0.1110111110
22823	0.11100	5554545	0.1110111110
55651	0.11100	55125	0.1110111110

Adonia, & Dactylica.

Stropha I I I. Toni V. VI. VII. VIII. XI. XII.		Stropha I V. Toni V. VI. VII. VIII. XI. XII.	
32178	1° 1° 1° 1° 1°	3562323	1° 1° 1° 1° 1°
1765656	0° 1° 1° 1° 1°	8287878	1° 1° 1° 1° 1°
33333	0° 1° 1° 1° 1°	555455	1° 1° 1° 1° 1°
65436	0° 1° 1° 1° 1°	87651	1° 1° 1° 1° 1°
33433	1° 1° 1° 1° 1°	22238282	1° 1° 1° 1° 1°
6665656	1° 1° 1° 1° 1°	77766	1° 1° 1° 1° 1°
8822878	1° 1° 1° 1° 1°	5555434	1° 1° 1° 1° 1°
66236	1° 1° 1° 1° 1°	55562	1° 1° 1° 1° 1°
5554328282	1° 1° 1° 1° 1°	33333	0° 1° 1° 1° 1°
77766	1° 1° 1° 1° 1°	1765656	0° 1° 1° 1° 1°
2225434	1° 1° 1° 1° 1°	32878	1° 1° 1° 1° 1°
55562	1° 1° 1° 1° 1°	65436	0° 1° 1° 1° 1°
22322	1° 1° 1° 1° 1°	3554323	1° 1° 1° 1° 1°
7788767	1° 1° 1° 1° 1°	8287171	1° 1° 1° 1° 1°
55564545	1° 1° 1° 1° 1°	923823455	1° 1° 1° 1° 1°
55125	1° 1° 1° 1° 1°	87651	1° 1° 1° 1° 1°
882878	1° 1° 1° 1° 1°	65543	1112°
66675656	1° 1° 1° 1° 1°	88888	1112°
33433	1° 1° 1° 1° 1°	43365	1112°
66236	1° 1° 1° 1° 1°	48841	1112°
45565	1° 1° 1° 1° 1°	34554323	1° 1° 1° 1° 1°
88888	1° 1° 1° 1° 1°	823287171	1° 1° 1° 1° 1°
65543	1° 1° 1° 1° 1°	55555	1112°
43341	1° 1° 1° 1° 1°	87651	1° 1° 1° 1° 1°
7788767	1° 1° 1° 1° 1°	55655	1° 1° 1° 1° 1°
55564545	1° 1° 1° 1° 1°	88827171	1° 1° 1° 1° 1°
22367822	1° 1° 1° 1° 1°	3344323	1° 1° 1° 1° 1°
55125	1° 1° 1° 1° 1°	88451	1° 1° 1° 1° 1°
2176722	1° 1° 1° 1° 1°	82343287878	1° 1° 1° 1° 1°
765454545	0° 1° 1° 1° 1°	66655	1° 1° 0°
221767	1° 1° 1° 1° 1°	443284323	1° 1° 1° 1° 1°
54325	0° 1° 1° 1° 1°	44451	1° 1° 0°
3334545	1° 1° 1° 1° 1°	3453654323	1111° 1° 1° 1°
88887822	1° 1° 1° 1° 1°	823888827171	1111° 1° 1° 1° 1°
5556567	1° 1° 1° 1° 1°	543655	001111°
11125	1° 1° 1° 1° 1°	845678451	01111111°
88827171	1° 1° 1° 1° 1°	6656545	1° 1° 0° 1° 1°
66655	1° 1° 1° 1° 1°	88888	1° 1° 0° 1° 1°
4444323	1° 1° 1° 1° 1°	44345341234144323	1° 1° 1° 1° 1° 1° 1° 1° 1° 1° 1° 1°
44451	1° 1° 1° 1° 1°	44841	1° 1° 1° 1° 1°

Pro-

Propositio I.

*Dominare Lambico Euripedeo & cetero primo Ad Melothiam super
. si Melothiam styllo conficere.*

Expedies hanc propositionem operatione dupli, simplici & mista, vti in precedentibus factum est. Et simplicem quidem instituere poteris vel unico Musarithmo vni metri strophae respondenti, qui deinde per tonorum mutationem replicatus, imposita Melothiam assignet, vti in prima precedentie operatione praestimatis, vel pluribus Musarithmis, quorum tamen Musarithmus basis duos ultimos numeros habeat differencem numeris 5. i. vel 5. 8. vt dictum est, primae vero & quartae strophae tonus idem sit, habebisque quiescitum. Sed demus paradigma promiscuum, ne semper duplicitis operationis exemplum dare cogamus.

Sit igitur nobis Melothia florido styllo perficienda supra Metrum Euripedorum, cuiusmodi odi Hymnus est. *Aue Maris Stella* &c. excepantur Musarithmi diuersorum tonorum, cuiusmodi diximus esse eos, quorum numeri ultimi in Musarithmo basis sunt duplex, numeris 5. 1. vel 5. 8. velsi non reperiantur; unus Musarithmus per diuersos tones explicetur.

56728767	2381878	7758776567	5787655
78234543282	554323	543322	12154323
287656765432155	776655	72876542543	34565687838
543785	534451	378825	8763458

Ecce 4 Musarithmos 4 strophis lambicis metri correspondentes, nos ob spacijs angustiam notas metrometras uniuicue in pinace sequenti appositas, studio omisimus, quia tamen summo studio Melothera punctis in pentagrammis impressis super imponeatur debet, vt dictum est. In harmoniam igitur petitam dicos Musarithmos animaturus operare, vt in precedentibus docuimus, & prodibit sequens Melothesia tetraphoni.

Ave Maris stella

Recordare in hoc paradigmate regulę de positione **X b.** Ceterum nihil restat hoc loco amplius monendum.

PINAX I.

Musarum Melothesias Floridæ sive Artificiosæ pro metris
Iambicis, Eupedæis, Hectasyllabis.

Ade Maris stellæ.

Stropha I.	Stropha II.
2432351767	3217655
76543282	1765414323
227755	553388
523715	156341
73327375	823347
556635	551765
28344323	3283323
534452	876543
57728767	55543282
345755	772221757
82343212	255555
173719	557785
888221717	823545
555555	558777
333232	328332823
888785	876373
543231123444321	82332222
567154567653	516767
82348782878878	345545545
8766654551	888725
6671171	2328288767
444555	71564545
882323	544322
442151	5678225
4321717671	334565
87656555	56787888
543284323	3282345665554343
56321445151	87654341
712323	888767
5571171	5565545
234555	332223
532151	884525
321717671	832843254334332123
765455	71761771765
5421232123	3432543212312345
345651	565476587666543
443323	322222
111117671	176767
665555	5545545
441151	32345678227825

Lambica Euripedæa stylo Florido omnibus
tonis commoda.

Stropha I I I.	Stropha I V.
544322	32827171
71211767	175655
54323642545	54384323
567825	123451
54345545	54432343455
71712171	1776567171
5654523182	54321712123
328765	8765434515651
12345545	5531215531321
5456767	8875567171
328222	55382823453
876525	87658
5565545	712341432217171
888787	5765455
334323282	2712765676217323
884565	54123451
72111767	882323
575645545	6542555
349322	21171171
371125	432151
3333323	1178171
771727	665455
553545	442823
34556572	445651
3465	432175171
771217	666655
54323282	843282232
328765	445651
553545	444323
171777	666555
3283323	12171171
856373	445151
33217371	123544323
865455	5587655
55432823	3283827171
845651	8763451
551231254312171	5565414323
88567565671655	11176545
5582384323	334888
8856756451	884341

Propositio I I.

*Dato Anacreonico & tono secundo impositam sibi
Melothesiam Florido stylo perficere.*

Sequitur Pinax III. pro metris Anacreonticis florido stylo concinnandis; In quo pri
nace eadem prorsus tibi obseruanda sunt, que in precedenti.

Sit igitur supra aliquid huiusmodi metri tristrophon Melothesia instituenda; excep
tis Musarithmis uti docuimus quibuslibet, vna cum notis univocis Musarithmo ap
positis, operationem simplicem vel mistam institues; Mista autem operatio institui po
terit per Musarithmos simplices ex Pinace IV. anacreonticorum precedentis syntag
matis excerptos, floridis huius pinacis Musarithmis apte insertos. Tandem hoc mone
mus, ut regulas in precedentibus traditas diligenter serues, ut ad propositum finem
tandem pertingas. Sed Exemplum ad meliorem rerum elucidationem apponamus.

Paradigma Melothesias.

Amor celestis aulae amor felicitatis Beato um cuncta mundi bona spernunt
cuncta mundi ij.

PINAX

P I N A X I I I .

Musarithmos Melothesias Floridæ siue Artificiosæ continens.
Pro metris Anacreonticis.

O ter quaterque felix.

Stropha I. Toni I. II. III. IV. IX. X.	Stropha II. Toni I. II. III. IV. IX. X.
8782317	°991110°
5567765	°991110°
3234542	°911110°
858-345	°991110°
8223455	°11111111
54511117	°99111111
3228832	°11111111
8877655	°11111111
3323432	°999990°
177655	°999990°
54431717	°999990°
8673455	°999990°
2333454345	°111111111111°
7711817	°111111111111°
55554312	°111111111111°
5318765	°111111111111°
222322443212	°111111111111°
9774772176767	°111111111111°
5555543244	°111111111111°
5551576547	°111111111111°
7887327171	°9999990°
5545655	°9999990°
212144323	°9999990°
56653451	°9999990°
553654345	°1111111111°
1111717	°1111111111°
3354282	°1111111111°
8884565	°1111111111°
234544323	°1111111111°
71765655	°1111111111°
5543217171	°1111111111°
5123451	°1111111111°
8436-4329	°1111111111°
65486655	°1111111111°
8888888	°1111111111°
4114341	°1111111111°
8432171	°1111111111°
6771755	°1111111111°
8234323	°1111111111°
4556-3451	°1111111111°
7823217171	°991111111111°
55677655	°991111111111°
234544323	°111111111111°
5873451	°991111111111°
8223232823	°999999111111°
5677775677	°999999111111°
3454345	°999999111111°
8765434567873	°1111111111111111°
23221171	°111111111111°
7177555	°999999111111°
5545323	°999999111111°
5123451	°999999111111°
782354323	°991111111111°
5567655	°991111111111°
23453127171	°111111111111°
5173451	°991111111111°
55565545	°111111111111°
1111717	°111111111111°
3334282	°111111111111°
8884565	°111111111111°
8233545	°111111111111°
5671777	°111111111111°
3425332123	°111111111111°
8756373	°111111111111°
23221171	°111111111111°
7177555	°111111111111°
5543323	°111111111111°
5123451	°111111111111°
8282222	°111111111111°
5717767	°111111111111°
344545	°111111111111°
876-525	°111111111111°
5766545	°111111111111°
82823323	°111111111111°
32445677	°111111111111°
867773	°111111111111°
32554232123	°111111111111°
1771777	°111111111111°
555366545	°111111111111°
1556773	°111111111111°

Anacreontica stylo Florido.

Stropha I. II.					Stropha I. V.				
Toni I. II. III. IV. IX. X.					Toni I. II. III. IV. IX. X.				
321761767		Y'999999999°			55554345655				E'1111111112°
87654454545		9.999911111°			111117678765717171				11111111111111111111°
543212567822		999222111111°			55554321234543214323				111112.99.1111111111°
86756455342325		99911111111111°			888876145678505451				11111111111111111111°
777321232212		11111111111111°			1112323				11111111111111111111°
555543455456767		11111111111111°			66671171				11111111111111111111°
222172344		11121111111111°			4444555				11111111111111111111°
5551572347		11111111111111°			4442151				11111111111111111111°
3221712322		09909111111111°			5567765				11111111111111111111°
777556767		09909111111111°			1123327				11111111111111111111°
5443254545		09909111111111°			5567765545				11111111111111111111°
3771234543217125		09911111111111°			8823325438567825				11111111111111111111°
1244765		09111111111111°			555654323				11111111111111111111°
5712227		09111111111111°			777176555				11111111111111111111°
3424254345		09111111111111°			33333171				11111111111111111111°
8767525		09111111111111°			3634151				09111111111111111111°
1231777		09111111111111°			3443234323				11111111111111111111°
5776545		08090909090909°			17766567176567637171				11111111111111111111°
3425332123		09111111111111°			54432143212345654555				11111111111111111111°
8756373		09111111111111°			54432123451				11111111111111111111°
77777767		11111111111111°			3332317867171				11111111111111111111°
4445434		11111111111111°			7777654555				11111111111111111111°
2227712		11111111111111°			5554253142731333				11111111111111111111°
7773217		11111111111111°			3337564534151				11111111111111111111°
444432544443322		11111111111111°			534532173171				11111111111111111111°
222287711211767		11111111111111°			271271679176517655455				11111111111111111111°
77775528855554545		11111111111111°			5345313345542812323				11111111111111111111°
77778558677825		11111111111111°			53453051				11111111111111111111°
78217171		09111111111111°			4345455				11111111111111111111°
5577555		09111111111111°			5176712171				11111111111111111111°
2345323		09111111111111°			14325425232123				11111111111111111111°
5173451		09111111111111°			5176651				11111111111111111111°
5366545		91111111111111°			5554323				11111111111111111111°
78823177		91111111111111°			7776555				11111111111111111111°
21443323		91111111111111°			333127171				11111111111111111111°
56478673		91111111111111°			3334551				11111111111111111111°
5354323		09111111111111°			1234321232127171				11111111111111111111°
7176555		09111111111111°			567176545677617655				11111111111111111111°
33311171		09111111111111°			12343217234544323				11111111111111111111°
3634151		09111111111111°			1234451				11111111111111111111°

Pto.

Propositio I Y I. ¶

Duo lumbicis Archilochico metro, & tono quavis, per sonum Melodissimam
Florida stylo continuatam exhibere.

Sequens Pinax competit metris Iambicis Archilochicis, continetque Musarithmos florido stylo adaptatos; Qui igitur animus est supra hoc metri genus cantilenas adornare. Hic excerptos Musarithmos pro numero stropharum in harmoniam animet, operatione simplici vel mixta per applicationem regularium, canonique in precedentibus prescriptorum.

Est autem hoc metri genus harmonicis modulis aptissimum; & passim in Breuiario Romano obvium; siquidem omnes serè hymni hoc metri genere constant. Vt: *I am Lucifer orto sidere. Christus Redemptor omnium. Creator alme siderum. V exilia Regis prodeun,* & similia huiusmodi. Distatque à precedente anacreontico metro vna tantum syllaba, vnde si quis præcedentes Musarithmos hisce accommodare velit; is nihil aliud faciet, nisi ut penultimum vniuersusque vocis Musarithmi numerum dupliceat. Notam vero numero correspondentem, hoc est penultimam diuidat in duas diuise cquinquollentes; & habebit Musarithmos pro Iambicis Archilochicis quefitos. Exemplum damus; vt Tyro habeat quo se exerceat.

Paradigma.

The musical score contains eight staves of music, each labeled with a different name above it:

- Stropha I.
- Stropha II.
- Stropha III.
- Stropha IV.
- Stropha I.II.
- Stropha I.IV.
- Stropha I.V.
- Stropha I.VI.

The music is written in a stylized notation using dots and dashes on five-line staves. The score is labeled "PINAX" at the bottom right.

P I N A X . I V.

Melobellofæ Floridae & artificioſæ Muſarichmæ continentæ.
Prelambicis Archilochijs.

Veni Creator Spiritus.

Iambica Archilochica.

Stropha I I.	
Toni	V. VI. VII. VIII. XI. XII.
335545665	°·°°°°°·°°°
88287227	°°·°°°·°°°
552321234545	°°·°°°°°·°°°°°
11765225	°°·°°°°°·°°°
155654343232343234353223	°°°°°°°·°°°°°°°°°°°°°°°°°°
48821717176516712171	°°°°°°°·°°°°°°°°°°°°°°°°°°
85565436545555	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
488287851	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
14432212	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
66665666	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
32282334	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
64267662	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
23655555	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
71121171	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
55443223	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
51671551	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
343214434	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
88768888	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
56536555	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
84564114	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
55587667	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
332362222	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
555545445	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
88765225	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
33654523223	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
8828765667	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
55232824545	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
117654321225	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
12343212132111171	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
5671716717176586565445	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
823432823434354311223,	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
567812343225	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
11443223	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
56671171	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
33223455	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
86455551	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
54321771	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
876567555	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
5432382323223	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°
876567565434551	°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°°

Iambica Archilochica.

Stropha I III. Toni I. II. III. IV. IX. X.		Stropha I V. Toni I. II. III. IV. IX. X.	
235545223222	°911222212221°	7771234555	°1111111111°
71217766667	°91102122221°	55568878	°1111222222°
5523212545445	°911221222221°	33338323	°1111222222°
5876521225	°91100222221°	33366551	°1111222222°
71217766667	°111222212221°	232171222327191	°1111222222°
555545545545	°111122212221°	777554545565555	°1111222222°
2323212223222	°1111122211111°	554328767843223	°1111222222°
58765521225	°11122211111°	5371234532534551	°1111222222°
55534555	°11102221°	72348824345545	°1111222222°
77788878	°11102221°	57765425678587678	°1111222222°
33331323	°11102221°	2711767823328323	°1111222222°
33366551	°11102221°	543218651	°1111222222°
327176717671	°111122212221111°	5653554323	°1111222222°
1654545555	°111122212221°	88787655	°1111222222°
5421313223	°111122212221°	34288888	°1111222222°
1456341551	°111122212221°	84563411	°1111222222°
343232887671	°111122212221111°	112173332223	°1111222222°
88878655	°11112221°	5675888878	°1111222222°
6655543223	°111122212221°	34435556555	°1111222222°
6415341551	°111122212221°	14231184551	°1111222222°
7123454432171	°111122212221°29	72878687678	°1111222222°
5765625545	°111122212221°	5555545555	°1111222222°
27117671234321223	°111122212221111°	3232383223	°1111222222°
5432186551	°111122212221°	3715341551	°1111222222°
432122343434	°111122212221°	56535432878	°1111222222°
286666711167111	°111122212221111°	8878765555	°1111222222°
6543445654556	°111122212221°	3428887323	°1111222222°
234562228412114	°111122212221°	8456341551	°1111222222°
5653543223	°111122212221°	772173847171	°1111222222°
8878765555	°111122212221°	5575566555	°1111222222°
34211176778	°111122212221111°	235328822323	°1111222222°
8456341551	°111122212221°	5371234534551	°1111222222°
34323321171	°111122212221111°	8278767878	°1111222222°
11711165555	°111122212221°	8654545555	°1111222222°
56555543223	°111122212221°	5428383223	°1111222222°
845111234551	°111122212221°	1456341551	°1111222222°
233211171	°111122212221°	71223171	°1111222222°
78864555	°11112221°	56655455	°1111222222°
5554328323	°11112221111°	2667882323	°1111222222°
53146551	°11112221°	55443651	°1111222222°

Pro-

Propositio I V.

*Dato metro Enneasyllabo ex quois tono, penitam melodie flante
Florido stylo concinnare.*

Si cui igitur animus est huiusmodi metra in harmoniam animare, is operabitur iuxta regulas in precedentibus traditas, excerptis primo Musarithmis metro congratis; deinde notas vnicuique Musarithmo appositas apte pro impressis in pentagrammis suis distribuat. Quibus omnibus ritè peractis petitatam sortieris Melodiam.

Pro decasyllabis metris penultima bisequibus habebis Musarithmos, si penultimam vniuersiusque Musarithmi sequentis pinacis duples, notamq. e penultimam corundem in duas diuisę aquipollentes partiaris.

Sit itaque forma metri data; *Amant venient parricide, assignatusq. Tonus II. Excerptis ex pinace sequenti quoslibet musarithmos una cum notis vñi cuiq. proprijs, vt sequitur.*

Stropha I.

Stropha I I.

Tonus II.

3454321	°999992°	7725776267	°99999999°
56517655455	°99999999°	5555445545	°99999999°
881171332123	°99999999°	83232122222	°99999999°
1434156,1	°999999°	587653725	°999999°

Stropha I I I.

Stropha I V.

G	8
F	7
E	6
D	5
C	4
B	3
A	2
G	1

565354323	°999999°	5653543456545	°99999999999°
117176555	°999999°	117176567111	°999999°
342111711	°9999°999	34211144323	°9999°9999°
145634151	°999999°	845634141	°999999°

Hosce musarithmos primo in propria vocum pentagramma transferes, deinde ipsa claves, quos numeri indicant in dictorum pentagrammorum interuallis puncta in primis, quibus notas singulis musarithmis respondentes super impones, & habebis quod quererebatur. Nam vt supra dictum est, habent singuli musarithmi tot notas e regione correspondentes, quot ipsi numeros habent, vnde si puncta pentagrammis impressa, vel plura fuerint vel pauciora, signum tibi manifestum sic aliquid er atum esse; vnde operationem tamdiu iterabis, donec votis tuis satisfiat. Exemplum in compositione non exhibemus, vt Musico Tyroni aliquam exercitij occasionem praberemus.

PINAX

PIN AX. V.

*Melodiosæ Floridae & artificiosæ Musarhythmos continens.
Pro metris Enneasyllabis & Decasyllabis.*

Amant Denepa parricide,

Stropha I. Toni I. II. III. IV. IX. X.	Stropha I. I. Toni I. II. III. IV. IX. X.
7132212323	9999999°
53354345655	999999999°
231171117671	9999999999°
531518451	99999999°
34543217671	9999999999°
56517655455	9999999999°
111171232123	9999999999°
143475651	99999999°
117176717671	9999999999°
56543454555	9999999999°
342131234323	9999999999°
145634151	99999999°
23434321171	9999999999°
71227176555	9999999999°
55554323	99999999°
5678134151	99999999°
347132171	9999999999°
56455455	9999999999°
112151712323	9999999999°
142345651	99999999°
344332223	9999999°
5671117671	999999999°
1123556655	999999999°
14318451	99999999°
59934323	9999999°
111177655	99999999°
32312117171	99999999°
866543451	9999999°
5651132171	9999999°
349655455	9999999°
1111712323	9999999°
143415651	9999999°
721716712323	9999999999°
5555543455	99999999°
3232317171	99999999°
371534151	99999999°
7123411243455455	999999999999°
576542567171	999999999°
27117671232123	9999999999°
543218651	99999999°
3217112345432123	999999999999°
1705655567765677	999999999999°
54322333432348	999999999999°
1234518737873	999999999999°
713345555	999999999999°
5556711171	999999999999°
21123213323	999999999999°
531865551	999999999999°
7121776767	999999999999°
55554545545	999999999999°
23232122222	999999999999°
5896927129	999999999999°
2355452323	999999999999°
7121776667	999999999999°
5523212545451	999999999999°
587652125	999999999999°
1712323323	999999999999°
55567765677	999999999999°
323454345	999999999999°
17234518737173	999999999999°
1712431171	999999999999°
555425453	999999999999°
3211712323	999999999999°
853221651	999999999999°
11717671656	999999999999°
5554545643234	999999999999°
342131111	999999999999°
845634414	999999999999°
23454576665	999999999999°
7121722327	999999999999°
533212545545	999999999999°
587652125	999999999999°
7177677212	999999999999°
554445444	999999999999°
232127767	999999999999°
537423747	999999999999°
1171767123434	999999999999°
5654545645656	999999999999°
342131111	999999999999°
8456343214	999999999999°

Enneasyllaba, & Decasyllaba.

Stropha I. I. I. Toni I. II. III. IV. IX. X.	Stropha V. Toni I. II. III. IV. IX. X.		
71211722122 5555454545 2323232765767 587652325	°999999999° 999999999° °999999999° °9999999°	777127171 555665555 333344323 333645551	99999999° 99999999° 99999999° 99999999°
77217122323 5575545455655 234321767171 537123453253451	°99999999° °999999999° °999999999° °9999999°	555344323 7771171171 3333123455 333655551	99999999° 99999999° 99999999° 99999999°
1117167171 5545543455 33212312333 866534651	°9999999° °9999999° °9999999° °999999°	71217117671 565445455 267656232123 543821651	°9999999° °9999999° °9999999° °9999999°
565354323 117176555 342111711 145634151	°9999999° °9999999° °999999° °999999°	5635434566545 117176567111 34211144323 845634141	°99999999° °9999999° °9999999° °9999999°
2345452328 711776717767 253212545545 586552125	°9999999° °9999999° °9999999° °9999999°	34333217171 567111655 2125534323 142318451	°99999999° °9999999° °9999999° °9999999°
332127767 554445444 777677212 537423747	°9999999° °9999999° °9999999° °9999999°	722716717671 555534535 323831583 371534151	°9999999° °9999999° °9999999° °9999999°
733454317671 555615455 2171232123 33321651	°9999999° °9999999° °9999999° °9999999°	5653543414323 11717616545 342131111 845634141	°9999999° °9999999° °9999999° °9999999°
34543282942323 2765655671777 54312717123436545 1234518736773	°9999999° °9999999° °9999999° °9999999°	77217327171 557555655 2343214323 537463451	°9999999° °9999999° °9999999° °9999999°
565544323 117171171 342132123455 145665551	°9999999° °9999999° °9999999° °9999999°	3455443233 587665455 888888888 163441111	°99999999° °99999999° °99999999° °99999999°
2321212776567 777675344 55444321712 537473547	°9999999° °9999999° °9999999° °9999999°	1177612323 5655455655 32312717671 845343451	°9999999° °9999999° °9999999° °9999999°

Propositiō dī V.

*Dato tristrophe Sapphico & tono quoniam impossam sibi super eum
harmoniam Florido stylo construere.*

Sapphicū metrum omnium musicis modus is ap̄fissimum est, & theatralibus festi-
busque concentibus idoneum; quod si quispiam musicis modulis concinnare vel-
let, is Tenorem regularum in præcedentibus præscriptarum constanter sibi seruan-
dum sciat, intentumque obtinebit. Cū autem Sapphica hēndeçasylla bā sint; Musa-
rithmī hīc descripti Phaleucijs hēndeçasylla bīs quoque applicari sine ullo labore pote-
tunt. Si quis igitur supra sequens Horatij Sapphicū componere velit.

<i>Iam fatis Terris niuis atque dira.</i>	<i>Terruit gentes graue ne rediret</i>
<i>Grandinis misit pater & rubente</i>	<i>Seculum Pyrrha noua monstra questas</i>
<i>Dexterā sacras jaculatas arces</i>	<i>Omne cum Proteus pocus egit aleos</i>
<i>Terruit Urbem.</i>	<i>Viserē montes</i>

Is eligat ex sequenti Pinace quoslibet musarithmos, eosque tono cui libet applicatos
in harmoniam iuxta præcepta in præcedentibus tradita disponet, & obtinebit intentū;
V.g. Sit primaz strophaz musarithmus, Columnaz III. Toni applicatus, vt sequitur.

A	8
G	7
F	6
E	5
D	4
C	3
B	2
A	1

III. Tonaz

I I I.

Iam fatis Terris niuis atque dira
Terruit gentes graue ne rediret
Grandinis misit pater & rubente

PINAX VI.

Musarithmos Melothesias Floridæ & artificiosæ continens.
Pro metris sapphicis quibuslibet Hendecasyllabis.

Vt queant laxis resonare fibris.

Phaleucia, & Sapphica.

Stropha I I,	Toni I. II. III. IV. IX. X.
5543212176667	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
77131554545	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
55675432822322.	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
237867852125	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
233228766555	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
77877554443232	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
454443211717	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
756773344515	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
712348824321717671	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
57654255455	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
271176712332823	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
543218651	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
332177111767	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
776555545545	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
55543222322.	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
334551125125	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
5554328233347	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
777756771765	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
3332345332823	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
33371736543	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
23322554323282	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
77777776555	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
454443317151767	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
75677334515	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
11217333545	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
58555771777	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
332325533323.	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
11715336373	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
888733271171	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
55455665555	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
33282884323	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
86653445151	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
432824334543217171	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
217676765671132765455	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
43282; 5765432823	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
765444321112345651	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
882786655555	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
56655444323.	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
344431171171	°°°°°°°°°°°°°°°°°°
84451445151	°°°°°°°°°°°°°°°°°°

Pinax residuum pro Phaleucijs, & Sapphicis.

Stropha	I	II	III	Toni	I.	II.	III.	IV.	V.	IX.	X.
321716711171	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
77555443455	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
54323888232823	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
37853446651	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
34444327717671	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
56677165455	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
88822542823	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
14234556651	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
23323555655	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
78887888887878	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
5555533344323	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
53151888451	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
56535443323	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
11717665555	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
342838888878	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
14563441151	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
33287823655	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
7775555117171	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
554323284323	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
33785876451	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
3332171127171	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
77775556655	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
555432384323	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
33378534451	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
3332234554323	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
55677176555	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
333448833171	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
88877634151	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
33328772228767117333217114323	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
5555455777654345457777555655	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
557112217655554323127171	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
8887655533378534451	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
5654345484323	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
88888888888	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
343656566545	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
14841434411	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
332171176553543717327171	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
77755345432377755345655	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
55432883127171532328384323	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°
3378566345133785663451	°	°	°		°	°	°	°	°	°	°

NOTA.

N O T A.

Regulas de commixtione diuersi generis metrorum in appendice capituli quarti traditas hisce pinacibus quoque applicari posse. Ita Phalecium cum anacreontico modulis musicis aptissimum est. Verum vide quæ in dicta appendice fuisse de huius combinationis negotio tractauimus.

Absoluta itaque de Musica metrica eiusque ad varios versus accommodatione tractatu, nihil restat nisi ut modò ostendamus, quæ ratione recensiti Musarithmi omnibus linguis communesesse queant, atque adeò nulla lingua, nullum idioma, in toto universo sit tam barbarum, quod non hisce Musarithmis nostris ad omne genus metrorum harmonicis modulis animandum, yni possit.

Propositio V I.

*Datis metris Adonis vel Dactylicia petitam super ea
Melothesiam perficere.*

Dplex ope huiusmodi Musarithmorum operatio institui potest; Simplex vel mixta, vel quod idem est homogenea, vel heterogenea; Simplex siue homogenea est, cùm Musarithmis vnius pinacis tantum vtimur; Mixta siue heterogenea, cùm Musarithmos floridos miscemus Musarithmis Contrapuncti simplicis ex superioris Syntagmatis pinacibus excerptis. Explicemus autemque methodum.

Prima operatio simplex.

Diximus simplicem operandi modum esse, cùm vnius tantum Pinacis Musarithmis vtimur; Verum cùm Musarithmai in pinacibus subinde ferè omnes eandem terminationem habeant, id est cadentias easdem semper prebeat, sexti vel secundi vel alterius toni; quod cognosces ex duobus ultimis numeris Musarithmi basis, qui semper erunt 151 vel 58. vel 48. quam rem a tribus ingratam in praecedentibus ostendimus; Hinc ut varietatem in Musica requisitam obtineas, Canonem sextum de mixtura tonorum diligenter seruabis; Scd in gratiam Tyronis eum hoc loco repetamus.

Paradigma I.

Sit itaque supra coaceruata adonia quepiam Melothesia quadam stylo florido perficienda. Sintque verba sequentia.

Gaudia mundi, blanda remittit, sollicitudo, religiosa.

Ad hæc verba in harmoniam floridam animandam unus Musarithmus sufficere potest hoc pacto. Sit Musarithmus floridus sequens (tonusque datus VI.) ex sequenti pinace excerptus.

Accipe columnam diuersam siue bimembrem in canone sexto propositam, statuaturque numerus primus vel octavus columnæ numerorum supra F in columna clavium, qui sexti v. g. toni character est. Deinde vides quibus litteris Musarithmus primæ vocis 54321 respondeat, & inuenies respondere CBAGA. In pentagrammo itaque primæ vocis siue cantus totidē punctajimprimes; quibus singulis si notas è regione Musarithmi iam resoluti appositas vide-

videlicet 7° 11° ordine superponas habebis primam vocem compositam, ut in sequenti paradigmate patet. Nota hoc loco hec signa denotare pausas, quas diligentissime obseruabis hisce enim omisso rotata harmonia in confusionem meritò abibit. Verum ne hisce Tyro *amus* hallucinetur superius allegata hic repetam:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Valor pa-	II																	
farum	10	9	8	7	6	5	5½	4	3	2½	2	2½	1	1½	1	1½	1	1

Tempus
pausarū.
Columna.
Almoe.

Vides in primo loculamento signum hoc 10 pausarū valorem notare, in secundo loculamento 9. in 3. octo, in 4 septem, in 5. sex, in 6. quinque, in 7. quinque cum medio. & sic ordinē, prout numeri adscripti indicant ita signum in loculamento 13 vnum tactum; in 15. loculamento notat temporis viii partem, & sic de ceteris ordine.

Quandocunque igitur inter notas metrometas pausa occurrerit, illa diligentissimè ponenda est, parum autem interest in quamam pentagrammorum linea eam ponas, possunt enim in omnibus colloccari, usus tamen obtinuit, vt vel intra meditullum linearum, vel saltē intra spatiū quod nota pausam immediate sequens oceupat, ponantur. Sed hęc breuiter & generaliter dicta de pausis sufficiant.

Porrò si musaritm̄ reliquarum vocum sequentium simili ratione per applicationem columnæ Dimere & applicationem notarum ijs correspondientium in harmonicas formas resolueris, prodibit singularum vocum cantus ut sequitur in uno Adonio demonstratus.

Imutatio.

I I.

I I I.

IV.

Gaudia mundi blanda remittit sollicitudo re li gio fa.

Porrò si continuare velis assumpta pro themate Adonia hunc eundem musaritm̄ in aliud tonum mutabis hoc pacto applica in columnā numerorum. *I. vol. 8, ad litteram C.* & habebis quæsumus; Nam numeri musaritmici iuxta literas quibus correspondet,

Q. 2 in

in pigrum et tardum patet per puncta signata, & denique notis correspondentibus insigntia, dabunt alterum membrum adnotij harmonici, ut in paradigmate patet.

Querum si promoueas numerum 1. vel 8. supra characterem D in columna clavium, & deinde Musarithmos in harmonicas formas iuxta predicta resolutis, nascetur tertius membrum Adonij harmonica clausula.

Si deinde vel pristinum Musarithmum repetieris infra fine, vel aliud quemuis ex pinace acceperis, & repetito VI. tono iuxta precedentis regulas egeris, prodibit pro quanto Adonio, quarta harmonica clausula quæ sita, ut patet.

In hoc exemplo clarissime patet, quam gratisa harmonia, vel ex unico Musarithmo secundum diversitatem sive mixturam tonorum emergat. Verum ne ullum amplius dubium occurere possit, neque illa Tyroni hallucinationis occasio esse possit, hic primò per aliquot regulas eum presumere statuimus.

Regula I. In cantu molli numeri 1. vel 8 in columna numerorum, hunc quæ applicari possunt, aut debent in columna clavium litteræ B. sed nisi quum, 4 in columna applicatoria respondeat E simpliciter. Hinc addito b. molli, neque applicari potest numerus 1. vel 8. litteræ A. si numerus 5. responderit litteræ E cum addito molli sic b. B; maximum enim errorem committeret Melotheta, quia hanc applicationem in mutatione tonorum adhiberet; In reliquis vero omnibus interallis applicare impune poterit, estque hæc regula vniuersalis; Vide quæ de huiusmodi fusè tradidimus in Canone V. de prohibitis interallis.

Regula II. In canto characteris duri numeri 1. vel 8. nunquam applicari debent aut possunt. b quadrato in columna clavium, id est 5. numerus respondeat F in columna clavium, neque B molli applicari possunt, si 4 numerus responderit E. In reliquis omnibus clavibus libere applicatio dictorum numerorum contingere posset. ut proinde bæ duæ regulæ vniuersales sint.

Regula III. Quandocunque igitur in canto molli pro tonorum mutatione applicatio numerorum 1. vel 8. fit in B. tunc B necessario requirit sibi prefixum b. Si vero applicatio 1. vel 8 facta fuerit supra E tunc B necessariò carebit b. molli, ratione prorsus prioribus opposita; ut in columnis applicatorijs patet.

Regula IV. Ut vero scias, quando in mutatione tonorum signum X chromaticum ponendum sit, Canonem V. satis à nobis explicatum consule: Vbicunque enim in duabus columnis applicatorijs, tam in columna clavium quæ numerorum duo X X occurrerint, tunc litteræ illi necessariò apponendum hoc signum X eo tamen pacto, si sequens nota ascenderit, cum vero unum tantum in alterutra columna occurrit, tunc omitendum.

Regula V. Principium & finis clausularum semper debent esse eiusdem toni, medium propositu variare potest tonos, prout dictum est.

Regula VI. Si in contextu verborum notæ Musarithmis appositæ syllabis non usque quaque responderent, in defectu unius syllabæ, notam unam in duas partiri poteris, ut deficienti syllabæ focus detur, vel si abundaret syllaba, duæ in unam contrahendæ essent. Sed hinc defectum facile Cantores supplere possunt.

Regula VII. Si notas alicuius clausulae duplo minuas, habebis nouas modulaminum variationes.

Regula VIII. Vbicunque occurrit in Musarithmis basis numeri 5. 1. vel 5. 8, signum est, unius & eiusdem toni clausulas, ubi unde inueniuntur in Musarithmis basis 25. 65. 95. signum est diversorum tonorum ibi clausulas latere. His igitur ad varietatem harmoniarum sine ulteriori mutatione toni per applicatoriam columnam facienda, ut poteris.

Regula

A	8	A	
G	7	G	
F	6	F	5
E	5	E	4
D	4	D	3
C	3	C	2
B	2	B	1
A	1	A	

Regula IX. Vbicunque hi vltimi in Musarithmo basis numeri 4.1 vel 4.8. occurrerint, horum numerorum clausulas numeratae in principio, neque pro medio, sed semper pro fine accipies.

Regula X. Diligenter obseruabis Canonem IV. vt notes, quae ad operem aliquam mutationem tonorum plus æquo ascenderent vel descendenter, commutes. Canum vel Tempore in Altum, & Altum in alterutram, vti in dicto Canone prescripsimus.

Regula XI. Si præterea contingat, vt cantus plus æquo descenderet, non interrumpes fluxum eius in notis, sed integrum clausulæ ab 8. supra ordieris, quæ hanc obseruanda sunt, si cantus plus æquo ascenderet, non interrumpes fluxum eius in notis, sed totam clausulam ab 8. infra ordieris.

Atque haec regulæ abundè ad perfectionem artis sufficiunt, quare reuertamur ad institutum nostrum. Postquam igitur ostendimus quid sit operatio simplex, sive homogenea; modò ostendemus quoque quomodo operationem mixtam sive heterogeneam instituere debeantur.

Paradigma II. Operationis mixta.

Sint igitur eadem assumpti thematis verba, operatione mixta sive heterogenea expedienda; ita operare pro principio clausula excerptæ ex pinace III. precedētis syntagmatis contrapuncti simplicis Musarithmum adonium quemuis in columnâ prima contentum; pro secunda verò clausula ex pinace primo Contrapuncti floridi syntagmatis secandi Musarithmum floridum adonium excerptæ, & deinde iterum simplicis Contrapuncti Musarithmum pro tertia clausula, & tandem iterum Musarithmum floridum, pro quarta clausula, stabuntque Musarithmi, vt hic vides.

Musarithmus simplex	Floridus Musar.	Simplicius	Floridus.
6 6 5 5 5	44321	55545	144565434565
8 8 8 7 8	67867878	77867	45678888
4 4 3 2 3	666655	32322	6654345654343
4 4 1 5 1	44458	55125	444141
Gaudia mundi	blanda remittit	Sollicitudo	religiosa

Vides igitur in hoc unico exemplo quomodo Musarithmi simplices floridis misceri debeant. Quis autem immensam cōbinationum multitudinem & varietatem ex hac Musarithmorum permixtione satis describat? Certe earum combinationes tot sunt vel in uno pinace, vt totus Oceanus plures guttas habere non possit, quot diuersas mutationes habebunt singula permixtionum combinationes. Nam numerus harum combinationum longè excedit numerum arenarum, quarum totus terrenus globus capax est. Quæ sanè merito & nivea repudari possent, nisi irrefragabili Mathematici scrutinij veritate illa iam dudum confirmassentur.

Excerptis itaque mixtis Musarithmis, ex pinacibus appropriatis, applicatisque iuxta tonum datum columnis, transfer humeros vñâ cum notis, iuxta regulas in precedentibus traditas in pentagramma vocari, & precepsim sequens Melodæsia.

Clau-

Clausula Simplex Florida Simplex Florida

Gaudia manu blanda remittit sollicitudo reli gio o sa

Ecce paradigma operationis mixte haud secus in omnibus alijs securis operaberis.

C A P U T V I I .

Panglossia Musurgica siue de Applicatione Musarith-
morum ad omnes alias linguis totius vniuersi.

S. I.

De linguae Hebraicæ versibus & Rhythmis, ad Sacrae Lingua
Socier. IESV Professores.

De pedibus Versuum Hebræorum.

Lingua Hebraicæ ut fons & origo omnium coeterarum linguarum est ita primordia Musurgicæ Artis ab eadem sumere videntur. Et ut peritius quoque hanc Hebraicam Musurgiam tractare possumus; De proprietate hebreicorum metrorum breuiter nonnulla premitemus; Poesis Hebreorum antiquissima est, ut alibi demonstrauimus, cuius metra suis pedibus & syllabis constant, ut in latina; Pedibus in versibus suis duobus tantum utitur, priorem vocant. **עֲבוֹדָה** Thesma id est nautatio, constatque una syllaba longa; Alter vocatur **לְחֵדֶת** iathed hoc est clausus, & constat duabus syllabis, una breui altera longa, respondetque nostro Iambo; ut **לְחֵדֶת** lecha tibi, **מְסֻדָּר** mesor, trade. Atque ex hisce varie permisisti fiunt alij tres videlicet Spondēus, Bachius, Creticus, ut sequitur.

Creticus Bachius Spondæus

כּוּרְמִים דְבָרִים דְבָר

Coremim Deuarim Debar

Quibus omnibus sua carmina metiuntur Hebræi.

Hebræi

Hebræi carmen vocant. בֵּית baith id est domum, & plerumque ad finem usque carminis binos versus coniungunt, ut in nostris elegijs & dylichis fieri solet. priorem versum דָלֶת daleth id est portam; posteriorem legor id est clausuram, quia carmen claudit, appellant; ut in sequenti verso patet.

מִרְיָם שִׁילְדָּת לְנוּ חַן Maria quæ peperisti nobis gratiam
שִׁירְגּוֹן אֲוֹחֵךְ יְרִנָּן Carmen nostrum te laudabit.

Porro carmen si decem versus non excedit dicitur. פָּסָוק psok Si vero decem exceedit, dicitur שִׁיר schir siue cantum.

De Rhythmis Hebraicis.

Hebrei ad sua carmina condenda Rhythnum quasi salem adhibent; Fit autem Rhythmus tribus ferè modis. Primo cum sole literæ simplices siue plures siue una, nulla habita punctorum ratione, conueniunt. ut בָּרְךָ בָּרְךָ vocaturque Rhythmus aber hoc est transiens siue vulgaris, quod ita transeat aures ut vix intelligatur. Quando conspicuus Rhythmus siue elegans. רָאוּ dicuntur; cum in ytroque Rhythmi membra similiter desinentia sunt; vt

תְּרֵךְ בָּרְךָ aures celi
darech derech
Tertiò Rhythmus מְשׁוּבָה siue laudabilis dicitur, quando duæ syllabæ similiter desi-
nenter fiunt; vt פְּטִים אֲזָנִים otnaim schamaim

אַשְׁאַלְבִּי גָּם כְּפִים Leuabo cor meum, etiam manus
Asse libbi gam caphaim

אַל הַיּוֹשֵׁב בְּשָׁמִים Ad sedentem in caelis
El haischeu beschamaim

Verum quicunque plura de varijs hebraicorum versuum formis scire desiderat, legat Felicem Eliam Levitam & R. Kimchi, aliosque; Nos ne limites Artis nostræ transilire videamus, ad institutum reuertamur.

Propositio I.

Dato metro Hebraico, tonoque quipuis Melthesiam petitam perficere.

Sicut igitur metrum hebraicum sequens. Tonus vero datus sit i.

אהיה קל בנסר וצבי Ero lenis instar Aquile & binnuli
גם עז כבמראו לפ' Etiam fortis ut Pardus aus Leo
אשומ פני בחלמיש Ponam faciem meam ut silicem,
לעשות ברצון אליאב, Ut faciam iuxta voluntatem DEI Patris mei

D	א
C	בּ
B	בּבּ
A	בּ
G	גּ
F	גּ
E	גּ
D	א

Posito

188 *Aria Magnæ Consoni, ex Diffoni*

Posto metro; ordinabis phonotacticum systema proculis contrario modo, quo huc usque factum est & parigma satis demonstrat.

Cum igitur hoc carmen sit tetrastrophon & Iambicum, Archilochicum, accipe Pinacem V. Contrapuncti simplicis excerptis Musarithmis quaternis seorsam, ut sequitur.

I. II. III. IV.

77857555	55765555	57765445	77764555
22454332	22543223	32783323	33388821
75672887	77511771	14587777	55541223
55437885	55348558	87563773	33346558

D	8
C	X 7
B	b 6
A	5
G	4
F	3
E	2
D	1

Hoc per acto, operare per Regulas & Canones in precedentibus traditos, & prodibit Melothesia hebraica quæsita, vt in superiori exemplo patet, Quod si Floridâ desideres, Musarithmi ex Pinace II. Syntagmatis II. excerpti, & in harmoniam iuxta regulas ibidem prescriptas animati, dabitur quæsitus.

Nota cum Hebrei sicuti oīnes ferè Orientales à dextris ad sinistram, more ceteris contrario suas literas legant; signationem pentagrammorum, vti & notarum musum, contrarium scum habere necessarium erat; Hinc retrogrado ordine melothesia cantanda est. In quo tamen hoc mirabile accedit, vt eadem recto ordine cantata, aliam toto coelo diuersam melodiam proferat, siue igitur recto siue retrogrado ordine illam cantes, semper Melothesia sua constabit perfectione.

Melothesia Hebraica tono hypodorio, recto & retrogrado ordine cantabilis.

Lafotb Kirkon eli abi Agibum pan kabalamith Gam arkenmer uabi Eich Kalkenescher urzbi

אהיך קָל בְנַשְׁר וְאַבִי גָם עַג בְנָמָר אֹלְבֵיא אֲשָׁוּמָן מִזְהָמִישׁ לְעֹשָׂה כְּרוֹצָן אֹלְבֵיא

Ch

G

C

X

Do

§. II.

*De Poesi Syriaca sive Chaldaica sive de verbis, & Rhytmis
Syrorum, & Cbaldeorum.*

Ad Societatis IESV in Syria Patres, & præsertim Maronitas Mon-
tis Libani incolas; quibus Syriaca lingua propria est.

*Dato metro Syriaco & Tono quo quis super eum melothesiam
petitam confidere:*

ET si multa ac varia apud Syros in libris præcipue diuinæ officiæ continentibus, repe-
riantur carminum genera; tamen ne in illis enumerandis sine necessitate tēpus
teramus. cūm ex ijs quæ dicemus facile colligi possint; duo duntaxat eligimus tanquam
omnium nobilissima, frēquentissima, maximè necessaria, dignaque de quibus agatur,
quibusque potissimum opera detur; Quorum quidem alterum à Sancto Iacobo, alte-
rum à S. Ephremo eloquentissimis Doctoribus, ac max̄imistotius Orientis luminibus
sunt constituta, sibiq; nomina sunt sortita, prius enim **داخليون** **داخليه** **Mschuchitho**
يااكوبویثو, id est carmen Iacobiticum; alterum **داخليه** **Ephreimoitho** id est Ephre-
miticum dicitur. Constat autem carmen S. Iacobi ex tribus pausis, ut Syri loquuntur,
quorum singulæ 4 syllabarum esse debent, ut in sequenti S. Iacobi Rhythmo patet.

داخليه : داخليه : ياكوبویثو
Dachlophiehun Chur baalotho Cur bachtobe
Quod pro illis Respicere in sacrificia Respicere in peccata

Verūm ut metrum perfectum absolutumque esse dicatur, poeticæque orationis sen-
sus cantusque ritè perficiatur, duo ferè carmina sex videlicet pausis compacta confici,
scribique solent ut ex loco citato patet. Elegantius tamen & venustius comparebunt,
si ὁ μοφῶν id est in similiter desinentia verba terminent, quod diuersis modis sit; Pri-
mo si prima vnius carminis pausa primæ alterius pausæ, secunda secundæ, & tertia ter-
tiae respondeat.

داخليه : ياكوبویثو : داخليه
داخليه : ياكوبویثو : داخليه
Cmo sagyn, holn thebre dognbotutho
Cmo kalisin Holen rebte Dobroiuetho.

Vides quomodo singulæ pausæ, sive membra versuum ἐμφόνως desinant; Vel tertia
duntaxat vnius carminis, vel alterius tertia, vel certè omnes vtriusque carminis pausæ:
vel denique nulla vllijs carminis, ut altera similiter cedit. Verūm ut dixi quo maior, ac
frēquentior est pausarum desinendi similitudo, eo eleganter atque venustiora haben-
tur carmina; Est vix lingua-vlla, quæ maiori gratia Rhythmos suos exhibeat, quam lin-
gua Syriaca ob similiter desinentium terminorum multitudinem. Sed hæc obiter de
poesi Syrorum dicta sufficiant.

Propositio I I.

Dato metra Syriaco, sive Chaldaico tono quoque quoniam super eum petitam melothesiam perficere.

Si quis igitur Syriaco metro Musarithmis nostris uti velit, is primò metrum componat, vel ex dictis SS. PP. decerpatur compositum. Nossequens metrum est lib. o S. E. phremi de amore scientie depropmissus. Etique tetrastyphon Anacreonticum heptasyllabum, ut sequitur.

Aloho hab iulfono	Deus da doctrinam	
Laino dorchem iulfono	Qui enim amat doctrinam	
Valrabo dmalef schafir	Ez Magistrum qui docet, bonum,	
Abdoib rabo bernalcutock	Seruus erit magnus in regno tuo.	

Cum igitur dictum metrum tetraesticum anacreonticum sit; excrescens 4. ex Pinace IX. Contrapuncti simplicis pro Musarithmis anacreonticis, operare ut in praecedentibus doctus es, & prodidit sequens Melothesia Syriaca, in tono VI.

5654323	5543222	5533456	6543223	
8672578	7854767	8767278	8865878	Tetrastr.
3456355	2345545	3213433	6345655	
1432151	5123528	8563236	4123451	

F	-	8
E	T	7
D	•	6
C	o	5
B	?	4
A	—	3
G	u	2
F	7	1

Melothesia Syriaca tono hypolydia, recto & retrogrado ordine cantabilis.

Aloho hab iulfono Valrabo dmalef schafir Laino dorchem iulfono Aloho hab iulfono

Hac methodo & industria Syriacę linguę peritus, omnis generis carmina quævis componere poterit, & deinde super data metra, petitam melothesiam perficere; Qui verò sibi familiarem reddere voluerint artem, poterunt, numeros Mularithmicos in-

nume-

numeris Syriacis ; qui nimirum aliud sunt quam 7. primae litterae alphabeti Syriaci , ut in columnis apparet , secundum ordinem eti totum Syriacum , etiam pro foeminiis , & Idiotis ; etiamque protus ex lingua latina intelligant ; Melothesia sic exhibita , recte retrogrado ordinem sanitatis porcent semper optima cum harmonia .

S. I. I. I.

De Poesji Arabica.

**Ad Societ. IESV Patres in Agypto, Syria & tota
Asia commorantes.**

ARABICA Poësis argutia & eleganter versuum dulciter videtur cedere, neque admodum difficilis est: siquidem apud nullam Nationem maiorem in cylendis veribus licentiam, quam apud hanc gentem, reperi; Quia omnia fuisse declarare possemus, nisi licetum transiliendorum metus ab ea me tradenda compesceret; Breuiter igitur & summa latitudine eius rationem accipe.

Quemadmodum igitur apud Latinos & Graecos ex syllabis pedes, ex pedibus metra, ita & apud Arabes ex syllabis quoque pedes, ex pedibus versus nascuntur. Et pedes quidem duo apud Arabes sunt, quorum primus vocatur **بَرْدَة** *barada* id est chorda, alter **وَسَاد** *wasad* id est pâlus seu paxillus, similitudine desumpta à structura domus seu territorij, ita structuram poematis dicitur **بِيَتُ الْمُسْكَنِ** *bît al-âshârâ*. Ex plurimis enim & per libus animalium sibi Arabes territoria singunt, sicut in eadem domus seu territorio ope chordarum & paxillorum extenditur, ita structura metrorum opere pedibus, quos ipsi chordas & paxillos dicunt, perficitur. Chorda constat ex duabus ex duabus literis consonantibus quarum prior semper habet vocalem, ut in hisce **لَمَنْ** *lam-n* id est non, patet, posterior vero vel vocalem habet, vel non habet, si non habet, vocatur **لَهْفَ** *lafâf*, **الصَّمْبَقُ** *al-sambiq* **الصَّمْبَقُ الْعَقِيلُ** *al-sambiq al-âqîl* — id est chorda grauis, ut in hisce patet **لَابَهْ** *labeh* patet **أَبُو إِلَى** *Abo illi*. Hoc hic.

**Ex quibus
versus apud
Arabes co-
stent.**

Paxillus vero constat ex tribus consonantibus, quarum duę habent vocalem, una est priuata vocalis; Si habentes vocalem sunt immediaze, tunc vocant paxillum coniunctum ut habeat hic, si vero litera quiescens media inter utramque notam ut رجل raglo vir —, tum vocatur paxillus distinctus. Quatuor itaque apud Arabes sunt pedes nec plures nec pauciores ad construenda quorumcumque carminum genera; Atque ex his alternatim sibi succedentibus chordis & paxillis patres componuntur.

De Rhytmis sive metris particularibus.

ET si igitur Arabibus multi formes versuum species sint; magis tamen cum vulgaribus versibus quam cum Latinis concordare videntur; habent praeterea maiorem in pangendis versibus licentiam quam villa alię gentes; & ne insignem aliquam & acutam in versibus allusionem negligant, neque integratatem quidem metri obseruant. Italis autem eadem semper est mensura, & hendecasyllabis ut plurimum versus, aut tria vti ijsunt versus quos faruicoli dicunt; Vtì autem Itali sic & Arabes versuſiungunt binos ita ut termini vtriusque in sequentia sive similiter sonantes pedes terminentur; quem Latini Rhythnum, Arabes قاف kaphieb appellant, & terminus quidem prioris versus dicitur العروض altarib; id est propositio, terminus vero alterius versus similiter desinens dicitur العرب altarab id est pulsatio, uterque autem dicitur مصارع mefraa—id est janua.

Verum quidem hisce plura desiderat, legat doctissimorum Arabum poëts Carrigi Almadiqmi, Leomnium, Dictionarium Camus, Hali Elchaldi, atque complures. Versus aperte distinguunt in eostos circulos, ut abus circulus sit المداري即المداري mox istafet al dieret circulus varius; circulus compositus, circulus simili discipius ita tres species sunt.

الهزج elhazagi	الرجز elragizzi	لزمل elrammeli
Cantilena siue	Iux Satyra	Carmen breue sicuti
Madrigale.	improvisa modulatio.	arena ob succisas syllabas.

Reliqua de varijs metrorum formis, ut dixi, Lecto curiolus consulat Poetas Arabes citatos.

Propositio I. I. I.
Quia metra Arabica nonaque 1. Melothesiam super illam possumus conceinare.

Sic Rhythmus sequens Arabicus sub forma Euripedae heptasyllabi.
Deus misericors الله الرحيم Alla elrahmano
Creavit hominem خلق الانسان Chalakallinschana
Docuit enim intelligentiam علىه الميّان Almoh olbiána
Et posuit eum in libra voluntatis suæ جعله بوزن Gialoh bemizána.

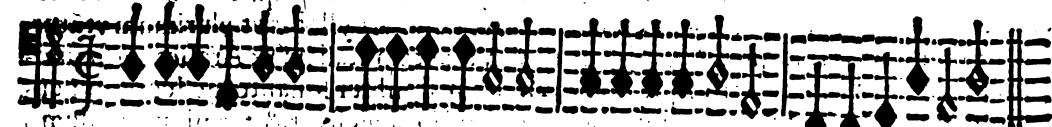
Hoc igitur tetraphon Euripedæ compositurus excerpte Pinace III. Contrapuncti simplices quatuor Musarithmos datis quatuor Rhythmis respondentes, applicataque columnæ clavium ad columnam Toni I. operante et hactenus, prodibitque sequens Melothesia Arabica. Qui vero Arabes ignaros latinitatis in hac Musurgia nostra instruere volunt, mutabunt Musarithmos pinacum in litteros arabicos, cuiusmodi columnæ numerorum hic apposita docet.

Tonus I.

F	F
E	4
D	A
C	V
B	P
A	•
G	F

	I.	III.	III.	IV.	
Musarithmi	555555	333322	444432	554328	
	888788	777777	77755	776555	Tetraphychi
	333233	555544	222287	338878	
	888588	333377	777785	334151	

Melothesia Arabica recto ordine cantabilis,
in Basi exhibita.

Alla elrahmano Chalakallinschana Almoh olbiána Gialoh bemizána

*Melotibia Arabica tono Dorio recto & retrogrado
ordine cantabilis.*

الله الرحمن خلق الانسان علىه البیان جعله بیزان

Vides in hoc paradigmate insignem facilitatem componendarum Arabicarum cantionum, tam recto quam retrogrado ordine concinnandarum.

S. I V.
De Poesi Samaritana.

Samaritani in omnibus Hebraicā emulātur, quamvis vix inueniātur libri apud eos. poetici, si paucos hymnos quos Gazi in sacris decātare solēt excipias. qui nescio quid lambicum oleāt, & ij quidem ὄμοφων consonant, sed in syllabarum identitate non sibi constant. Verum hoc idioma, vt & omnia alia facile ad metra accommodari posset, si essent qui in huiusmodi poesi instauranda laborarent, vt in sequentie tetrastycho patet, quod nos ad Rhythmorum normam hēdecasyllaborum ὄμοφων cōposimus.

Samaritanum tetrastrophon Rhythmicum.

מִתְבָּרֵךְ אֱלֹהִים כְּלַיְלָה וְלַיְלָה
מִתְבָּרֵךְ אֱלֹהִים כְּלַיְלָה וְלַיְלָה
מִתְבָּרֵךְ אֱלֹהִים כְּלַיְלָה וְלַיְלָה
מִתְבָּרֵךְ אֱלֹהִים כְּלַיְלָה וְלַיְלָה

Schibbbu elba col amma baarez
Schibbbu tabnez bearcha colna schavez
Ki hubu mak a celna bafamaim

Hu poel calmat beair t'zemaim.

Laudate Deum omnes gentes terræ
Laudate factorem omne quod in terra scripit.
Quia ipse est Rex omnium in celo
Operatorque omnium in aere & aqua.

Super

Super hoc igitur tetrastrophon Samaritanum compositamque cantilenam excerptes ex VIII. Pinace quatuor Musaritimos quotlibet. quos si iuxta regulas traditas in harmoniam animes, prodibit sequens melothesia, Musaritimi ex prima Pinacis VIII. serie excerpti sunt sequentes.

55323323212.	33345543232.	55533117171
77171185577	7777775545	77717655455
23555541235	55523321765	33335432123
52151858765.	33373378524.	33363415651

*Melothesia Samariana II. Tonni recto & retrogrado
ordine decantabilis.*

Kihuhu malca colma besamaim Schibbhu salmez bearcha colma scharez Schibbhu cloha col amme haera
Hu proel colma beaur veniam

Vides igitur modum in peregrinis linguis procedendi; Atque hoc usque exempli deditus de linguis orientalibus, quæ contrarium occidentalibus linguis in legendō scribendoque modum sequuntur; Iam verò quarundam etiam orientalium linguarū paradigmata dabimus, quæ nobiscum eundem legendi modum habent,

S. V.

De Poesi Æthiopica.

Ad Societ. IESV Patres in Æthiopia.

A pud Æthiopes alios hymnos non reperi, nisi eos, quibus in sacris vtuntur, homophonique sunt ut plurimum. & Rhythmici, nulla tamen quantitatis aut numeri syllabarum habita ratione, ut vel hinc pateat, nullam Nationem adeò barbaram esse, quæ non insito quodem instinctu Poesin & Musicam in hymnis suis affectet. Verum ut specimē aliquod huius linguæ videoas, tibi sequens tetrastrophon Æthiopicum compulimus ad formam Anacreontici accommodatum.

Gition

- ၃၀၃: ၅၁၂: ၂၉၂ :: *Gihon falach samai*
Nilus fluuius cœlestis
- ၁၃၄၈: ၁၇၁: ၁၈၈ :: *Zaiflas watu bemi*
Qui irrigat salubribus aquis
- ၁၃၄: ၁၈၈: ၂၀၁: ၂၀၈ :: *Madur tamla bebala*
Terram replens diuitijs
- ၁၇၈: ၂၆၈ :: *watamla saalana*
Nos vero abundantia satiat.

Compositurus igitur super huiusmodi linguam cantilenam, ex Pinace IV. excerptat quatuor Musarithmos quacunque serie. ut sequitur, deinde assumpto tono quoquis eos in harmoniam animabis iuxta precepta traditionis, prodibitque sequens Melothesia.

F	7
E	6
D	5
C	4
B	3
A	2
G	8
F	7

Melothesia Æthiopica tertij toni Rhythmica.

5654321	5543223	6543223	3456543
8674878	7865767	8865888	8888888
3456355	2345545	6325655	5654365
1432151	5123325	4123451	8434841

Melothesia Æthiopica V III. toni, recto & retrogrado ordine cantabilis.

Gibon falach samai Zaiflas Watu bemi Madur tamla bebala Watamla saalana.

Ecce paradigma Melothesias Æthiopicæ; eodē prorsus ingenio artificiosam & floridam supra dicta metra Melothesiam compones, si floridos è Pinace III. Syntagmatis II. Musarithmos excerpteris, & tradita methodo operatus fueris.

S. V I.
De Poeſi Armenica.

Ad Soc. IESV, aliarumque Religionum Patres Armenos:

Armeni in sua metrīca facultate, in omnibus sequuntur Gr̄ecos, à quibus uti ritus, ita facultates quoque suas hauserunt. Inter reliquos tamen Poetās merito primus tenet Nierses Armenorum Pāt iarcha & Poeta gentis suæ celeberrimus. Ex quo Melothesias nostræ thema deprompsimus Tristychon, hendecasyllabū, ut sequitur.

Tristyphon hendecasyllabū Armenicū.

Ճոռագյոթ փուղ նորսկե զմբաց լոյ,
Աշխանդ տրեգական լոյս ծո գեան կազոյ
Փըրկիւրդ բող որից զատ վառ վառ փըրկել

Garrachat parraz puruche smidaz luhs
Ansdieziet ariechagan luhs dzachia huchus
Pirchiziet puguriz fesa puta pirchel.

hoc est:
Splendor glorie renouat mentis lumen
Increati itaque solis lux orire huic anima
Q Redemptor Vniuersitanc festina redimere.

Quicunque igitur supra hoc tristychū hendecasyllabū componere defiderat, is sibi ex Pinace VIII. feligat tres Musarithmos, solitoque tono operetur iuxta regulas præscriptas; & prodibit sequens Melothesia Armenica: sint tres Musarithmi sequentes, tonusque sit secundus.

55535542145	35434323322	11122331171
-27117765877	55682176167	55577876555
32312567323	53457554545	33344654321
15865345673	33217152125	88677634151

G	8
F	7
E	6
D	5
C	4
B	3
A	2
G	1

Melothesia Armenica secundi toni.

Garrachat parraz puruche smidaz luhs Ansdieziet ariechagā luhs dzachia huchus Pirchiziet puguriz fesa puta
pirchel
D.

§. V I I.

De Musurgia Graeca:

Dato metro Graeco super illud Melothesiam petitam adaptare.

DE Poësi Graecorum non est quod loquar, cum & latina & omnis alia ab illa profluxerit; Sed exemplum tantum subiungam, ne hanc linguam præstantissimam, ex qua quemadmodum dixi, ceu ex fonte omnes scientiae, facultatesque cum potissimum Musica profluxere, contemptim præterisse videamur.

Anacreont. Od. I. *de λύρᾳ*

Θίλω λέγων Ατρεάδας	η μειψα νένερα πρώτην	Εἰπέ τοι αὐθεφωνή
Θίλω δὲ κρόδησιν ἄστον	Καὶ τὸν λύρην ἀποστολήν	Χαίροιτο λαττός η μῆν
Αβάεθιτές δε χρεδάντες	Καὶ τὸν μέν οὖν ἄθλος	Ηρώες η λύρης
Ερωτη μονῶν η χάνη	Ηρωτική λύρης	Μόνις ιερωτας ἄστον

Metrum Graecum.

Compositurus igitur supra sequens anacreonticum metrum stylo Florido, modulationem; Seligat primò tonum qui erit v. g. secundus. deinde ex Pinace III. Musurgiæ Floridæ excerpta 4 sequentes Musarithmos.

5557765	5345323	54321271323	55545342312712321
8782387	75577587678	555176777	777776655443555
3234542	2823555	3433545	33323127167567171
1587345	5873451	8756373	333756453423151

Excerptis Musarithmis vna cum notis appropriatis; operare ut doctus es, & prodibit sequens Melothesia.

Θίλω λέγων Ατρεάδας Θίλω δικρόδησιν ἄστον Αβάεθιτές δε χρεδάντες Ερωτη μονῶν η χάνη

Hanc Melothesiam iterum multis modis variare poteris, notas duplo grauiores ponendo, vel transponendo eas in triplam vel per transpositionem, vel per translationes in diuersos tonos, ut suprà docuimus.

S

De

S. V I I.

De reliquis idiomatis Occidentalibus.

Occidentales linguæ sunt & vocantur illæ propriæ, quibus Europa vtitur. Suntque ferè Hispanica, Gallica, Italica, Germanica, eiusq; Filic (vt Belgica, Anglicæ, Scotica, Illyrica, à quâ veniunt Polonica, Ruthenica, Bohemica. Hæc omnes lingue sagittis condens versibus metricas lege seruat; Ita tamen ut plerumq; datur metra laibicis sint similia, tam heptasyllabis, quam hendecasyllabis. Hexametrum enim, Pentametrum, Sapphicū, & omnia quæ dactylis & anapestis constant negliguntur habent præterea omnes Nationes hoc, ut Rhythmos suos faciat homophonos id est similiter desinentes, vel immediate, vel in alternatim sibi succedentibus metris; adeò innata vel ab ipsa natura hominibus est Rhythmica Poesis; Verum, quæ metra Musarithmis nostris maximè quadrant, iam videamus; Itali maximè amant coniunctionem Anacreontici cum Phalencio, id est heptasyllabi cum metro hendecasyllabo.

Meirum Anacreontico-Phalencium Italicum hexastrophon.

Così dolce harmonia
Così bene alternata melodia
Imagini son vere
Del raggirar delle celeste sfere
Che girando la sù co' suoi contenti
Fan che godan qua giù l'humane meni.

Rhythmus
Italicus.

Compositurus supra dictum metrum Melothesiam Floridam, accipe tres columnas ex Pinace II. Musurgia Florida & VI. Syntagmatis II. iuxta numerum, metro umque, quæ alternatim sibi applicantur processum; ita ut prima columna sit Anacreonticum, altera hendecasyllaborum. Tertia Anacreonticum. Quarta Hendecasyllaborum. Quinta deniq; Anacreonticorum & ultima hendecasyllaborum; Quibus ita ritè collocatis excerptantur Musarithmi quolibet ordine, vt nos hos excerptimus nullo seruato ordine prout primò occurrerunt, operationeque peracta iuxta regulas præscriptas, prodijt sequens Melothesia. Hoc interim summo studio obseruandos, ut notas chronometras singulis punctis numerisque correspondentes superimponas, præpositis pausis, si aliqui occurrerint; Notæ singulis Musarithmis respondentes, tot sunt, quot numeri in musarithmo, cui respondent; vndè facilis, si erratum alicubi fuisse, correctio datur. Atque hæc tanto studio peragenda sunt, ut nisi omnia ad unguem seruentur, desideratu compositionis scopus obtineri non possit.

Melo-

Melodhesia. Italica metra adaptata.

Così dolce harmonia dolce harmo nia.
 Così bene alternata melo dia.
 vere sono vere Che girando la sù co suoi contenti
 le celesti stelle Fan che godan quà giù l'humane menti.

S. I. X.

De Hispanico metro.

Hispani eadem pro sus ratione cum Italis versus suos fabricare solent, videlicet per aggregationem versuum lambicorum vel monocolon, vel heterocolon, Rhythrica quadam consonantia ~~omnino~~ perfecta, ut in sequenti paradigmate patet.

Octostychon Hispanicum.

Si à Homero la Odissea tan nombrada
 Si las Eneidas à Maron famoso
 Tienen la sacra frente del generoso
 Laurel tan iustamente coronada

No menos ésta obra dedicada
 Cíñe de honor eterno y belicoso
 Ibero con mil batallas victorioso
 Igualando la pluma con la spada.

Rhythmus
Hispanicus.

S 2 Vides

Vides igitur rationem poeseos Hispanicę; Si igitur quilibet supra eā Musarithmos nostros applicare vellet, is coniungat columnas iuxta polysyllaba metri, opereturque ut dictum est, prodibitque Melothesia quæsita. Melothesiam non appomimus, sed eam exercitio Tyroni eruendam relinquimus.

§. X.

De metro Gallico.

Metrum Gallicum Hispanico prorsus simile est; Verum ad hoc demonstrandum nihil aliud nisi exemplum requiri videtur.

Decastrophon Gallicum Rhythmicum octo-enneasyllabum.

De Gloria Paradisi.

Rhythmus
Gallicus.

<i>Là les sens fondens en delices</i>	<i>Accordans leur lusbs & leurs rires</i>
<i>La dans la pompe & le bon'beur</i>	<i>Chantent les los & la victoire</i>
<i>L'ame triomphé avec honneur</i>	<i>Dont dans de genereux guerriers</i>
<i>De la défaite de ses vices</i>	<i>Ont fait dans le temple de gloire</i>
<i>La les Anges par des concerts</i>	<i>Fleurir leur noms & leurs Lauriers.</i>

Super huiusmodi igitur metra literacola compositurus Melothesiam excerpte ex Pinacibus metris singulis appropriatis Musarithmos metris correspondentes vel simplices vel floridos, operationeque iuxta predictas regulas instituta prodibit desiderata harmonia.

§. XI.

De Germanico metro.

Germanicum idioma versibus & Rhythmis aptissimum est, unde innumera ferè inueniuntur huiusmodi Germanicis Rhythmis composita volumina, in omni materia genere. Quod autem de Germanico dicimus, de Belgico, & Anglicō quoque huius linguae filiabus intelligendum sunt. Sed vide exemplum sequens.

Tetrastyphon Germanicum Rhythmicum.

Rhythmus
Germanicus

<i>Niches irdisch füle des menschen hertz,</i>
<i>Kein freWd, Kein lust efs stiller;</i>
<i>Der lust, die freWd ist lawer schwartz,</i>
<i>Dan Gott allein efs fullet.</i>

Huiusmodi versus sunt Iambici Archilochici octosyllabi. Compositurus igitur supra huiusmodi harmoniam, accipe ex pinacibus quinto Contrapuncti simplicis vel tertio Contrapuncti floridi Musarithmos datis versibus correspondentes, operareque ut doctus es, prodibitque Melothesia perfita. Exemplum facile sibi Tyro eruere poterit.

Do

§. X I I.

De metro Illyrico.

Illyrica lingua multa sōbole gaudens (nam & Polonica & Bohemica aliaque plures eam agnoscunt matrem) versus suos non absimili modo Rhythmicè siue per metra similiter desinentia conficit; Ut proinde nihil aliud hic opus sit nisi paradigmata, suprà quo posito, si quis Melothesiam desideret, is operetur, iuxta præcepta tradita & potius scopo suo. Atque hec sunt præcipuæ linguæ toq[ue]s Europæ quibus Ars nostra Musurgica applicari poterit. Si quæ verò aliæ linguæ fuerint, scias eas ferè dialectos esse vnius ex recensitis linguis, vnde difficultatem quoque nullam habebis in Musarithmico ad dictas dialectos accommodandos. Linguis verò Americanas non adduco cùm earum notitiam non habeam; Quare hoc loco tantum Asicæ, Africæ, & Europæ præcipuæ & Orientales linguas, quarum intelligentiam diuina bonitas mihi concedere dignata est; adducere volui; Idque in gratiam Patrum Nostrorum aliorumque Religiorum pro honore Dei in diuersis mundi partibus desudantium, quæ omnia ut ad honorem Dei, Virginis Matris, proximiique salutem vnicè cedant, obnoxie voueo.

C A P V T V I I I.

Musurgia Rhetorica.

P R O O E M I V M.

Tame si Rhetorica multum in animis hominum in quamcunque partem inflectendis concitandisque possit, Musicam tamen majorem in ijsdem permouendis impressionem obtinere solus ignorare poterit, qui veterum Scriptorum monumenta non legit. Nam audita quadam harmonicæ modulationis diuersi modi institutæ efficacia, ex furiosis mansuetos, ex libidinosis castos, ex grauissimis infirmitatibus ad integrum sanitatem reductos, à Dæmonie denique insessos, liberatos, legimus; De Rhetorica verò similia raro percepimus. Maior ergo vis sub Musica latet, maior energia & in mentibus mortalium variè afficiendis efficacia, quam in Rheto.ica, cuius rei rationem cùm huius loci non sit, in Musurgia Physiologica fusiùs tractabimus. Cùm igitur hucusque de Musurgia Poetica variè, & in uila methodo tractauerimus, ordo postulare videbatur, vt & Musurgiam Rhetoricam haud absimili methodo prosequentes, noua quoque & à multis hucusque desiderata ratione træderemus, quod diuini Numinis assistentia me hac in parte effecturum confido, & ne longiores simus, rem ipsam aggredimur.

§. I.

De partibus constitueribus Musurgiam Rheticam.

Sicuti ex syllabis pedes, ex pedibus metra, ex metris Odæ, & denique ex his omnibus insigne poeticæ compositionis ædificium consurgit; ita ex verbis, nominibusque aptè dispositis, variaz nascuntur enunciationes, ex his periodi, ex periodorum artificiose per tropos figuris è contextarum tandem nascitur oratio ad persuadendum apposita, quæ quidem tripliciter institui potest, per genus iudiciale, deliberativum, & encomiasticum, Musurgia verò nostra parallela quadam ratione procedens, & dum Musarithmos verbis adaptat, pro significatione corundem rationes varias producit, veluti

veluti enunciationes quasdam; Ex quarum continuacione harmonicæ nascuntur periodi, ex hisce deum artificiosè per Musasithmos floridos & coloratos ceu per figuræ quasdam & tropos contextis resultat cantilena ad varias animi affectiones pro assumpti thematis significatione concitandas, efficacissima. Et tribus quidem dictis dicendi generibus aptè respondent tria modulandi genera; Deliberatum Enarmonico, Iudiciale Chromatico, Encomiasticum denique Diatonico. Sed hec alibi fusius pertinximus.

§. I I.

De varijs animi affectionibus ad quas musica inclinat.

Sicut Rhetorica varijs argumentis & rationibus veluti per figurarum troporumque varium contextum animum nunc delectat, nunc eontristat, nunc ad iracundiam, iam ad commiserationem, modò ad indignationem, vindictam, impetus vehementes, aliquosque affectus prouocat, & denique peracta mentis commotione tandem ad id, quod Orator intendit, consentiendum Auditorem inclinat. Ita & Musica pro vario periodorum contextu tonorumque diuersa dispositione, variè animum agitat; Mouet autem animam nostram per tres potissimos affectus, ex quibus tanquam ex radice quādā alij postmodum nascuntur; Sunt autem hi tres affectus generales sequentes, primus est lætitia, quæ sub se continet affectus amoris, magnanimitatis, impetus, desiderij, qui ex sanguine originem suam nanciscuntur, si verò lætitia dissoluta intemperataque fuerit, generat affectus propriè cholericos, iræ, odij, indignationis, vindictæ, furoris. Secundus remissionis affectus generalis cum tardo motu gaudeat, generat affectus pietatis, amoris in Deum, item constantiæ, modestiæ, feueritatis, castitatis, religionis, contemptus rerum humanarum, ad amorem denique cœlestiū mouet. Tertius est misericordiæ affectus, sub qua manent omnes iij affectus qui à phlegmate & cholera nigra profundiunt, ut sunt tristitia, planctus, commiserationis, languoris, similesque, qui ad hanc classem reuocari possunt. Quomodo autem huiusmodi affectus vi Musicæ excitentur in anima, dicetur in physiologia harmonica; modò tandem ostendendum est, qui toni quæue clausule tropicæ sint, quæ figuræ dictis affectibus concitandis propriæ sint, & primò quidem dicimus de duodecim tonis, deinde de totidem tropis seu figuris harmonicis prout apertitudinem in se habent, ad animam nunc ad hos, nunc ad illos affectus concitandam.

§. I I I.

De duodecim tonis, eorumque natura & proprietate.

DE Tonis eorumque dispositione fusè in precedentibus libris actum est, vt proinde nihil aliud hic opus sit, nisi vt paudis naturam cuiusuis declaremus. Cùm verò maxima sit Authorum de tonorum natura controuersia, nos in nullius verba iurantes, tonos iuxta propriam opinionem nostram hic determinamus, ita tamen vt vnicuique surum in hoc iudicium relinquamus.

Tonus igitur Primus. Si intensior sit & dissolutior à natura aptus est choreis, saltibus, festiis tripudijs, si remissus fuerit pietati & amori diuino cœlestiumque desiderio idoneus quoque esse poterit. Super hunc tonum composita est Antiphona: *Alma Redemptoris mater.*

Secundus tonus. Teneritudini aptus est, pertinetque ad affectus misericordiæ exprimendos, qui si intensior sit, ad affectus lætitia seruire quoque poterit.

Tertius tonus, ad affectus testij ordinis inclinat, moestitia, lachrymis, commiserationi aptus, super hunc tonum compositus est hymnus: *Salve Regina.*

Quartus

Quartus tonus, in omnibus ferè similis est præcedenti, eiusdemque classis affectus planctus, sollicitudinis, calamitatis. Omnis generis ad mysterias exprimendas apta pathemata excitat.

Quintus, Ecclesiasticus est, maximo decore resplendet, habet enim nescio quid gravitas, & heroicæ maiestatis, qua mentes hilares & ad res graues & arduas prouocare videtur.

Sextus, ad affectus in prima classe contentos sollicitat, ferociæ militaris, si dissoluior, tremissior, ad omnes affectus concitandos seruire potest.

Septimus, Modestiam, iucunditatem, victoriam spirat.

Octauus, affectibus secunda classe in animis hominum excitandis seruit, gravitate, & maiestatem affectus.

Nonus, sibi vendicat verba lasciva, voluptuosa, minacia, qui si intenſior fuerit, furorem quoque & perturbationem suscitat.

Dicimus, Modestiam, mansuetudinem, coelestium rerum meditationem, amorem diuinum spirat, rebus diuinis exprimendis apertissimus.

Vndecimus, Verba requirit dulcia, suavia, amœna & materiam delectationi præbentia.

Duodecimus, Eandem proprietatem cum sexto sortitur.

Atque hęc est proprietas duodecim tonorum iuxta opinionem meam; Quarum omnium rationes Deo dante assignabuntur in physiologia Musurgica.

§. I V:

De Partibus Rhetoricae Musurgicæ.

VT Rhetorica tribus constat partibus, inuentione, dispositione & elocutione, ita & nostra Musurgica Rhetorica; Inuentio Musurgicę Rhetoricę nihil aliud est, quam apta Musarithmorum verbis congruorum adaptatio; Dispositio verò est pulchra quædam corundem per aptas notarum applicationes expressio. Elocutio denique est ipsa Melothesię omnibus numeris absolute, tropis figurisque exornata per cantum exhibitio. Quibus quidem tota artificij nostri Musarithmici forma patet.

§. V.

De Exordio Melodie.

EXORDIUM melodie est modulatio Auditoris animum idoneum ad reliqua reddēs. Eritque proba si Auditorem excitet, & audium ad reliqua faciat. hoc autem fiet, si exordium sit graue, suave, sonorum & harmonica gravitate plenum; verbis congruis ab assumpto tono clausulas ordiens; vitiosum enim esset, si quis assumptæ super VI. tonum Melothesię principium ab alio quoquis tono ordiretur, ita vitiosum exordium faceret, qui in modicis vocum diminutionibus canticum inciperet, nisi forte verborum thema aliud suaderet, ut in ista cantilena Monteuerdij, *Fuge fuge dilecle mi.* in qua dum fugam exprimit, fugam vocum minutissimis notis adornat. Vitium quoque foret, si quis clausulam fini debitam, in initio cantus poneret.

De

§. V I.

De Ornamentis

Ornatus Musurgiae nostræ in hoc consistit, ut notarum, interuallorumque contextus verborum significacioni respondeantur, ut celestem animi motum significant verba, cum notis celeribus, si tardum, tardis aptè exprimat. Contextus autem melodicus sit concinnus, sicut periodi periodis bene coherentes, ritecorundem interuallorum propinquitas; Verba attendantur, quorum alia, dum alijs consonantiora reperiuntur, consonantiorem quoque harmoniam efficiunt, ita voces [immanes], [concelebrare], [soliditudo], (concupibuntur) metiorem melodicas dispositionis effectus, quam [magnus], [concinere], [cursus], & similia sortientur.

§. V I I.

De figuris siue tropis:

Figuras in hac Musurgica arte nos aliter accipimus, ac Rethores; Nam hic pro eadē re sumimus tropos & figurās. Consistit autem figura Rhetorica in varia eiusdem verbi additione, geminatione, multiplicatione siue repetitione, per modum alloquenter, interrogantis, increpantis, proponentis res magnas, altas, admirabiles, viles, indignas. Quæ non ita commodè nostro instituto seruire possunt, ut potè vocibus concordantibus harmonicè, nimirum dissipatis: et si stylo recitatiuo id genus figurarum melius quadret, dum videlicet una vox maiorem commoditatem habet eas exprimendi.

Rethores porrò vocant Tropum sermonis à propria significatione in aliam cum virtute mutationem, qui cum Musurgiae nostræ difficulter applicari possint, nos tropos aliter sumentes, nihil aliud esse dicimus, quam certas Melothesias periodos, certam animi affectionem connotantes; & tales iuxta duodecim tonorum diuersitatem duodecim quæcumque constituimus; Nam hinc, & antiqui tonos non aliter ac tropos appellando censuerunt; cum diuersi diuersos animi affectus denotent, & sunt proprij Musicorum, suntque sequentes: amoris, gaudij, exultationis, dissolutionis, odij, ferociaz, impetus, grauitatis, modestiaz, temperantiaz, religionis, compassionis, luctus, planctus, tristitia.

Nomina troporum. Figuræ vero, quibus nos propriè utimur, sunt sequentes. Pausa, Repetitio, Climax, Complexus, Polysyndeton, Symploce, Omoiopoton, Antitheton, Anabasis, Catabasis κύκλος, Fuga.

§. V I I I.

Explicatio figurarum:

I. Flūtūs. idē quod quies est, Pausa tunc cōmodè adhibetur, cum una persona nō multicentur loqui; fitque tunc oportunè; cum quis, vel interrogat, vel ad interrogata respondet, ut sit in dialogis harmonicis Viadanæ. Ad hanc reuocari potest suspensio, siue suspiratio, dum per pausas fusas, aut semifusas, quæ & ideo suspiria vocantur, gentilis, & suspirantis animæ affectus exprimimus.

II. Dicuntur cīcōpēsi siue repetitio, cùm ad energiam exprimendam una periodus sepius exprimitur, adhibeturque sèpè in passionibus vehementioribus animi, ferociaz, contemptus, ut videre est in illa cantilena notæ: *Ad Arma, Ad Arma;* &c.

III. Vo-

III. Vocatur Climax siue gradatio, estque periodus harmonica gradatim ascendens κλιμαξ. adhiberique solet, in affectibus amoris: diuini & desiderijs patriæ coelestis, vt illud Orlādi. (Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum) ad hanç reuocari potest stenaformis id est suspiratio, qua varij suspirijs per paucas, suspirantis animi affectus naturaliter exprimit.

IV. Συμπλοκή siue complexus est periodus harmonica, qua voces quasi in vnu si cōspirare videntur, adhiberique solet in affectibus machinationum, vt illud Clementis nō Papa, Astiterunt Reges terra aduersus Dominum, & aduersus Christum eius. συμπλοκή.

V. Ομοιότων siue similiter desinens figura, est periodus harmonica qua similiter ὀμοιότων definit in sēpius repetita, adhiberiq; solet in seria alieuius rei affirmatione, negatione, &c. aut increpatione, vt illud Pr̄fēstī; (Nos insensati.)

VI. Antitheton, siue Contrapositum, est periodus harmonica, qua oppositos affectus exprimimus; sicut illud Iacobi Carissimi, quem Heracliti risum & Democriti planctum intitulat, & illud Leonis Leonij. Ego dormio, & cor meum vigila.

VII. Anabasis, siue Ascensio est periodus harmonica, qua exaltationem, ascensionem vel resalitas & eminentes exprimimus, vt illud Moralis (Ascendens Christus in altum &c.) αναβασις.

VIII. Catabasis siue descensus periodus harmonica est, qua oppositos priori affectus pronunciamus seruitutis, humilitatis, depressionis affectibus, atq; infimis rebus exprimendis, vt illud Massaini. Ego autem humiliatus sum nimis, & illud Massentij, descendunt in infernum viuentes.

IX. Κύκλωσις siue circulatio est periodus harmonica, qua voces quasi in circulum κύκλωσις agi videntur, seruitque verbis actionem circularem experimentibus, vt illud Philippi de Monte, Surgam & circumibo Ciuitatem.

X. Φυγή siue fuga periodus harmonica est, verbis fugam indicantibus apta, cuiusmodi illud: Fuge dilecte mi; seruit quoque actionibus successuis exprimendis, cuius quidem omnium frequentissimus usus est.

XI. Ομοίωσις assimilatio est periodus harmonica, qua actiones rerum propriè exprimuntur, vt dum periodi singularum vocum diuersa referunt, vt illud: (Tympanizant, Cytharizant, pulsant nobis fulgent stolis coram summa Trinitate) in hac cantilena basis Tympanum graue refert, coeteræ voces omnis generis instrumenta.

XII. Repentina abruptio est periodus harmonica, qua rem citò peractam exprimimus, & vt plurimum locum habet in fine, vt illud (Desiderium peccatorum peribit.)

Ecce hi sunt tropi & figuræ, quibus Musurgia vt plurimum uti solent; quibus expositis, iam ad praxin nos accingamus.

S Y N T A G M A I I I .

Musarithmos Musurgiae Rhetoricæ exhibens.

Premissis ijs qua ad Musurgiam Rheticam pertinet, nihil restat nisi ut modò quoque videamus, quomodo prædictis applicari possint.

Quemadmodum igitur in Musurgia metrica siue poetica per 16. Pinaces Musarithmos totam artem comprehendimus; ita & in hoc tertio Syntagmate absolutam Musurgię Rheticę rationem & methodum demonstramus, quod ut commodius foret Syntagma totum in 10. Pinaces diuisimus. Quorum.

I. Pinax bimembris est, continetque Polysyllaborum, prior quidem penultima longorum, posterior penultima breuum Musarithmos, idemque cum eo quem in primo Syntagma exhibuimus. In hoc tamen differt; quod notas pleonasimè deductas annexas habet.

PINAX PLEONASTICVS.

Musarhythmos Rhetoricæ Musicæ continens pro Contrapuncto
simplici varie adornando.

Bisyll. laba.	I. Pleonasmus notar. que fluunt motu disuncto.	Trisyl. laba.	I I. Pleonasmus notarum fractus.	Tetrasyl. laba.	III. Pleonasmus notarum fractus.	Pentasyll. laba.	IV. Pleonasmus fractus.	
5 5	III. ♫♩♩	555	III. ♪♩♩♩	5555	V. ♪♩♩♩	55555	VII. ♪♩♩♩	
7 8	III. ♩♩, ♩	878	III. ♩♩♩	7878	V. ♩♩♩	77878	VII. ♩♩♩	
2 3	— ♩, ♩	323	— ♩♩, ♩	2323	V. ♩♩♩	23323	VII. ♩♩♩	
5 8	III. ♩♩, ♩	858	V. ♩♩♩	5858	V. ♩♩♩	53858	VII. ♩♩♩	
3 5	IV. ♩♩♩, ♩	421	V. ♩♩♩	5535	VI. ♩♩♩	56654	VII. ♩♩♩	
7 8	IV. ♩♩♩, ♩	876	V. ♩♩♩	8787	V. ♩♩♩	88888	VII. ♩♩♩	
2 4	V. ♩♩♩, ♩	653	V. ♩♩♩	3212	VI. ♩♩♩	33434	VII. ♩♩♩	
5 4	V. ♩♩♩, ♩	456	V. ♩♩♩	8565	V. ♩♩♩	86484	VII. ♩♩♩	
6 5	V. ♩♩♩♩, ♩	554	V. ♩♩♩♩	6523	VI. ♩♩♩♩	55543	VII. ♩♩♩♩	
2 7	VI. ♩♩♩♩, ♩	876	VI. ♩♩♩♩	2778	VI. ♩♩♩♩	87765	VII. ♩♩♩♩	
4 3	VI. ♩♩♩♩, ♩	322	VI. ♩♩♩♩	2555	VII. ♩♩♩♩	32388	VIII. ♩♩♩♩	
2 3	— ♩♩♩♩, ♩	152	— ♩♩♩♩	2332	VII. ♩♩♩♩	15341	VIII. ♩♩♩♩	
5 5	III. ♩, ♩	342	VI. ♩, ♩	3323	VII. ♩, ♩	55352	VIII. ♩, ♩	
7 7	III. ♩, ♩	887	VI. ♩, ♩	8878	VII. ♩, ♩	87872	VIII. ♩, ♩	
2 2	— ♩, ♩	365	VI. ♩, ♩	3323	VII. ♩, ♩	32122	VIII. ♩, ♩	
5 5	IV. ♩, ♩	645	VI. ♩, ♩	8858	VII. ♩, ♩	85652	VIII. ♩, ♩	
4 3	IV. ♩, ♩	323	VII. ♩, ♩	5423	VII. ♩, ♩	25423	IX. ♩, ♩	
6 8	V. ♩, ♩	878	VII. ♩, ♩	5678	VII. ♩, ♩	456, 8	VII. ♩, ♩	
4 5	V. ♩, ♩	555	VII. ♩, ♩	3155	VIII. ♩, ♩	43128	X. ♩, ♩	
2 1	— ♩, ♩	151	VII. ♩, ♩	3458	VIII. ♩, ♩	23451	VII. ♩, ♩	
2 8	VI. ♩, ♩, ♩	555	VII. ♩, ♩, ♩	5428	VIII. ♩, ♩, ♩	56555	X. ♩, ♩, ♩	
5 5	V. ♩, ♩, ♩	878	VII. ♩, ♩, ♩	8878	VIII. ♩, ♩, ♩	88878	X. ♩, ♩, ♩	
7 8	VI. ♩, ♩, ♩	323	VII. ♩, ♩, ♩	3853	VIII. ♩, ♩, ♩	34323	X. ♩, ♩, ♩	
5 8	— ♩, ♩, ♩	858	VII. ♩, ♩, ♩	8458	VIII. ♩, ♩, ♩	84858	Pleonasmus in ger notarum	
5 6	Notæ lequentes fluunt motu con- tinuo &to per repeti- tionem.		545	Pleonasmus inte- ger notarum motu isophono procede- tium.		5535	Pleonasmus in- ger notarum	
7 8	— ♩, ♩, ♩		868	8787		V. ♩, ♩, ♩	56654	VII. ♩, ♩, ♩
2 4	III. ♩, ♩, ♩	323	IV. ♩, ♩, ♩	3212	V. ♩, ♩, ♩	2555	VII. ♩, ♩, ♩	
5 4	III. ♩, ♩, ♩	828	IV. ♩, ♩, ♩	8565	V. ♩, ♩, ♩	33434	VII. ♩, ♩, ♩	
4 3	VI. ♩, ♩, ♩	555	V. ♩, ♩, ♩	6523	V. ♩, ♩, ♩	86484	VII. ♩, ♩, ♩	
6 8	IV. ♩, ♩, ♩	878	V. ♩, ♩, ♩	2778	VI. ♩, ♩, ♩	55352	VII. ♩, ♩, ♩	
4 5	V. ♩, ♩, ♩	323	VII. ♩, ♩, ♩	2555	VI. ♩, ♩, ♩	87872	VII. ♩, ♩, ♩	
2 8	— ♩, ♩, ♩	858	VII. ♩, ♩, ♩	2351	VII. ♩, ♩, ♩	32122	VIII. ♩, ♩, ♩	
5 5	VI. ♩, ♩, ♩, ♩	655	VI. ♩, ♩, ♩, ♩	5555	VI. ♩, ♩, ♩, ♩	85652	VIII. ♩, ♩, ♩, ♩	
7 8	VI. ♩, ♩, ♩, ♩	878	VI. ♩, ♩, ♩, ♩	7878	VII. ♩, ♩, ♩, ♩	25423	VIII. ♩, ♩, ♩, ♩	
2 8	VI. ♩, ♩, ♩, ♩	423	VI. ♩, ♩, ♩, ♩	2323	VII. ♩, ♩, ♩, ♩	45678	VIII. ♩, ♩, ♩, ♩	
5 8	VI. ♩, ♩, ♩, ♩	458	VI. ♩, ♩, ♩, ♩	5858	VII. ♩, ♩, ♩, ♩	43128	VIII. ♩, ♩, ♩, ♩	
6 5	VI. ♩, ♩, ♩, ♩	543	VII. ♩, ♩, ♩, ♩	4565	VIII. ♩, ♩, ♩, ♩	23451	VIII. ♩, ♩, ♩, ♩	
8 8	VII. ♩, ♩, ♩, ♩	888	VII. ♩, ♩, ♩, ♩	8888	VIII. ♩, ♩, ♩, ♩	56543	VIII. ♩, ♩, ♩, ♩	
4 3	VII. ♩, ♩, ♩, ♩	345	VIII. ♩, ♩, ♩, ♩	6543	VIII. ♩, ♩, ♩, ♩	88888	IX. ♩, ♩, ♩, ♩	
4 8	VII. ♩, ♩, ♩, ♩	848	VIII. ♩, ♩, ♩, ♩	4848	VIII. ♩, ♩, ♩, ♩	34565	VIII. ♩, ♩, ♩, ♩	
						84348	VIII. ♩, ♩, ♩, ♩	

II. Pinax continet Musarithmos Melothesias Floride varijs primæ classis affectibus concitandis aptos, verbisque polysyllabis penultima longis accommodatos.

III. Pinax continet Musarithmos melothesias floride, varijs idem secundæ classis affectibus concitandis aptos, pro varijs verbis polysyllabis penultimis breuibus accommodatos.

IV. Pinax continet alias Musarithmos floridos, syncopatos, diminutos, artificiosè ligatos, pro varijs affectibus tertiaræ classis concitandis, aptos, verbisque polysyllabis penultima longa accommodatos.

V. Pinax continet Musarithmos pro ijsdem affectibus, sed verbis penultima breuibus accommodatos.

VI. Pinax Musarithmos continet Motectico, Ecclesiastico, & Madrigalesco stylo accommodatos.

VII. Pinax Musarithmos continens, sugarum artificiosarum contextum exhibet.

VIII. Pinax Musarithmos Polyphonios, id est in 5. 6. 7. 8. 12. 16. vocibus tam simplicis, quam floridi Contrapuncti exhibet.

IX. Musarithmos stylo recitatiuo exhibet.

X. Musarithmos chromaticos & enarmonicos exhibet.

Atque hi sunt Pinaces, quibus Arca nostra Musurgica conflat, ad perfectam comprehendendi notitiam perducentes, quos tamen in hoc libro, partim ne multitudine rerum opus plus æquo grauaremus, partim ne arcanum tam nobile cuius aperiremus, consultè omisimus.

Pinaces Arca
Musurgica
referuntur.

EXPLICATIO PINACIS PLEONASTICI.

Contrapuncti simplicis pro Musurgia Rhetorica.

Habet hic Pinax quatuor columnas quarum vnaquaque series iterum in tres tripartita est; Prima series vniuscuiusque columnæ continet Musarithmos Contrapuncti simplicis, in bisyllabis, trisyllabis, tetrasyllabis, pentasyllabis, vt series columnæ vniuscuiusque ostendit. Secunda series continet numeros polysyllaborum penultima tam longorum quam breuium, & brevia quidem ita exhibemus. ^{iiij} hoc est trisyllabū penultima breue; ^v quatrissyllabū penultima breue; ^v pentasyllabū penultima breue & sic de cœteris, penultimam verò longam ita exhibemus. ^{viij} trisyllabū penultima longa; ^{vij} quatrissyllabū penultima longa, ^{vij} pentasyllabū penultima longa. ^{vij} heptasyllabū penultima longa & sic de cœteris. Tertia series notas continet, polysyllabis singulis correspondentes, quas notas nos pleonasmos vocamus, atque nihil aliud est quam multiplicatio Musarithmorum in notis represeñata. Produximus autem Musarithmos in hoc Pinace à trisyllabis usque ad pentasyllaba, eo quod hic 4. Musarithmi sufficientissimi sint ad omnes quoscunque in cantilenis verborum contextus exprimendos. Verum mirificum huius Pinacis usum declaremus.

Nota igitur Melothesas non semper ijsdem cadentijs siue interuallis vti, sed eandem clausulam iuxta variat tonorum misturam varie repetere, prout suprà in canone sexto traditum est. Si enim quispiam tum ex hoc, cum ex sequentibus Musarithmis continuatim clausulas iuxta dati thematis syllabicam quantitatem decerperet, is quidem faceret Melothesiam omnibus numeris completam, & artificio floridoque processu adornatam; sed cui gratia & nitor desit. Idemque faceret, quod Tyro Rhetorica, qui dum varios flosculos & elegantias coaceruat, orationem quidem floridam, sed cui contextus anima & decor harmoniae desit, componeret. Hinc Musici peritiores & iudicio pollentes, ut ingeniosa periodorum concatenatione cantilenam siue motetum aliquod adornent, floridis & artificiosis periodis simplicis Contrapuncti clausulas admiscere solent, easque per varia interuallare repetitas, & sic tandem cantilenam suis numeris absolu-

Iamā constituant. Hōs nos imitari voluimus totiusque artificij rationem in hoc pinace expressam demonstrare, ne quicquam ad Musurgiam nostram quo quis modo pertinens obmisisse videamur.

Regula I.

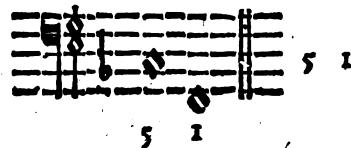
De Pleonasmio Musarithmico.

Quid pleo-
nasmus con-
iunctus & di-
funditus.

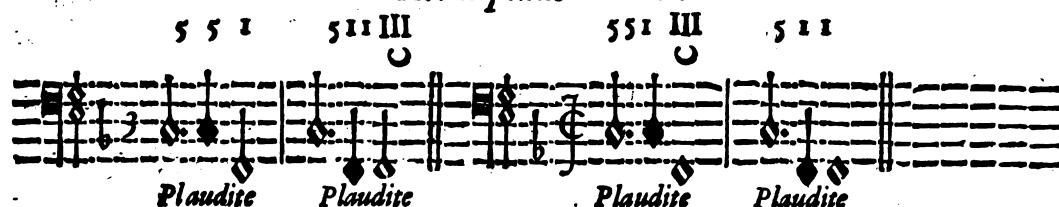
PLeopasmus Musarithmicus nihil aliud est, quam multiplicatio cuiuscunque Musarithmetici simplicis propositi. Potest autem haec multiplicatio, quemadmodum suprà quoque in casione 6. tradidimus, dupliciter institui; Primo per Pleonasmum sive multiplicationem fractam, sive quod idem est, disiunctam, dum videlicet polysyllabi alicuius vocabuli notæ pedometræ in diversa interualla discriminantur. Secundo per Pleonasmum sive multiplicationem integrum, sive coniunctam, dum videlicet polysyllabi alicuius vocabuli notæ pedometræ in eodem interuallo constituntur. utramque in columnis exhibuimus, vti inscriptiones docent. His igitur propositis, iam columnas Musarithmotum interpretemur. Prima itaque columna habet Musarithmos bissyllabarum, quæ in rigore non respondent nisi duabus notis pedometris, vti in pinace Syntagmati primi Contrapuncti simplicis ostendimur. Iam verò vt Rhetorica Musurgia varietatis amans, maiore libertate luxuriaretur, hunc pinacem ita disposuimus, vt columnæ Musarithmorum non tantum bissyllabis, trisyllabis, tetrasyllabis aut quatrosyllabis præcisè responderent, Sed unusquisque ex dictis omni imaginabili polysyllabo respondere possit; ita primæ columnæ Musarithmi per Pleonasmum sive disiunctum, sive coniunctum, 3. 4. 5. 6. 7. 8. & quotcunque tandem volueris syllabarum vocabulo, sive penultimam longam habeant, sive breuem, accommodari possunt. Idem dicendum est de Musarithmis III. & IV. columnæ. Verum paradigmate proposito res clarior evadet.

Sit itaque Musarithmus bissyllabus hic 5. 1. in notis repræsentatus vt patet; Hic Musarithmus in rigore tamen bissyllabis vocibus respondet. At nos hic asserimus, eum omni polysyllabo dato applicari posse, quod ita ostendimus. Si eum primo trisyllabo applicare velis, poteris id multiplici ratione in effectum ducere duplicando videlicet alterutrum numerum vel notam, ita-

Exemplum I.

Exemplum I I.

Vides in secundo exemplo trisyllabum penultima breue in voce *Plaudite* exhibitum esse per Musarithmum 5. 1. si primum numerum huius Musarithmi duples hoc pacto 5. 5. 1. & deinde notas pedometras quascunque huic pedi correspondentes applies. Hoc pacto omnes series illarum metrometrarum, que in Pinace II. Syntagmati Primi in fine columnæ secundæ continentur, huic trisyllabo penultima breui, applicari possunt. Sit iterum propositus Musarithmus 5. 1. trisyllabo penultima longo applicandus, fiet hoc, si notas columnæ metrometrarum in calce columnæ secundæ pinac. I. Syntag. I. exhibitas, multiplicato Musarithmo 5. 5. 1. applies. vt hic tertium exemplum docet.

Exem-

Exemplum III.

III III *Idem Pleonasmus sub alijs notis.*

Victori Victori ij. ij.

Non siccus, si Musarithmi propositi 5 1, ultimam notam duples hoc pacto. 5 1 1, vel 5 8 8. deinde notas iuxta trifyllabi quantitatem ostensa paulò antè methodo, Musarithmicis numeris applicaueris, ut in hoc exemplo patet; habebis aliam variationem.

Exemplum IV. Per Pleonasnum coniunctum.

Plaudite Plaudite ij. ij.
Victori Victori ij. ij.

pen.br. pen.lo.

Si verò per Pleonasnum integrum siue coniunctum progredi cupias, totum Musarithmum trifyllabum 5. 1. duplicabis, ita ut primò Musarithmi numerus similiter triplacetur, hoc pacto. 555 111, deinde hisce numeris iuxta trifyllabi quantitatem notas metrometas pro libitu in citatis columnis contentas, apponere poteris, ut in exemplo patet. & hæc repetitio in omnibus reliquarum vocum Musarithmis æquali numerorum proportione multiplicanda est. ut in assumpto Musarithmo patet.

Simplex	Multiplicatus	Pleonasmus coniunctus	Pleonasdisiunctus	Disiunctus
55	555	555	vel di 555555	vel 555555 vel 555555
78	778	vel sic 777	777778	7888888 vel 778888
23	223	cōiunctum 222	siūctim 333	ali. 233333 ter 223333
58	558	sic 588	iterum 555551	511111 551111

Vides igitur quomodo à binario numero paulatim crescat Musarithmus bisyllabus tam per disiuncta, quam per coniuncta interualla; Vbi nota quartam seriem per coniunctum Pleonasnum iterum vigesies multiplicabilem esse, quarum nos 3 tantum ponimus ut in 5. 6. 7. serie appetat. Verum notas vnicuique correspondentes apponamus.

Exem-

Exemplum I.

I. II. III. IV. V. VI. VIII.

Plaudite Victori ij. plaudite ij. ij. ij. ij. ij. ij. victori.

Vides igitur vel ex parvo specimine inexhaustas Rhetoricæ nostræ Musurgicæ diuitias. Notæ autem in bassi positæ debent esse eadēm, prout numeri Musarithmorū in taliis tribus vocib⁹ declarat. Quicunq; verò curiosius desiderat scire, quoties hic Musarithmus bisyllabus in uno trisyllabo mutari possit, is adeat primam partem huius problem. 3. combinat. vbi mira & prorsus paradoxa circa dicta reperiet. Denique quæcūque de unico Musarithmo 5. 1, proposito dicta sunt, de singulis in illa columnā Musarithmis bisyllabis intelligenda sunt.

Exemplum II.

Si porro Musarithmus trisyllabus ex secundæ columnæ prima serie, propositus 6 4 5, quartus in secunda columna Musarithmus. Hic Musarithmus trisyllabo respondens simpliciter, sic in notas resoluitur. Pleonastice tamen in quemuis polysyllabum resolubilis est, vel per notas coniunctas, vel per disiunctas. Ut si hunc citatum Musarithmum quadrisyllabo applicare velis, duplicare poteris, vel 1. vel 2. vel 3. vt in exemplo sequenti patet.

I. II. III. IV. V.

III. IV. IV. V. V. VI. VII. VIII.

repetita

Vides hic in secunda serie primam duplicatam, in tertia verò serie secundam, in quarta tertiam ad pronunciationem tetrasyllabi formandam; in quinta verò serie pentasyllabum duplicat primam & secundam, in hectasyllabo singulas duplicat, vt in VI. serie patet. in VII. serie pleonasmus integer exhibetur; dum trisyllabum (*Creator*) in singulis notis replicatur. VIII. serie verò idem disiunctim ponitur, vt ex distinctione patet, qui modus in infinitum ferè variabilis est; nam in hoc exemplo prima nota respondet primæ in Musarithmo simplici, 3 verò notæ in secunda diuisione, secū dæ notæ Musarith-

sarithmo simplici; & quinq; notæ in tertia diuisione, tertie notæ Musarithmi simplicis correspondunt, qui modus in infinitum ferè variabilis est, ut in prima huius libri parte fuisse ostendimus, hisce positis hanc formabis regulam.

Regula.

Dato polysyllabo quoquis, Musarithmeticum quemuis trium numerorum ex columna secunda pinacis huius depromptum in datum polysyllabum Musarithmeticum conuertere; Sit periodus quædam Enneasyllaba data, hoc est 9. syllabarum, uti *Veni Redemptor Fidelium*; cum Musarithmetico ternario exprimes, vel per coniunctum vel per disiunctum pleonasym; si per primū, singulitres numeri triplicati dabunt quæsitum, ut in hic patet. Hisce si vnam ex seriebus notarum metrometrarum in columna Enneasyllaborum Pinacis primi vel secundi, Syntagmatis primi applicaueris, habebis quæsitum. Si per secundum, operaberis ut in III. IV. V, exempl. patet.

Simplex Musarithmeticus trifyllabis.

I.	6 4 5
II.	666 444 555
III.	66666 4555
IV.	6666 44455
V.	66444445

Vides quomodo per multiplicationem Musarithmi simplices in quolibet polysyllabum mutari possint, & quomodo notæ ijs correspondentes affigi possint; atque hoc in infinitis modis. Sed rem aliquibus propositionibus declaremus.

Propositio I.

Dato Musarithmo simplici, & quolibet polysyllabo simplici sive composto, musarithmeticum ad datum polysyllabum accommodare, ut sequitur.

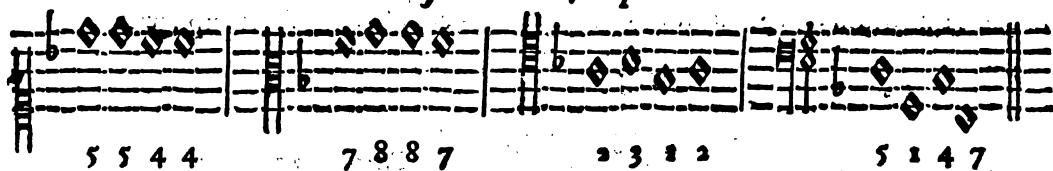
Sit Musarithmeticus simplex 4 numerorum ut sequitur 5147. sitque thema polysyllabū 8 syllabarum (*Gaudemus in Domino*) velitque quispiam componere supra datum thema in secundo tono; is dupli methodo propositum exequetur. Primo per Pleonasmum integrum, sive interualla coniuncta. Secundò vel Pleonasmum fractum, sive interualla disiuncta, utrumque paucis exhibebimus.

Si

Si itaque quispiam per coniunctas periodos rem primò tentare vobis sit, is Phonotacticum Systema primò in quatuor partes iuxta quadruplicem Musarithmi propositi numerum diuidet, deinde ex columna 4 pinacis huius que muis excerpto Musarithmum, nos nonum proposito nostro conuenientem assumptissimus, ut hic patet. Deinde applicata columna clavium ad columnam toni secundi, in singulis pentagrammis vocum puncta imprimet, ita ut singula spacia pentagrammorum unum punctum habeant, ut sequitur. Hoc peracto descendit in secunda serie columnæ tertiae, usque dum ad VIII signum octosyllabi, videlicet assumpti thematis, peruenieris, & accipe ibidem: V.g. penultimam notarum seriem, quam applicabis unicuique notæ ex quatuor sequentium vocum notis ut hic factum vides.

II. Toni

G	8
F	X 7
E	b 6
D	5
C	4
B	3
A	2
G	1

Musarithmi simplices.

I. Exemplum.

Per Pleonasmum coniunctum.

5 5 4 4
7 8 8 7
2 3 2 2
5 1 4 7

Gaudeamus in Dño ij. ij. ij.

Sequitur iam ut videamus, qua ratione hi 4 musarithmi simplices per pleonasmum disiunctum disponere possimus. Quod quidem exemplum sequens te melius, quam multa verba, docebunt.

II. Exem-

I I. Exemplum.

Per Pleonasmum disunctum.

Gaudeamus in Dō ij. ij. ij.

In huiusmodi igitur pleonasmis siue disunctis siue coniunctis accipe quamcumque notarum seriem, ut nos hic ultimam 11111111. Quo peracto spacijs Musarithmis correspondentibus punctis imprimet, singulisque punctis notas assignatas ita applies, ut istae octo notæ ponantur omnes in chorda, quam in qualibet voce punctum obtinet indicatis punctis, ut in exemplo patet; prodibitque melthesia vel per coniuncta ut in primo vel per discreta interualla, ut in altero exemplo patet.

Vides igitur replicationem octosyllabi compoſiti quater iuxta 4. numeros Musarithmi factam in primo exemplo, in secundo vero eandem replicationem, at diuisim; Nam primi Musarithmi notæ respondent 5. notæ 11111 in D baffi. Secundi Musarithmi notæ respondent 3. in G. 111. Tertiæ respondent aliae 5. 11111. in C. & tres aliae in F. quartæ denique Musarithmi notæ respondent. Ultimam vero periodum floridam ex columna VI. Syntagmatis II. Musarithmos floridos pro octosyllabis continentis excerptius ad maiorem harmoniam cantilenæ conciliandam, quod semper optime fiet, si Musarithmis data ratione multiplicatis repetitisque deinde floridam, & artificiosam clausam polysyllabo respondentem inseramus, ut iam dicemus.

Notæ in Pinaces Arcæ Musurgicæ referuatos.

CVM in iste decansserit, syntagma transfigiose. musica pinaces, hic omittentes Arcæ Musurgicæ eos, refrauenimus; hoc loco tantum Notas quasdam ponere vilium est; ut qui Arcam Musurgicam habuerint, aliquam vlius horum pinacum notitiam acquirant.

NOTA I.

In Pinacem Pleonasticum.

EX his suis forsan quam par erat dictis satis partes, quomodo per anaphorati siue repetitionem quam nos inter tropos Musicos reposuitus, cantilenam aliquam ordinare possumus; Est enim hoc nihil prope in cantilenis communius, adeo ut vix vlla-

V occur-

occurrat, quæ non huiusmodi repetitionibus scateat, ne autem qualibet repetitione cogantur integrum verborum contextum repetere Musici, hinc ponere solent huiusmodi signa ij. vel ij. queis & nos in columna pinacis primi huius partis vñsumus; præsertim in Pleonasmis integris notarum ab iij. 3. columnaz tertia serie hoc signum bis ponitur ij. ij. per Pleonasmos coniunctos, ad significandum notarum præcedentium aggregatum bis repeti debere; vbi verò ij. ij. ij. ter ponitur, notas præcedens notarum aggregatum ter vbi ij. ij. ij. ij. quater repeti debere signat; non tamen intelligas velim, hanc repetitionem instituendam supra eandem chordam, sed supra eas chordas, quas nota numeri Musarithmi denotant, vt in præcedenti exemplo patuit.

Porro in notis Pleonasmis interrupti videbis notas variè diuisas, omnes tamen in tot, quorū Musarithmī numeros habent; v.g. in 4. colūna pinacis 1. post numerum qui heptasyllabum breue notat ^{VII} reperies has notas 111, 1, 1, 1, 1, 1, vt vides subdiuisas, quo ostendimus 3. primas 111 pertinere ad primum numerum Musarithmi; quartam verò 1 pertinere ad secundam; quintam 1. ad tertiam; sextam 1. ad quartam; septimam denique ad ultimam Musarithmī figuram spectare. Atque hac ratione accipienda sunt notarum discrimina. Nam semper tot discrimina inuenies, quot Musarithmus notas contineat, & note inter Singula spacia discriminantia positæ censendæ sunt ad eam Musarithmī notam spectare, quam ordo indicat. ita notæ omnes in primo spacio contentæ censentur ad primam Musarithmī notam spectare, omnes in secundo spacio contentæ ad secundam; & sic de ceteris.

N O T A . I .

De Pleonasio usitato Ecclesiastico, quem vulgo [falsum Bordone] nos Isobatum dicimus, vocant.

Ex his clarissime patet, quomodo nullo pene negotio Falsi (vt barbaræ loquar) Bordones fieri possint, expediti ante totum negotiū poterit Musarithmo vñunico quatuor vel s. aut quatuor numerorum. Sunt autem falsi Bordones nihil aliud quam clausulae quæpiam certarum notarum, quarum prima nota per longam aut maximam exprimatur, reliqua vero sequentes in clausulam abeant finalem. Est autem huiusmodi psallendi ratio maxime vincta in psalmis, quorum versus cum bimembres plerumque sint, hinc ut omnes falsi Bordones bimembres, id est binas clausulas quoque habeant; prima pars respondeat primæ parti versus alicuius psalmi; secunda secunda. Cuicunque quoque ne in falsis bordoniibus clausulæ sint omnes sunt id est similiter difformes; sed semper prima aliam terminationem surrogatur, ac secunda. Sed exemplo doceamus.

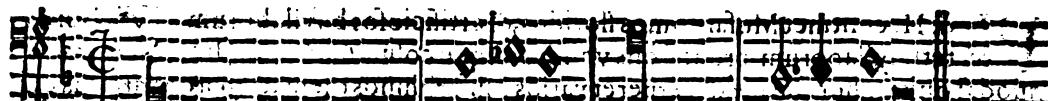
Propositio . II .

Dato Musarithmo quatuor numerorum, pleonasmum usitatum Ecclesiasticum, p[ro]te[re] falso Bordone] sine ut nos dicimus Isobaton constituere.

Sit datum thema (*Dixit Dominus Dominus meo: sede à dextris meis*) supra quod pleonasmum usitatum constituere oporteat. Sintque Musarithmi singuli quatuor numerorum, qui sequuntur 8565, 7325 1. e columna 4. puluis pinacis de promptu referantque Balsū; reliquos enim vocum Musarithmos brevitas causa omitimus. Si itaque ho[me] Musarithmos in notas resoluas, id

ut primò cuiusvis Musarithmi nota sit longa, vel maxima, reliquæ verò in clausulas abeant, habebis quæstum, ut in sequenti paradigmate patet.

Exemplum Pleonasmu Isoball Ecclesiastici.

Dixit Dominus Domini no meo Sede à dextris meis.

Reliquæ voces iuxta Musarithmos vnicuique proprios expedias; vides igitur artificium; Si verò per vnicum Musarithmum negotium expedire vis, tunc assampe quoquis Musarithmo cum in suas notas resoluas siue simplices, siue floridas; Quo perfecto mutata columna toni uno gradu vel 4. aut 5. Musarithmos denuò in notas resolues; prohibitq; per huiusmodi tonorum misturam pleonasmus petitus, ubi ramen sciendum, in hoc negotio Musarithmum eligendum, cuius duo ultimi numeri basis habeant numeros 5. 1.

NOTA III.

De usu pinacum Syntagmati I. Arca Musurgica.

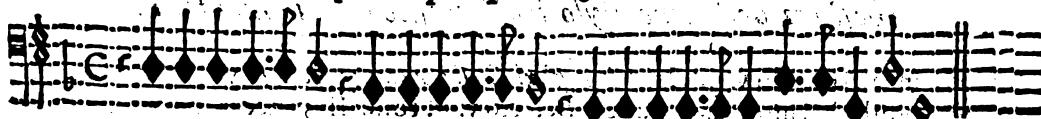
Nota omnes Musarithmos pinacum quorum-
cunque in Syntagma primo positorum,
huic negotio nostro, siue amplificationi Musurgiae
Rhetorice seruire posse; Nam Pleonasmi memo-
rati tam coniuncti, quam disiuncti in quoquis dato
poly syllabo assignari possunt. v. g. sequens clausula
ex Musarithmis pinaci heptasyllaborum syntag. I.
eruta, cuicunque sententie aut perioda insinatis ferè modis accommodari potest.

Musarithmus simplex heptasyllabus.

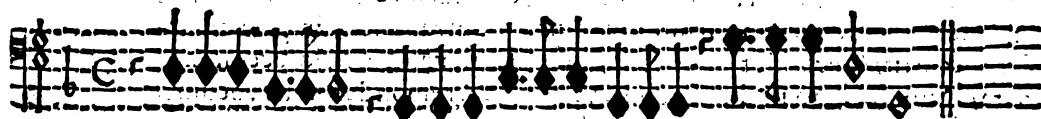
VII

I. Exemplum per pleonasmum coniunctum.

Cantemus Dño ij. ij. canticum nouum.

Exemplum II. per disiunctum.

Cantemus Domino ij. canticum canticum nouum:

Sit enim melthesia perficienda supra hoc thema [Cantemus Domino canticum nouum]
& supra Musarithmum ex pinace heptasyllaborum extractum; vt prima exemplis se-
ries ostendit: poteris quotlibet in primæ notæ spacio, & quotlibet in secundæ, quotli-
bet in tertiae, & sic de cœteris, notas continuare, ut in duobus exemplis hic appositis
patet.

NOTA IV

Pinacis II. in Arca Musurgica Explicationem exhibens.

Pinac II. continet Musarithmos floridos, & artificiosos bissyllaborum trisyllaborum, & tetrasyllaborum, prout frons ipsius fuisseque columnæ demonstrat; Nota tamen quod si quis ex hoc pinace decerperet varios Musarithmos themati appropriateatos, si quidem harmoniam producturus sit artificiosem; sed ob eadem, & interualla nec iudiciosam, nec auribus apprimè gratâ exhiberet, nisi quis vno Musarithmū ut in praecedentibus declaratis, per varias tonorum misuras deduceret; tunc enim harmonia vigorem decorumque suum retineret; Seruit igitur hic pinax potissimum clausulis artificiosis, & floridis, cotrapuncto simplici pleonastice deducto inserendis, vt in paradigmate propositionis primæ huius ultima periodo patet; Quæ clausula florida pulchra claudit Melothesiam ex viaco Musarithmo pleonastice deductam; possunt autem clausulas huiusmodi ubique inserri vel in principio, vel in medio, vel in fine, hac tamen cautela, vt tunc numeri basis 48 & 51 semper finem. 41. verò principio, medio, & fini, reliqui numeri 65, 21. tantum principio, & medio applicentur.

NOTA V

Pinacis III. IV. V. in Arca Musurgica praxin exhibens.

IN hoc pinace continentur Musarithmi floridi Ecclesiastico cantui, & motectico stylo maxime proprij; Si cui igitur animus foret Melothesiam exhibere stylo Ecclesiastico, is hoc pinace maxime utatur, habet autem hic pinax duas columnas, in quarum unaquaque, Musarithmi una cum suis notis correspondentibus exhibentur. Sitigitur.

Propositio III.

Dato qualcumque sacro verborum themate, super illud Melothesiam ordinare stylo Ecclesiastico conuenientem.

Sit thema verborum v. g. *Ave Virgo gloria tua super omnes speciosa* velisque id exornare modulis harmonicis; ita age. Selecto v. g. tono III; excerptantur ex secunda columnâ octosyllaborum (tot enim unum membrum thematis habet syllabas, quarum penultima longa) Musarithmi quilibet, qui deinde per applicationem columnæ clavium ad columnâ dati toni, in modulos ope systematis phonotacticis animabuntur ea prorsus ratione, qua hucusque semper factum est (Nam in modo operandi nulla prorsus à Contrapuncto simplici diuersitas occurrit) & prodibit sequens harmonia Ecclesiastico stylo accomodata. Summo verò studio curabis, vt notas correspondentibus vocum Musarithmis applies, & nihil eorum, quæ occurrunt, vt sunt puncta notis affixa, & caudæ fusarum semifusarumque omittas, quæ tamen Musicae practice imperitis dicta sint.

A	8
G	7
F	6
E	5
D	4
C	3
B	2
A	1

Exem-

Exemplum stylo Ecclesiastico.

Gau de Virg glori o fa ij. ij.

Super omnes speciosa ij. ij.

Vides in hoc exemplo modum procedendi in alijs; Nota verò, Quòd si post periodū vnam atque alteram Contrapuncti simplicis Musarithmos ex pinacibus appropriatis, (v. g. ex Pinace V. iuxta thema verborum assumptum octosyllabum depromptos) variae tonorum mixtura insexueris, non tantum harmoniam suauorem, sed & productiorem reddes: v. g. hæc clausula ex Pinace octosyllab. Contrapuncti simplicis deprompta & inserta inter primam & tertiam periodum, gratiorem reddit harmoniam, præsertim si clausula fuerit alterius à priori clausula toni, vt nos hic ex tono III. in XI. deflectimus. ponimus autem hic tantum basis clausulam, quod enim de uno, de aliarum vocum Musarithmis quoque intelligendum est. Atque ex hoc unico exemplo liquet, quomodo in reliquis procedendum. Est enim hic modus infinitis ferè variationibus aptus, quas tamen peri-
tores facilius capient, quam ego vel multis verbis exaggerare possum.

NOTA

N. Q. T. A. V. I.

Pinacis VI. VII. VIII. Musarithmos fugarum con-
tinentis, praxin exhibens.

Hic pinax continet artificia fugarum, cuicunque igitur animus est singulari elo-
quentia Melothesiam quandam perficere, is ex hoc pinace Musarithmos sibi
peteret poterit, Verum rem unico paradigmate declararemus.

Propositio IV.

Dato themate verborum quorumque Melothesiam ar-
tificiosis fugarum texturis perficere.

Sit thema verborum datum: *Laudate Dominum omnes Gentes*, & Tonus VIII. Præpa-
rato phonoautico systemate, applicatisque columnis inuicem ex hoc Pinace Mu-
sarithmos excerptes verbis conuenientes; v. g. pro *Laudate* excerptes Musarithmum in
prima cellula primæ columnæ; pro [*Dominum*] musaritmum primæ cellulæ secundæ co-
lumnæ, quos si iuxta predictas regulas canonesque in notas univocique adiunctas resol-
ueris, prodibit sequens melothesia fugata. Si quis verò in fine artificiose claudere velit
omnes gentes, is accipiat ex Pinace II. hujus partis, ex columna tetrasyllaborum quamcun-
que clausulam musarithmicam, & habebis cantilenam omnibus numeris completam,
ut sequitur.

Melothesia fugata tono VIII. id est fuga diuinos sine
per secundam ascendens.

Laudate ij. ij. Dominum ij. ij. omnes gentes

Vides in hoc exemplo gratiam peculiarem in fugarum processu, si igitur cantum aliquem à fuga incipere desideres, suppeditabit tibi hic præsens pinax, quicquid circa fu-
gas volueris: v. g. si tibi mandatum esset, ut fugam componeres diatessaron, id est per
quartam ascendentem, dabit tibi columna fugarum diatessaron quæsum: Nam Mu-
sarithmus inde depromptus, & tono selecto accommodatus dabit fugam in hyperdia-
tessaron.

testarō : Ita fugas in hyperdiapente siue per ascensum in quintam ; Hoc pacto fugas hyperdiapason, diatonamque ut hęc præsens est, venaberis. Columnę enim huius pinacis ostendent processum fugarum per singula intervalla, tam ascendendo quam descendendo, & si quidem fuga descendit tunc ea pro [Hypo] exprimitur, talis hypodiapason fuga est, que per integrā octauam vel compositam vel incompositam descendit. Si verò fuga ascenderit, tunc per particulam [hyper] exprimitur, vt hyperdiapason fuga est per octauam vel compositam vel incompositam ascēdēns. Verū columnarum negotium clare exponūt. Singulorum autem paradigmata, ne immensum opus excedat, committenda consultò duximus.

N O T A V I I .

Pinacis VIII. IX. X. Polyphoniarum vocum Musarithmos continentis praxin exhibens.

Pinax VIII. continet Polyphonia, id est rationem qua non quatuor tantum, sed plurimum & quotcumque vocum melothesias quis perficere possit. Ut enim musurgia nostra esset omnibus numeris absoluta, & ne musici nobis obijcere possent, Amator quidem quadricinia componere, sed ultra pertingere minimè posse; Eam ob rem hunc pinacem Polyphoniorum ordinavimus, vt non 4 tantum, sed & 5. 6. 7. 8. 12. 16. vocum cantilenam componere quis possit, etiam Musicæ prorsus imperitus, & eadem prorsus facultate, qua quadricinia, si itaque cuiquam animus foret, ad componendam 5. vocū cantilenam, is sibi ex columna pentaphoniorum Musarithmos appropriatos excerpere poterit, & in notas congruentes animare, habebitque quæstum. Ita si eisdem Musarithmos ex columna pentaphoniorum hecaphoniorumque excerpserit prædictas Melothesias 6. & 7. vocum. Verū quandoquidem haec duas polyphonia nostra frequentata sunt vt 4 & 5. vocum ; hinc illa, omittentes ad octo vocum cantilenas componendas calamus conuertamus. Est enim octicinium nihil aliud, quam replicatum quadam quadriciniam, in duos Choros dispergitum, ita vocum 12. nihil aliud, quam quadricinium triplicatum, in tres Choros distinctum, vt precepsimus libros de Nodo Musico demonstrauimus. Verum qui modum procedendi in octo vocibus bene perceperit, alios ignorare non poterit, est enim eadem prorsus in omnibus procedendi ratio, sed rem unico paradigmate declaremus.

Propositio V.

Dato verborum abemate, octophonam melothesiam confirmare.

Antequam alterius procedamus. **Nra Prima.** Nos in pinace nouum platum vocum M. arithmos partim Contrapuncti simplicis, partim composti, & ille Floridi possunt. Nec que quispiam sibi persuaderet, octophonam compositionem in hoc confidere, vt tota cantilena perpetuo doceat, ut in per sonatione conquiratur. Absit scilicet enim hoc auribus ingratum. Sed ut pfectum habeat spectre, ut Choribus, in quos quatuor voces distribuitur, se artificie & alteris Choribus sequatur, & ubi aliquantulum sic insecuri fuerint, & deinde prefatione verborum omnes octo consonent, quod vel in principio vel medio fieri potest; in fine autem omnes semper consonare debent, & quod de octo vocibus diximus, de 12. & 16. quoque intelligendum est. **Nra Secunda.** Choros diaulos, sive quod idem est quadricinia possit, vel Contrapuncti simplicis vel Floridi: & proinde omnes hucusque propositos pinaces hinc polyphonę Melothesias seruire posse. Musarithmi verò in hoc præsenti pinace dispositi, tam

tum tunc seruimus, cum voluerimus 8. vel 12. vel 16. voces simul compoheremus. Verum
paradigma omnium rationem facile ostendet.

*Si quis igitur supra hoc thema **Omnes Gentes, plaudite manus**, Melothesiam octophonam concinnare vellet; is primo duplicet systema phonotacticum, id est ubi primò 4. constituerat pentagrammā hīc octo constituat ea characteris morum clauiumque signatio- ne, qua in sequenti paradigmate factū est.*

Verum ut breuitati consulamus, hic tantum duos Bassos primi & secundi Chori in-
notis suis representamus, voces enim reliquæ eodem tenore eam sequuntur Basin.
supra quam constructæ sunt. Eadem igitur paularum, eadem temporis omnium vias
Chori in omnibus ratio.

Octophonum siue Octicinium.

I. Chorus

Omnès genres plaudite mani bus

II. Chorus

plaudite mani bus

III. Chorus

plaudite mani bus

IV. Chorus

plaudite mani bus

Hoc peracto excerptat Musarithmos numerorum 8 vocum, pro tetrasyllabo *Omnes ges-
tes*; dcinde Musarithmos hectasyllabos *pro pleudite manibus*, vt in secunda columnā
patet; Hunc Musarithmum, qui erit v. g. 888 5 5 8, duplicatum ita disponuimus, vt ultima
nota p̄mī fēmp̄ responderēat. prima secundi Musar- 888 5 5 1.
ithmi, sicutque eiusdem clavis notē, vt hīc vides. 888 5 5 1.

In primo itaque Choro post quam columnam clavium columnam toni II. quam pro forma Canticus elegimus applicaueris, impressisque punctis in spacijs à Musarithmis in columnas clavium denotatis, deinde in Basso secundi Chori; eadem puncta imprimes, ita riteq; ut dā Chori primi Balsis currit, hec secundi Chori vox Balsis pro temporis, quam notarum valorem monstrat, quantitate pauset, quae in hoc exēplo pauca semibrevis est, ut pausa secundi spacijs basis inferioris ostendit; si vero mutationē toni inducere velis, accipe aliud Musarithmum videlicet sequentem hoc pacto dispositum. 88873.

333773.
operare que ut prius, & habebis aliam clausulam duobus Choris replicatam; denique cantilenam claudas Musarithmo octophone, ut yides. Verum Musarithmos ordinabit propositus, ut soiologo dicitur, et videtur quod non solum

1

Vides

	C 5553	333323	555443	125523
I. Chori	A 8787	888878	555777	445555
	T 3212	555555	333445	888773
	B 1515	887558	888773	448558
	C 1232	555555	333445	443221
II. Chori	A 5758	888878	555777	888778
	T 5555	333323	555443	111221
	B 8585	888551	333773	441551

Vides igitur in hoc paradigmate, Musarithmum octo vocum accommodatum primò tetrasyllabis *Omnes gentes*; pro *Plaudite manibus* secundum Musarithmum à 4. pro primo Choro, cui secundus Musarithmus pro secundo Choro cum priori idem; prorsus ita accommodatur, vt ultimæ notæ semper respondeat prima sequentis Musarithmi, & huius ultima primæ hunc sequentiss; vt patet; In fine tandem omnes octo voces denuò consonant; Vt tūm in præsenti Schematismo Musarithmico, tūm supra ex processu duorum Bassorum videre est; Verum exemplum ita clarum est, vt maiori explicatione non indigeat; Nihil igitur restat nisi vt aliquot hoc loco regulas ponamus, vt in compositionibus suis securius procedat Tyro.

Regulae in Polyphonij seruande.

Prima. Phonyphonij totales Musarithmi extempendi sunt ex columnis appropriatis; partiales vero vel ex columnis appropriatis huius pinacis, vel ex pinacibus præmissis hac tamen cautela, vt numeri Musarithmorum duarum basim primi, & ultimi semper sint idem.

Exempli gratiâ si ultimus numerus Musarithmi basis primi chori fuerit 8. primus numerus Musarithmi basis secundi Chori pariter debet esse 8. vel 1. Si ultimus primi chori numerus Musarithmi fuerit 5. primus sequentis similiter 5 esse debet. In pentagrammo vero basis primi chori, notæ quibus Musarithmi respondent, ita disponi debent, vt ultimæ notæ prioris clausulæ prima nota sequentis in pentagrammo basis chori secundi præcisè subdatur in eadem clave, vt hic patet.

Exemplum Octophony duobus Choris ludentis.

Partialis 8 Partialis Totalis

G

I. Chori.

8 Partialis Partialis Totalis

II. Chor.

Vides in hoc apposito paradigmate notam ultimam clausulæ primæ primi chori terminari in G, in qua clavis incipit nota prima clausulæ basis secundi chori; & haec finiente in B clavis, in eadem incipere secundam clausulam primi chori, ultima dēmum utriusque basis clausula totaliter personante; vbi vides quoque, quod, dum clausula prima primi chori personat, in secundi chori spacio correspondente tot pausæ ponantur, quot notæ eo in spacio comprehensæ tempora continent, cuiusmodi in primo spacio basis secundi chori 4 posuimus; quibus peractis nota prima clausulæ secundi cho-

X ri

ri necessario concordabit cum ultima prioris, ut dictum est; primi vero chori basis tribus temporibus quiescit, & resonante primi chori basi, secundi chori basis tribus simiter temporibus quiescit. quibus peractis ultimam clausulam *ēmōphānūs* intonant.

II. In totalibus Musarithmis duas bases ita ponit debent, ut contrarijs motibus ex octauj vniisonū, & contra ferantur, quemadmodum ultima clausula demonstrat, neque interest, si duas octauas immediate le corisequantur; id enim in hoc casu licitum, libro praecedenti ostensum est.

III. Si quis ex pinacibus siue Contrapuncti simplicis, siue compositi Musarithmos tales exciperit, & ita in phonotacticō systemate eos resoluerit, ut ultimus numerus primi Musarithmi cum primo numeri secundi Musarithmi vnum & idem sit, erunt & note ijs impositæ consequenter vniisonæ; hi enim Musarithmi alternis chorus repetiti octinium dabunt perfectum; Nam hiscè duobus Musarithmis variè mutatis, iam per tonorum misturam, iam per mutationem notarum, nunc denique clausulis vtriusque Basis pleonastice deductis, vel longissimam cantilenam producere poteris.

IV. In polyphona Melothesia constituenda, eadem prorsus regulæ & canones servandi sunt, quos in principio huius partis prescriptissimus.

V. Signatio pentagrammiorum in primo Choro est eadem cum signatione pentagrammiorum in Choro secundo. Est enim nihil aliud, quam replicatum quadricinium; Si quis tamen vnum Chorum altero altius constituere velit, erit hoc vnicuique liberum. Tunc enim duo Chori signandi sunt, ut in facie Arcæ Musarithmicæ sequentis, descripsimus.

VI. Observandum quoque in Musarithmis polyphoniorum numerum 1. in basi referre octauam infra, 8 vero octauam supra, que omnia diligenter notanda sunt.

VII. Vetus Musarithmus per Pleonasmos quibuscumque polysyllabis seruire potest. Exempli gratia, sit pro exemplo clausula praecedentis paradigmatis: *Omnes gentes* hæc clausula omnibus polysyllabis per pleonasnum adaptari potest. Si enim primam & secundam in minimas vel semiminimas distribuas duabus ultimis immutatis, habebis omnis generis polysyllaba penultima longa. Si vero penultimam semibreuem mutationem has notas 1. 1, reliquas vero praecedentes pro numero syllabarum periodi occurrentis, diuiseris, habebis omnis generis polysyllaba penultima brevia. Verum mentem nostram in sequenti exemplo melius percipies.

Subiectum	Penultima longa		
III	V	VI	VII
Omnis gentes concelebrate Ave maris stella o ter quaterq; felix			
Subiectum	Penultima brevia		
IV	V	VI	VII
Concinite celebrabit's solli citudine Redéptor fidelium,			

Con-

Residuum.

VIII

XI

Aue Re gi na cæ lorum Iste Confessor Domi ni sacra tus.

VIII

XI

Exaudi voces supplicum, Hic est quæ legis il lo quæ concinis.

Conjectarium.

IN hoc exemplo clarissimè patet, quomodo vel vnicus Musarithmus pleonasticè omnibus polysyllabis adaptari possit, etiam à Musica imperito; dummodò valorem notarum perfectè nouerit. Patet quoque ex hoc vntico exemplo, quomodo vnapes Musarithmi contrapuncti simplicis, vel metrici, in quascunq; verborum periodos pleonasticè deduci possint.

VIII. Musarithmi contrapuncti Floridi haud absimili ratione quibuslibet polysyllabis adaptari possunt. Si enim quis referre velit polysyllabum penultima brœue, penultima nota cuiusvis clausula dividenda est in duas diuisas æquales. In reliquis verò notas simplices pro varia syllabarum quantitate dispescere poteris; interim diligenter obseruando, ne in syncopatis ligatisque nos scilicet quicquam alteres. Si verò penultima breuia in polysyllaba penultima longa mutare velis, has notas $\text{F}:\text{I}, \text{G}:\text{I}, \text{E}:\text{I}$ mutabis in $\text{F}:\text{I}, \text{G}:\text{I}$ habebisque quæsumus.

IX. In Musarithmis verò akernè per Choros dispositis, idem prorsus obseruandum est, quod in VII. regula prescrimus. Nam quibusunque polysyllabis pleonasticè adaptari poterunt; hac tamen cautela, ut quæ in prima regula prescrimus, diligenter quoque obserues.

X. In 12 aut 16 vocibus, siue quod idem est, in 3 aut 4 Choris, ita procedes; in 12 vocibus siue 3 Choris, unus Musarithmus repetitus seruire potest; vt in exemplo propositionis V patet; ubi clausula (Plaudite manibus) in secundo Choro repetita dabit octincinium, si vero eadem in palimpsesto 12 pentagrammorum, siue 3 Chorum, reperetur haberes 12 vocum clausulam per actam; sed exemplū sequens te docebit omnia; in quo Bassos tantum 4 Chorum posuimus.

X 3 Ex

III. Chorum 16 vocum dispositio.

Chor. I. Plaudite mani bus

Chor. II. Plaudite mani bus.

Chor. III. Plaudite mani bus

Chor. IV. Plaudite mani-

Chor. I. Plaudite mani bus ij.

Chor. II. Plaudite mani bus ij.

Chor. III. Plaudite manibus ij.

Chor. IV. bus Plaudite manibus.

Ex hisce ni fallor, luce meridiana clarius patet, ratio constituendorum Chordorum Polyphoniorum.

C A P V T I X.

De secreto Canonis harmonici Musarithmorum
ope perficiendi.

P A R A D O X V M I.

SVbiungam hisce aliud horum Musarithmorum arcanum; quod tametsi eius conditionis sit, vt tanquam eximium, & vnicum secretum vulgari non debeat; ne tamen id bono publico inuidisse videar, prodeat id sicuti cœtera omnia in lucem; dabit diuina bonitas gratiam ad alia inuenienda abundantiorem. Est autem huiusmodi. Vidisti hucusque quomodo ex varia Musarithmicarum Columnarum metathesi, & transpositione innumerabiles nascantur diuersarum harmoniarum species; modo ostendam, quomodo vel in uno quaternario Musarithmico, id est, in singulis Musarithmis, (quorum decem singulæ columnæ continent) in quatuor voces dispartitis eadem ratio insit, adeoque Musarithmus quiuis in quauis columna, qui primò linearem situm ambuerat, nescio quid circulationis, & infinitudinis ambiat; Nouimus quanto cū sudore, quam intenso labore hucusque Musici laborent, quam in Canonibus harmonicis inge- niose concinnandis defatigentur? adeò vt is ingeniosus præ cœteris Musurgis merito habendus sit, qui dictos Canones facillimè, & ingeniosissimè concordare norit; nos omni labore sublato hac noxa nostra arte Musarithmica id sanè præstitimus, vt impo- sterum nihil facilius sit, quam Canones huiusmodi concinnare, ita vt vel vnicus Musa- rithmus ad integrum hymnum, aliamque vel longissimam Canticum pertexendam sufficere possit. ita autem operaberis. Extendantur quatuor Musarithmorum numeri in Continuum, siue in unam lineam, siue pentadem pentagrammam à basi incipiendo, & habebis peractum. Verum exemplum vel vnicum, ad arcanum concipiendum dedi- se sufficiat. Sint igitur quatuor vnius Musarithm series, quas in Canonem disponere velis, sequentes.

Has quatuor series si in unam lineam disponas ordine, à Basí incipiendo, habebis Canonem dispositum, vt sequitur.

53445^I 556655 753217^I 2314323

Hocce numeros si in notas resolueris vnius vocis & quatuor cuiuscunque, habebis sequentem Canonem circularem sine fine cantabilem cum optima & pulcherrima harmonia.

2314323 0.990900

753217^I 0.99090 Magnum se-

cretum in

556655 0.99900 Musica.

53445^I 0.99900

Aue maris stella Dei mater alma atq; semper Virgo, felix Cœli porta.

Secunda vox post primam incipit post sex temporum pausas; Tertia verò post secun- dam, totidem; Quarta post tertiam totidem pausis Canonem incipit; Cantabiturque hic hymnus cyclico quodam progressu in infinitum; idem de quibuscunque alijs Mu- sarithmis imaginabilibus in tabulis contentis dici potest; adeò vt membra Musarithmi permutari possint pro libitu. Nihil dico amplius; arcanum reuelatum habes: videbitque ex hoc vel vnico specimine Musurgus sagax, quomodo non tantum Canones quatuor vocum, sed & 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. & quot voluerit vocum ordinare possit, quæ Mu- res nescio, an vlli vñquam Musicorum in mentem venerit. Atque haec sunt, quæ Mu- sicis communicanda duxi, secretum vti mirificum, ita ingentis in toto negotio har- mo-

monico momenti. Ut vel hinc appareat immensus horum Musarithorum usus. & quomodo vel vnicus simplicis contrapuncti Musarithmus, in quo nota contra notam simpliciter disponitur sine ullo fugato artificio, fuga tamen & ea quidem perpetua quadrare possit; quod meritò paradoxum musicum est, & peritis Musicis & Musis omnino factu impossibile, nisi ipsa res veritatem luculententer demonstraret,

Nota secundò. Cum singuli Musarithmi in præcedentibus tabulis dispositi, Canonis formandi capaces sint; ex hoc ipso innumerabilem, & inexhaustam Canonum, multitudinem nasci, qui omnes non torta, ut in plerisque alijs sit, sed suauissima harmonia aures auditorum feriunt,

P A R A D O X V M . I I .

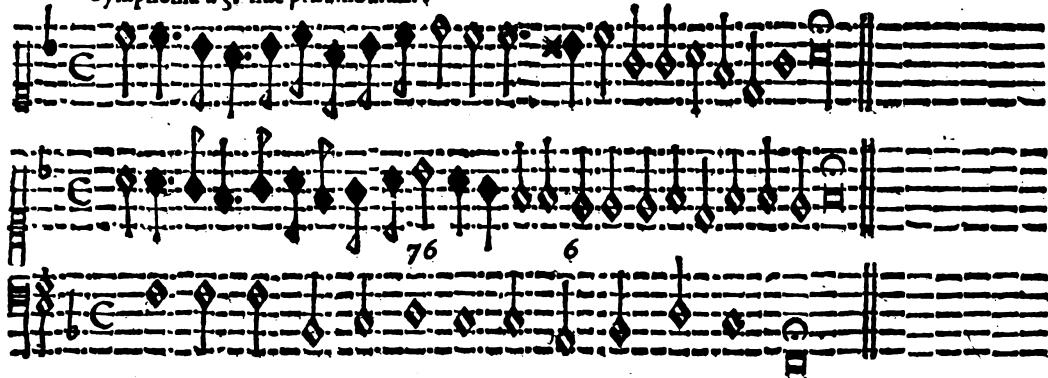
QVolibet stylo musical excellenter, & exacte componere, paucis musicis concessum est, sicuti paucis ista à Deo gratia concessa est, ut in quacunque facultate sint excellentes; Poëtas in Lyricis vel heroicis excellere videmus; Mathematicos in hac vel illa matheoseoparte; Medicos in huius vel illius membris cura; ut autem intimam vniuersamque possideant singularum partium alicuius facultatis notitiam, paucis, ut dixi, concessum est. Sunt musici qui in motectico & Ecclesiastico stylo tantum præstant; sunt qui in Madrigalesco; sunt qui in Choraico, & Orchematico, non desuāt denique qui solo stylo recitativo valeant: Nos verò in hac nostra Musarithmica arte aliud docemus artificium prorsus admirandum, & Catholicum siue vniuersale, quo quiuis etiam musicæ imperitus, quoquis imaginabili stylo suas melothesias perficere possit; Verum ad instantiam ipsorummet Principum, ipsorum etiam musicorum, consulto insigne arcanum silentio inuoluendum duxi, nè quod tanto nullo non tempore in precio fuit apud summos quosvis viros, publico iuri datum vilesceret; sufficiat benemeritis Principibus illud ore tenus vel scriptis communicasse. Artificium prorsus à præcedentibus diuersum est, & ingenium requirit perspicax ad benè operandum. Verum nè quispiam me plura quam probare possim, iactare dicere possit, hic specimenis loco apponere visum est, ingeniosam compositionem, quam artis meæ ope perfecit. Illustrissimus, & Reuerendissimus Dominus Bernardinus Roccii. S. D. N. Innocentij X. Pontificis Maximi Referendarius, ingenij acumine, & præstantia insignis, qui tametsi musicæ practice imperitus, eas tamen artis nostræ notitia peregit compositiones, quæ cum operibus summorum magistrorum meritò comparari possint. Cuiusmodi inter alias illa est, quam infra apponimus, in qua vt nihil stylorum, nihil gratiarum, & deliciarum musicarum omittet; primò in dialogi formam breuem contexuit compositionem, in qua & stylus recitativus affectibus pulchre accommodatus responderet. deinde dyphonia amoenissima, postea triphonia, intermixtis semper hyporchematici stylis symphonij, denique sex vocum harmoniam, quatuor cantibus, & duobus barytonis institutam; totius harmonię veluti complementum quoddam contexuit, in quo nihil, quod in politissima melothesia desiderari posset, omisit; quamque in publico Eminentissimorum Cardinalium Conuentu, diuersisque in Ecclesijs summa omnium admiratione, eoque cum applausu, quem iure veluti suo postulare videbatur, cantari non semel curavit. Et nè quispiam ex maleuolis cauillari posset, aut meam aut cuiusvis alterius operam Compositori accessisse, hinc visum fuit testem huius oculatum adhibere Ginum Angelum Capponium Equitem Musicæ peritissimum, & operibus, quæ edidit clarissimum, qui componenti astitit, composta ab eodem mox reuidit, approbavitque. Quæ omnia hic adiungere visum est, ad dicas quorundam maleuolorum infringendas. Verum Lector peritus ex ipsa Melothesias inspectione melius, quam ego vel multis verbis non explicauero, quid præstiterit, comperiet.

Specimen
Melothesia
artificio se
ope nouę ar
tis Musarith
micæ pera
ctæ.

Melo-

Dialogus à 6. siue Melothesia, vario stylo Concinnata &
 ab Illustriss. & Reuerendiss. D. Bernardino Roccio
 SS. D. N. Referendario, ope nouæ Artis
 Musarithmicæ peracta.

Symphonia à 3. siue præambulum.

Basso solo.

Vidi Angelum ij. ascenden tem ij. ab ortu

Bassus continuus.

Solis ab ortu so lis habentē signū ij. Dei vi ui

6 6 76 76

De- i vi ui signū Dei

x 43

viui & clamauit voce magna ij. quatuor Angelis
 43 43 43
 ij. An- gelis quibus datū est no cere quibus
 43
 datum est no cere ij. ter- re & mari &
 6 43
 ma- ri dicens.
 Alto solo
 Nolite no lite nocere ter- re & ma-

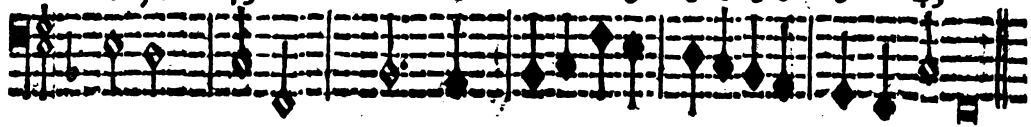
ri quoniam il lu-xit se li ci ta-tis & gra-xi-za
 43 76
 6 43 43
 x fe li ci ta-tis & gra-xi-za de si de ra ta de si-de-
 43 43 6 6
 ri-um et al temi ta cunctis gen ti bus
 6 76
 cun-tem i-um etis gen-6-ri bus in-6-ri

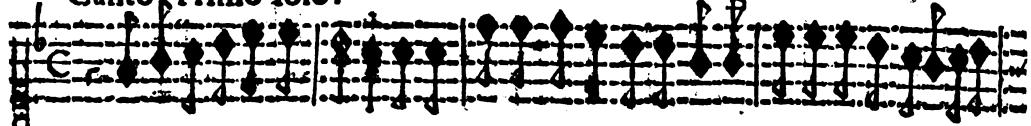
v ni uer so mūde ia v ni uer so mundo ij.

6 76 43

6 6 6 6 6 43

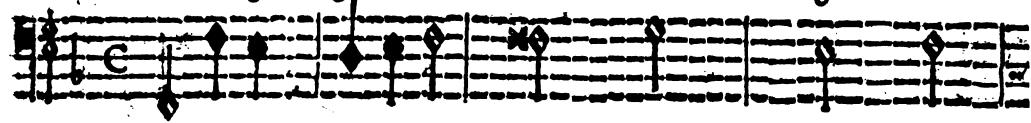
Canto Primo solo.

Ad cęlestis harmo nia dulce carmē & su a ue dulce carmē & sua.

6 6

6

I ubi: àu bi la te exulta te iubi late exulta te exul ta te ij.

43

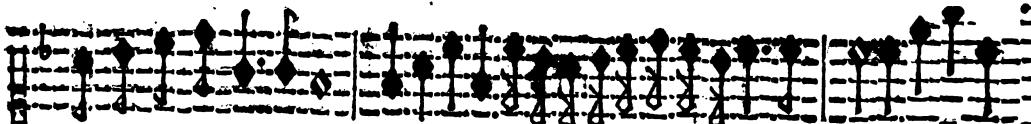
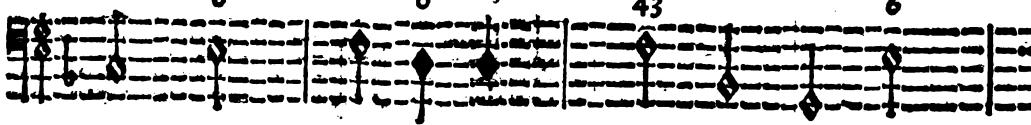
iu bila te exul tate e gaudentes Ange li iu bi la te exulta te

6

6

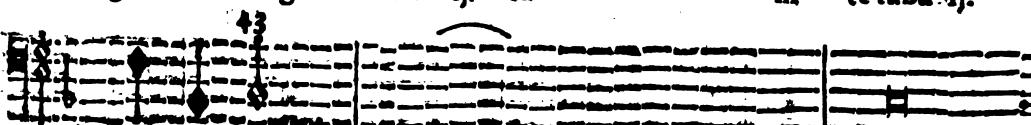
43

6

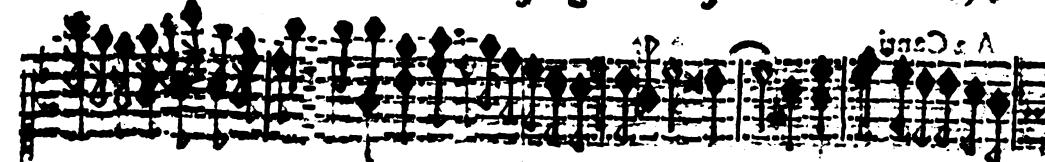
co gaudentes Angeli tuba ij. ca ni te tuba ij.

43

LEADER. M. f. M. D. M. D.

878

c3- II portato il li niss. brym- li II tes decaman-

6

tes ij. Deo nostro glori am ij.

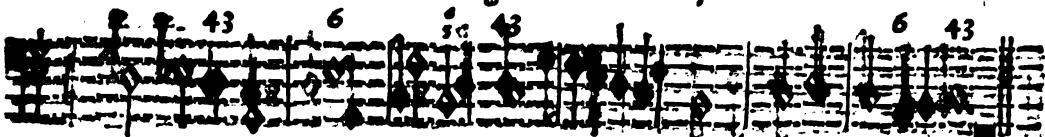
43

6

sc 43

6

43

Canto Secondo solo.

Festiu ca pa mus cana- mus se si p uata-

6

6

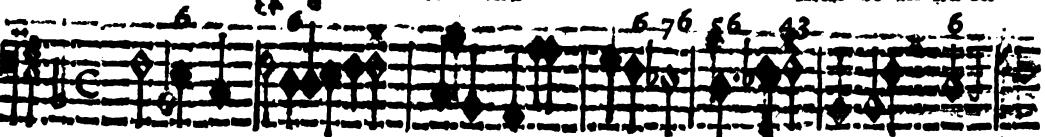
6

76

56

43

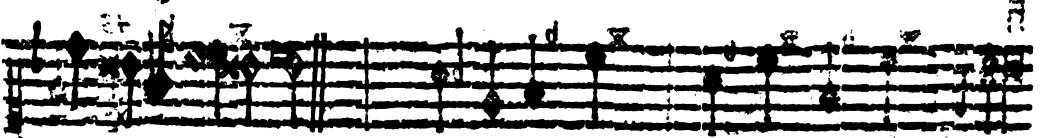
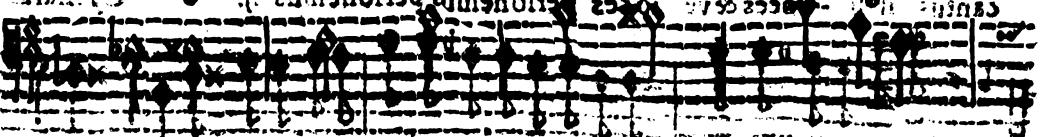
6

namus in voce psallentes se si p uata nemus in voce psallentes in vo-

ce psallen tes.

6

ce psallen tes.

343

Y 2

Ad. Mag. Capric. 1. D'sceni

A 2 Cant.

il li cantus²³ illi voces il li voces il li cantus il li
il li voces il li cantus il li
voles incl' orion oes
voles & ve lo ces perso nemus perso nemus Cytha ras il li
nemus & ve lo ces perso nemus perso nemus ij. Cytharas
cantus il li voles & ve lo ces personemus personemus ij. Cytharas
43
3+3

personemus Cytha-
res per sonemus Cy-

charas.

Symphonia à 5. Canto Basso.

Dialogi Symphonii Musicae Canti Alto, e Bassi.

The musical score consists of six staves, each representing a different vocal part or instrument. The parts are:

- Cantus I.** The top staff, starting with a bass clef and a common time signature.
- Cant. II.** The second staff from the top.
- Cant. III.** The third staff from the top.
- Cant. IV.** The fourth staff from the top.
- Altus Baritonius.** The fifth staff from the top.
- Basis.** The bottom staff, starting with a bass clef and a common time signature.

The vocal parts sing the phrase "Salus Deo nostro" in unison. The organ part (labeled "ad Organum.") provides harmonic support, often playing sustained notes or chords. The score uses a mix of square and diamond-shaped note heads, typical of early printed music notation.

Residuum Dialogi à 6.

A musical score for a six-part dialogus, likely for voices or organ. The score consists of six staves, each with a different clef (F, C, G, F, C, G) and key signature. The music is in common time. The lyrics are written below each staff, corresponding to the parts: 1st part (top): "Domina te ri", 2nd part: "Domina tori", 3rd part: "V ni uerſæ ter ræ", 4th part: "V ni uerſæ ter ræ", 5th part: "Domina tori ij.", 6th part: "Domina te ri ij.". The score includes various musical markings such as fermatas, slurs, and dynamic signs. Measure numbers 6 and 43 are indicated above the staves.

Domina te ri

Domina tori

tori ij. V ni uerſæ ter ræ

tori ij. V ni uerſæ ter ræ

Domina tori ij. V ni uerſæ ter ræ

Domina te ri ij.

Residuum Dialogi à 6.

Domi nato ri Vniuersæ terræ,

Benedictio

Domi nato fi Vniuersæ ter ræ.

Benedictio

Benedictio

Benedictio

to ri:

43

Residuum Dialogi à 6.

honor & Imperi um

honor & Imperi um

honor & Imperi um

honor & Imperi um

Et glori o sum no men eius

Et glori o sum no men eius

43

Construximus autem & peculiarem Arcam Musurgicam, plurimum ab illa, quam in sequentibus describemus, differentem; In qua, 5 stylorum genera eo artificio desribuntur, ut si quis componere velit quounque stylorum genere, is habeat, quo desiderium suum expletat; primus stylus est recitatius, cuius in primo loculamento continetur combinationes, verbis ita accommodatae, ut Musicæ etiam ignarus facile qualsvis siue comedias, siue tragicas materias prosequi possit; Atque ex hoc loculamento præcedentia paradigmata dedit Compositor huius Dialogi; Secundum loculamentum, continet; Ecclesiastici styli perfectam rationem, ita ut Musicæ etiam imperitus possit Ecclesiasticas cantilenas summa industria peragere; Tertium loculamentum continet

Z com-

Residuum Dialogi à 6.

The musical score consists of six staves of music, each with a different key signature (A major, D major, G major, C major, F major, and B-flat major). The music is written in common time. The lyrics are as follows:

Et regni
Et regni
quoniam magnus est Deus no- ster Et regni
quoniam magnus est Deus no- ster
43 43 6

combinationes fugarum, secundum interuallorum gradus continuatas, ita ut si quispiā fugam incipere velit ad interuallum secundæ, quam diatonam vocamus, habeat quod desiderabit; ita fugam diatritam, diatessaron, diapente, diahexachordam, diapason, hoc est per tertiam, quartam, quintam, sextam, octauam, iuxta artificium Magistris artis peritis notū institutam, summa facilitate perficiet; Quartum loculamentum continet combinationes choraico stylo aptas; vt si quis symphonias instrumentis solis exhibendas componere velit; habeat, quo id facile expediat; & talis est symphonia chelybus apta; quam Compositor huius Dialogi præfixit tanquam præludium quoddam fronti huius præsentis Dialogi; Quintum loculamentum Arcę Musurgicę, continet plurimum

Residuum Dialogi à 6.

non
e-

non erit ij. non nō erit finis

6 6 6 43 6 6

non erit ij. non

plurium vocum, siue polyphoniorum combinationes; vt si cui trium, quatuor, quinque, sex, septem, octo, vocum compositiones labeant concinnare, is nullo negotio id expeditat; continuauimus autem huiusmodi compositiones, vsque ad 16 voces; siue ad 4 choros, ritè instituendos. Hoc itaque artificium vterius quoque producere potuisse-
mus; sed cum raro compositiones 4 choros, siue 16 voces excedant, superuacaneum quoque esse ratus sum ijs componendis, atque in tabulas redigendis tempus perdere. Sed regulas, aliquot, ad innegotio subtili melius procedendum apponamus.

Regula I. In singulis columnis ex una parte ponuntur notæ numeris correspondentes quas summa cautela, punctis in pentagrammis impressis superimpones; Ne verò Tyro

Z 2 igna-

Residuum Dialogi 6.

rit fi nis & regni eius
non erit ij.

none rit fi nis & regni eius non

& regni eius

& regni eius

non erit fi nis & regni eius non erit ij.

43 6 6

ignarus Musicæ in verbis apponendis errorem committat ; si quidem notæ non singulis verborum syllabis, quemadmodum in contrapuncto simplici fit, apponuntur; sed una syllaba subinde per varias notarum fluxus continuata , vt in contrapuncto Florido paſſim fit, tandem post aliquot temporis mensuras ad alteram syllabam proſilit; quemadmodum in ſtylo recitatiuo huius cōpoſitionis varijs in locis factum vides; Hinc vt Tyro tuus in negotio lubrico procederet ; puncta singulis notis que syllabatim pronunciantur, ſubiecta reperies, ubi verò fluxus notarū continuatus vni syllabæ respondet, ibi pūcta omisimus; quo indicare voluimus post punctum ultimum discontinuum, syllabæ pronunciationem continuari debere, vsque ad alterum punctum , cui ſequentem verbi syllabam

Residuum Dialogi à 6.

non nō erit finis

c rit finis

non erit ij. non nō erit finis

non c rit fi nis

non erit ij. non non erit fi nis

non non erit fi nis

6 43 6 6 43

bami appones. Hæc si diligenter seruaueris, nullum te in ordinando verborum contextu errorem notabilem commissurum scias.

Regula II. Intonus quoque feliciter singulis industriis adhibenda est; Exem. gr. In stylo re citatio nemo nescit; hoc unicum curari debere, ut affectus per verba expressi, & conuentientibus Tonis, & clausulis corraspondeant; si quis igitur affectus intentos exprimere velit; diligenter aduertet, quem affectum verba exprimant; deinde conuenientem eitonum applicabit, vt in precedentibus quoque dictum fuit; ne vero Tonorum miscitura sit inconveniens, diligenter videbit in calce columnarum, quam quisq; Tonus mixtura patiatur; Nam non omnes toni, quibusue Tonis miscendis apti sunt; Nam Toni

Residuum Dialogi à 6.

non erit non erit ij. fi nis
non erit non erit ij. fi nis
nō erit ij. ij. fi.
non erit ij. ij. fi.
non erit . ij. ij. fi nis
43 43

Toni molli clave signati, cum Tonis dura signatis, omnibus modis fugiendi sunt; nisi Artifex summa dexteritate eos certis occasionibus miscere nouerit. Fit autem hęc mixtura Tonorum hac industria; Columellę clauium, ea columella, quę tonum affectui exprimendo aptum exhibit, applicari debet, & hoc peracto, vt prius in compositione procedendum est, & habebis quæ situm, diligenter sedes semitoniorum, quæ per hoc signum indicantur X. vti & b mollium notando. Cum enim hęc magna in affectibus exprimendis considerationis sint; eam quoque diligentiam, quam suo veluti iure postulant, adhibebis. Ut pr̄terea Tyro cognoscat, quibus affectibus, quales clausulæ seruāt; nos in columnis ferē semper Musarithmis apposuimus literas dictos affectus exprimētes;

ita

Residuum Dialogi à 6.

ita A. amoris, G. gaudii, D. doloris, T. tristitiaq; I. indignationis affectus exprimunt.

Regula III. In polyphonijs diligenter curet Musurgus; distinctionem vocum in palimpsesto & si polyphoniam compositionem octo verb. gr. aut 12 vocum perficere velit; Chorus in palimpsesto diligenter distinguat; & pausas occurrentes oportunis spacijs ponat.

Regula IV. In fugis pariter hoc attendat, vt in palimpsesto, ordine iuxta pausarum sedes pulchre exhibeantur; ne in tumultuaria distinctione confusionem incurrat. Fugarum vero species, instituto aptarum, frons columnarum pulchre indicabit.

Noue-

Residuum Dialogi à 6.

The musical score consists of six staves of music for voices, followed by four staves of piano accompaniment. The vocal parts are labeled with lyrics: "non erit finis.", "non erit fi nis.", "non nō erit fi nis.", "non nō erit fi nis.", "non erit fi nis.", and "non erit fi nis.". The piano parts are labeled "Piano" above each group of four staves. The music is written in common time with various note heads (diamonds, crosses, etc.) and rests.

Nouerit tamen Lector, nos, nè vnicuique hoc secretum vulgaretur, tabulas dicti artificij consultò in hoc libro omisisse; ut potè Solis principibus & benemeritis amicis reseruatas. His itaque propositis, modò ad mechanicam nostram melothesiticam progrediamur.

MVSVR-

MVSVRGIAE MIRIFICAE

P A R S V.

DE MVSVRGIA MECHANICA

S I V E

De varia mobilium Musarithmicarum columnarum Metathesi siue transpositione.

V S V R G I A mechanica nihil aliud est, quam certa quædam ratio à nobis inuenta, qua cuius etiam variæ instrumentorum Melotheticorum applicatione cætilias iuxta peticum artificium componere possit. Quam quidem mechanicam Musurgiam, qua fieri potest breuitate trademus, & ne præfando tempus teramus, à fabrica Arcæ Musarithmicæ ordiemur.

C A P V T I.

Fabrica Arcæ Musarithmicæ. *Vide Iconis XIV. huic lib. præpositum.*

Arcam Musarithmicam vocamus receptaculum columnarum Musarithmicarum; Columnas vero Musarithmicas vocamus à Musarithmis pinacum in ligneis aut chartaceis virgis scorsim descriptas; Arcam igitur hac industria præparabis. Fiat receptaculum quoddam cuius longitudo altitudini æqualis, vtraque videlicet palmum integrum habeat, latitudo vero $\frac{1}{2}$ palmi partem habeat. hanc latitudinem iterum in tria alia particularia receptacula alijs asseribus discriminabis. Sit Arcæ longitudo in cit: Iconismo AD viius palmi; cui respondeat altitudo AI vel DV. latitudo vero AB vel DC $\frac{1}{2}$ palmi: vacuum vero intra AB & DC iterum in 3. æqualia loculamenta asseribus GE & FH per medium transactis discriminetur. Porro primum receptaculum HB. FC iterum in 12. partes æquales asserculis per medium concavum transuersim transactis dirimatur; vt 12 cellulæ numeris suis insignitæ clare demonstrant. Secundum receptaculum GHEF in 6. receptacula asserculis per medium transuersim transactis, vt figura docet, diuidatur. 3. vero AGDE receptaculum in totidem partes seu receptacula, vt figura siue Iconismus XIV huic libro præfixus ostendit, diuidatur, in facie vero Arcæ systema phonotacticum, vna cum mensa Tonographica describes, eo ordine quo in principio huius partis tradidimus, & hic appareat; è latere vero DC alia loculamenta serice curabis, vt LM demonstrat, in hiscè columellas tonorum Musarithmicas iuxta ordinem in mensa Tonographica descriptum impones. vt Icon. docet.

C A P V T II.

De columellis Musarithmiciis, earumque in receptaculis præparatae cistæ ordinatione.

Primo accipe omnes ordines pinaces contrapuncti simplicis numero 12. horum pinacum columnas singulas scorsim in chartaceis aut etiam ligneis virgis aliquoties

A 2 tics

ties ut pote quater, quinquies, sexies, septies, octies, nonies, decies describes & nos hic quater tantum singulas columnas descriptissimus. e. g. Syntagma I. duodecim tantum pinaces habet, quorum unaquaque continet columnas decem; primus pinax continet polyyllaba penultima longa, secundus polyyllabæ penultima brevia; unamque igitur horum pinacum columnam, aliquoties describes una cum notis metrometris incalce columnæ annexis; ita rāmen ut omnes columnæ æqualissimam habeant divisionem, id est cellulae in quibus Musaritimi describendi sunt, omnes sint æquales, si enim inæquales forent, applicatio columnarum quomodolibet facta erroribus non esset caritura, atque hæc æqualitas non tantum in columnis primi Syntagmati, sed & in columnis Syntagmati secundi, & tertii, verbo in omnibus quibusunque columnis obseruenda est. Cum vero directorum pinacum columnæ inæqualem habeant cellularum numerum, quædam enim transuersæ series nonnullæ & tantum habent, ut artificium ordinatus euadat, Musurgio sua serim, ut singulas columnas in decem cellulas dirimat, & deinde in spacijs vacuis, Musaritmos quoqueunque in eadem columna voluerit repetitos (quo nihil facilius) describat; Sic enim omnes columnæ æqualem sortientur cellularum numerum, artificiumque omnibus numeris absolutius euadet; formatis itaque ex charta crassiore vel ligno columellis, descriptisque in iisdem Musaritmis eo quo dictum est ordine, singulas receptaculis suis peculiaribus inseres. v. g. in prima cellula dodecamoriæ AC (sic enim illam arcæ partem appellandam duximus, quæ Contrapuncti simplicis 12 cellis distincta est) in huius, inquam, prima cellula lignei bacilli vel taxilli siue characeæ columnæ pinacis primi collocentur; in secunda cellula columnæ pinacis secundi. In terciâ columnæ pinacis tertij, aliquoties multiplicatae; in quarta vero cellula columnæ pinacis IV. aliquoties multiplicatae; & sic de ceteris ordinib[us] ad ultimam pinacis columnam.

In secundo vero Hecatomorio siue sextu-partito GHEF spacio, ordine pones columnas Syntagmati secundi contrapuncti storici poetici in chartaceis vel ligneis bacillis aliquoties descriptas: Et prima quidem cellula serabit Adonij, & dactylicis; Secunda Iambicis Eupipedicis, & tertiæ ordine de reliquis, ut arcæ descriptio docet.

In Hecatomorio vero tertio Arcæ spacio similiter sextupartito Syntagmati III. omnes ordinis columnas inseres; Intra cooperculum vero quod Arcam claudit columnas totorum Musaritmicas seorsim descriptas, una cum columna dimera epitomica recandes, singulareque receptaculi peculiari operculum affiges, in cinis extima superficie columnarum ribe in latitudine circulii scribatur, quorum usus paulo post innotescet. Habetque Arcam omnibus numeris absolutam; sequitur usus.

C A P V T III.

De usu Arcæ Musurgicæ.

Etabriam consequitur usus, quem quoad potero brevissimis verbis describam. Compositura sicut est quispiam Cantilenam quamplam; Arcam omnibus necessariis iam instrutam ante se ponet, deinde ordinato in palimpsesto phonotactico sistente, thema Melotheticum seliget totius Melothesias fundamentum. Sit autem v. g. *Cantate Domino Canticum suum, Laus eius in Ecclesia Sanctorum*. Primo itaque dirimat assumptum thema in certa polyyllaba, ut infra patet

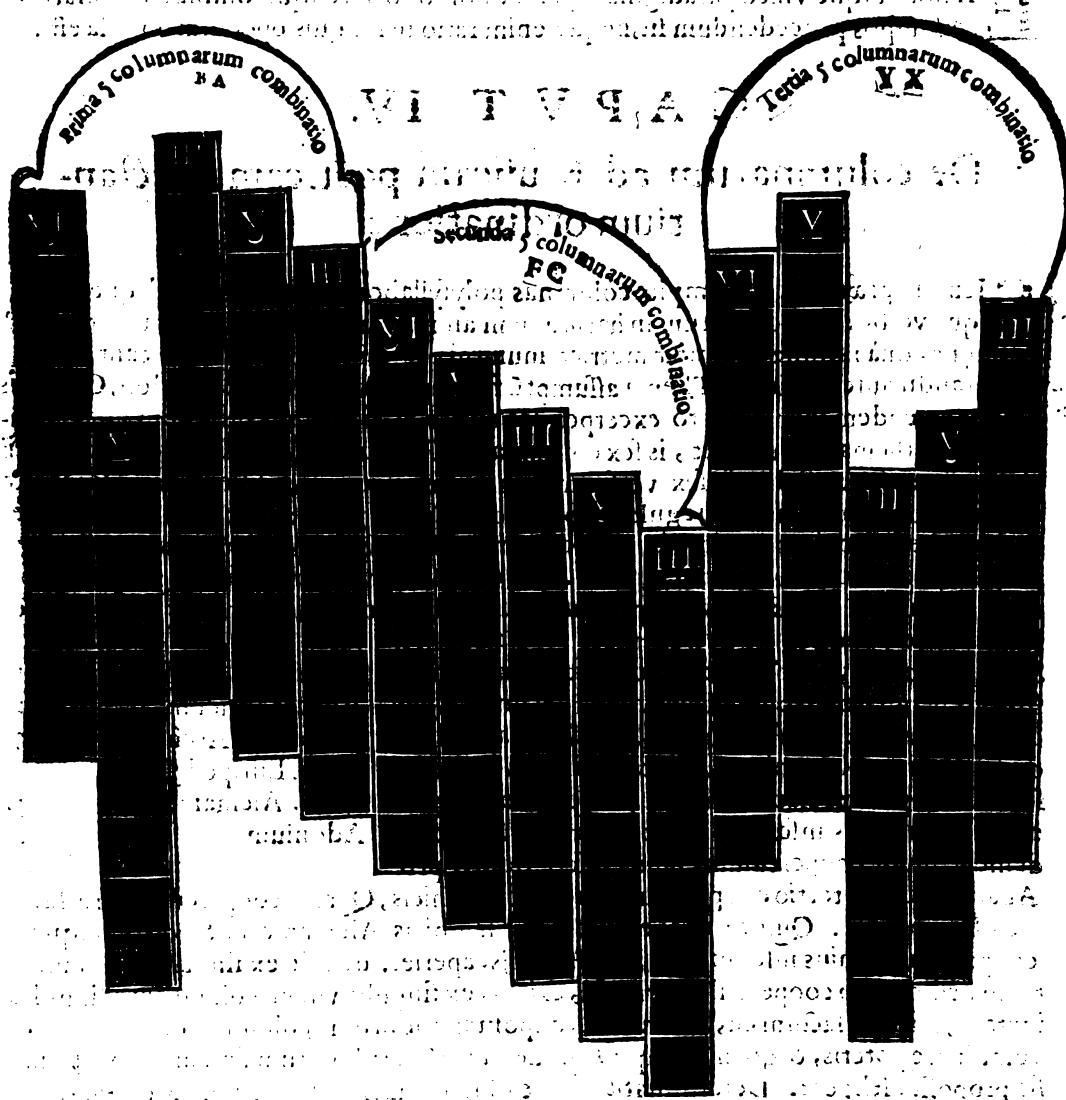
Vlus Arcæ	VI. pen. breu.	IV. pen. longa	III. pen. longa	V. pen. breu.	III. pen. longa
Musurgicæ.	Cantate Domino.	Canticum suum	Laus eius	in Ecclesia	Sanctorum

Digessit sic themate in phonotactico palimpsesto & aperto cooperculo cui inscriptum est (hæc syllaba penul. brevita) quam ante te pones, deinde eximes columnam illam quæ in-

in scriptis omnibus habet vi, deinde ex eodem columnam huius inscriptionis v tertio columnam huius inscriptionis iii, quartu columnam huius inscriptionis v, quinto et columnam huius inscriptionis iii. Quas omnes columnas eo ordine quo thema digestum est collocabis, ut hic appareret. ubi tantum initium columnarum exhibuiimus, ne integræ columnæ nimium spaciū occuparent.

VI	V	III	IV	II
l	l	l	l	l

Dispositis hoc ordine columnis, eas quomodolibet inter se combinare poteris, siue enim quamcunque transuersam seriem dum æqualem situm habent (vti hic) siue dum inæqualem quemque situm habebant, id est, quomodolibet sursum vel deorsum promoueantur, transuersæ series semper intentam praestabunt Melothesiam. v.g.

Schema Combinationis s.
Columnarum affumpcarum,
varie trapisitarum.

Vixit ut melius mentem nostram percipias, hic variæ transpositionis speciem dabis. Sicut igitur in prima s, columellarum dispositione AB quascunq; series accipias, mutatis scunda dispositione FC aliam quamcumque, tunc denique in tercia dispositione XY etiam hanc aut quamcumque aliam seriem, perinde est, semper Melothesia prohibet instituto tuo seruiens.

Consecarium I.

Multitude
cōbinatiōnū

Ex hac ordinatione patet infinita combinationum multitudo, quæ ex varia harum quinque columellarum dispositione resultare potest, quæ certè tantæ sunt, ut si Angelus quispiam ab origine mundi eas cōbinare coepisset, in hunc usque diē eas nondum finiisset; quæ tamen clarissimè ex demonstratis in prima parte huius libri patent.

Consecarium II.

Ex hoc itaque unico paradigmate patet quomodo in reliquis omnibus thematibus assumptis procedendum sit; neque enim ratio in reliquis operandi diversa est.

C A P V T IV.

De columnarum ad Musicam poetica spectantia ordinatione.

Sicuti in precedenti exemplo columnas polysyllaborum in ordine ad quæque verborum contentum in harmoniam amandum disposuimus, ita modo ocebimus, quæ ratione columnæ metricæ musurgie inscriptæ ordinari debeat.

Notandum autem primò si Thēma assumptū fuerit polystrophon monocolon; Columnæ omnes ex eodem loculamento excerptæ esse; v. g. si quis hexastrophon anacreonticum pro thēmate assumeret, is sex columnas ex IV loculamento dodecamorij spacijs de promptis iuxta ordinem sex versus coniungeret, quomodolibet combinatas; & deinde procedendum iuxta regulas in precedenti parte traditas, & prodibit Melothesia supra hexastrophon anacreonticum quæsita. Haud secus quocunque metri genus polystrophon monocolon concinnabis. Siverò thēma verborum fuerit polystrophon id est ex diversis carminibus compositum, tunc ex cellulis dictis metris inscriptis columnæ excerptæ sunt. Sed exemplo res clarius fiet.

Si quis igitur polystrophon componeret, cuius prima stropha hendecasyllabum phaleicum, secunda Anacreonticum, Tertia Archilochicum, Quarta Euripedicum; Quinta Alcmanicum; Sexta denique Adonium foret. Ita operare: clavis omnibus receptaculis, aperi cooperculū huius inscriptionis (pro Hendecasyllabis) deinde aliud cooperculum huius inscriptionis (pro

Anacreonticis) tertio cooperculum pro Archilochicis; Quartò cooperculum pro Iambicis Euripedicis. Quintò cooperculum pro Iambicis Alcmanicis; Sextò denique cooperculum huius inscriptionis, pro Adonijs, aperies. deinde ex singulis loculamentis eo ordine quo coopercula aperiisti, eximas ex singulis vnam columnam, singulas iuxta se, ut prius factum est, ordinando, dispositas hoc ordine columnas quomodolibet combinare poteris, & quamcumque transuersam Musarithmorum seriem pro Melothesia proposita feligere. Determinatis itaque Musarithmis operationem Melothesicam ea

et proorsus ratione suspicaberis, qua in precedente parte doctiss. habebisque quae-
cum . peracta operatione singulas columnas, in receptacula appropriata reponas quas
coopercula aperta pulchre docemus. Et si libet, et operari possit, ad hanc

Confectarium.

EX hac operatione clarissime patet, nullum polystrophenum dari posse, siue eni-
mue diuersorum metrorum, supra quod dicto citius memorata' ratione Melothesia
concinnari non possit. Verum rem paucis hisce declarasse sufficiat.

C A P V T V.

De Musarithmis poeticais floridis.

Continet Musicae floridæ Musarithmos poeticos spaciū G H F E hectamorium in
cuius singulis receptaculorum cooperculis scribitur titulus siue genus metri, cui
Musarithmi seruunt. Si quis igitur v. g. sapphicum florido stylo componere vellet, is
ex ultimo hectamorij receptaculo de promat primo tres columnas tribus sapphicis mo-
nocolis respondentes, deinde ex primo eiusdem hectamorij receptaculo unam colum-
nam pro Adonijs, quibus ordine collocatis determinata quomlibet transuersum Musa-
rithmorum in columnis quomodolibet combinatis ordinem, & procede iuxta regu-
las traditas, habebisque quae situta.

Arcæ Musa-
rithmica
pars Musice
artificioræ.

Confectarium. I.

De Mixtura Musarithmorum poeticonrum.

Si vero Musarithmorum contrapuncti simplicia in dodecamorio spacio contentorū
columnas miscueris columnas in hectamorio spacio contentis, prodibit Melothesia
ex florido, vago, & artificioso, & simplici composta. Semper diligentissime regu-
las in precedentibus traditas obseruando. Res clarior est, quam ut fuisus declarari
mereatur.

Confectarium. II.

Ex quibus clare patet, quam infinitis modis vel unica cantilenamutari possit. Sed
haec ingenioso Tyroni ulterius expendenda relinquo.

C A P V T VI

De Musurgia Rhetorica.

Tertium Arcæ receptaculum A G D E hectamorium Musurgiæ Rhetorica destinatum est, in cuius receptaculis columnæ sepius descriptæ reponentur, iuxta titulos cooperculis inscriptos. Si quis igitur supra quodus verborum thema Melothesiam
artificiosam, & floridam concinnare vellet, is ita procedat: in phonotactico palimpsesto
pentagrammis iuxta polysyllaba, & periodos prius distinctis, excerptantur columnæ
thematici magis congrua: Ex primo quidem loculamento accipiuntur columnæ
Musarithmorum polysyllaborum (quos pleonastice deinde deducere poteris, ut in
præ-

pri precedentibus dictum est) ut in columna Musaribus id unicem ad pentasyllabam que extendimur; Namq[ue] reliquias per eam continuam additionem, vel multiplicationem, pleonastica facile habere poteris; deinde columnę ex receptaculo IV extracta, & dato tono applicatae dabut quæsitū; si verò per diminutiones procedere velis, columnę ex V. loculamento extracta & primā coniuncta dabut quæsitum; Si stylo more stico Ecclesiasticoue procedere desideras, columnę ex II & III. receptaculo extracta dabut quæsum; Si porro pluribus quam quatuor vocibus cantilenam adornare volueris; columnę ex V. receptaculo extracta, dabant intentum dummodo regulas in precedentibus prescriptas de compositione polyphoniorum diligenter obseruaueris.

Quod si ex tribus spacijs columnas proportione thematis extractas mixtum ordinaveris, habebis Melothesiam propositus variam, & infinitis combinationibus refertam. Verum cùm de hisc & similibus fusè in praecedentibus dictum sit, hic ijs recensendis longior esse nolui. Sed ad aliorum instrumentorum descriptionem progressum faciemus.

APPENDIX

Nouas methodos compōndi tradens.

MODVS I.

Rabdologia Musurgica, seu Abaci Musurgici descriptione.

Linea quapiam in 8 aequalia spacia dividit describatur quadratum cum omnibus arrolis, quarum habebis 64. In quibus claves sive literas Musurgicas eo ordine inscribes, quoque facta esse vide; erique Abacus Musurgicus destrupis, & hunc Abacum vocamus expansum. Abacum contractum ita conficies. Fiat parallelogrammum quoddam, cuius latus longitudinis 8 spacia aequalia; Minus in 4 sit diuisum, ductisque lineis sive cellulis sive quadratulis 9: in singulis contractis factura ex litera penultima, quæ numeris signatae sint habebisque Abacum contractum quiescam; quæ, ut & ab acu expansum in alias columnas multiplicare poteris. Verum inspice exemplum in inferioribus scilicet ex rumpit, ab initio colligimus columnas contractas, nisi

Abacus Musurgicus expansus.

8	A 8	B 8	C 8	D 8	E 8	F 8	G 8
7	G	A	B	C	D	E	F
6	F	G	A	B	C	D	E
5	E	F	G	A	B	C	D
4	D	E	F	G	A	B	C
3	C	D	E	F	G	A	B
2	B	C	D	E	F	G	A
1	A	B	C	D	E	F	G

Abacus contractus.

Litteris in cellulis singulis in utroquo Abaco apponantur numeri eo ordine quo factum vides; ita ut omnes supraemis ordinis litterae habeant annexum 8. deinde quarti loco distantes, & sexto loco distantes habeant 3. & calix columnarum habeat 1. Hoc peracto, quamquam ex hisce columnis octo decies replicabis, id est, vnam quaque columnam in 10 deorsum chartaceis columnulis vita communiter describeres, de scriptas

Lib. VIII. Musurgia Mirifica.

23

scriptas in capitulo ad id preparata repones, habebis artificiam pro Contrapuncto simplici quæ situm. Sed uno paradigmate rem enucleasse sufficiet.

Propositio I.

Data basi in notis, supra eam reliquias voces componere.

Sicut v. g. clausula sequens pro basi data, & iubatis reliquias voces super basin componere ita age. Primo singulis notis bassi supponit clauem quam occupant, ut factum vides.

Deinde ex alterutro Abaco v. g. ex loculamento Fvnā, deinde ex loculamento Balterā, ex loculamento G.tertiā, ex loculamento D. quartā, ex loculamento B. quintā, ex loculamento C. sextam, ex loculamento denique F. septimam ordine extimes, quæ 7 columnæ respondebunt 7 notis, quibus clausula basis componitur; Dispositis ordine columnis, si reliquias voces componere velis, ita agito; columnas sursum vel deorsum promouendo ita combinabis, ut spatia in quibus numeri continentur semper sibi respondeant, hæc tamen cautela, ne unquam duç 88, aut 55 aut 11. immediatè in columnis sese sequantur, quod ubi obtinueris, illam literarum seriem in systematis phonotacticī quoconque (excepto basis) pentagrammio signabis.

Expansus Abacus.

1	2	3	4	5	6	7
F 8	B 8	G 8	D 8	b 8	C 8	F 8
E	A	F	C	a	B	E
D	G	E	B	g	A	D
C ₅	F ₅	D ₅	A ₅	f ₅	G ₅	C ₅
B	E	C	G	c	F	B
A ₃	D ₃	B ₃	F ₃	d ₃	E ₃	A ₃
G	C	A	E	c	D	G
F	B	G	D	b	C	F

F B G D B C F

Applicatio
Abaci tam
Expanſi quā
Contractū.

Contractus Abacus.

B 8		F 8				
A		E				
G	G 8	D				
F ₅	F	C ₅				
F 8	E	D 8	C 8	B		
E	D ₃	D ₅	C	B	A ₃	
D	C	C	B	A	G	
N	C ₅	B ₁	B ₃	A ₅	B 8	G 5
B		A	G	A	F	
A ₃		G ₁	F ₃	G	E ₃	
G			E	F ₅	D	
F ₁			D	E	C	

Operatio I. per Abacum expansum.

Operatio II. per Abacum contractum.

B 8		F 8				
F 8	D 3	D 5	D 5	F 5	C 8	A 3
C 5	B 1	B 3	A 5	D 8	G 5	F 1
A 3	G 1	F 3	B 1	E 3		
F 1		D 1		C 1		

N c b b a b g

O

Vides.

Vides igitur in hac combinatione seriem transuersam NO continere vocem Tenoris

§ 135 85.

vel Cantus compositi videlicet in C B B A B G F. Si igitur notas easdem basis in pentagrammio cantus vel tenoris hisce clauibus deputatas applices, habebis iam vnam superbasin vocem quæsitam Cantum videlicet. Ut secundā vocem habeas denuò combinandi sunt bacilli; ita tamen ut priores numeri eo ordine non concurrant, sed prorsus diuersum ordinem habeant, hac quoque cautela, ne denuo 55 aut 58. 58 aut 88 aut 81. 81. occurrant immediete in diuersis operationibus, habebisque secundam vocem: pari ratione tertiam vocem per repetitam bacillorum Metathesin erues. Verum hoc artificium, quamvis minimè cum arcano Musarithmorum artificio comparandum sit, hisce tamen adactere volui, ne quicquā in hac arte magna subterfugisse videremur.

*Abaeus ex-
pansus & de-
tractus.* Deducimus autem artificium hoc per duplēcē Abacum expansum, & Abacū contractū: primus Abacus etiā in diminutionib⁹ seruit. Abacus secundus in unaquaque columnā tantum quatuor literas habet, estque ideo facilior & expeditior; utriusque operationem apposuimus. Cum igitur res facilis sit, ulterius quoque eam declarandam non putauimus, cum vnuquisque vel mediocriter in musicis exercitatus ex operationib⁹ hisce appositis, operandi methodum in omnibus alijs facile peruidere possit,

M O D V S I I.

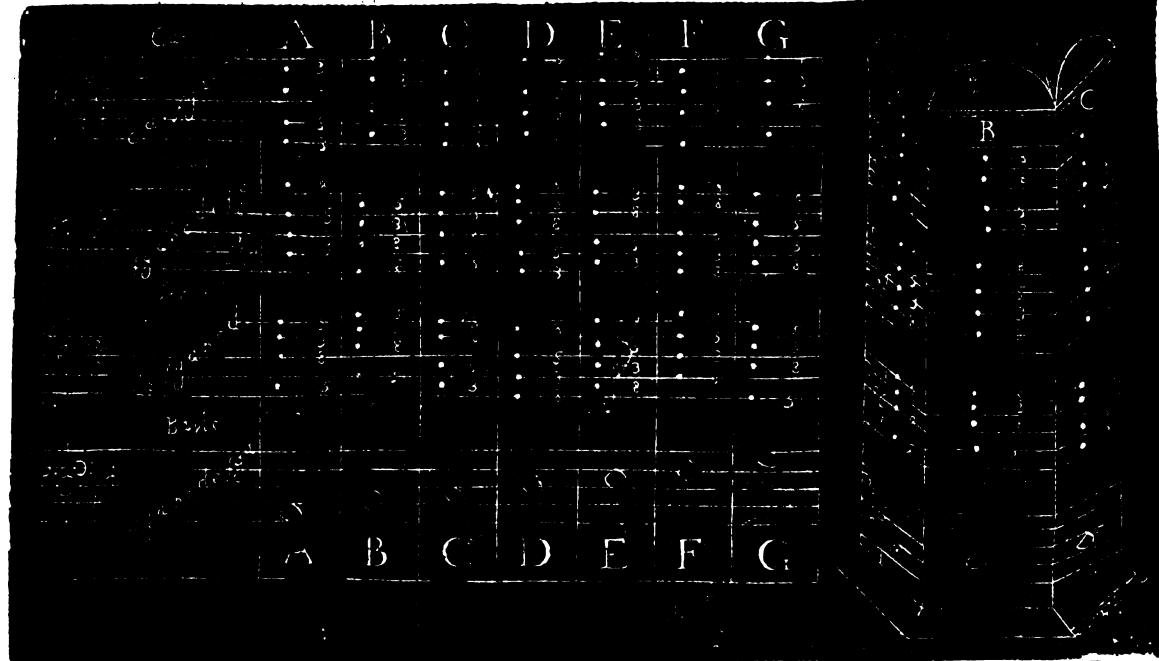
Abacus Contrapunctatiuus.

S E V

De Abaci expansi Contrapuncti simplicis in phonotactico systmate representatione.

D Escribantur iuxta 7 claves. 7. Columnę, per quarum medium ducantur 4. vocum pentagrammia prout sequitur.

Abacus Melotheticus Contrapuncti
Simplicis.

Ecce

Ecce abacum expansum contrapuncti simplicis, quo uti poteris vel ex isto Abaco sic expanso vel in columna heptagonali et proposita lacte patet, quis autem est qui sequitur.

Propositio I I.

Data vox Basis, quilibet super eam vides superstruere.

Sola clausula vox basis eadem que precedens, quem in phonotactico pentagrammo basis pones per easdem notas, & claves distinctam ut in precedenti operatione factum est. Hoc peracto cum prima nota sit in F. quere in fronte Abacit columnam F. & in pentagrammo Caput felige punctum quodcumque una cum numero eidem asscripto, quod in palimpsesti pentagrammum Caudus transferas. Deinde ex pentagrammo Alio simpliciter quodcumque punctum una cum numero in palimpsesti pentagrammum Altum transferas. Similiter ex pentagrammo Testore quodcumque punctum una cum numero ei correspondente in palimpsesti pentagrammum transferas: translatis punctis cum secunda nota clausula sit B, accipe in Abaco columnam B. Si procede ut prius. Deinde accipe columnam signatam G. & sic de reliquis clausulis notis procedes, donec totam clausulam absoluueris. Semper interim obseruando, ne dux 88 aut duæ 5. immediatè in diuersis vocibus te consequantur, quibus punctis ita translatis si notas easdem clausula basis supra imponas punctis in singulis vocibus, prohibit Melthesia quæsita. Notandum quaque interialla vocum quantum possibile est, vitatis omnibus inconditis cadentias, unita esse debere.

Verum hæc tam facilia sunt, ut vel prima inspectione capiantur, quare ulterius progrediamur.

M O D V S I I I.

Plectologia Musarum.

S. I.

Præparatio Palimpsesti.

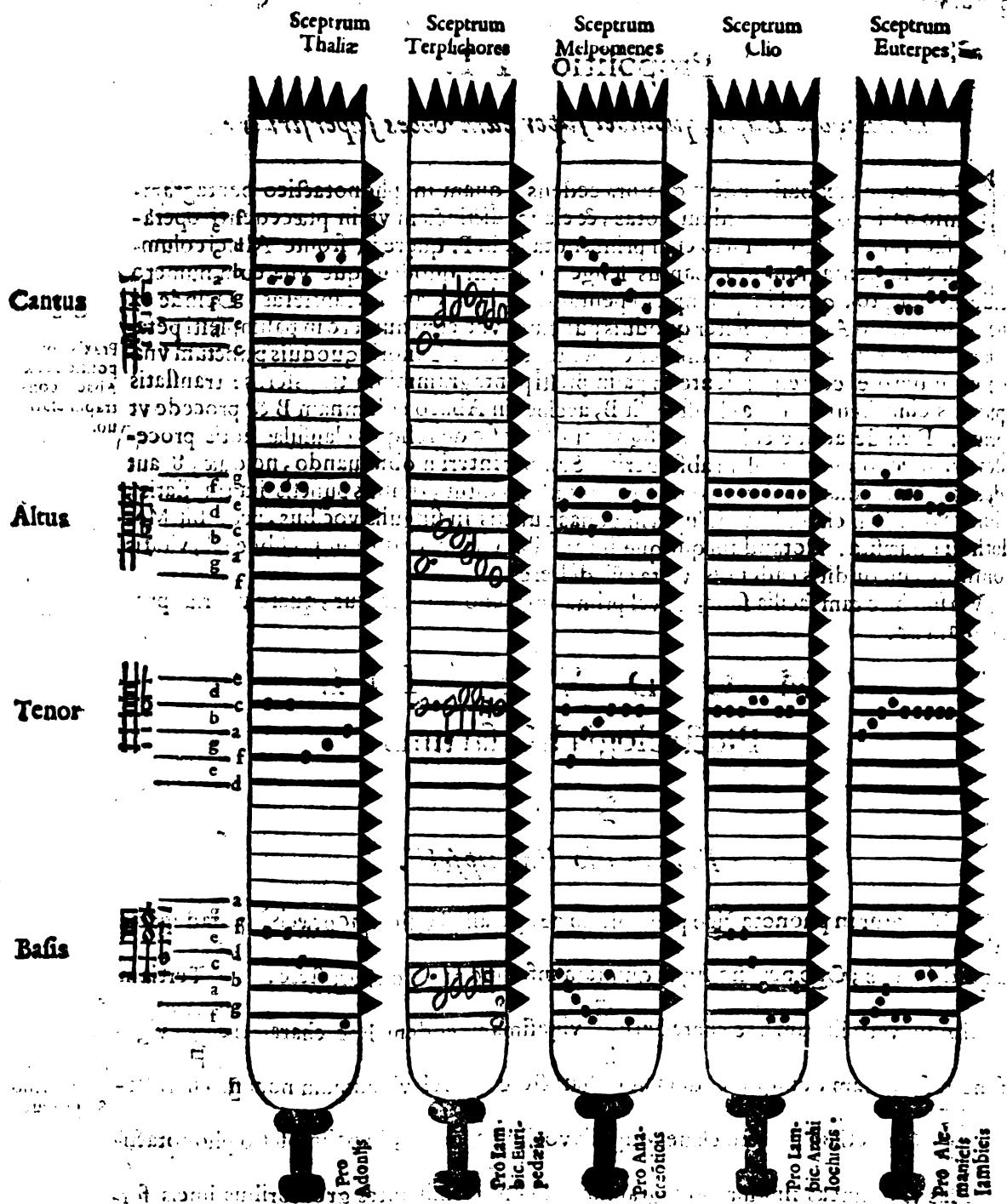
Ducantur in phonotactico palimpsesto 32. parallelae, sintque præcisè quoad spacia æquidistantes: Quo peracto signa quintam infra incipiendo charactere. Ex Tertia in decimam verò lineam hoc charactere \square vigesimam eodem hoc charactere \square vigesimam septimam denique eodem hoc charactere \square vel vigesimam nonam charactere \square .

Quo etiam peracto claves singulis vocibus appones, in palimpsesto phonotactico illas verò lineas singula pentagrammia vocum terminantes grossoribus lineis formabis, ut in subiecto paradigmate patet, eritque palimpsestus præparatus. Supra quem deinde plectra ad compositiones perficiendas applicabuntur, ut paulo post docemus.

Praxis com-
positionis ex
Abaco con-
trapunctati-
uo.

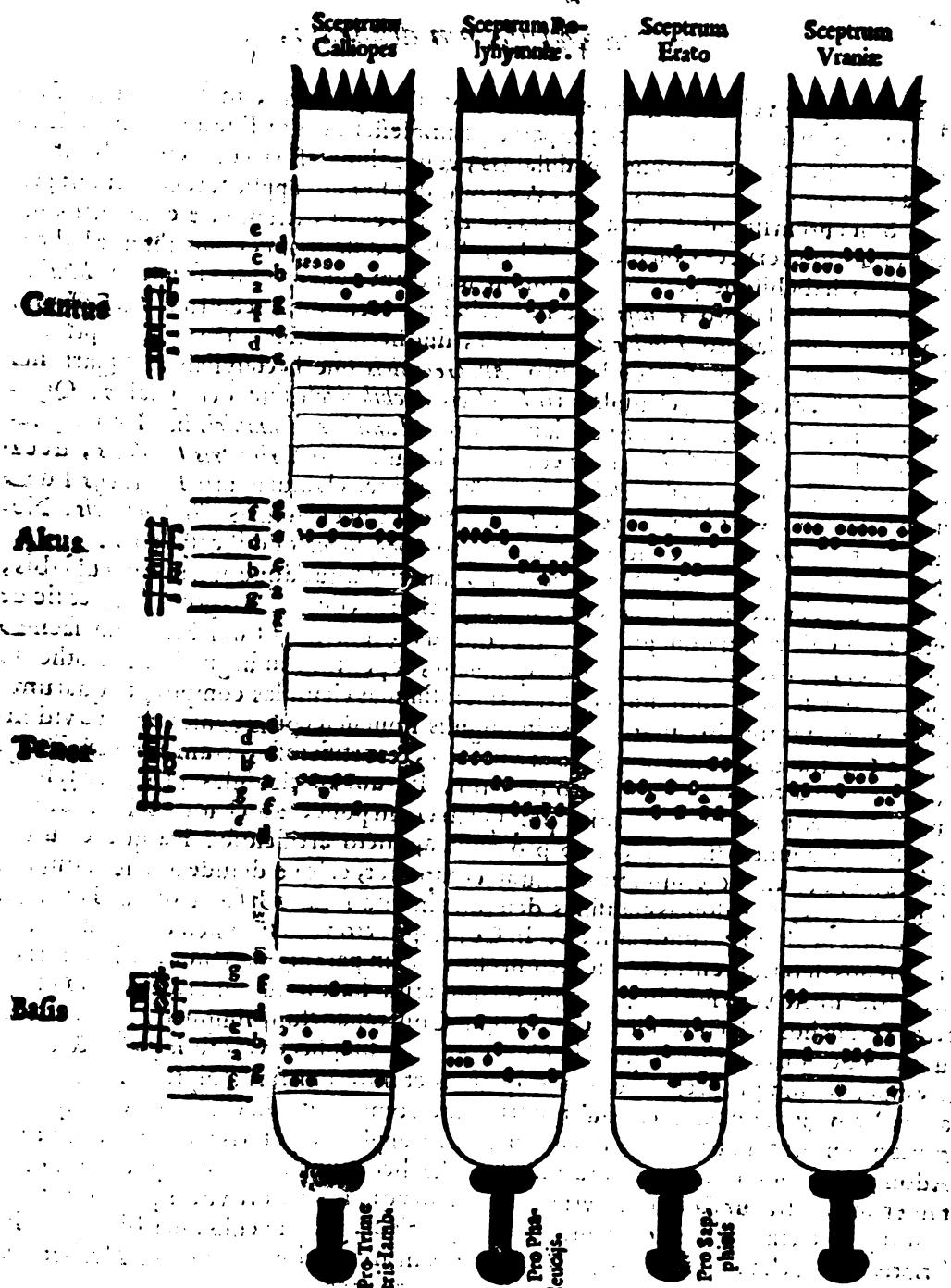
Signatio
Sceptrorū.

etiamque Confusa & Dissoni
Tytus Scopulogae Musarum.

Nota hoc loco, scalas clavium Cantus, Altis, Tenoris, Bassi, in palimpsesto phonotacticō poni debere, & pentagrammia in palimpsesto produci quantum possunt; debent autem lineæ pentagrammiorum tantum inter se distare, quatum lineæ in Sceptris possint; hoc enim nisi exacte seruetur, frustra in componendo laborabis. Hoc facto Sceptrum,

Residuum Sceptrologie.

trum, cuius versum pro themate elegisti, supra lineam assumpti Toni applicabis; ut si secundum tonum accepisti, applicabis primum punctum in inferiori baculo occurrentis linea-

Claue F signata; si et Tonum velis, applicabis dictum punctum supra spaciun G; & sic de cæteris, & sic plectrum relinges immotum, donec iuxta puncta in plectro occurrentia, in subiectis palimpsesti lineis notas correspondentes posueris; & prodibit melothesia quæ sita; non secus in alijs procedes.

B b a Scep-

.

Sceptra Musarum delineare.

Flame ex ligio vel carta grossissima secum parata grammam, in formam plectrum ; qua supra paulo ante preparati palimpsesti lineas ordine applicabis, & lineas in singulis duces eo ordine, quod distantias ut in palimpsesto factum est, debent autem ita correspondere subiectis lineis, ut quomodo libet illis applicata, congruant perfecte. Sunt autem singula sceptra derrata, id est apices in extremitate eminentes habentes, quorum vertices eam praeceps debent habere distantias, quam inter se habent. Primam sceptram appellamus scepterum Thaliae, & continet clausulas pro Adonis, sive Polysyllabis. Secundam sceptrum Eros, & continet clausulas pro Iambicis Archilochicis sive octosyllabis. Tertiū Sceptrum Melomenes, & continet clausulas pro Anacreonticis sive hectosyllabis. Quartum sceptrum Clio, & continet clausulas pro Iambicis Alcmanicis sive Enneasyllatum sceptrum Euterpes, & continet clausulas pro Iambicis Trimetricis Iambicis, decasyllabis. Sextum sceptrum Calliope, & continet clausulas pro Trimetricis Iambicis, decasyllabis. Septimum sceptrum Polyhymnia, & continet clausulas pro Phaleucijs sive heptasyllabis. Octauum sceptrum Erato, & continet clausulas pro Sapphicis. Nonum sceptrum Urania, & continet clausulas pro Choriambicis dodecasyllabis.

Sceptorum
dispositio &
multiplica-
tio.

Nouem igitur sunt sceptra Musurgica, quorum unumquodque iterum decuplabis, ita ut sint decem sceptra Thalia, decem Terpsichores, decem Melomenes ; & sic de coeteris, in universum nonaginta sceptra, quibus totum negotium Musicum facile comprehendes hac industria. Doctus quispiam, & peritus Musurgus sive Melotheta supra pentasyllabum Adonium viginti artificiosissimas clausulas componat, quarum nos hic unam tantum breuiter causâ in singulis nouem sceptris exhibemus ; & o videlicet pro Contrapuncto simplici, & eo pro florido, & artificiose. Nam simplex est pro sceptri latere, artificiosus in opposito ponetur. Iterum ad clausulas pro hectosyllabo Euipedeo. & sic ad singula ordine polysyllaba componet 20 clausulas harmonicas, 10 pro contrapuncto simplici, & 10 pro contrapuncto artificioso. Hasque clausulas omnes supra unum determinarum tonum componet, easque deinde inscribet singulas in suis sceptris, ita Adonias clausulas describet in una facie 10 sceptrorum Thaliz, & artificiosas in altera etundem facie. In Contrapuncto vero simplici, clausulae tantum punctis suis determinantur, ut hinc factum esse vides in paradigmate nonem bacillorum. In contrapuncto vero florido notas ipsas clausularum baculis suis inscribes ut in 11 sceptro Terpsichores factum est : Cur autem Contrapunctum simplicem punctis tantum exhibeamus, ratio est, quod in Contrapuncto simplici, forte vox & aequali semper vocum progressa, puncta ad quamlibet notarum formam recipiendam sint apta ; Nam ex duodecim series notarum metrometrarum in talce pinacum syntagmatis primi contentarum, quamcumque hisce applicare poteris ; ita in columna pro Adonis citato loco 12 series notarum, singulæ dictis punctis applicari poterunt. quod tamen in Contrapuncto florido, ut postea in quo inaequali tempore voces procedunt, non contingit. Clauſulae haque integræ vñā cum notis singulis baculis inscribi debent. Inscriptis haque clausulis in dictis 90. bacillis, eas in arcæ, ad normam arcæ Musarithmicas constructa in usum, quem iam explicabimus, repones.

¶ Omnia sed et quæ in multis et diversis modis Thesaurus Musarum

admodum amplius et variorum, etiamque inveniuntur in multis modis, utrumque in aliis

Musarum Musica

Vsus Sceptrologie Musarum.

Notandum Primum hoc artificium ita configurare se, ut basis dentes sine spicis sceptri, quomodo cunque & cuncte in subiecto palimpsesto clavium ipsa applicentur, semper vocum nova harmonia emergat v. g. si ultimus dens baculi Thalie in palimpsesto phono tacto applicetur supra F. omnes reliquæ voces sibi harmoniam in tono sexto. Si dicitur dentem applies supra clavem G. in plectro vñus plectro rum in mutatione Tonorum.

phono tacto, habebis aliam Melothesiam videlicet quadricinum in secundo tono. Si dictum apicem iterum applies supra A, habebis Melothesiam aliam quadriciniam, in nono tono. & sic de reliquis. Mutata enim mutatione basis, reliqua omnes voces acem suam proportionaliter mutabunt.

Notandum Secundum. Vnum latus sceptrorum tenere contrapuncti simplicis clausulas; Alterum latus contrapuncti floridi clausulas, simplicis contrapuncti clausulas solis punctis exhibui musob rationem paulo ante traditam. Floridi vero clausulas hanc suis notis, vt in plectro Terpsichores apparet, agamus, cuius rationem partes in praecedentibus dedimus. His igitur obseruat; Si cuius animus sit Melothesium constitutus supra datum thema, istiusque polysyllaborum ordinem eadem prorsus industria, qua in Melothesia Musarithmica factum est, columnas siue plectra Musarum, ordinabit. Sit autem thema v. g. sequens:

Servite Deorum Reges terræ, quia hunc solum decet honor; prima clausula Servit Deus respondet Adonio pentasyllabo in plectro Thalie; secunda clausula Omnes Reges terra respondet Euripedeo hecta syllabo in secundo plectro Terpsichores; Tertia clausula hunc solum decet honor respondet plectro Melpomenes scilicet Anacreonticis heptasyllabis; accepimus autem tria plectra ordine sequentia, ne cogeremur aliam seorsim descriptionem facere.

Positis igitur sic ordine plectris, compositionem ordieris hoc pacto; Selige tibi pri-
nux i. e. tonis quocunq; que evolutionis, nos huc soligemus sextum tonum in dactyle ex demonstratis supra xum Memiam Tonographicana explicarimus, applicabis ultimum in plectro Thalie basis dentem supra F inferius; & hoc ordine reliqua duo plectra, ha-
bebisque Melothesiam perfectam.

Nam si in Palimpsesto phonotactico in his spacijs quæ punctis clausalium in plectris descriptis correspondent & congruunt, puncta impressis, & deinde punctis ligatis vnam ex duodecim series notarum metronitarum in calce columnæ I. pinacis III. Syntagmatis I. contentis superinduceris; prodibit Melothesia quæsita. Et startificiosam clausulam simplicibus permiscere velis, verte plectrum, ut in II. plectro Terpsichores factum est; Nam si deinde situ immutato, notas singularum vocum in spacijs palimpsesti correspondentibus descriperis, habebis clausulam artificiose dispositam, quam quæ rebas. Non secus in omnibus alijs periodis procedes. Quoniam vero in praecedentibus ingratum auribus futurum ostendimus, si clausula scaper, eandem habuerint eadem finali ex C in F. facile hoc vitabis, si obserues ea quæ de mutatione siue tonoru mistura in praecedente parte fuse tradidimus. Si enim v. g. plectrum II. clausula floride ultimo suo dñe in palimpsesto supra G statueris statim clausula ex VI tono in II mi- grabit, & sic varietas desiderata nascetur; Nam vt dixi paulo ante, ultimus dens basis su- pra alias, & alias notas in basi applicatus, semper nouas & nouas melodias producit; ubi tamen præceptum in praecedentibus traditum servare debes; videlicet; ut prima, & ultima cantus clausula semper sint eiusdem toni, medias vero pro libitu variare pos- sedis; Quibus omnibus seruat; tandem in palimpsesto prodibit sequens melodia.

Praxis insti-
tuenda.

Para-

Paradigma Melodiarum Plectrologica.

Vides ex hoc vario paradigmate quomodo in reliquis procedendum sit. Verum ad modorum inventionis nostras notitiam, quædam studiose obseruanda sunt; ut est exponere, ut in aliismodi paradigma, quædam signa, quæ in aliismodi paradigma non solum in aliismodi signis, sed etiam in aliismodi locis, in aliismodi tempore, in aliismodi modo disponantur. **S. I. V.**

Cautela & obseruationes adhibenda.

Lestra applicata ita firmenter supra palimpsestā, ut ne hanc quidem loca monitione nesciantur, secus enim totius harmoniae negotium corrueret.

Hin monitione tonorum obseruanda sunt, quæ de signis **X.b.** diximus. Nam in praesenti paradigmate clausula secunda dum ex sexto tono in secundam migrat, certis locis **f** & **g**, **b** reperit. Ut igitur haec capte omnia disponantur, & ut scias ubinam huiusmodi signa ponendi debeant, ita operare.

Explico ante te presentem Abacum, deinde vide ubinam notam alicuius clausulae quam videlicet clavem feriat, quæ in assumpto exemplo erit **F**, ut in prima clausula & tertia patet. Quare igitur in hoc Abaco columnam quæ ab **f** principit & in **f** desinit, & vide si alicubi ocurrat aliquid dictorum signorum **b** & **X.b.** & cum nihil horum occurret, ne quoque sollicitus sis de huiusmodi signis ponendis: tonum enim ipsi incapable esse hoc certissimum signum habebis. Si vero ultima clausula basis **a.g** incidenter, ut in secunda clausula paradigmatis apparet, tunc quare columnam **g** in praesenti Abaco, & inuenies **mf** ascriptum huiusmodi signum **X..mf** e vero signum **b**. Quod indicat notam in **f**: in qualcumque voce præfixata habere debere **X**, ut in paradigmate patet. Notam vero in **e** literam **b**. hac tamen cautela ut **X** non præponatur notæ in **f**, nisi cum immediate subsequens nota ascenderit, aut finalis

a	b	c	d	e	f	g	a
Xg	a	b	Xc	d	e	Xf	g
f	g	a	b	c	d	be	f
c	f	g	a	b	c	d	Xe
d	c	f	g	a	b	c	d
C	d	e	f	g	a	b	c
B	c	d	e	f	g	a	b
A	b	c	d	e	f	g	a

Abacus mutationis Tonorum.

finalis fuerit. Et non præponatur nota in E; nisi si sequens immediata nota desideratur. Quibus quidem obseruatis letcurus procedet. Nam quod de una columna diximus, de reliquis quoque in quibus hæc signa occurserint, intelligendum esse scias.

III. Ilicet interalla in mistura sonorum summo studio vitanda sunt, de quibus cum canone 8 fuisse tractaverimus, eo Lectorem remittimus.

IV. Quæ de pleonastico, siue de multiplicatione notarum vniuersi clausule in alia omnia polysyllabas in præcedenti tractatus, hisdem omnibus applicari quoque poterunt. Nam primam clausulam huius paradigmatis iuxta regulas pleonasticas, quibuscumque polysyllabis verborum contextibus facile applicari posse videbit, qui præcedentiam rite intellexerit. Quod vero ad variam plectorum combinationem attinet, illa prorsus inde est cum ea, quam de varia columnam Musarithmicarum ad inuicem applicatione tradidimus. Qui igitur præcedentem penitus scrutatus fuerit, is mysteria huius quoque plectrologia nescire non poterit.

S. V.

De comparatione Musurgiae musarithmica, & vniuersi plectrologiae.

Habent se hæc duo artificia Musurgia à nobis primum inuenta, uti excedere possint & exessum Musarithmicum inuentum in præcedenti parte traditum, uti vniuersalissimum est, & incredibilis varietate refertum, ita hoc multo splendidius, ingeniosius, & consummatius est. Hæc plectrologia vero & si non ita vniuersalis sit ut præcedens, hoc tamen commoditas habet, quod sit compendiosa, facilis, & sine vila applicatione columnæ toni ad columnam clauium prævia, statim cumneunque vocis processum in pentagrammijs suis exhibeat; hoc tamen contra incommoditatis habet, quod in una plectri parte non nisi vñida obstat, quæ vni ex vñis tetraphonis Musarithmico in 4: voces dispositis responderet, describi possit. Hinc ut artificium vniuersalius efficeremus plectra vniuersi multiplicanda duximus, ut sic major clausularum multitudo, & copia Melothetæ suppeditaretur. Si quis tamen plectra ad 300 multiplicaret, is posset pertingere ad artificium prius Musarithmicum. Vbi & notandum, si quis tot plectra fieri curaret, quos in pinacibustrium Syntagmatum Musarithmi continentur, singulosque Musarithmos pinacum in plectra correspondentia transferret, is habiturus sit plectrologiam æquale latè extensam ac Musarithmicum artificium. Quæ ideo hæc fusiū declaranda duxi, ut Lectio videret, quomodo huiusmodi plectrologiam ad summam perfectionem producere, & plane vniuersalem reddere possit. Sed hæc ijs reseruata sunt, quibus maius otium est, quique facultatem hanc profitentur. Nobis in infinita quadam occupationum disparatissimum varietate distensis non parum fuit & hæc inuenisse, & Musarithmos singulos propria industria calculasse, aliaque quæ posteritas, nifallor, mirabitur, pro ingenij mei tenacitate praestitisse. Semina hæc sunt, quæ aliorum me sequentium continua irrigatione in abundantissima germina luxuriatura nihil dubito. Atque vna hisce cum DEO, cuius bonitati omnia adscribimus, finem imponimus nostræ Musurgie mirifica.

Differentia
Musarithmico
& Plectrologico.

MVSVR.